

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนและเจตคติต่อการ สอนวิชาภาษาไทย
 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนโดยใช้ชุดการสอนแบบนิรนัย
 กับการ สอนตามคู่มือครู ของกรมวิชาการ

ปริญญานิพนธ์

ของ

ชจร ศรี ชาติกานนท์

ร-6 พ.ย. 2533

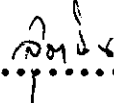
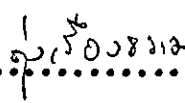
เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประธาณมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
 ตามหลักสูตร ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการมัธยมศึกษา

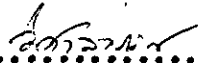
มกราคม 2533

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

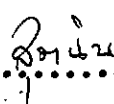
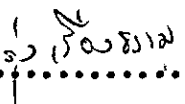
คณะกรรมการที่ปรึกษาประจำตัวนิสิตและคณะกรรมการสอบได้พิจารณาปฏิญานพนธ์ฉบับนี้แล้ว
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการมัธยมศึกษา
ขอมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

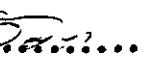
คณะกรรมการที่ปรึกษา

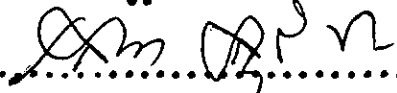
...............ประธาน
(ผศ.สุมาน รุ่งเรืองธรรม)

...............กรรมการ
(รศ.วิทยา วิชาสารณ)

คณะกรรมการสอบ

...............ประธาน
(ผศ.สุมาน รุ่งเรืองธรรม)

...............กรรมการ
(รศ.วิทยา วิชาสารณ)

..........กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(อ.เสริมศักดิ์ สุรวอด)

บัณฑิตวิทยาลัยขอปฏิบัติให้รับปฏิญานพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการมัธยมศึกษา ขอมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..........คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศ.ดร.สมพร บัวทอง)

วันที่.....๕.....เดือน.....กุมภาพันธ์.....พ.ศ. 2533

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาจากผู้ช่วยศาสตราจารย์สุมนัน รุ่งเรืองธรรม รองศาสตราจารย์วิญญู วิชาสารณ และอาจารย์เสริมศักดิ์ สุรวัดอก ซึ่งเป็นผู้ให้แนวคิด คำแนะนำ ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องในการดำเนินการทดลองทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณา และขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณคุณแม่อะเอียด ชาทิกานนท์ รองศาสตราจารย์นายแพทย์มานิตย์ - นางอำภว เจริญสุวรรณ พ.ท.ท.นพ. ชาทิกานนท์ ที่ให้ความช่วยเหลืออย่างดียิ่งในการทำ ปริญญานิพนธ์ตลอดมา

ขอขอบพระคุณอาจารย์ใหญ่โรงเรียนมัธยมศึกษาหัวหินวิทยายนศรีนครินทร์วิโรฒ ประถมมิตร ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุนันท์ ศอโกศล อาจารย์พิเศษ แจ่มโพธิ์ อาจารย์สาธิต ภูติกนิษฐ์ อาจารย์การภา หอมิตร ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิสิทธิ์ - อาจารย์บุญฉัตร ธารวิจิตร ที่ให้คำแนะนำและวาจาภาพประกอบการสอน ขอขอบใจนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 2 ปีการศึกษา 2532 ที่อำนวยความสะดวกและให้ความร่วมมือในการทดลองหาคุณภาพเครื่องมือ การทดลองเพื่อเก็บรวบรวม ข้อมูลในการวิจัย ตลอดจนทุกท่านที่ได้ให้การสนับสนุน และให้ความช่วยเหลือจนทำให้การทำปริญญานิพนธ์ครั้งนี้สำเร็จลงไปได้ด้วยดี

คุณค่าและประโยชน์ใด ๆ อันมีจากปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอขอบเป็นเครื่องบูชา พระคุณ ของบิดา มารดา อาจารย์และผู้มีพระคุณทุกท่านที่มีส่วนในการวางรากฐานการศึกษา และประสิทธิ์ประสาทความรู้ให้กับผู้วิจัย

ชจร ศรี ชาทิกานนท์

สารบัญ

บท	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	5
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	6
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	6
นิยามศัพท์เฉพาะ	7
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	13
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับชุดการสอนเมธีคอร์ส	13
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับชุดการสอนเมธีคอร์ส	34
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับคอมพิวเตอร์ภาษาไทยของกรมวิชาการ	38
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเจตคติ	41
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับเจตคติ	41
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเจตคติ	48
สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า	52
3 วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	54
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	54
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า	55
การดำเนินการศึกษาค้นคว้า	63
การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้	64
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	64

4 การวิเคราะห์ข้อมูล	69
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	69
การวิเคราะห์ข้อมูล	69
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	70
5 รูป ภูมิปรายผล และข้อเสนอแนะ	78
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	78
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	78
สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า	79
วิธีทำเนิมนการศึกษาค้นคว้า	79
การวิเคราะห์ข้อมูล	80
สรุปผลการศึกษาค้นคว้า	81
ภูมิปรายผล	81
ข้อเสนอแนะ	86
บรรณานุกรม	88
ภาคผนวก	100
ภาคผนวก ก	101
ภาคผนวก ข	104
ภาคผนวก ค	123
ประวัติของผู้นัวิจัย	386

บัญชีตาราง

ตาราง		หน้า
1	การเปรียบเทียบความแตกต่างของชุดการสอนมินิคอร์ส และบทเรียนโมดูล	19
2	ขั้นตอนของมินิคอร์สตามทฤษฎีวิเคราะห์ระบบ	22
3	คะแนนเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมก่อนและหลังการทดลอง	71
4	เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยระหว่างกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม	72
5	คะแนนเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานของเจตคติต่อการสอนวิชาภาษาไทย ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ก่อนและหลังการทดลอง	73
6	เปรียบเทียบเจตคติต่อการสอนวิชาภาษาไทยระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ..	74
7	ผลการเปรียบเทียบเจตคติต่อการสอนของนักเรียนภายในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ก่อนและหลังการเรียน	75
8	ผลการวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างเจตคติต่อการสอนกับผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนโดยใช้ชุดการสอนมินิคอร์ส	76
9	ผลการวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างเจตคติต่อการสอนกับผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนโดยแผนการสอนตามคู่มือครู ธรรมวิชาการ	77
10	แสดงค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนวิชาภาษาไทย (ท 203)	102
11	ค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบสอบตามเจตคติต่อการสอนวิชาภาษาไทย	103

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 วงจร I - P - O ของกิจกรรมนิโคร์ต	25
2 วงจร I - P - O ในกิจกรรมนิโคร์ต	25
3 ตัวอย่างต่าง ๆ ของวงจรนิโคร์ต	25
4 วงจร I - P - O รวมของโปรแกรมนิโคร์ต	26
5 รูปแบบการสอนที่เป็นระบบ	28

ภูมิหลัง

การให้การศึกษา หมายถึง การให้วิชาความรู้ การถ่ายทอดวัฒนธรรม การปลูกฝังเจตคติ ค่านิยมและการสร้างความเจริญเติบโตแก่ผู้รับการถ่ายทอดให้สมบูรณ์ทั้งทางกายและจิตใจ สื่อกลางที่สำคัญที่สุดในการให้การศึกษาก็คือ ภาษา ดังนั้นวิชาภาษาไทยจึงเป็นวิชาสำคัญที่คนไทยทุกคนต้องเรียนรู้ ดังที่ สุนทรภู่ เทียบรอบ (2522 : 2) กล่าวไว้ว่า คนไทยในปัจจุบันนี้ยังสามารถคงความเป็นไทยไว้ได้ก็เพราะเรามีภาษาของเราเองเป็นเครื่องมือในการถ่ายทอดและการติดต่อสื่อสารระหว่างคนไทยทั้งชาติ ทำให้เกิดความสะดวก เกิดความเข้าใจตรงกัน ดังนั้นการเรียนการสอนภาษาไทยจึงเป็นเรื่องใหญ่และสำคัญยิ่งของคนไทยในการเรียนภาษานั้น ถ้าผู้เรียนได้เรียนรู้และฝึกฝนการใช้ภาษาให้ถี่แล้ว ก็จะสามารถติดต่อสื่อสารกับผู้อื่นได้เข้าใจ มีผลต่อความสำเร็จในการเรียนและการทำงานทั้งในขณะที่เป็นนักเรียนหรือขณะประกอบอาชีพในอนาคต (กรมวิชาการ. 2525 : 10) หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 กำหนดจุดประสงค์ให้นักเรียนสามารถใช้ภาษาไทยได้โดยรู้ที่เหมาะสม ที่ควร ความวัยและศักยภาพของนักเรียน เพื่อประโยชน์ในการศึกษาและในการดำเนินชีวิต (กรมวิชาการ. 2524 : 18)

กระทรวงศึกษาธิการ กำหนดให้มีหนังสือเรียนและคู่มือครูวิชาภาษาไทยบังคับฉบับของกรมวิชาการ โดยประสงค์จะให้ใช้หนังสือคู่มือครูเพื่อช่วยขยายความรู้ ขยายเนื้อหาจากหนังสือแบบเรียน ตลอดจนช่วยแนะแนวทางในการสอนให้ครูจัดทำแผนการสอนได้เหมาะสม คู่มือครูภาษานั้นประกอบด้วยคำแนะนำในการใช้หลักสูตรและหนังสือแบบเรียน จุดประสงค์การสอน ข้อคิดที่ได้จากเรื่อง ข้อเสนอแนะในการสอน ความรู้ประกอบ หนังสืออ่านประกอบ วิชาการวัด และการประเมินผล ครูจำเป็นต้องจัดทำเตรียมแผนการสอนให้ละเอียด เพราะการเรียนการสอนจะน่าสนใจและสัมฤทธิ์ผลเพียงใดนั้น ขึ้นอยู่กับครูผู้สอนเป็นสำคัญ หนังสือเรียนและคู่มือครูเป็นเพียงส่วนช่วยให้การเรียนการสอนบรรลุผลสำเร็จเท่านั้น (สุระ ความาพงษ์.

2527 : 200) ดังนั้นครูผู้สอนจึงจำเป็นที่จะต้องค้นคว้าหาความรู้เกี่ยวกับวิธีสอนเพิ่มเติม เพื่อช่วยให้มีความรู้ความสามารถดำเนินการสอนได้มีประสิทธิภาพ

สภาพการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยจากการตรวจสอบคุณภาพการศึกษา ชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 3 ปีการศึกษา 2529 (สำนักทดสอบทางการศึกษา. 2530 : 44) พบว่า วิชาภาษาไทย กำหนดเกณฑ์ให้นักเรียนทำข้อสอบได้ 60 เปอร์เซ็นต์ของคะแนนเต็ม แต่นักเรียนทำได้เพียง 36.58 เปอร์เซ็นต์เท่านั้น และจากการวิเคราะห์แยกเขตการศึกษาพบว่า ในวิชาภาษานี้ นักเรียนจากทุกเขตการศึกษาหรือทั่วประเทศ ทำคะแนนค่าพุทธวิธีที่ยกกำหนดเกณฑ์ไว้ 50 เปอร์เซ็นต์ของคะแนนเต็ม ได้ถึงเกณฑ์ประมาณ 9 เปอร์เซ็นต์ ส่วน 60 เปอร์เซ็นต์ ของคะแนนเต็ม มีนักเรียนได้ถึงเกณฑ์ประมาณ 1 เปอร์เซ็นต์ และเกณฑ์ 70 - 80 เปอร์เซ็นต์ ไม่มีนักเรียนเข้าถึงเกณฑ์เลย (สำนักทดสอบทางการศึกษา. 2530 : 143) ทั้งนี้เนื่องจาก ปัญหาและอุปสรรคหลายประการที่เป็นเหตุให้การจัดการศึกษาไม่บรรลุตามเป้าหมาย ดังที่ นวลทิพย์ ภักษาศรัย (2522 : 22) กล่าวไว้ว่า สภาพการเรียนการสอนในปัจจุบันมีสภาพ ที่น่าเป็นห่วงอย่างยิ่ง เพราะครูไม่เข้าใจการสอนแบบใหม่ ๆ ที่มุ่งส่งเสริมพัฒนาการทางภาษา ของนักเรียนเป็นสำคัญไม่ได้อิงเนื้อหาอย่างแต่ก่อน ครูส่วนใหญ่ยังไม่เข้าใจการจัดเนื้อหาใน การสอนอย่างเพียงพอ ครูมักจะเร่งสอนให้ครบทุกเรื่องที่กำหนดไว้ในหลักสูตร จึงไม่ได้ฝึกฝน นักเรียนเท่าที่ควร ในด้านการเตรียมการสอน ครูมีชั่วโมงสอนมากเกินไป ทำให้ไม่มีเวลาใน การเตรียมการสอนและมีส่วนอื่นในหน้าที่ต้องปฏิบัติ (ประสม นนทสุวรรณ. 2524 : 116) ลักษณะการสอนของครูเป็นการสอนวิชาไม่ใช่เป็นการสอนคน ครูยังคงเน้นการสอนเนื้อหาวิชา มากกว่าที่จะสอนให้ผู้เรียนรู้จักคิด รู้จักใช้เหตุผลด้วยตนเอง (ก้อ สวัสดิ์ทิพนธ์. 2526 : 11 - 12) ครูขาดความรู้ ความเชี่ยวชาญในเรื่องที่สอน ขาดเทคนิคการสอนที่เร้าใจ ทำให้นักเรียนไม่ชอบวิชาภาษาไทย อันส่งผลจากการมีเจตคติที่ไม่ดีต่อการเรียนวิชาภาษาไทยด้วย (เพ็ญนิภา เขาเทียน. 2526 : 108) นอกจากนี้ครูผู้สอนภาษาไทยส่วนใหญ่ประสบปัญหา เกี่ยวกับหลักสูตรคือ ครูปฏิบัติตามคำแนะนำที่ระบุไว้ในคู่มือครูได้ยาก ครูไม่เข้าใจวัตถุประสงค์ ของหลักสูตรเพราะค่อนข้างซับซ้อน (ประสม นนทสุวรรณ. 2524 : 116) จากการ ประเมินผลการใช้หลักสูตรของศูนย์พัฒนาหลักสูตร กรมวิชาการ (2529 : 6 - 18) พบว่า ครูไม่เข้าใจความต้องการของหลักสูตรที่กำหนดไว้ในคู่มือครู ความสภาพการณ์ทั่วไป การสอน

ครูยังมีรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบเดิม คือ บรรยาย อธิบาย และทำกิจกรรมท้ายบทเท่านั้น ซึ่งไม่ถูกต้อง ในการที่ครูนำหลักสูตรวิชาภาษาไทยมาใช้นั้นควรคำนึงถึงความต้องการของผู้เรียนและประโยชน์ที่ผู้เรียนจะได้รับให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ ครูควรจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จ มีความรู้และทักษะทางภาษาที่ที่มีความมั่นใจและมีเจตคติที่ดีต่อวิชาภาษาไทยและวิธีสอนของครู ตลอดจนครูควรใช้กลวิธีการสอนแบบต่าง ๆ และจัดกิจกรรมแปลก ๆ ใหม่ ๆ เพื่อให้การเรียนการสอนภาษาไทยสนุกสนาน มีชีวิตชีวา นักเรียนรู้จักคิดแก้ปัญหา และมีทักษะทางภาษาที่ตามวัย และศักยภาพของตน

เจตคติเป็นปัจจัยหนึ่งที่สำคัญในการกำหนดพฤติกรรมของมนุษย์ นอกเหนือจากนิสัยและบรรทัดฐานของสังคม (ประภาเพ็ญ สุวรรณ. 2520 : 10) ถ้านักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อวิธีสอนของครูและวิชาที่เรียนก็จะทำให้นักเรียนสนใจ และเรียนวิชานั้นได้ดียิ่งขึ้น เมื่อเป็นเช่นนี้แล้วควรมีการปรับปรุงการสอนโดยคำนึงถึงตัวผู้เรียนและหลักการเรียนรู้ วิชาภาษาไทยเป็นวิชาทักษะ ครูควรจัดกิจกรรมที่น่าสนใจซึ่งมีโอกาสดึงดูดให้นักเรียนเกิดทักษะในการใช้ภาษาได้ดียิ่งขึ้น (วาสิณี ชูวงศ์. 2525 : 8) การสอนด้วยการยึดหลักการห้องจำ เป็นเกณฑ์สำคัญนั้น จะไม่ช่วยให้เด็กมีใจรักการเรียนได้เลย กลับทำให้เจตคติของเด็กเสียไปอีก เจตคติจึงเป็นสิ่งสำคัญที่ทำให้ผู้เรียนตั้งใจเรียน แสวงหาความรู้อันส่งผลทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น (สำเริง บุญเรืองรัตน์. 2524 : 7)

สภาพดังกล่าวย่อมเป็นเครื่องชี้ให้เห็นว่า ปัญหาเรื่องคุณภาพและพื้นฐานในการจัดการเรียนการสอน โดยเฉพาะอย่างยิ่งวิธีสอนของครูควรได้รับการปรับปรุงแก้ไข เพราะวิธีสอนของครู ตัวครูเป็นองค์ประกอบสำคัญในการสร้างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และเจตคติของนักเรียน (บุญเหลือ เทพยสุวรรณ. 2520 : 11) นอกจากนี้ตัวครูและวิธีสอนของครูยังเป็นปัจจัยสำคัญในการกำหนดคุณภาพของการจัดการศึกษา ซึ่งครูจะต้องมีความรู้ ความเข้าใจและความสามารถในการนำหลักสูตรไปใช้ ตลอดจนสามารถควบคุมคุณภาพการเรียนการสอนของเด็กได้เป็นอย่างดี (ปฐม ปิยะมานนท์. 2521 : 98) ในการพัฒนาการสอนนั้น นอกจากจะต้องปรับปรุงที่ตัวครูแล้ว ควรนำเทคโนโลยีป็นหรือนวัตกรรมทางการสอนมาช่วย เพื่อให้การเรียนการสอนสัมฤทธิ์ผลตามต้องการ

ปัจจุบันมีนักการศึกษา นักวิชาการนำแนวคิดด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาใช้ในการศึกษา ตลอดจนเทคนิคและวิธีการใหม่ ๆ มาใช้ในวงการศึกษา เพื่อให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ได้แก่ บทเรียนสำเร็จรูป บทเรียนโมดูล การจัดห้องเรียนแบบศูนย์การเรียน กลุ่มสัมพันธ์ เป็นต้น เทคนิคในการสอนจะเป็นแบบใดก็ได้ แต่ควรเป็นเทคนิคที่จะช่วยส่งเสริมพัฒนาการของผู้เรียนในทุก ๆ ด้าน การที่จะพิจารณาว่าวิธีการสอนใดจะเป็นวิธีที่มีประสิทธิภาพสูงสุดนั้นจะต้องมีลักษณะดังนี้คือ เป็นการจัดการเรียนการสอนที่ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม และต้องช่วยใช้เวลาในการเรียนการสอน (รุจิรี ภูสาระ. 2523 : 9) นอกจากนี้ยังมีองค์ประกอบสำคัญที่อำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพสูงสุด ได้แก่ การให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนอย่างเหมาะสม ให้โอกาสให้ซักถาม แสวงหาความคิดเห็น ให้ร่วมทำงานเป็นกลุ่ม การให้การเสริมแรงที่สอดคล้องกับผู้เรียน การค้นหาข้อมูลย้อนกลับและการแก้ไขข้อบกพร่อง การวางแผน การเตรียมการสอน และความพร้อมในการสอนของครู ผู้เรียนเข้าใจจุดมุ่งหมายและขั้นตอนในการทำงานอย่างชัดเจน การลำดับเนื้อหา จากง่ายไปหายาก การใช้อุปกรณ์อย่างเหมาะสม การเปลี่ยนแปลงกิจกรรม การใช้เทคนิคการสอนที่น่าสนใจ การรับฟังความคิดเห็นของนักเรียน การควบคุมอารมณ์ของครู ความแม่นยำในเนื้อหาและความรู้ในเรื่องที่สอน การให้คำแนะนำเพิ่มเติมนอกเหนือจากที่เรียนในชั้น การปฏิบัติความคุ้นเคย ความรู้ ความสามารถในการอธิบายให้นักเรียนเกิดความเข้าใจ (บุญชม ศรีสะอาด. 2524 : 84) ซึ่งลักษณะดังกล่าวนี้ มีอยู่ในชุดการสอนมินิคอร์ส เพราะชุดการสอนมินิคอร์ส มีหลักการ-กิจกรรมสำหรับผู้เรียน การประเมินผลของผู้เรียน เนื้อหาเสริม รายละเอียดสำหรับผู้สอน โดยใช้สื่อทัศนูปกรณ์ สื่อการเรียนและถาวรวิธีการสอนหลายรูปแบบ เพื่อให้ผู้เรียนบรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้ และเป้าหมาย ใ้ได้อย่างรวดเร็วที่สนองตอบด้วยความต้องการของผู้เรียน (เสาวลักษณ์ รัตนวิทย์. 2529 : 113 - 114)

สำหรับในประเทศไทยนั้นมีผู้นำหลักการของชุดการสอนมินิคอร์สมาใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอนและเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนการสอนอยู่หลายคน อันได้แก่ อุทัย หนูแก่ง (2526 : 107) ได้ทดลองสร้างชุดการสอนมินิคอร์สและศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผลปรากฏว่า กลุ่มทดลองมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่ากลุ่มที่ได้รับการสอนตามปกติ สุรพันธ์ บุทธเสรี (2527 : 92) ได้ทดลองใช้ชุดการสอนมินิคอร์สเพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทาง

การเรียนเช่นกันก็พบว่า ชุติการสอนมินิคอร์สช่วยให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น
วนิดา ศิริมาลา (2528 : 65) ได้สรุปผลการทดลองว่า ชุติการสอนมินิคอร์สสร้าง
ประสิทธิภาพในการเรียนการสอนได้อีกวิธีหนึ่ง นอกจากนั้นนักเรียนที่เรียนโดยชุติการสอน
มินิคอร์ส มีความสนใจในวิชาภาษาไทยสูงขึ้นด้วย งานทดลองของ สุมาลี ชูวัณณกุล
(2529 : 41) ก็ปรากฏผลเช่นกันว่า นักเรียนที่เรียนโดยชุติการสอนมินิคอร์สมีผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียนและความคงทนในการเรียนสูงกว่าการสอนตามคู่มือครู

จากงานวิจัยดังกล่าวมานี้จะเห็นได้ว่าชุติการสอนมินิคอร์สสามารถทำให้นักเรียน
มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น เพราะมีกิจกรรมให้ฝึกทักษะอย่างกว้างขวาง นักเรียนมี
ส่วนร่วมในการเรียนการสอนและสามารถประเมินผลความก้าวหน้าของตนเองจากการ
ปฏิบัติกิจกรรม

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะสร้างชุติการสอนมินิคอร์สวิชาภาษาไทย และทดลองสอน
เปรียบเทียบกับการสอนตามคู่มือครูภาษาไทย เพื่อศึกษาค้นคว้าความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียนและเจตคติต่อการสอนวิชาภาษาไทยของนักเรียนและจะได้นำผลการวิจัยไปใช้
ให้เกิดประโยชน์ในการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยต่อไป

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาลักษณะสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนที่เรียนโดย
ชุติการสอนมินิคอร์สกับการสอนตามคู่มือครูของกรมวิชาการ
2. เพื่อศึกษาเจตคติต่อการสอนของนักเรียนที่เรียนวิชาภาษาไทยโดยชุติการสอน
มินิคอร์สกับการสอนตามคู่มือครูของกรมวิชาการ
3. เพื่อศึกษาเจตคติต่อการสอนของนักเรียนที่เรียนวิชาภาษาไทยโดยชุติการสอน
มินิคอร์สระหว่างก่อนและหลังการเรียน
4. เพื่อศึกษาเจตคติต่อการสอนของนักเรียนที่เรียนวิชาภาษาไทยโดยการสอน
ตามคู่มือครูภาษาไทย ของกรมวิชาการ ระหว่างก่อนและหลังการเรียน

5. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเจตคติต่อการสอน
ของนักเรียนที่เรียนวิชาภาษาไทย โดยชุดการสอนมินิคอร์สและการสอนตามคู่มือครูของ
กรมวิชาการ

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ทำให้รู้ผลของการใช้วิธีสอนโดยชุดการสอนมินิคอร์สกับการสอน
ตามคู่มือครูภาษาไทยของกรมวิชาการ อันจะเป็นแนวทางในการพัฒนาวิธีสอนวิชาภาษาไทย
ให้มีประสิทธิภาพ

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากร

ประชากร ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนมัธยมศึกษาสหวิทยาเขต
ศรีนครินทร์วิโรฒ ประสานมิตร กรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2532 จำนวน
6 ห้องเรียน ห้องเรียนละ 40 คน รวม 240 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนมัธยมศึกษาสหวิทยาเขต
ศรีนครินทร์วิโรฒ ประสานมิตร กรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2532 จำนวน
2 ห้องเรียน รวม 80 คน ได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ดังนี้

2.1 สุ่มห้องเรียนด้วยวิธีการจับฉลากมาเป็นกลุ่มตัวอย่าง 2 ห้องเรียน จาก
จำนวน 6 ห้องเรียน ห้องเรียนละ 40 คน ได้จำนวนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง 80 คน

2.2 สุ่มห้องเรียนเพื่อกำหนดเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยกลุ่มทดลอง
ดำเนินการสอนโดยชุดการสอนมินิคอร์ส ส่วนกลุ่มควบคุมดำเนินการสอนตามคู่มือครูภาษาไทย
กรมวิชาการ

3. เนื้อหาที่ใช้ในการทดลอง

เนื้อหาที่ใช้ในการทดลอง ผู้วิจัยได้เลือกเนื้อหาวิชาภาษาไทยจากหนังสือเรียน
ชุดทักษะสัมพันธ์ เล่ม 2 และหนังสือวิชาหลักภาษาไทย เล่ม 2 เฉพาะเรื่องต่อไปนี้

3.1 หนังสือเรียนชุดทักษะสัมพันธ์ เล่ม 2

3.1.1 เรื่องสั้นเรื่องศิลปินเอก

3.1.2 บทความทางวิทยุเรื่องข้อคิดที่ได้จากการชม

3.2 หนังสือวิชาหลักภาษาไทย เล่ม 2 เรื่องการแยกส่วนของประโยคที่ใช้สันฐานหลายชนิด

4. ระยะเวลาที่ใช้ในการทดลอง

ผู้วิจัยใช้ระยะเวลาในการทดลองกลุ่มละ 16 คน ๆ ละ 45 นาที ระหว่างวันที่ 12 มิถุนายน 2532 ถึงวันที่ 6 กรกฎาคม 2532 เป็นเวลา 4 สัปดาห์

5. ตัวแปรที่ศึกษา

5.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ การสอน 2 วิธี คือ

5.1.1 การสอนโดยใช้ชุดการสอนมินิคอร์ส

5.1.2 การสอนตามคู่มือครูภาษาไทยของกรมวิชาการ

5.2 ตัวแปรตาม ได้แก่

5.2.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

5.2.2 เจตคติต่อการสอน

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ชุดการสอนมินิคอร์ส (Minicourse) หมายถึง ชุดการสอนที่สร้างขึ้นอย่างเป็นระบบ โดยการแบ่งเนื้อหาออกเป็นตอน ๆ แต่ละตอนจบสมบูรณ์ในตัวเอง มีวัตถุประสงค์ทางการเรียนที่ชัดเจน เพื่อให้ผู้เรียนสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ทางการเรียนได้ภายในระยะเวลาสั้น ๆ โดยกำหนดกิจกรรมการเรียน เวลา และสื่อการเรียนไว้อย่างชัดเจน มุ่งฝึกทักษะและเน้นการมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของผู้เรียน ซึ่งจัดไว้เป็นกลุ่ม โดยมีครูเป็นผู้ดูแลให้คำแนะนำ ช่วยเหลือในขณะที่ยุ้เรียนทำกิจกรรม กิจกรรมของการเรียนในแต่ละตอนจัดเป็นวงจรต่อเนื่องกันไป กิจกรรมย่อย ๆ จะประกอบด้วย 3 ส่วน คือ ปัจจัยเบื้องต้น กระบวนการผลผลิต โดยรวมหลาย ๆ กิจกรรมต่อเนื่องกันเป็นลูกโซ่ ในแต่ละตอนจะมีข้อมูลย้อนกลับทันที

ซึ่งสามารถวัดได้ว่า ผู้เรียนบรรลุวัตถุประสงค์หรือไม่ ภายในระยะเวลาที่กำหนด
ชุดการสอนมินิคอร์สที่สร้างขึ้นนี้มีส่วนประกอบ 6 ส่วน คือ

1.1 คำแนะนำ หลักการและเหตุผล โครงสร้าง จุดประสงค์ทั่วไป
จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1.2 แผนการสอนมินิคอร์ส จะกำหนดเรื่องย่อย ๆ ลักษณะของกลุ่มผู้เรียน

1.3 กิจกรรมผู้เรียน หมายถึง การศึกษาจากสื่อ-แหล่งประกอบคำบรรยาย
แผนภาพโป่งใส ศูนย์การเรียน เกม เอกสารเสริม ใบงาน แบบประเมินตนเอง
ซึ่งแต่ละกิจกรรมเน้นการปฏิสัมพันธ์ภายในกลุ่ม การทำกิจกรรมต่าง ๆ เป็นการฝึกทักษะของ
ผู้เรียนเพื่อให้เกิดความแม่นยำชำนาญในเนื้อหาและการประเมินตนเองในแต่ละตอนจะทำให้
ให้ผู้เรียนรู้ว่าตนบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้หรือไม่

1.4 กิจกรรมครู เป็นรายละเอียดในการทำเนิการให้ความช่วยเหลือ
แนะนำผู้เรียน การอธิบายวิธีทำกิจกรรม การเฉลยแบบประเมินตนเอง การทำแบบฝึกหัด
และแบบทดสอบ

1.5 เนื้อหาเสริม หมายถึงการจัดเอกสารความรู้ประกอบต่าง ๆ เสริมลง
ในคำอธิบายของครู เพื่อให้ผู้เรียนได้ศึกษาเพิ่มเติมจากแผนโป่งใส ศูนย์การเรียน เกม
และใบงาน

1.6 อุปกรณ์ สื่อ แผนภูมิ สำหรับครูใช้ประกอบการเรียนการสอน

ลักษณะของสื่อ

ศูนย์กาเรียน ระบบการสอนแบบศูนย์การเรียนที่ใช้ในการทดลองครั้งนี้
ต้องจัดห้องเรียนโดยแบ่งเนื้อหาที่จะสอนแต่ละเรื่องเป็นหัวเรื่อง แบ่งนักเรียนออกเป็น 5 กลุ่ม
เรียกว่า "ศูนย์" แต่ละศูนย์มีบัตรคำสั่ง บัตรเนื้อหา บัตรเฉลย บัตรกิจกรรม บัตรคำถาม
บัตรทุกประเภทจะแยกบัตรหรือพิมพ์ต่อเนื่องกันบนแผ่นเดียวกันก็ได้ เมื่อนักเรียนแต่ละกลุ่ม
ประกอบกิจกรรมแล้ว ก็จะเปลี่ยนกันจากกลุ่ม 1 ไป 2 - 3 - 4 - 5 ตามลำดับ

การเตรียมจัดกลุ่มนักเรียนอาจจัดโดยวิธีใดวิธีหนึ่งดังนี้

- นักเรียนเข้าร่วมกลุ่มกันเองตามใจชอบ
- ครูจัดกลุ่มกันทั้งเด็กที่เรียนอ่อน ปานกลาง และเก่ง
- จับฉลากแบ่งกลุ่ม

การแบ่งกลุ่มนักเรียนจะจัดแบ่งโดยวิธีใดก็ตาม ต้องคำนึงถึงว่าไม่มีการเข้ากลุ่มซ้ำกลุ่มเดิมในการเรียนครั้งต่อไป เพราะการสอนแบบศูนย์การเรียนมุ่งให้นักเรียนได้รู้จักคุ้นเคยทำงานร่วมกัน โดยทั่วถึงกันทั้งห้องเรียน

สไลด์-เพปประกอบคำบรรยาย หมายถึงสื่อการเรียนการสอนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เพื่อหาประกอบด้วยเรื่องข้อคิดที่ได้จากการบวช ความรู้ประกอบเรื่องประเพณีการบวชนาค มีการนำเสนอโดยใช้ภาพสไลด์ 20 ภาพพร้อมคำบรรยาย

แถบบันทึกเสียง หมายถึงสื่อการเรียนการสอนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อใช้ฝึกความเข้าใจในการฟัง โดยคัดเลือกเนื้อหาให้สอดคล้องกับบทเรียน ได้แก่ที่มาของเรื่องสันติลักษณะของเรื่องสันติ ประเพณีการบวชนาค แล้วนำมาจัดทำแถบบันทึกเสียง โดยใช้เทคนิคการจัดเสียงแบบคำบรรยาย

2. การสอนภาษาไทยโดยใช้ชุดการสอนมินิคอร์ส หมายถึงการสอนภาษาไทยในกลุ่มทดลอง ซึ่งผู้วิจัยดำเนินการเรียนการสอนตามโครงสร้าง และกิจกรรมที่กำหนดไว้ในชุดการสอนมินิคอร์สที่สร้างขึ้น โดยมีขั้นตอนการสอน ดังนี้

2.1 ขั้นนำ

2.1.1 ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้

2.1.2 ครูทบทวนหรือกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความสนใจในเรื่องที่จะศึกษา โดยใช้แถบบันทึกเสียง สไลด์-เพปประกอบคำบรรยาย แผ่นโปสเตอร์

2.2 ขั้นสอน

2.2.1 กิจกรรมการเรียนการสอนมีดังนี้ นักเรียนศึกษาจากแถบบันทึกเสียง สไลด์-เพปประกอบคำบรรยาย แผ่นภาพโปสเตอร์ ศูนย์การเรียน เกมเอกสาร เสริมความรู้และบทเรียนโปรแกรม

2.2.2 นักเรียนทำแบบฝึกหัดทักษะจากใบงาน และแบบประเมินผล

ตนเอง

2.2.3 นักเรียนตรวจแบบฝึกหัดทักษะด้วยตนเอง ครูเฉลยแบบประเมินผลตนเองในแผ่นโป่งใส

2.3 ชั้นสรุป

2.3.1 ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปผลจากการทำกิจกรรม

2.3.2 นักเรียนซักถามเรื่องที่ยังไม่เข้าใจ

2.4 ประเมินผล

2.4.1 ครูสังเกตจากการทำกิจกรรมที่บันทึกไว้ หรือจากการทบทวนคำถาม การซักถาม การตรวจแบบทดสอบ

2.4.2 นักเรียนประเมินผลตนเองจากแบบประเมินผลตนเองท้ายกิจกรรมแต่ละกิจกรรม

2.4.3 สอนซ่อมเสริมในจุดประสงค์ที่ผู้เรียนยังไม่บรรลุตามจุดประสงค์การเรียนรู้

3. การสอนตามคู่มือครูภาษาไทยของกรมวิชาการ หมายถึง การสอนภาษาไทยในกลุ่มความคุ้นเคยที่ผู้วิจัยทำในกิจกรรมตามแผนการสอนที่สร้างขึ้นโดยอาศัยแนวการสอน จากคู่มือครูภาษาไทยของกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ มีลำดับชั้นการสอนดังนี้

3.1 ขั้นนำ

3.1.1 ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้

3.1.2 ครูกระตุ้นให้นักเรียนสนใจในการเรียนโดยใช้ภาพพลิก แดบประโยค บัตรคำ และการเล่าประสบการณ์ของนักเรียน

3.2 ขั้นสอน

3.2.1 ครูอธิบายเนื้อหา ยกตัวอย่างประกอบและซักถามนักเรียน

3.2.2 ทำเนื่งกิจกรรมการเรียนการสอน ไปตามข้อเสนอนี้ในคู่มือครู เช่น ให้นักเรียนร่วมกันอภิปราย การทำแบบฝึกหัดทำแบบเรียน การใช้บัตรคำ ภาพพลิก แดบประโยค

3.3 ชั้นสรุป

3.3.1 ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปเนื้อหาที่เรียน

3.3.2 นักเรียนซักถามในเรื่องที่ยังไม่เข้าใจ

3.4 ชั้นประเมินผล

3.4.1 นักเรียนทำแบบฝึกหัดท้ายบทเรียนในห้องเรียนและเป็น

การบ้าน

3.4.2 นักเรียนทำแบบทดสอบ

3.4.3 ครูสังเกตจากการตอบคำถาม การซักถาม การตรวจแบบฝึกหัด
การบ้าน และจากแบบทดสอบ

3.4.4 สอนซ่อมเสริมในจุดประสงค์ที่นักเรียนไม่บรรลุตามจุดประสงค์
การเรียนรู้

4. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย หมายถึง ความรู้ ความสามารถของ
นักเรียนในการเรียนรู้วิชาภาษาไทยที่เกิดขึ้นหลังจากได้รับการสอนโดยครู การสอนนิโครัส
และการสอนตามคู่มือครู กรมวิชาการ ซึ่งประเมินจากแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
วิชาภาษาไทย เรื่อง คิณินเอก ข้อคิดที่ได้จากการบวช และการแยกส่วนของประโยคที่ใช้
สันธานหลายชนิดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น และได้ทดสอบหาคุณภาพแล้ว

5. เจตคติ หมายถึง ท่าที ความคิดเห็น ความรู้สึกเฉพาะตัวของบุคคลที่มีต่อสิ่งใด
สิ่งหนึ่งภายหลังที่ได้รับรู้ประสบการณ์ในสิ่งนั้นหรือเรื่องนั้นมาแล้ว ซึ่งจะแสดงออกมาในลักษณะหนึ่ง
ใน 3 ลักษณะ ดังต่อไปนี้

5.1 เจตคติเชิงนิมมาน (Positive Attitude) แสดงออกมาในลักษณะ
พึงพอใจ สนใจ สนับสนุน ชอบหรือเห็นด้วย

5.2 เจตคติเชิงนิเสธ (Negative Attitude) แสดงออกมาในลักษณะที่
ไม่พอใจ ไม่เห็นด้วย ไม่อยากเรียน ฯลฯ ซึ่งเป็นลักษณะตรงกันข้ามกับเจตคติเชิงนิมมาน

5.3 เจตคติเป็นกลาง (Indifferent Attitude) แสดงออกมา
ในลักษณะที่มีความรู้สึกเฉย ๆ ไม่เป็นทั้งเจตคติเชิงนิมมาน หรือเชิงนิเสธ แต่อยู่ระหว่าง
กลาง ๆ ไม่เข้าข้างใดข้างหนึ่ง ไม่ถึงกับพอใจหรือไม่พอใจ ไม่ถึงกับชอบหรือไม่ชอบ

6. เจตคติต่อการสอน หมายถึง ท่าที ความคิดเห็น ความรู้สึกของนักเรียน
ในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ที่มีต่อการสอนโดยชุดการสอนมินิคอร์ส และการสอนตาม
คู่มือครูภาษาไทย กรมวิชาการ ในคาบของกิจกรรมการเรียนการสอน วิธีการสอนที่ครู
นำมาใช้ การใช้คำถามของครู และการใช้อุปกรณ์การสอน ซึ่งวัดได้จากการให้นักเรียน
ตอบแบบสอบถามวัดเจตคติต่อการสอนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามวิธีของ เรนีส ซีเคอร์ท

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาค้นคว้า ผู้วิจัยได้แบ่งออกเป็นหัวข้อดังนี้

1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสอนมินิคอร์ส
2. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสอนมินิคอร์ส
3. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับศูนย์อำนวยการบริหารการ
4. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับเจตคติ
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเจตคติ

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสอนมินิคอร์ส

ความหมายของการสอนมินิคอร์ส

แอลเลน และแวลเลต (Allen and Valette. 1977 : 12) ให้ความหมายว่า มินิคอร์สเป็นหน่วยการสอนระยะสั้นที่ใช้เวลาเพียงหนึ่งคาบหรือหนึ่งเทอม และระดับชั้นที่ มินิคอร์สนับถือที่สุดคือ ระดับ 3 และ 4 ของโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยธรรมชาติของมินิคอร์สนี้จะ กำหนดตามความสนใจของนักเรียนและสมรรถภาพของครู

ศูนย์พัฒนาแห่งมหาวิทยาลัยแมกควอรี (Center for Advancement of Teaching (C.A.T.) Macquarie University. 1980 : Introductory) อธิบายไว้ว่า มินิคอร์สเป็น โครงการเรียนที่เน้นเนื้อหาบทในตัวเอง สามารถใช้ได้กับกลุ่มและรายบุคคล การเรียนรู้ใน มินิคอร์สอาศัยสื่อและบุรุษวิธหลายแบบ มีจุดประสงค์การเรียนรู้ชัดเจนและจำกัด สามารถเกิด ผลสัมฤทธิ์ในการเรียนได้ในระยะเวลาสั้น ปกติใช้เวลาเพียง 1 วันหรือน้อยกว่านี้

อาเพท (APEID. 1982 : 4) ให้ความหมายมินิคอร์สว่า คือรายวิชาย่อยที่แยกเป็นหน่วย และเนื้อหาจบสมบูรณ์ในตัวเอง เป็นการฝึกงานเป็นกลุ่ม นักศึกษาเรียนรู้ใช้สื่อและบุรุษวิธหลายแบบ

พร้อมกับจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ชัดเจน จนสามารถบรรลุผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้ในระยะเวลาอันสั้น มีพื้นฐานการสร้างจากรูปแบบทางเทคโนโลยีการศึกษา ไม่จัดเป็นชุดเพื่อใช้เรียนอิสระ และไม่สร้างเป็นหน่วยย่อยประกอบวิชาหนึ่งวิชาใดโดยเฉพาะ

กรมการศึกษานอกโรงเรียน (2528 : 5) ให้ความหมายว่ามินิคอร์ส คือชุดการอบรม ที่มีความยืดหยุ่นและเปิดเสรีในตัวเองอย่างสมบูรณ์แบบ ซึ่งใช้กับบุคคลหรือกลุ่มบุคคล จะใช้สื่อและบุทวิธีหลายประการ มีจุดประสงค์ชัดเจน สามารถบรรลุจุดประสงค์ได้ในระยะเวลาอันสั้น ใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาเป็นหลัก มีโครงสร้างเป็นกล่องให้ศึกษาอย่างอิสระ ไม่สร้างเป็นหน่วยย่อยประกอบวิชาหนึ่งวิชาใดเป็นการเฉพาะ เนื้อหาจบในตัวเอง และสิ่งที่สำคัญอีกประการหนึ่งคือ มินิคอร์สเน้นที่กลุ่มสัมพันธ์มากกว่าการศึกษาเป็นรายบุคคลแก่เพียงอย่างเดียว

เชาวลิตถ์ รัตนวิเศษ (2528 : 113) ให้ความหมายว่าเป็นชุดการสอนหรือชุดการอบรมสำหรับรายวิชาหนึ่ง ๆ มีความยืดหยุ่นและจบสมบูรณ์ในตัวเอง เน้นวิธีการเชิงระบบ มีวัตถุประสงค์ชัดเจน มีขั้นตอนการดำเนินการสอนสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่วางไว้ให้บรรลุเป้าหมายใดภายในระยะเวลาสั้น ๆ เช่น 2 - 3 วัน หรือ 4 - 8 ชั่วโมง ใช้เทคโนโลยีทางการศึกษามาช่วยเสริมในการวางแผนการสอน เน้นการจัดกิจกรรมในลักษณะปฏิสัมพันธ์สำหรับผู้เรียนเป็นกลุ่ม ใช้สื่อทัศนูปกรณ์ สื่อการเรียน และกลวิธีการสอนหลายแบบ ผู้สอนมีหน้าที่เป็นผู้ดำเนินการสอนและความคุมกิจกรรมให้เป็นไปตามวิธีที่กำหนดไว้ ชุดการสอนนี้ไม่จัดเป็นชุดเพื่อการศึกษาเป็นรายบุคคลหรือเป็นหน่วยย่อยของรายวิชาใดวิชาหนึ่งโดยเฉพาะ แต่เน้นการจัดการเรียนการสอนเป็นกลุ่ม

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า มินิคอร์สคือ ชุดการสอนที่สร้างขึ้นเพื่อใช้สอนเนื้อหาใดเนื้อหาหนึ่ง โดยนำมาจัดเรียงลำดับขั้นตอนให้เป็นระบบและรัดกุม มีคุณลักษณะที่ตอบสนองความต้องการของผู้เรียนจบสมบูรณ์ในตัวเอง มีจุดประสงค์การเรียนการสอนที่เด่นชัดเพื่อให้ผู้เรียนสามารถบรรลุจุดมุ่งหมายทางการเรียนได้ภายในระยะเวลาสั้น โดยกำหนดกิจกรรม เวลา และสื่อการเรียนการสอนไว้อย่างชัดเจน เน้นกิจกรรมกลุ่มมากกว่ารายบุคคล มุ่งฝึกทักษะและส่งเสริมการร่วมกิจกรรมจากสื่อและบุทวิธีหลายแบบ โดเมนครูเป็นผู้คอยแนะนำช่วยเหลือ

ประวัติความเป็นมาของรุดการซ่อมมินิคอร์ส

รุดการซ่อมมินิคอร์สพัฒนามาจากความคึกของมทเวเรียนโมกุล โดยเริ่มใช้ครั้งแรกในไพลประเทศสหรัฐอเมริกาเมื่อ ค.ศ. 1975 มีลักษณะที่สำคัญคือ ใช้เวลาในการเรียนการสอนสั้น ๆ โดยวิธีสอนและบุทวิธีต่าง ๆ เพื่อให้นั่นใจได้ว่าเกิดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามจุดประสงค์ที่ตั้งไว้ อย่างรอบคอบและจุดประสงค์เหล่านี้เป็นแนวทางในการใช้บุทวิธีและสื่อการเรียนการสอนให้เกิดประโยชน์เหมาะสมที่สุด ส่วนที่ต่างจากโมกุลก็คือ มินิคอร์สไม่ได้สร้างขึ้นเพื่อการเรียนเป็นรายบุคคล อาเทศ (APEID) สรุปขั้นตอนการพัฒนาแนวคิดของรุดการซ่อมมินิคอร์สจากการถ่ายโยงแนวคิดของรายวิชาปกติ (Conventional Course) มาเป็นมินิคอร์สได้ดังนี้ (APEID. 1982 : 1 - 3)

ก่อนปี ค.ศ. 1960 รายวิชาเรียนปกติ (Conventional Course) เป็นการเรียนการสอนโดยการบรรยาย การประชุมปฏิบัติการและการกวดวิชา

ในระยะต้นและกลางทศวรรษที่ 19 การเรียนการสอนยังเป็นการบรรยาย การปฏิบัติการ ในโรงฝึกงาน การกวดวิชาปกติ แต่เริ่มมีการรวบรวมเนื้อหาเป็นชุด มีการใช้เครื่องโสตทัศนูปกรณ์ ประกอบการเรียนการสอน สามารถเรียนด้วยตนเองได้ ตลอดจนเป็นการเรียนแบบทั้งโปรแกรมและเริ่มมีการวางรูปแบบการเรียนใหม่รุดการจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

พลึงระยะปลายทศวรรษที่ 19 รายวิชาในแต่ละสัปดาห์ของภาคเรียนหนึ่ง ๆ มีการวางแผนการสอนตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมโดยสัมพันธ์กับจุดประสงค์ทั่วไป ซึ่งจุดประสงค์เฉพาะของสัปดาห์แรกจะสัมพันธ์กับจุดประสงค์ของมทเวเรียนในสัปดาห์ต่อไป และแต่ละจุดประสงค์อยู่ในแต่ละสัปดาห์จะรวมเป็นจุดมุ่งหมายรวมของรายวิชาทั้งหมด ความคิดนี้ทำให้เกิดการแบ่งเนื้อหาเป็นโมกุล และแยกออกเป็นชั้น ๆ เพื่อให้บทเรียนต่อกันเป็นโมกุลตามลำดับ โดยวิธีสอน โสตทัศนวัสดุอุปกรณ์เสริม

ระหว่างปลาย ค.ศ. 1960 ถึงต้น ค.ศ. 1970 การพัฒนาการเรียนการสอนระยะนี้เป็น การปรับปรุงแต่ละหน่วย หรือโมกุลเพื่อให้เป็นอิสระแต่ละหน่วยวิชา ผู้เรียนสามารถจัดลำดับบทเรียนต่าง ๆ ให้เหมาะสมตามพื้นฐานและความสนใจของตน ทดมาที่มีการเปลี่ยนแปลงให้มีการเทเรียนมทเวเรียนโมกุลเพิ่มขึ้น เพื่อให้ นักเรียนเลือกได้ตามความสนใจและเกี่ยวข้องกับบทเรียนของตนเองได้ โดยหลีกเลี่ยงวิชาอื่นที่ใช้เวลาเรียนในเวลาเดียวกันได้ การบรรลุผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ขึ้นอยู่กับการเลือกและการจัดลำดับโมดูลของนักเรียน โดยทั่วไปจะมีวิชาหลักเป็นวิชาบังคับ และวิชาเลือกให้เลือกเรียนได้ การเรียนในระบุนี้นี้ยังคงใช้สื่อค่านิสิตศึกษาชุดอุปกรณ์ประกอบ

ในปี ค.ศ. 1970 การเรียนในรายวิชาแบบปกติ สดความเชื่อถืออง การให้ความ สนใจต่อหน่วยการเรียนการสอนเล็ก ๆ ที่เชื่อมโยงและยืดหยุ่นได้นี้ กำลังเพิ่มขึ้น การพัฒนา บทเรียนแต่ละโมดูล จึงได้แยกออกเป็นหน่วยการเรียนอิสระอย่างสมบูรณ์ เพื่อให้ให้นักเรียนได้ เรียนเป็นโครงการเฉพาะ ระยะเวลาการจัดรายวิชาการสอนเต็มสัปดาห์เสริมธรรมดาถูกทอดทิ้งไป โดยนำบทเรียนโมดูลที่มีการจัดรูปแบบต่าง ๆ พร้อมกับสื่อเป็นเครื่องช่วยสอนทั้งที่สิ่งพิมพ์ อย่างง่าย จนถึงระบบการใช้อุปกรณ์ที่มีราคาแพงขึ้นมาใช้ ที่สำคัญคือ โมดูลแต่ละบทจะเน้นที่ รูปแบบการเรียนรู้อย่างกว้างโปรแกรมและเรียนได้ด้วยตนเอง

การพัฒนาขั้นสุดท้ายในระยะกลางทศวรรษที่ 19 คือการคิดทบทวนเกี่ยวกับลักษณะ ธรรมชาติของหน่วยการเรียนอิสระแต่ละหน่วยว่า ถ้ามีการวางแผนการสร้างบทเรียนโมดูลอย่าง รอบคอบที่สุด แล้วก็จะทำให้สามารถสร้างชุดการสอนที่สมบูรณ์แบบในตัวเองได้ และมีคุณค่าใน ตัวเอง มีการศึกษาว่า การที่ให้ผู้เรียนแต่ละคนสามารถพัฒนาการเรียนรู้อย่างตนได้จะมีประโยชน์ มาก บางครั้งการทำงานกลุ่มที่มีตั้งแต่ 2 คน จนถึงกลุ่มผู้เรียนขนาดใหญ่คือ 40 คน น่าจะเป็น ลักษณะการเรียนที่สามารถดำเนินการในรูปแบบโมดูลได้ จึงทำให้เกิด "Miniature Course" ซึ่งรวมถึงกิจกรรมการเรียนรู้อื่น ๆ ก็ตามที่สามารถดำเนินการภายในระยะเวลาไม่กี่วันหรือไม่กี่ชั่วโมง ดังนั้นชุดการสอนมินิคอร์สจึงได้รับการพัฒนาให้เกิดขึ้นในที่สุด

ปี ค.ศ. 1972 เรกซ์ เมเยอร์ (Rex Mayer) แห่งศูนย์พัฒนาการสอน มหาวิทยาลัย แมคควอรี ประเทศออสเตรเลีย (C.A.T.) ได้สร้างชุดการสอนมินิคอร์สและนำมาทดลองใช้ เพื่อ พัฒนารูปแบบที่เหมาะสม ระยะเวลาในการทดลองปรับปรุงแก้ไข 2 ปี ดังนั้นในปี ค.ศ. 1974 ศูนย์ C.A.T. จึงได้พัฒนาชุดการสอนมินิคอร์สที่มีลักษณะค่อนข้างสมบูรณ์ มีรูปแบบการสอนที่กระชับ รัดกุม สามารถนำมาใช้ในการพัฒนาและสร้างเสริมทักษะการสอนแก่ครูได้ และได้ใช้ชุดการสอน มินิคอร์สในการอบรมบุคลากรมาโดยตลอด ต่อมาสมาคมทรัพยากรทางการศึกษาแห่งรัฐนิวเซาท์เวลส์ (The Educational Resources Association of New South Wales) ได้นำชุดการสอน

มินิคอร์สไปทดลองใช้กับครูเกี่ยวกับการเลือกใช้เครื่องมือโสทธิศุญญกรรมต่าง ๆ รวมทั้งการจัดทำ
วัสดุที่ไม่ใช่สิ่งพิมพ์ (Mayer. 1975 : 5)

สำหรับประเทศไทยนั้น ในปี พ.ศ. 2522 กรมการศึกษานอกโรงเรียน ได้ส่ง กรรมการ
แผนก (ประภัสสร ชัยชนะใหญ่. 2529 : 12 ; อ้างอิงมาจาก กรมการศึกษานอกโรงเรียน.
2522) ไปรับการอบรมเกี่ยวกับการซอเมนิคอร์สที่ศูนย์ C.A.T. แห่งมหาวิทยาลัยแมคควอร์
ประเทศออสเตรเลีย ต่อมาในปี พ.ศ. 2525 กรมการศึกษานอกโรงเรียนได้ดำเนินการสร้างสื่อ
เพื่อการอบรมครูผู้สอนการศึกษานอกระบบแบบเบ็ดเสร็จระดับที่ 3 - 4 รายวิชามินิคอร์ส โดยได้รับความ
ช่วยเหลือจากองค์การยูเนสโก (กรมการศึกษานอกโรงเรียน. 2528 : 1) ใช้เวลาใน
การสร้างและทดลองประมาณ 2 ปี 6 เดือน และสร้างสื่อที่เป็นชุดฝึกอบรมระยะสั้นได้จำนวน
21 รายวิชา ในกลุ่ม 6 วิชา คือวิชาสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต วิชาภาษาไทย วิชาภาษาอังกฤษ
วิชาคณิตศาสตร์ วิชาวิทยาศาสตร์ และวิชาชีวิตทั้งนี้เพื่อนำไปอบรมครูให้เกิดทักษะอันจะนำไปประยุกต์
ใช้ในการเรียนการสอนของนักศึกษาอีกทอดหนึ่ง (กรมการศึกษานอกโรงเรียน. 2528 : 73)

ความแตกต่างระหว่างซอเมนิคอร์สกับบทเรียนโมดูล

จากประวัติความเป็นมาของซอเมนิคอร์ส เห็นได้ว่าเป็นการพัฒนาจากบทเรียน
โมดูล จึงมีลักษณะใกล้เคียงกัน เกิดความสับสนในการทำความเข้าใจ ในที่นี้ผู้วิจัยเสนอให้เห็น
ความแตกต่างดังนี้

ความหมายของบทเรียนโมดูล

กาญจนา เกียรติประวัติก (2520 : 185) ได้ให้ความหมายของบทเรียนโมดูลว่าบทเรียน
โมดูลเป็นกลุ่มประสบการณ์ที่จัดขึ้นเพื่อให้ผู้เรียนได้มีโอกาสแสดงพฤติกรรมตามที่ระบุไว้ในจุดมุ่งหมาย
โมดูลอาจจะมีรูปแบบต่าง ๆ กัน เช่น เป็นสื่ออัด ภาพ การทดลอง หรือหนังสือ และเอกสาร
ขึ้นอยู่กับประโยชน์ใช้สอยของแต่ละวิชา

ประภาเพ็ญ สุวรรณ (2525 : 5) ได้ให้คำอธิบายว่าบทเรียนโมดูลคือ ซอการสอนที่
สร้างขึ้นสำหรับหน่วยการสอนหน่วยหนึ่ง ๆ ของรายวิชา มีจุดมุ่งหมายที่จะให้ผู้เรียนได้เรียนด้วย

ตนเองแต่ละหน่วย ก่อนที่จะเรียนหน่วยต่อ ๆ ไป นักเรียนสามารถควบคุมระยะเวลาของการเรียน และเนื้อหาให้เหมาะสมกับตนเองได้และอาจศึกษาด้วยตนเองหรืออาจใช้ร่วมกับกิจกรรมอื่น ๆ ก็ได้

วิชัช วงษ์ใหญ่ (2525 : 121) กล่าวว่าบทเรียนโมดูล หมายถึง กิจกรรมการเรียนรู้ที่ จัดขึ้นเพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ แสวงถึงสมรรถภาพของครู หรือฝึกสมรรถภาพการเป็นครูอย่างใด อย่างหนึ่งหรือหลาย ๆ อย่างก็ได้ รูปแบบของโมดูลนั้น จะเป็นบทเรียนหรือหน่วยหนึ่งหน่วยใดที่ สำเร็จในตนเอง สร้างขึ้นมาเพื่อให้ผู้เรียนได้ศึกษา โดยมีความวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้แน่นอน และ ชัดเจน โมดูลหนึ่ง ๆ จะประกอบด้วยสื่อการเรียนรู้ต่าง ๆ ที่จำเป็น ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนได้รู้และ แสวงสมรรถภาพได้ตามที่กำหนดไว้ในวัตถุประสงค์ของโมดูลนั้น ๆ

สรุปแล้วบทเรียนโมดูล คือหน่วยการเรียนรู้ที่มีเนื้อหาจบในตัวเอง มีลักษณะเป็นกิ่งโปรแกรม สามารถเรียนได้ด้วยตนเอง บทเรียนโมดูลออกแบบเพื่อให้สัมฤทธิ์ผลในการเรียนตามจุดประสงค์ เพราะภายในเวลาอันสั้น ปกติมักใช้เวลาเพียง 2 - 3 วัน หรือน้อยกว่าบทเรียนโมดูลสร้างขึ้น โดยพื้นฐานเทคโนโลยีทางการศึกษา มักจะจัดเป็นกล่องหรือเป็นชุดการเรียนรู้เพื่อการใช้ที่เป็นอิสระ อาจเป็นหน่วยหนึ่งของรายวิชาใดวิชาหนึ่งก็ได้ มีส่วนประกอบดังนี้ (Greager and Murry.

1971 : 4)

1. วัตถุประสงค์
2. ทักษะเบื้องต้นที่จำเป็นแก่ผู้เรียน
3. จุดมุ่งหมายทางการสอน
4. แบบทดสอบก่อนการเรียน
5. เครื่องมือเสริมบทเรียนโมดูล ได้แก่ วัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ เป็นต้น
6. โปรแกรมบทเรียนโมดูล
7. ประสิทธิภาพที่สัมพันธ์กับบทเรียน
8. แบบทดสอบหลังการเรียนการสอน
9. การประเมินผลการเรียนรู้

ส่วนความหมายของชุดการสอนอิเล็กทรอนิกส์นั้น อาเพก (APEID. 1982 : 4) ให้ความหมาย ว่าคือ รายวิชาย่อยที่บทเรียนใด มีเนื้อหาจบสมบูรณ์ในตัวเอง หรือเป็นการฝึกงานเป็นกลุ่มปกติ

การเรียนรู้สื่อและบทวิธีหลายแบบพร้อมกับชุดประสงค์ที่กำหนดไว้ชัดเจนและสามารถบรรลุ
 ผลสัมฤทธิ์ในการเรียนได้ในระยะเวลานั้น ภายใน 2 - 3 วัน หรือน้อยกว่านี้ มีพื้นฐาน
 การสร้างจากรูปแบบทางเทคโนโลยีทางการศึกษา ไม่จัดเป็นชุดเพื่อใช้เรียนอิสระ และไม่สร้าง
 เป็นหน่วยย่อยประกอบวิชาใดวิชาหนึ่งเฉพาะ

นอกจากนี้ชุดการสอนมีคอร์ด และบทเรียนโมดูลยังมีความแตกต่างกันทั้งในส่วนประกอบ
 คุณลักษณะ ตลอดจนขั้นตอนการสร้าง ซึ่งพอจะสรุปความแตกต่างที่เห็นได้ชัด ดังนี้

ตาราง 1 การเปรียบเทียบความแตกต่างของชุดการสอนมีคอร์ด และบทเรียนโมดูล

ชุดการสอนมีคอร์ด	บทเรียนโมดูล
1. เป็นชุดการสอนที่ครูเป็นผู้ใช้ 2. เรียนเป็นรายบุคคลหรือกลุ่มบุคคลก็ได้ แผนการเรียนรวมและการกลุ่มและแผนการฝึกทักษะ 3. ผู้เรียนต้องบรรลุชุดประสงค์ในระยะเวลาที่กำหนด 4. ผู้เรียนจะทำกิจกรรมเหมือน ๆ กัน ด้วยวิธีวิเคราะห์แบบ 5. ผู้สอนมีบทบาทสำคัญในการจัดการสอนและปรับปรุงการสอน 6. ไม่เป็นส่วนหนึ่งของรายวิชาใดโดยเฉพาะ	1. เป็นหน่วยการเรียนที่นักเรียนเป็นผู้ใช้ 2. เน้นการเรียนรู้ด้วยตนเอง และเป็น ส่วนบุคคล 3. ผู้เรียนใช้เวลาอย่างมากน้อยตามความสามารถของตนเอง 4. ผู้เรียนแต่ละคนไม่จำเป็นต้องทำกิจกรรมเหมือนกันหมด 5. ผู้สอนเป็นผู้ให้คำปรึกษา 6. เป็นส่วนหนึ่งของรายวิชาใดวิชาหนึ่ง

ส่วนประกอบของทุกการสอบณินคอร์ส

ทุกการสอบณินคอร์ส มีส่วนประกอบ 6 ส่วน ดังนี้ (กรมการศึกษานอกโรงเรียน.

2528 : 6)

1. หลักการและเหตุผล คำแนะนำ จุดมุ่งหมาย และวิธีใช้ โครงสร้าง แบบแผน การสอน
2. รายละเอียด หรือคู่มือครูในการทำเนิการ
3. กิจกรรมผู้เรียน โดยเน้นให้ผู้เรียนมีบทบาทมากที่สุดในการเรียน
4. การประเมินผล ใช้วิธีการสังเกต การทำงานของนักเรียน การทอมคำถาม การสรุปการเรียนของนักเรียน เป็นต้น
5. เนื้อหาเสริม เพื่อการแสวงหาความรู้เพิ่มเติม
6. ขุปรณ์ สื่อ แผนภูมิ ฯลฯ สำหรับครูใช้ประกอบการเรียนการสอน

ลักษณะของทุกการสอบณินคอร์ส

ทุกการสอบณินคอร์สที่พัฒนามาจากมหาวิทยาลัยแมคควอร์ ออสเตรเลีย มีคุณลักษณะดังนี้

(APEID. 1982 : 6 - 8)

1. ทอมสนองความต้องการ (Responsive to Need) นินคอร์สแต่ละชุดออกแบบเพื่อให้ผู้เรียนทอมความต้องการเฉพาะเรื่อง โดยอาศัยเทคโนโลยีทางการศึกษา
2. จมขมรณในตัวเอง (Self-Control) นินคอร์สแต่ละชุดจบในตัวเองทั้งหมด และไม่ขึ้นกับนินคอร์สอนใดในชุดอื่น ๆ
3. ใช้เวลาในการเรียนการสอนระยะสั้น (Short Duration) นินคอร์สแต่ละชุดควรให้เกิดการเรียนรู้ภายใน 8 ชั่วโมง บางครั้งแบ่งเป็นช่วงละ 4 ชั่วโมงก็ได้
4. มีวัตถุประสงค์การเรียนรู้ที่ชัดเจน (Clear Objectives) ด้วยเหตุที่ นินคอร์สใช้เวลาเพียง 8 ชั่วโมง ดังนั้นจุดประสงค์ที่ชัดเจนจึงเป็นสิ่งสำคัญมาก เพราะจะสามารถบรรลุได้ภายในระยะเวลาที่กำหนด

5. มุ่งการฝึกทักษะ (Skills Orientation) เน้นทักษะและประสบการณ์โดยเน้นทักษะในการปฏิบัติ และประสบการณ์ของผู้เรียนมาใช้ในลักษณะกลุ่มมากกว่าเฉพาะตัวบุคคล
6. มีการรวมกิจกรรมอย่างกว้างขวาง (Wide Participation) ลักษณะสำคัญของมินิคอร์ส คือการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างผู้รวมกิจกรรมที่พื้นฐานเท่ากัน
7. ใช้กิจกรรมการเรียนรู้หลายแบบ (Varied Learning Activities) มินิคอร์สชุดหนึ่งจัดกิจกรรมการเรียนรู้หลายอย่างที่เหมาะสมต่อการบรรลุผลการเรียนตามจุดประสงค์
8. มีสื่อการเรียนการสอนหลายประเภท (Variety of Media) มินิคอร์สจะเสนอเนื้อหาโดยผ่านสื่อต่าง ๆ เช่น สิ่งพิมพ์ เทป-โทรทัศน์ สไลด์ ภาพยนตร์ สไลด์-เทป ใสทัศนูปกรณ์ และสื่ออื่น ๆ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด
9. เป็นโครงการเรียนที่เตรียมโครงสร้างไว้แล้ว (Structured Programmed) แต่ละมินิคอร์ส มีการวางแผนและการกำหนดหน่วย ลำดับหน่วยการสอนไว้อย่างละเอียดแล้วทุกหน่วย กิจกรรมกำหนดบุทวิธีโดยมีความสัมพันธ์กับสื่อ เนื้อหา เวลาและวัตถุประสงค์เป็นอย่างดี
10. ใช้กิจกรรมสร้างสรรค์ (Creative Activity) ให้โอกาสผู้เรียนในการคิดเสนอกิจกรรมสร้างสรรค์ โดยจัดกิจกรรมในลักษณะ "ปลายเปิด" ทำให้ผู้เรียนเกิดความคิดเป็นอิสระมากขึ้น
11. มีกลวิธีนำไปสู่การเรียนการสอนกว้างขวาง (Strategies Made Overt) เนื่องจากเป็นชุดการสอนที่เป็นการพัฒนาการสอนของครูและเป็นการพัฒนาทักษะ ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน จึงเปิดโอกาสให้มีการทบทวนและวิเคราะห์บุทวิธีที่ใช้ในชุดการเรียนการสอน
12. มีบุทวิธีที่สามารถนำมาใช้ได้ (Exemplary Strategies) เป็นการรวมกลวิธีต่าง ๆ ที่เป็นการส่งเสริมทักษะพิเศษตามความต้องการของผู้เรียน
13. มีการประเมินผล (Evaluation) เป็นการเพิ่มประสิทธิภาพของชุดการสอนมินิคอร์ส มีการศึกษาข้อมูลย้อนกลับเพื่อพัฒนาทักษะที่เป็นประโยชน์ต่อการวางแผนต่อไป
14. มีการติดตามผล (Follow-Up) มีบริการให้คำปรึกษาแก่ผู้เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ทุกคน

15. มีการออกแบบ (Design) ชุดการสอนมินิคอร์สแต่ละชุดสร้างขึ้นโดยใช้พื้นฐานเทคโนโลยีทางการศึกษา โดยใช้วิธีการวิเคราะห์ระบบ แต่ละกิจกรรมจะจัดในลักษณะ

ปัจจัยป้อน —————> กระบวนการ —————> ผลผลิต

Input

Process

Output

ขั้นตอนการสร้างชุดการสอนมินิคอร์ส

ชุดการสอนมินิคอร์สมีพื้นฐานการสร้างจากรูปแบบเทคโนโลยีทางการศึกษา โดยในขั้นแรกของการสร้าง ใช้ทฤษฎีวิเคราะห์ระบบที่รวมกันวางแผน โดยนักเทคโนโลยีทางการศึกษา ผู้ชำนาญการพิเศษหลักสูตร ผู้เชี่ยวชาญในเนื้อหา โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. กำหนดตามขั้นตอนทฤษฎีวิเคราะห์ระบบ (APEID. 1982 : 9)

ตาราง 2 ขั้นตอนของมินิคอร์สตามทฤษฎีวิเคราะห์ระบบ

กระบวนการและขั้นตอนตามระบบของทฤษฎีวิเคราะห์ระบบ	คำอธิบายประกอบ
1. กำหนดความต้องการและความจำเป็น	1. ความต้องการและความจำเป็น คือสิ่งที่ได้จากความต้องการ และปัญหาที่วิเคราะห์แล้ว ซึ่งจะเป็นหลักการและเหตุผลของการสร้างโครงสร้างของมินิคอร์ส
2. กำหนดกลุ่มเป้าหมาย	2. กลุ่มเป้าหมายได้แก่ ผู้รับบริการของรูปแบบนี้ ได้แก่ ผู้เข้ารับการอบรม ผู้เรียนผู้ฟัง ประสงค์จะหาความรู้เพิ่มเติม
3. กำหนดวัตถุประสงค์ทั่วไป	3. แผนว่าจะเรียบวัตถุประสงค์ทั่วไป แต่ของเฉพาะเจาะจงและชัดเจนตรงกับความต้องการและความจำเป็น

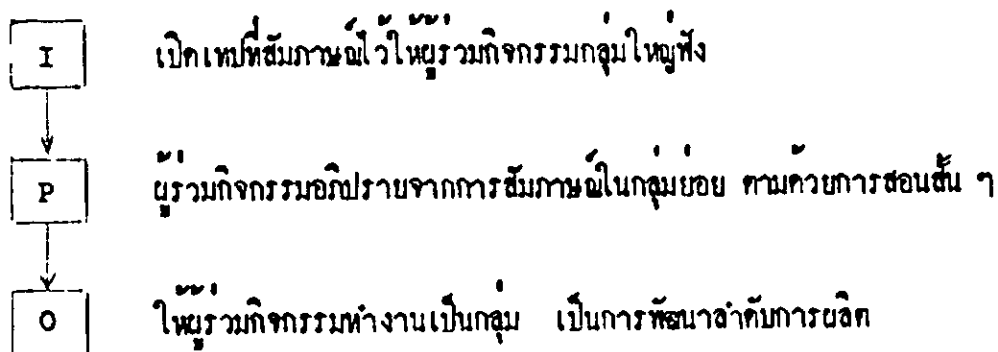
ตาราง 2 (ต่อ)

กระบวนการและขั้นตอนตาม ระบบของทฤษฎีการระดมทุน	คำอธิบายประกอบ
4. กำหนดวัตถุประสงค์เฉพาะ	4. วัตถุประสงค์เฉพาะทุกข้อจะต้องเป็น วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมที่สามารถ ปฏิบัติและวัดได้
5. ตรวจสอบความเป็นไปได้ของทรัพยากร สื่อและข้อมูล	5. ทั้งนี้เนื่องจากทุกการขอเงินอุดหนุนโครงการ ที่แน่นอน ใช้ระยะเวลาสั้น และหวังผลสัมฤทธิ์ สูง ฉะนั้นทรัพยากร สื่อ ข้อมูล และ เอกสารประกอบต่าง ๆ จึงมีความจำเป็นที่สุด
6. การเขียนโครงสร้าง	6. โครงสร้างจะต้องมีกำหนดเวลาที่แน่นอน แต่ละกิจกรรมเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ระบุ ไว้แต่ละข้อ และมีปัจจัยป้อน (Input) กระบวนการ (Process) ผลผลิต (Output) ครบวงจรต่อเนื่องกันไป ในโครงสร้างจะต้อง บอกลักษณะของปัจจัยป้อน (Input) กระบวนการ (Process) ผลผลิต (Output) รวมทั้งลักษณะของกลุ่มสื่ออย่างชัดเจน เพื่อการสร้างกิจกรรมในชั้นรายละเอียด
7. การพัฒนากิจกรรมและสื่อประกอบตาม โครงสร้าง	7. ในการพัฒนากิจกรรมตามโครงสร้าง ประกอบไปด้วย 7.1 คำอธิบายรายวิชา 7.2 คู่มือดำเนินกิจกรรมสำหรับครู

ตาราง 2 (ต่อ)

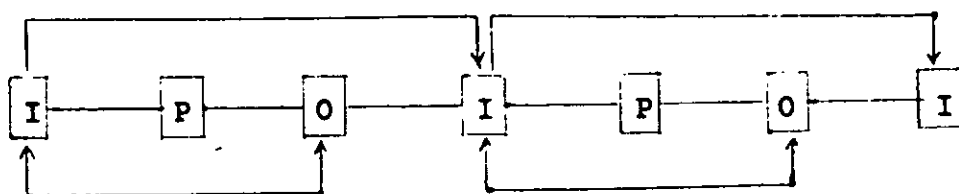
กระบวนการและขั้นตอนตาม ระบบของทฤษฎีการเรียนรู้	คำอธิบายประกอบ
8. การทดลอง	7.3 รายละเอียดกิจกรรมสำหรับผู้เรียน 7.4 เอกสารประกอบความรู้ 7.5 การประเมินผลและเครื่องมือ 7.6 สื่อที่ใช้ประกอบ 8. เนื่องจากกลุ่มผู้เรียนมาจากที่ต่างกัน การทดลองควรทำหลายครั้ง เพื่อจะได้ ข้อมูลที่เชื่อมั่นได้
9. การปรับปรุงแก้ไข	9. ขั้นตอนนี้เป็นสิ่งสำคัญมาก แต่จำเป็นต้องทำ อย่างยิ่ง เพื่อการพัฒนาทางคุณภาพ และ ผลสัมฤทธิ์ของการเรียนการสอน รูปแบบ จึงควรอยู่ในลักษณะที่สามารถปรับปรุงและ แก้ไขได้ตลอดเวลา

2. ใช้พื้นฐานของเทคโนโลยีทางการศึกษา โดยใช้ทฤษฎีพฤติกรรมนิยมทุกโปรแกรม การเรียนจะเสนอกิจกรรมในลักษณะของปฏิริยาลูกโซ่ การเร้าและตอบสนอง (Stimulus Response Chains) โดยการตอบสนองแต่ละครั้งทำให้เกิดแรงเสริม เช่น ความพอใจต่อตนเอง การยอมรับในกลุ่ม และอื่น ๆ พื้นฐานเทคโนโลยีทางการศึกษาที่พัฒนาชุดการสอน มีนิกอร์ส คือรูปแบบ (Input → Process → Output) เป็นคุณสมบัติของมีนิกอร์ส เช่น การเล่นเกม และการใช้เครื่องมือบันทึกเสียง ทั้งภาพประกอบต่อไปนี้

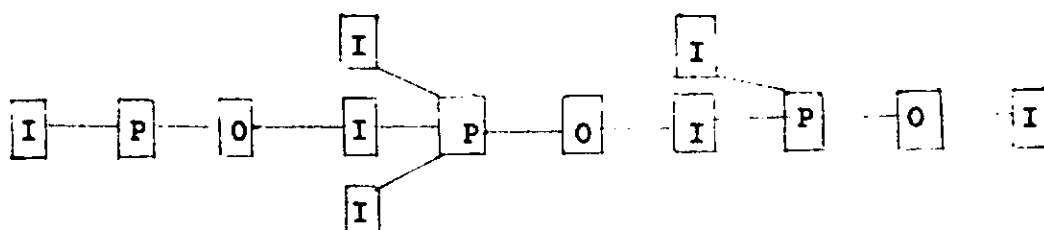
ภาพประกอบ 1 วงจร I - P - O ของกิจกรรมมินิคอร์ส

วงจรใน Input → Process → Output เชื่อมโยงกันเป็นเส้นตรงแต่ละครั้ง
จะมีผลกับ Input ในชุดนั้น ๆ และในวงจรต่อไป ดังภาพประกอบ 2

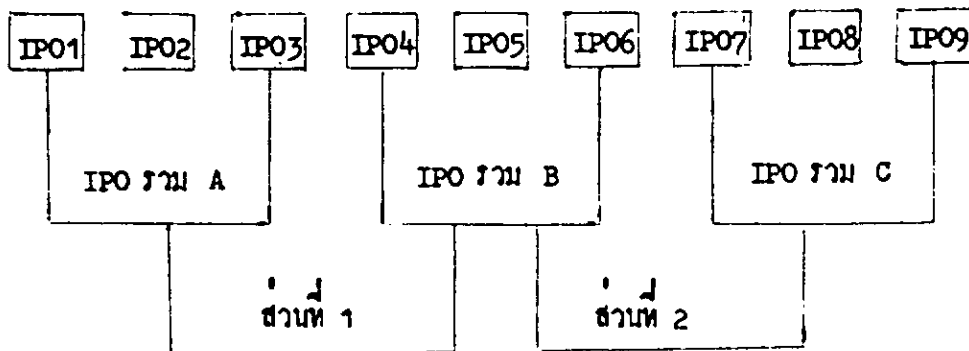
ภาพประกอบ 2 วงจร I - P - O ในกิจกรรมมินิคอร์ส

ในบางโปรแกรม วงจรหนึ่งอาจมีขั้นตอนการ Input ตั้งแต่ 2 หรือมากกว่าก็ได้
ดังภาพประกอบ 3

ภาพประกอบ 3 ตัวอย่างต่าง ๆ ของวงจรในมินิคอร์ส

รูปแบบ I - P - O อาจซับซ้อนขึ้น เรียกว่า "วงจรพิเศษ" โดยในแต่ละวงจร เป็น
 ตัวเชื่อมโยงไปใน I - O (อาจเท่ากับปฏิกริยาสุทธิ เรา - สนอง) ตามปกติ I - O หนึ่งจะ
 ทอบสนองทำงานในขั้นแรกคือ I และส่วนที่ 2 คือ O ของแต่ละโปรแกรม ดังภาพประกอบ 4

ภาพประกอบ 4 วงจร I - P - O รวมของโปรแกรมมินิคอร์ส

การสอนที่เป็นระบบ

เมเยอร์ (Mayer. 1978 : 2 - 4) กล่าวถึงการสอนที่เป็นระบบว่า การสอน
 หมายถึง การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้เรียนแต่ละคน การสอนที่ดีจะสามารถชี้ให้เห็นได้ว่า
 การวางแผนไว้อย่างเป็นระบบ ผู้สอนสามารถศึกษาและกำหนดพฤติกรรมใหม่ ๆ กำหนดเนื้อหา
 วิธีสอน และแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ที่สามารถทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมอย่างมีประสิทธิภาพ
 ไว้วางหน้า โดยในแผนการสอนดังกล่าว ต้องมีการประเมินผลการเรียนการสอนตามจุดมุ่งหมาย
 ของพฤติกรรมไว้ เพื่อตรวจสอบผลการเรียนการสอนในแต่ละชั้นตอน

แนวคิดเชิงระบบ (Systems Analysis) เป็นแนวคิดที่ได้รับการพัฒนาขึ้นใหม่ โดยมี
 เป้าหมายที่ความต่อเนื่อง มีความสัมพันธ์สอดคล้อง และมีประสิทธิภาพควบคู่กันไป กิจกรรม
 ทุกอย่างที่ทำเป็นไปอย่างมีระบบจะต้องได้รับการประเมินวิเคราะห์ถึงคุณค่า ความสำคัญ และ
 ประสิทธิภาพที่ได้รับสอดคล้องกับเป้าหมายมากที่สุดโดยใช้เวลา

รูปแบบการสอนตามทฤษฎีวิเคราะห์ระบบ (Systems Approach) (กรมการศึกษา
นอกโรงเรียน. 2527 : 2)

การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้เรียนแต่ละคนตามรูปแบบการสอนที่เป็นระบบนั้น มีขั้นตอน
ตามลำดับดังนี้ (ภาพประกอบ 5)

ขั้นที่ 1 กำหนดความต้องการของผู้เรียนเป็นพฤติกรรม

ก่อนดำเนินการสอนจำเป็นต้องทราบข้อมูลเกี่ยวกับผู้เรียนให้มากที่สุด เช่น
ผู้เรียนรู้อะไรมาบ้างแล้ว เคยเรียนหรือกำลังเรียนวิชาอะไรที่สัมพันธ์กับวิชาบ้าง บอสมิทธิ์
ทางการเรียนที่ผ่านมาเป็นอย่างไร ทดสอบการทดสอบก่อนเริ่มเรียนหรือไม่ เพราะข้อมูลเหล่านี้
จะมีผลต่อการกำหนดขอบเขตของจุดมุ่งหมาย การเลือกเนื้อหา และความรู้ที่นักเรียนควรจะได้รับ

ขั้นที่ 2 กำหนดจุดประสงค์

เป็นขั้นที่สำคัญอย่างยิ่ง เพราะจุดมุ่งหมายที่ชัดเจนจะช่วยให้ครูและผู้เรียน
ดำเนินการเรียนการสอนไปตามขอบข่ายที่กำหนด และจำเป็นจะต้องมีการกำหนดความรู้ ทักษะ
และทัศนคติด้วย

ขั้นที่ 3 กำหนดเนื้อหา

เป็นการกำหนดเนื้อหาและจัดลำดับเนื้อหาวิชาเพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียนบรรลุ
จุดมุ่งหมายที่กำหนดให้ได้อย่างมากที่สุด

ขั้นที่ 4 กำหนดกลวิธี และวิธีสอน กลุ่ม เวลา แหล่งทรัพยากร

กลวิธี หมายถึง การสอนทั่ว ๆ ไปที่นำมาประยุกต์ใช้กับแต่ละหัวข้อรายวิชา เช่น
การบรรยาย การแบ่งกลุ่มกิจกรรม การประชุมเชิงปฏิบัติการ ส่วนวิธีสอน หมายถึง การใช้
กิจกรรมเข้าเสริม เช่น ในกลุ่มย่อย อาจมีวิธีสอนในหลาย ๆ แบบ ได้แก่ การแสดงบทบาทสมมติ
การตอบปัญหาสั้น ๆ เป็นต้น กลวิธี จะใช้เมื่อจบเนื้อหาแต่ละหัวข้อ ส่วนวิธีการสอนจะใช้เมื่อมี
การแบ่งกลุ่ม จัดเวลา และแบ่งช่วงเวลาแล้ว สำหรับทรัพยากร ควรกำหนดลงไปว่าจะใช้
อะไร รวมถึงอุปกรณ์การเรียนการสอนด้วย

ขั้นที่ 5 การประเมินย่อยของขั้นที่ 1 - 4 และประเมินพฤติกรรมของผู้เรียน

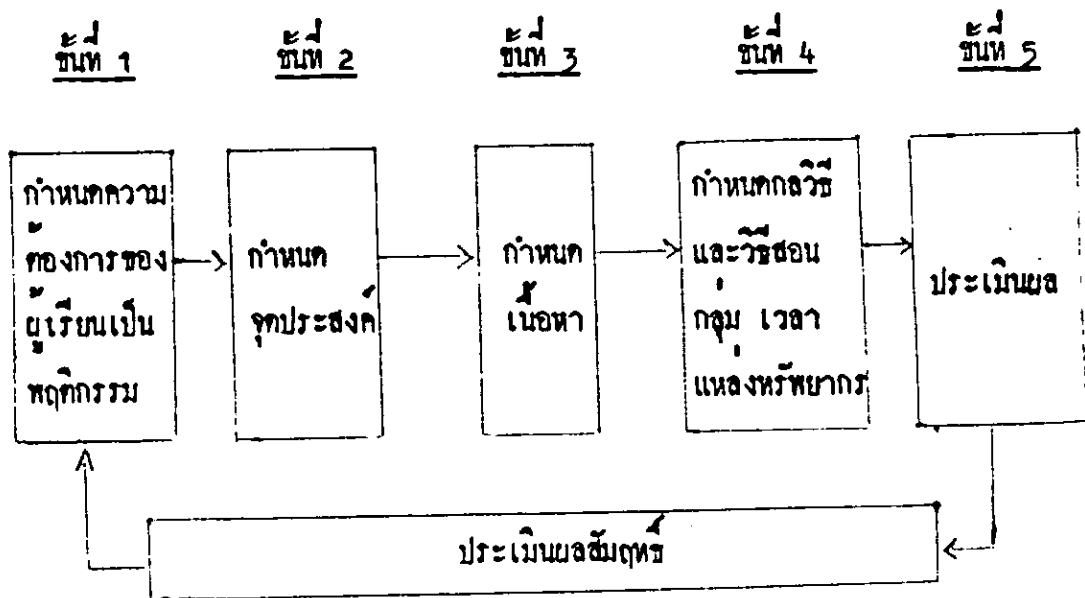
ต้องมีการกำหนดรูปแบบของการประเมินทุกขั้นตอนไว้ล่วงหน้า ใ้จากจุดมุ่งหมาย

ที่กำหนดไว้ การวัดผลนี้จะต้องสอดคล้องกับเนื้อหา วิธีการ และมุ่งคำนึงถึงการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ และกระบวนการเรียนรู้ เป็นสำคัญ

ขั้นที่ 6 การประเมินผลสัมฤทธิ์ของโครงการทั้งหมด (การประเมินผลการสอน)

การสอนที่กระทำด้วยวิธีการที่เป็นระบบในการหาข้อมูลเกี่ยวกับการสอนในทุก ๆ ด้าน ซึ่งได้แก่ การออกแบบสอบถาม การทดสอบ การสัมภาษณ์ การสังเกต โดยมีการวางแผนล่วงหน้าและข้อมูลที่ได้นี้จะนำไปปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

รูปแบบทางทฤษฎีวิเคราะห์ระบบ (Systems Approach)

ภาพประกอบ 5 รูปแบบการสอนที่เป็นระบบ

หลักการเรียนการสอนในชุดการสอนมินิคอร์ส

การเรียนการสอนโดยวิธีชุดการสอนมินิคอร์ส เป็นหลักการสอนที่อยู่บนพื้นฐานของ แนวคิดพฤติกรรมนิยม (Behaviorism) และมนุษยนิยม (Humanism) ทั้งนี้ในชุดการสอน มินิคอร์สจึงควรคำนึงถึงดังต่อไปนี้ (Mayer. 1978 : 1 - 18)

1. ชุมการขอสมัครสร้างชั้นเพื่อสนองความต้องการบุคคลและกลุ่มบุคคลที่จะนำไปแก้ปัญหาเกี่ยวกับตนเอง ใช้เวลาอันสั้นจึงทำให้มีการเลือกวิทยุวิธีที่เหมาะสม และมีการใช้โศกทัศน์ปรกอย่างสอดคล้องกัน มีความสมบูรณ์ในตัวเอง ทำให้ผู้เรียนสามารถเลือกเรียนชุดใดก่อนก็ได้ตามความต้องการที่จะนำไปใช้ประโยชน์

2. การจัดวางโปรแกรมการเรียนรู้ มีการจัดลำดับเนื้อหาตามหลักวิชาการเลือกวิทยุวิธีมากมายหลายแบบอย่างรอบคอบ เพื่อให้ผู้เรียนบรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ มีการรวมกลุ่มหลายครั้ง ทั้งกลุ่มใหญ่ กลุ่มย่อย เพื่อให้เหมาะสมกับวิทยุวิธีที่วางไว้

3. กิจกรรมจะเน้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการสร้างสรรค์การเรียนรู้และการเข้าร่วมกิจกรรมอย่างกระตือรือร้นและสนใจ มีส่วนร่วมในการตัดสินใจว่าขั้นตอนในการดำเนินกิจกรรมวิธีการและการใช้อุปกรณ์เหมาะสมกับผู้เรียนหรือไม่

4. กิจกรรมของกลุ่มย่อย จะมีการสร้างบรรยากาศในการให้ความร่วมมือกันโดยมีการตัดสินใจแบบประชาธิปไตย ผู้สอนจะเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้อภิปรายปัญหาและประเมินผลเชิงวิเคราะห์กิจกรรมนั้น ๆ ด้วย

5. ผู้เรียนมีความแตกต่างระหว่างบุคคล จึงต้องจัดกิจกรรมให้เปิดกว้าง เป็นกลาง เพื่อให้ผู้เรียนได้เลือกกิจกรรม เลือกกลุ่ม ซึ่งมีทั้งรายบุคคล กลุ่มย่อย กลุ่มใหญ่ และต้องใช้วิทยุวิธีที่เหมาะสม เพื่อให้เกิดกิจกรรมที่ผู้เรียนสามารถแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันได้ เช่น การอภิปราย การแสดงบทบาทสมมติ การศึกษาค้นคว้าตัวอย่าง ฯลฯ

6. มีการสอดแทรกทักษะและแนวคิดต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการเรียนรู้ลงในกิจกรรม เพื่อให้เกิดพฤติกรรมซ้ำ ๆ และมีความชำนาญในทักษะนั้น ๆ ผู้เรียนสามารถที่จะประเมินความก้าวหน้าของตนเองได้หลังจากปฏิบัติกิจกรรมว่าตนเองได้บรรลุถึงเป้าหมายที่คาดหวังหรือยัง

7. ผู้สอนและผู้เรียนต่างก็เป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม เคารพความคิดเห็นของกันและกัน ร่วมกันตัดสินใจ ไม่มีการบังคับ กิจกรรมเสริมสร้างความสามัคคี ลดการแข่งขันกัน

8. ผู้สอนจะแสดงความกระตือรือร้น สนใจต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน เพราะถือว่าความกระตือรือร้นของผู้สอนเป็นแรงจูงใจที่สำคัญที่สุดที่จะทำให้ผู้เรียนอยากเรียน เมื่อการปฏิบัติ

กิจกรรมสำเร็จ ก็จะมีการเสริมแรงบวกแก่ผู้เรียน แต่จะไม่มีการเสริมแรงทางลบแก่ผู้ประสบนผลสำเร็จน้อย

9. กิจกรรมบางอย่างที่เป็นทักษะจะจัดเป็นส่วนหนึ่งของชุดการสอนมินิคอร์ส เป็นการเลียนแบบพฤติกรรม เช่น ถ้าเป็นชุดการสอนเรื่องการบรรยาย ก็จะจัดกิจกรรมเรื่องการบรรยายไปพร้อม ๆ กับการสอน

10. การประเมินผลผู้เรียนโดยชุดการสอนมินิคอร์ส ไม่เป็นการตัดสินใครหรือทก แต่เป็นการประเมินว่าผู้เรียนได้พัฒนาตนเองไปแค่ไหน ไม่มีการลงโทษผู้รวมกิจกรรม และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนพัฒนาหลักเกณฑ์การประเมินผลของตนเองได้

จะเห็นว่าหลักการสอนในชุดการสอนมินิคอร์ส สืบประทีพมาจากหลักการสอน ตามทฤษฎีการเรียนรู้ ที่จะสามารถส่งเสริมให้ผู้เรียนแต่ละคนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

การใช้สื่อการเรียนการสอนในชุดการสอนมินิคอร์ส

ตามหลักการของการสร้างชุดการสอนมินิคอร์ส เป็นการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมหลายอย่างอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึกที่รอบรู้ และสนใจ การเลือกใช้สื่อในชุดการสอนจึงเป็นสิ่งสำคัญมาก ทั้งนี้จึงต้องคำนึงถึงการใช้อย่างเหมาะสม (Macquarie University. n.d. : 1 - 2) ดังต่อไปนี้

1. ชุดการสอนมินิคอร์สชุดหนึ่ง ๆ จะมีการใช้สื่อการสอนมากมายหลายแบบ เพราะสื่ออย่างเดียวย่อมไม่สามารถกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้เพียงพอ และไม่สามารถตอบสนองความต้องการทางการเรียนรู้ของผู้เรียนได้หลายอย่าง

2. การใช้สื่อของสื่อการสอน เหมาะสมกับวิธีระบบ ซึ่งเป็นหลักการสร้างชุดการสอนมินิคอร์ส

3. สิ่งที่สำคัญต่อการเลือกใช้สื่อมากที่สุดคือ สิ่งที่เรายกตัวอย่างไปให้ผู้เรียนโดยผ่านสื่อ นั้น ๆ สื่อที่ถูกเลือกใช้จะสามารถถ่ายทอดข้อมูลแก่ผู้เรียนได้ชัดเจนเพียงพอ เหมาะสมกับข้อมูลเรื่องนั้น ๆ หรือไม่

4. ต้องคำนึงถึงความสนใจของผู้เรียนที่จะใช้สื่อนั้น ๆ ว่าเหมาะสมที่จะใช้และสื่อการสอนกับประสบการณ์การเรียนรู้ที่จะเสนอให้ผู้เรียนมากที่สุด

5. คำนึงถึงความชอบของผู้เรียนที่มียกย่องเพื่อนำมาใช้ว่าผู้เรียนแต่ละคนจะมีความสามารถในการรับรู้ และเข้าใจข้อมูลข่าวสารทางประสาทสัมผัสที่แตกต่างกัน
 6. สื่อที่ไร้อาจมีความเหมาะสม สอดคล้องกับธรรมชาติของข้อมูลที่จะเสนอ เช่น สื่อทางภาพของสัมพันธ์กัน ภาพที่ปรากฏของสัมพันธ์กับเรื่องจากเสียงที่ประกอบ เป็นต้น
 7. คำนึงถึงข้อจำกัดของการใช้สื่อแต่ละชนิด สิ่งที่ต้องพิจารณา ได้แก่ ขนาดของกลุ่มผู้เรียน ระยะเวลาการสอนที่กำหนดให้ โดยคำนึงว่าสื่อที่เลือกใช้จะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนรู้ที่น่าสนใจและได้ผลมากที่สุดแก่ผู้เรียน
- สิ่งที่จำเป็นของคำนึงถึงอีกประการหนึ่งก็คือ การสร้างบรรยากาศที่เหมาะสมต่อการใช้สื่อทุกประเภท เช่น ภาพยนตร์ ภาพจะคงคมชัด แสง เสียง ที่นั่งชมมองเห็น ได้ยินชัดเจน ถ้าเป็นสื่อเอกสารจะคงมีแสงสว่างเพียงพอ ตลอดจนความเงียบสงบในการเรียน เพื่อให้ผู้เรียนได้ศึกษา โดยไม่มีสิ่งรบกวน

การนิเทศและการนำชุดการสอนมินิคอร์สไปใช้

กรมการศึกษานอกโรงเรียน ได้ให้แนวทางเสนอแนะในการพัฒนา หรือการนิเทศชุดการสอนมินิคอร์ส และการนำไปใช้ว่าควรคำนึงถึงเรื่องต่อไปนี้ (กรมการศึกษานอกโรงเรียน. 2528 : 70 - 72)

1. ใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาให้เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น โดยเฉพาะระดับจังหวัดจะต้องสำรวจอุปกรณ์โสตทัศนศึกษา และเครื่องอำนวยความสะดวกว่ามีอะไรบ้าง หากสิ่งใดบาง จะใช้อะไรไปบ้าง
2. ควรพยายามลดการใช้วิทยากรจากห้อง และเสียค่าใช้จ่ายสูง นำวีดีโอหรือสิ่งตีพิมพ์ที่สามารถทดแทนได้มาใช้
3. ในการเลือกใช้สื่อจะต้องพิจารณาความสามารถในการรับรู้ของผู้เรียนให้ดีกว่าเขารับรู้สื่อชนิดไหนได้ดีที่สุด เช่น เสียง รูปภาพ สิ่งตีพิมพ์ หรือต้องใช้เสียงควบคู่กับรูปภาพ ถ้าจะใช้สิ่งตีพิมพ์ต้องแน่ใจว่าเขาอ่านได้คล่อง และมีความสามารถในการจับใจความ

4. ความเหมาะสมกับนักเรียนส่วนมากในชั้นกิจกรรมโดยการพิจารณาจากวัย เพศ ความเชื่อทางศาสนา วัฒนธรรม ประเพณีของแต่ละท้องถิ่น ท่อไปจึงผลิตสื่อและจัดกิจกรรม สำหรับกลุ่มที่มีความแตกต่างจากคนส่วนมากเพิ่มขึ้น หรือใช้สื่อชุดเดียวกัน แต่กิจกรรมแตกต่างกัน ออกไป

5. วิธีการใช้สื่อและขั้นตอนในการใช้ชุดการสอนมีคอร์ด ควรให้สะดวกแก่ครูผู้ใช และทำให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ให้เกิดประโยชน์ด้วย

6. สื่อที่ประกอบเป็นชุดการสอนมีคอร์ดควร เป็นสื่อที่ไม่หมดไปเมื่อใช้ในแต่ละครั้ง และควรแยกไว้นอกชุดการสอน

การผลิตชุดการสอนมีคอร์ดและการนำไปใช้ ทั้งคำนึงถึงทั้งผู้สอนและผู้เรียนเป็นสำคัญ ทั้งนี้เพื่อให้การนำไปใช้โดยสะดวกที่สุด ทั้งนี้ชุดการสอนมีคอร์ดแต่ละชุดที่ใช้ในแต่ละท้องถิ่น อาจมีลักษณะที่แตกต่างกันตามความเหมาะสม

รายการประสบการณ์ที่เหมาะสมกับชุดการสอนมีคอร์ด (Mayer. 1975 : 10 - 11)

การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนโดยใช้ชุดการสอนมีคอร์ด ทำได้ดังนี้คือ

1. การศึกษาเอกสารที่ได้รับก่อนการเรียนรู้ เช่น เอกสารสรุปใจความสั้น ๆ จุลสาร เน้นงานการวิจัยหรือแบบกึ่งโปรแกรม บทความจากการบันทึกเสียงสั้น ๆ งานง่าย ๆ หมายเหตุมาให้ทำล่วงหน้า

2. การบรรยายต่าง ๆ เช่น การอธิบาย การใช้วิธีการแก้ปัญหา การสร้างแรงจูงใจ

3. การทำงานกลุ่ม เช่น กลุ่มวิเคราะห์เอกสาร การระดมพลังสมอง การร่วมมือ จากสถานการณ์จำลอง กลุ่มประเมินผลตนเอง กลุ่มศึกษากรณีตัวอย่าง

4. การแสดง เช่น การแสดงแหล่งข้อมูลต่าง ๆ การแสดงวิธีการ การแสดงผลงานของกลุ่ม

5. การประชุมปฏิบัติการ เช่น การวิเคราะห์ผลการตรวจสอบแนวคิด เครื่องมือ แหล่งข้อมูลต่าง ๆ การสังเคราะห์สร้างแนวความคิด สร้างแหล่งข้อมูล ออกแบบการทดสอบ พัฒนาโปรแกรมการสอน

6. การสอนรายบุคคล เช่น การใช้บทเรียนโปรแกรม การสอนโดยใช้อุปกรณ์เสียงประกอบ

7. หัตถศึกษาและท่งาน เช่น การศึกษางานในสถานศึกษาอื่น ๆ หรือภาคสนามเพื่อนำมาซึ่งความเหมาะสม

8. การใช้บทบาทสมมติ เช่น การแสดงบทบาท เกมสมมติ เป็นต้น

9. วิธีการประเมินผล เช่น การประเมินผลตนเอง การประเมินผลจากแนวคิดและแหล่งข้อมูลต่าง ๆ

ประโยชน์ของการใช้ชุดการสอนมินิคอร์สในเอเชียและแปซิฟิก (APEID. 1982 : 26)

การนำชุดการสอนมินิคอร์สมาใช้นั้น จะเห็นประโยชน์ของหลักการต่าง ๆ คือ

1. หลักการของชุดการสอนมินิคอร์สยืดหยุ่นได้ ขมิในตัวเอง แต่ละหน่วยสามารถเชื่อมต่อกันได้ตามลำดับ และเป็นรูปแบบเพื่อตอบสนองความต้องการต่าง ๆ

2. ชุดการสอนมินิคอร์สประหยัดเวลาและทรัพยากร ผู้เรียนจะร่วมกิจกรรมการเรียนรู้เพียง 8 หรือ 10 ชั่วโมง ในแต่ละชุด

3. ตามรูปแบบสามารถประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้

4. ชุดการสอนมินิคอร์สสามารถถ่ายโยงได้

5. พร้อมทั้งปรับปรุงรูปแบบชุดการสอนมินิคอร์สให้ทันความต้องการและการเปลี่ยนแปลงได้

6. เน้นการฝึกทักษะ เพื่อให้ผู้ร่วมกิจกรรมพัฒนาความสามารถทันที

การประยุกต์ใช้มินิคอร์สในประเทศไทย (APEID. 1982 : 39 - 41)

แนวคิดของชุดการสอนมินิคอร์สเป็นรูปแบบที่เหมาะสมกับการศึกษาของประเทศไทย ซึ่งสามารถประยุกต์ใช้กับหลายลักษณะดังนี้

1. การศึกษาในระบบโรงเรียน

1.1 ชุดการอบรมครูระหว่างประจำการ ครูจำเป็นต้องได้รับการเสริมแรงขยาย

แนวความคิดและการฝึกฝนการปฏิบัติเพิ่มขึ้นในการสอนแต่ละวัน เนื้อหาวิชาต่าง ๆ สามารถนำมาวิเคราะห์และจัดแนวกติให้ได้ทั้งรูปแบบบุคคลหรือเป็นกลุ่มบุคคล

1.2 การสอนซ่อมเสริม การพัฒนาจากการสอนเสริมคอร์สเพื่อแก้ปัญหาเนื้อหาวิชาที่ยากหรืออาจช่วยในการสอนซ่อมเสริมสามารถทำได้ในโรงเรียนจำนวนมากในเมืองไทย โดยอำนวยความสะดวกและทำให้มาครฐานการศึกษาสูงขึ้น

2. การศึกษาต่อโรงเรียน

2.1 โครงการส่งเสริมการอ่าน

2.2 การศึกษาอาชีพของผู้ใหญ่

2.3 โครงการวิทยุศึกษา

2.4 การเรียนโดยโปรแกรมการเรียนฉายเปิด

2.5 การศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสอนเสริมคอร์ส

งานวิจัยในประเทศ

เนื่องจากชุดการสอนเสริมคอร์สเป็นนวัตกรรมทางการศึกษาที่ค่อนข้างใหม่ ยังไม่เป็นที่รู้จักมากนัก ทั้งนี้การนำหลักการวินิจฉัยมาศึกษาค้นคว้าและวิจัยเกี่ยวกับการเรียนการสอนในรูปแบบเพื่อเปรียบเทียบผลของการเรียนกับวิธีสอนอื่นได้มีผู้วิจัยไว้ดังนี้

อุทัย หนูแกง (2526 : 107 - 110) งานวิจัยของ อุทัย หนูแกง ทดลองใช้ชุดการสอนเสริมคอร์ส โดยมุ่งหมายเพื่อศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จระดับที่ 3 ที่เรียนวิชาเสริมสร้างประสบการณ์ชีวิต 4 เรื่อง ซึ่งแนวळมทางกายภาพ ที่เรียนจากการสอนโดยใช้ชุดการสอนเสริมคอร์ส กับการสอนตามปกติ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาโรงเรียนผู้ใหญ่สุโขทัย กรุงเทพมหานคร จำนวน 70 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 35 คน กลุ่มควบคุม 35 คน ใช้เวลาในการทดลองกลุ่มละ 8 ชั่วโมง ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของกลุ่มทดลอง ซึ่งเรียนจากการสอนโดยใช้ชุดการสอนเสริมคอร์สสูงกว่ากลุ่มควบคุมที่เรียนจากการสอนตามปกติ อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01

ในปีต่อมา บุคกี แก้วรักษา (2527 : 266) ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทาง
การเรียนรู้ของนักศึกษามัธยมศึกษาที่ได้รับการสอนโดยใช้ชุดการสอนมินิคอร์ส แต่ใช้ชื่อว่าชุดการสอน
จุดจบกับการสอนตามปกติ ในวิชาสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต 7 เรื่อง แหล่งอารยธรรมยุคก่อน
ประวัติศาสตร์ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษามัธยมศึกษาแบบเบ็ดเสร็จ ระดับ 4 โรงเรียนมัธยมศึกษาหัวลำโพง
กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2526 จำนวน 70 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมกลุ่มละ
35 คน ใช้เวลาในการทดลองกลุ่มละ 8 ชั่วโมง ผลการศึกษาปรากฏว่านักศึกษที่เรียนโดยชุด
การสอนมินิคอร์สมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักศึกษที่เรียนโดยการสอนตามปกติอย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติที่ระดับ .01 และพบว่านักศึกษากลุ่มที่เรียนจากการใช้ชุดการสอนมินิคอร์สมีความคิดเห็นที่
และเห็นด้วยกับการนำชุดการสอนมินิคอร์สมาใช้ในการเรียนการสอนวิชาสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต

สำหรับในโรงเรียนมัธยมศึกษาชั้น ในปี พ.ศ. 2527 สุรัตน์ บุทธเสรี (2527 : 92)
ได้ทำการศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1
ที่เรียนโดยการใช้ชุดการสอนมินิคอร์สกับการสอนตามคู่มือครูการสอนภาษาอังกฤษเบส เนื้อหาที่ใช้
ทดสอบคือ Pronouns และ Comparison of Adjective กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนนครนายก
วิทยาคม จำนวน 120 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 2 กลุ่ม กลุ่มละ 40 คน กลุ่มทดลองที่ 1
เรียนจากการสอนโดยใช้ชุดการสอนมินิคอร์สที่ใช้เวลาเรียน 10 คาบ กลุ่มทดลองที่ 2 เรียน
จากการสอนโดยใช้ชุดการสอนมินิคอร์สที่ใช้เวลาเรียน 14 คาบ ส่วนกลุ่มควบคุม จำนวน 40 คน
เรียนจากการสอนตามคู่มือครูการสอนภาษาอังกฤษเบส ใช้เวลาเรียน 14 คาบ ผลการศึกษา
ปรากฏว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษของกลุ่มทดลอง 2 กับกลุ่มควบคุม แตกต่างกัน
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และแตกต่างกับกลุ่มทดลอง 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
ระดับ .05

สมชาติ สุวัณกุล (2529 : 41) ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์และ
ความคงทนในการเรียนรู้ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตร วิชาชีพชั้นปีที่ 1 ที่เรียนโดยชุด
การสอนรายวิชาขอมินิคอร์สและการสอนตามคู่มือครูของ สสวท. ผลการวิจัยปรากฏว่า
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนที่เรียนโดยชุดการสอนรายวิชาขอมินิคอร์ส
และเรียนโดยการสอนตามคู่มือครูของ สสวท. แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

และความคงทนในการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนที่เรียนโดยใช้ชุดการสอนรายวิชาย่อย และเรียนโดยการสอนตามคู่มือครูของ สสวท. แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ประภัสสร ไชยชนะใหญ่ (2529 : 63) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความรับผิดชอบของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนวิชาสังคมศึกษา โดยการใช้ชุด การสอนเน้นการสังเกตการสอนตามคู่มือครูของหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา ผลการทดลอง พบว่า นักเรียนที่เรียนวิชาสังคมศึกษา โดยการใช้ชุดการสอนเน้นการสังเกตการสอนตามคู่มือครูของ หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา มีผลสัมฤทธิ์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิรุณ วรศักดิ์ยาภรณ์ (2529 : 64 - 65) ได้เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชา ภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนโดยชุดการสอนรายวิชาย่อยกับการสอนตาม คู่มือครู ปรากฏผลการวิจัยว่า นักเรียนที่เรียนโดยชุดการสอนเน้นการสังเกตที่เรียนโดยการสอนตาม คู่มือครู มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณาจากคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุมปรากฏว่า กลุ่มทดลองที่สอนด้วยชุดการสอนเน้นการสังเกตมีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่ากลุ่มควบคุม ที่สอนตามคู่มือครู

ชวลิต สูงใหญ่ (2530 : 66) ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเช่นกันในวิชาคณิตศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่สอนโดยชุดการสอนรายวิชาย่อยกับการสอนตามคู่มือครู ผลการ ทดลองปรากฏว่า นักเรียนที่เรียนโดยชุดการสอนรายวิชาย่อยกับการสอนตามคู่มือครู มีผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การใช้ชุดการสอนเน้นการสังเกตในการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย มีผู้วิจัยไว้คือ

วนิดา ศิริมาธยา (2528 : 68) ได้เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความสนใจ ในวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนโดยชุดการสอนเน้นการสังเกตที่เรียนโดยการสอน ตามคู่มือครูภาษาไทย กรมวิชาการ ผลการวิจัยพบว่า การสอนภาษาไทย โดยชุดการสอนเน้นการสังเกต มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าการสอนภาษาไทยตามคู่มือครูภาษาไทย กรมวิชาการ ที่ระดับ .01 ส่วนในด้านความสนใจนั้น แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ต่อมาในปี พ.ศ. 2531 ศิรินันท์ นาควิโรจน์ (2531 : 72) ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์ในการเรียนและความสนใจในวิธีการสอนวิชา

ภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนโดยชุดการสอนมินิคอร์สกับเรียนตามคู่มือครูภาษาไทย กรมวิชาการ ผลการศึกษาปรากฏว่า นักเรียนที่เรียนโดยชุดการสอนมินิคอร์สและเรียนโดยการสอนตามคู่มือครูภาษาไทย กรมวิชาการ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านความสนใจในวิธีการสอนนั้น แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

จากผลงานวิจัยที่กล่าวมา จะเห็นได้ว่าการสอนโดยชุดการสอนมินิคอร์สจะสามารถส่งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงแก่ผู้เรียนได้ทั้งนักศึกษาผู้ใหญ่ และนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา

งานวิจัยในต่างประเทศ

แอนเดอร์สัน (Anderson. 1973 : 4021-A) ได้ศึกษาถึงการพัฒนาประเมินผลโครงสร้างมินิคอร์สที่ใช้สำหรับการศึกษาวิทยาศาสตร์พบว่ นักเรียนยอมรับความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้ชุดการสอนมินิคอร์ส และเกิดการเปลี่ยนแปลงทัศนคติในทางบวกของนักเรียนต่อวิทยาศาสตร์หลังจากเสร็จสิ้นจากการเรียน นักเรียนชอบการประเมินผลที่มีโอกาสปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน และชอบชุดการสอนมินิคอร์สที่ใช้เวลาสามสัปดาห์มากกว่าสิบสัปดาห์

ในปี ค.ศ. 1974 กรอส (Gross. 1974 : 3388-A) ได้ทำการศึกษารูปแบบการสอนมินิคอร์สที่ใช้อบรมครูก่อนทำการสอน โดยมีความมุ่งหมายศึกษาการพัฒนาและการประเมินผลของชุดการสอนมินิคอร์สเช่นกัน พบว่า ครูที่ได้รับการอบรมโดยชุดการสอนมินิคอร์สเกิดพฤติกรรมพิเศษขึ้น 6 ลักษณะ โดยที่ครูจำนวนนี้เชื่อว่า มินิคอร์สเป็นสิ่งที่ช่วยให้เขาพัฒนาพฤติกรรมโดยทฤษฎีประสงค์ของมินิคอร์ส เมื่อเปรียบเทียบกับครูที่อบรมโดยการสอนแบบจุลภาค ต่อมาในปี ค.ศ. 1975 เคท (Kate. 1975 : 218-A) ได้สร้างและหาความเที่ยงตรงของชุดการสอนมินิคอร์สที่ใช้กับครูระดับประถมศึกษา ผลปรากฏว่า ครูที่ได้รับการอบรม โดยชุดการสอนมินิคอร์สพัฒนาทักษะสูงขึ้น 5 ทักษะ ที่ระดับความเชื่อมั่น .95 และนักเรียนที่เรียนจากครูที่ได้รับการอบรมด้วยชุดการสอนมินิคอร์สมีความสามารถในการใช้คำเกี่ยวกับการพรรณาได้ดีขึ้นที่ระดับความเชื่อมั่น .95

ในปี ค.ศ. 1975 เวสส์ (Weiss. 1975 : 2005-A) ได้ทำการศึกษาทัศนคติของนักเรียนมัธยมศึกษาที่มีต่อคณบดีว่า โดยกลุ่มตัวอย่างที่เป็นกลุ่มทดลองเป็นนักเรียนมัธยม จำนวน

60 คน เลือกเรียนโดยซุกการสอนมินิคอร์ส เรื่องประวัติศาสตร์ของคนผิวดำ และอีกกลุ่มหนึ่ง เป็นนักเรียนผิวขาว จำนวน 80 คน ที่เรียนโดยซุกการสอนมินิคอร์สเรื่องประวัติศาสตร์อเมริกาทั่วไป ผลปรากฏว่า นักเรียนที่เรียนโดยซุกการสอนมินิคอร์สเรื่องประวัติศาสตร์คนผิวดำ มีทัศนคติต่อคนผิวดำในทางที่ดีขึ้นกว่ากลุ่มที่เรียนเรื่องประวัติศาสตร์ทั่วไป นอกจากนี้ เคอร์ (Kerr.

1975 : 356-7A) ได้ทำการศึกษาถึงพฤติกรรมด้านอารมณ์ (Affective) ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายที่ลงทะเบียนเรียนในมินิคอร์ส และรายวิชาปกติ ปรากฏว่า นักเรียนที่เรียนในมินิคอร์ส มีทัศนคติที่ดีต่อครูสูงกว่ากลุ่มที่เรียนในรายวิชาปกติ โดยที่การเข้าชั้นเรียนของนักเรียนทั้งสองกลุ่มไม่แตกต่างกัน และครูที่สอนในซุกการสอนมินิคอร์สมีทัศนคติต่อนักเรียนและวิชาชีพครูสูงกว่าครูในกลุ่มปกติ ส่วน อิสโซ (Izow. 1976 : 7165-A) ได้ทำการศึกษาทัศนคติของนักเรียน และครูในโครงการเรียนมินิคอร์สระหว่างปี ค.ศ. 1973 - 1976 ในโรงเรียนเคนเนดี (Kenedy Junior High School) รัฐมิชิแกน ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของนักเรียนทุกระดับความสามารถคือ สูง กลาง ต่ำ ที่มีต่อมินิคอร์สไม่แตกต่างกัน และนักเรียนทุกระดับชอบวิธีการสอนในซุกมินิคอร์สมากกว่าการสอนแบบเดิม

จากงานวิจัยในประเทศและต่างประเทศเกี่ยวกับการนำหลักการเรียนการสอนของซุกการสอนมินิคอร์สมาเปรียบเทียบกับผลการเรียนการสอนวิธีอื่น ๆ ในด้านผลสัมฤทธิ์ ความสนใจ และเจตคตินั้น สรุปได้ว่า ซุกการสอนมินิคอร์สนี้ สามารถทำให้ผู้เรียนเกิดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้ดียิ่งขึ้นกว่าวิธีอื่น ๆ เพราะมีกิจกรรมให้ทำอย่างกว้างขวาง นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนการสอน การสอนให้นักเรียนเป็นศูนย์กลางและเน้นความต้องการของกลุ่มบุคคลมากกว่าความต้องการรายบุคคล ผู้เรียนสามารถประเมินความก้าวหน้าของตนเองจากการปฏิบัติกิจกรรมทำให้นักเรียนสนใจเห็นความสำคัญในวิชาต่าง ๆ ขึ้นด้วย

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับคู่มือครูภาษาไทยของกรมวิชาการ

ความหมายของคู่มือครูภาษาไทย

นพคุณ คุณาธิระ (2524 : 87) ได้ให้ความหมายของคู่มือครูไว้ว่า คู่มือครู หมายถึง

หนังสือที่ช่วยขยายความรู้ ขยายเนื้อหาจากหนังสือแบบเรียน เป็นหนังสือที่ช่วยแนะแนวทางในการสอนให้ครู ผู้ที่หาคำอธิบายก็คือครูและนักวิชาการ

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2525 : 1) ได้ให้ความหมายว่า คู่มือครู คือ เอกสารสำหรับช่วยครูเพิ่มความรู้อย่างเข้าใจเกี่ยวกับเนื้อหาของบทเรียนอย่างลึกซึ้งและชัดเจน ตลอดจนทราบแนววิธีการสอนที่มีประสิทธิภาพ

ลักษณะของคู่มือครูวิชาภาษาไทย

นพคุณ คุณาธีระ (2524 : 87) ได้สรุปลักษณะของคู่มือครูภาษาไทยว่าประกอบด้วยสิ่งต่อไปนี้

1. คำแนะนำในการใช้หลักสูตรและแบบเรียน
2. คำแนะนำการใช้คู่มือการสอนเฉพาะบทซึ่งแบ่งออกได้ดังนี้
 - 2.1 จุดประสงค์การสอน
 - 2.2 ข้อคิดที่ได้จากเรื่อง
 - 2.3 ข้อเสนอแนะในการสอน
 - 2.4 ความรู้ประกอบ
 - 2.5 หนังสืออ่านประกอบ

สุจิต เทียบชอบ (2525 : 58 - 63) ได้อธิบายรายละเอียดของคู่มือครูภาษาไทยไว้ว่า ประกอบด้วย

1. คำแนะนำในการใช้หลักสูตร และหนังสือแบบเรียน
2. จุดประสงค์ในการใช้คู่มือครู เรียบเรียงขึ้นเพื่อให้ครูใช้หนังสือในการเรียนการสอนได้โดยสะดวก โดยชี้แจงและคลี่คลายความหมายทุกตอนที่เนื้อหาซับซ้อนเกินไปให้เข้าใจแจ่มชัด
3. เนื้อหาสาระประกอบด้วยคำนำ คำชี้แจงในการใช้คู่มือครูในแต่ละบทเรียนซึ่งจะมีโครงสร้างเหมือนกัน คือประกอบด้วยจุดประสงค์ทั่วไป จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม เนื้อหาสาระโดยสรุป เนื้อหาประกอบ ข้อเสนอแนะวิธีสอนและการจัดกิจกรรม สื่อการสอน การวัดและประเมินผล หนังสืออ่านประกอบและหนังสืออุเทศ

4. วิธีใช้คู่มือครู ครูควรใช้คู่มือครูประกอบการสอนโดยตลอดจะทำให้การสอนดำเนินไปโดยสะดวกยิ่งขึ้น

วิธีการใช้คู่มือครู

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2525 : ก - จ) ได้ชี้แจงการใช้คู่มือครูไว้ว่า

1. ผู้สอนควรอ่านข้อสังเขปเนื้อความในตอนต้นของคู่มือครูให้ตลอดเสียก่อน แล้วจึงทำความเข้าใจในรายละเอียดที่กล่าวไว้ในหนังสือเรียนต่อไป เพราะการทำสังเขปไม่ได้เรียงไปตามข้อความที่กล่าวตามย่อหน้าในหนังสือเรียน บางตอนในหนังสือมีการแยกเป็นข้อ ๆ อย่างละเอียดอยู่แล้ว ในข้อสังเขปอาจจะรวมข้อย่อย ๆ 2 - 3 ข้อ เป็นข้อสังเขปข้อเดียว ทั้งนี้เพื่อให้เกิดความเข้าใจเป็นสำคัญ ครูจึงควรอ่านสังเขปให้ตลอดเสียก่อน

2. คู่มือสำหรับแต่ละบทมีคำชี้แจงเนื้อความสำคัญของบทเรียนในหนังสือเรียน อาจมีตัวอย่างเพิ่มเติมจากบทนั้นไว้ในหนังสือเรียนนั้น บางบทเห็นว่าเนื้อความชัดเจนอยู่แล้ว ก็ไม่มีตัวอย่างเพิ่มเติมอีก ตามปกติจะมีข้อเสนอแนะการสอนประจำบท แต่ข้อเสนอแนะไม่ใช่ข้อกำหนดให้กระทำ ดังนั้นเมื่อครูอ่านข้อเสนอแนะแล้ว ถ้าครูคิดวิธีของตนเอง ปรับปรุง หรือดัดแปลงให้เหมาะสมแก่สภาพในโรงเรียนหรือท้องถิ่นก็เป็นการสมควร

3. สำหรับบางบทมีความรู้เพิ่มเติม นอกเหนือไปจากหนังสือเรียนโดยมุ่งหวังที่จะให้ครูได้ใช้ประโยชน์แก่ตนเอง หรือถ้าโรงเรียนใดมีนักเรียนบางกลุ่มหรือบางคณะศึกษายากสูง ครูอาจเพิ่มเติมความรู้ให้แก่เด็กเรียนก็ได้ การเสริมความรู้ย่อมไม่ถือเกณฑ์ว่าจะต้องใช้ความรู้เฉพาะบทในหนังสือเรียนหรือบทในคู่มือครู ครูอาจเสริมความรู้ให้แก่เด็กเรียนที่มีศักยภาพสูงในทางขวางหรือลึกซึ้งยิ่งขึ้น จากแหล่งวิทยาการแหล่งใดก็ได้ ด้วยกลวิธีใดก็ได้

จะเห็นได้ว่าการสอนตามคู่มือครูจะสัมฤทธิ์ผลได้ ถ้าครูได้ศึกษาและทำความเข้าใจการใช้คู่มือครูให้ละเอียดถี่ถ้วน และรู้จักยืดหยุ่นนำไปใช้ให้เหมาะสมกับสภาพนักเรียน โรงเรียน และท้องถิ่น

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเจตคติ

เจตคติเป็นสิ่งที่ครูสอนต้องสร้างขึ้นในตัวของผู้เรียน ดังที่ เออร์วิง (Irving. 1966 : 706 - 715) ได้ให้ความคิดเห็นว่า ก่อนที่จะให้การศึกษาแก่เด็ก ไม่ว่าจะเป็นวิชาใด ๆ ก็ตามจะต้องศึกษาถึงธรรมชาติความต้องการและพื้นฐานของเด็กเสียก่อน จึงสามารถให้การศึกษาแก่เด็กได้ถูกต้อง เด็กจะเริ่มเรียนวิชาใดโดยดี เขาจะชอบหรือไม่ชอบหรือมีเจตคติที่ดีต่อวิชานั้น ๆ และวิธีสอนของครู เช่นเดียวกับที่ คราเชน (Krashen. 1981 : 23) ได้กล่าวว่า ผู้เรียนที่รู้สึกว่าการเรียนในชั้นเรียนมีความสนุกสนาน และมีความรู้สึกชอบผู้สอนจะส่งผลให้ผู้เรียนมีความพยายามในการเรียนมากยิ่งขึ้น

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับเจตคติ

ความหมายของเจตคติ

เจตคติเป็นองค์ประกอบสำคัญส่วนหนึ่งในการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของมนุษย์ และทำให้ผู้ให้ความหมายของเจตคติไว้พอสังเขป ดังนี้

อัลพอร์ท (Allport. 1935 : 418) ได้ให้ความหมายของเจตคติว่าเป็นสภาวะความพร้อมทางจิตใจ อันเกิดขึ้นจากประสบการณ์ สภาวะความพร้อมนี้จะเป็นแรงกำหนดทิศทางปฏิกิริยาที่จะมีต่อบุคคลหรือสิ่งต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งการสร้างเจตคติให้แก่เด็กนั้น การเรียนมีส่วนช่วยอย่างมาก เพราะเจตคติของเด็กได้มาจากประสบการณ์ต่าง ๆ และเมื่อสถานการณ์ต่าง ๆ ได้รับความสำเร็จ เจตคติจะค่อย ๆ ก่อตัวขึ้น

นิวคอมบ์ (Newcomb. 1954 : 128) ได้กล่าวไว้ว่า เจตคติเป็นความรู้สึกเอนเอียงของจิตใจที่มีต่อประสบการณ์ที่คนเรารับรู้ เจตคติจะแสดงออกทั้งทางพฤติกรรม ซึ่งแบ่งเป็น 2 ลักษณะใหญ่ ๆ คือการแสดงออกในลักษณะพึงพอใจ เห็นด้วย อีกลักษณะหนึ่งเป็นการแสดงออกที่ไม่พึงพอใจ ไม่ชอบ ไม่เห็นด้วย เบื่อหน่าย จึงซึ่ง

ฮิลการ์ด (Hilgard. 1963 : 214) ได้ให้คำจำกัดความของเจตคติว่า หมายถึง ความรู้สึกหรือพฤติกรรมครั้งแรกที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง แต่แนวความคิดหรือภาวะการรับรู้ในการเข้าหา

หรือออกห่างเป็นความพร้อมที่จะตอบสนองในครั้งต่อ ๆ ไป ในการเอนเอียงไปในลักษณะอย่างใดเมื่อพบสิ่งดังกล่าวนั้นซ้ำอีก

กู๊ด (Good. 1963 : 48) กล่าวว่า เจตคติคือความพร้อมที่จะแสดงออกในลักษณะหนึ่ง อาจจะเป็นการต่อต้านสถานการณ์บางอย่าง บุคคลหรือสิ่งใด ๆ เช่น รัก เกลียด หรือกลัว หรือไม่พอใจ มากน้อยเพียงใดต่อสิ่งนั้น

✓ เคแกน (Kagan. 1967 : 613) ให้ความหมายของเจตคติว่า เป็นความเอนเอียงที่มั่นคงในความคิดและความรู้สึกในทางบวกหรือทางลบที่มีต่อสิ่งที่เกิดขึ้น โดยเฉพาะเจตคติประกอบไปด้วยสิ่งสำคัญ 2 สิ่งคือ ความรู้ความเข้าใจ กับอารมณ์

เทอร์สโตน (Thurstone. 1967 : 77) กล่าวว่า เจตคติเป็นการแสดงทางกายภาพรวมของความเอนเอียง และความรู้สึก ความมีอคติ ความรู้สึกที่เกิดขึ้นอยู่ภายในก่อนความคิด ความกลัว การบังคับขู่เข็ญ และการแสดงความเห็นชอบมนุษย์เกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่ง

อนาสตาซี (Anastasi. 1968 : 541) ได้ให้คำจำกัดความว่า เจตคติ หมายถึง ความเอนเอียงที่แสดงออกว่าชอบหรือไม่ชอบต่อสิ่งนั้น เช่น ขนบธรรมเนียม ประเพณี เชื้อชาติ และสถาบันต่าง ๆ เป็นต้น

✓ เคนเลอร์ (Kendler. 1974 : 572) ได้ให้คำจำกัดความไว้ว่า เจตคติคือ ความพร้อมของบุคคลที่จะแสดงพฤติกรรมตอบสนองต่อสิ่งเร้าในสังคม

นอกจากนี้นักศึกษไทยได้ให้ความหมายของเจตคติไว้มากมายด้วยกัน เช่น

เกโซ สวานานท์ (2512 : 23) กล่าวว่า เจตคติเป็นคุณลักษณะของบุคคลที่สร้างขึ้นได้และเป็นแรงจูงใจที่กำหนดทิศทางพฤติกรรมของบุคคลที่มีต่อสิ่งต่าง ๆ ดังนั้นเจตคติจึงเป็นองค์ประกอบที่สำคัญยิ่งที่จะทำให้บุคคลประสบความสำเร็จหรือล้มเหลวในหน้าที่การงานหรืออาชีพของตน

ทองเกื้อน พันธุนาวิน และบุญยิ่ง เจริญยิ่ง (2518 : 3) กล่าวว่า เจตคติเป็นความรู้สึกที่แสดงออกอย่างมั่นคง ต่อบุคคลหรือสถานการณ์ใด ๆ ซึ่งอาจเป็นไปในทางที่ดี ชักเย่ง หรือเป็นกลางก็ได้ ซึ่งเป็นผลของการรับรู้เกี่ยวกับลักษณะที่ดีหรือเลวของบุคคลหรือสถานการณ์นั้น ๆ

เจ็คส์ โรวาซินส์ (2520 : 38) กล่าวว่า เจตคติเป็นความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งต่าง ๆ อันเป็นผลเนื่องมาจากการเรียนรู้และประสบการณ์

ประภาเพ็ญ สุวรรณ (2520 : 1) ให้ความหมายของเจตคติว่า เป็นความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งต่าง ๆ เช่น บุคคล สิ่งของ การกระทำ สถานการณ์ และอื่น ๆ รวมทั้งความเชื่อและท่าทีบ่งถึงสภาพจิตใจที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง

พอสรุปได้ว่า เจตคติหมายถึง สภาพจิตใจ อารมณ์ต่าง ๆ และความรู้สึกของมนุษย์ที่มีต่อมนุษย์ด้วยกัน มีต่อสภาพการณ์หรือมีต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดภายหลังที่บุคคลได้รับประสบการณ์ในสิ่งนั้น เจตคตินี้สามารถสร้างขึ้นได้ และสามารถเปลี่ยนแปลงได้ นอกจากนั้นเจตคดียังมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมและการแสดงออกของมนุษย์ด้วย

ลักษณะของเจตคติ

ชอร์ และไรท์ (เจ็คส์ โรวาซินส์. 2520 : 40 ; อ้างอิงมาจาก Shaw and Wright. 1968) ได้แบ่งลักษณะของเจตคติไว้ดังนี้

1. เจตคติเป็นผลหรือขึ้นอยู่กับการณ์ที่บุคคลประเมินผลสิ่งเร้าแล้วแปรเปลี่ยนมาเป็นความรู้สึกภายในที่ก่อให้เกิดแรงจูงใจในการที่จะแสดงพฤติกรรม
2. เจตคติของบุคคลจะแปรค่าทั้งในด้านคุณภาพและความเข้ม โดยจะครอบคลุมช่วงของเจตคติ (Continuum) นั้น ซึ่งจะแปรค่าได้ทั้งมากและน้อย นั่นคือ เจตคติจะมีทั้งความวกและคาบ
3. เจตคติเป็นสิ่งที่เกิดจากการเรียนรู้มากกว่าสิ่งที่กำเนิดขึ้นเองหรือเป็นผลจากลักษณะโครงสร้างภายในของบุคคลและฐานะ

4. เจตคติขึ้นอยู่กับสิ่งเร้าเฉพาะอย่างทางสังคม

5. เจตคติที่บุคคลมีต่อสิ่งเร้าเป็นกลุ่มเดียวกัน อาจมีความสัมพันธ์ระหว่างกัน

6. เจตคติเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นแล้วจะมีลักษณะคงที่และเปลี่ยนแปลงได้ยาก

อัลพอร์ท (Allport. 1969 : 212 - 272) ได้แยกเจตคติออกเป็น 5 ลักษณะ ดังนี้

1. ภาวะทางจิตใจและประสาท ซึ่งจะให้เห็นทางพฤติกรรม เช่น โกรธ เกือบ รัก

เป็นต้น

2. ความพร้อมที่จะตอบสนอง คือเมื่อมีเจตคติที่เห็นหรือไม่ที่ ท่อสิ่งใดที่พร้อมที่จะตอบสนอง
 สิ่งนั้นตามลักษณะของเจตคติที่เกิดขึ้น เช่น ชอบวิชาศิลปะ สนุกใจและต้องการที่จะเรียนหรือสนใจ
 วิชาศิลปะอยู่เสมอ

3. เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นเป็นระบบ เกิดขึ้นเป็นกลุ่มและจัดระบบไว้แล้วในตัวเองคือ เมื่อเกิด
 เจตคติต่อสิ่งใดแล้วจะเกิดขึ้นต่อเนื่องกัน และศึกษาหาความรู้พฤติกรรมที่มีความสัมพันธ์กัน เช่น เมื่อ
 โกรธจะหน้าบึ้ง

4. เป็นสิ่งที่เกิดจากประสบการณ์ หมายความว่าประสบการณ์มีส่วนช่วยในการสร้าง
 เจตคติได้

5. เป็นองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมที่แสดงออก การแสดงออกต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง
 ขึ้นอยู่กับเจตคติเป็นสำคัญ

นอกจากนี้ ไทเลอร์ อินทรีวิชา (ประวัน รอดเขียว. 2523 : 14 ; อ้างอิงมาจาก
 ไทเลอร์ อินทรีวิชา. ม.ป.ป. : 1) ได้กล่าวถึงลักษณะสำคัญของเจตคติไว้ดังนี้

1. เจตคติเป็นสิ่งที่เกิดจากการเรียนรู้หรือประสบการณ์ของแต่ละบุคคล ไม่ใช่สิ่งที่ม
 ีติดตัวบุคคลมาแต่กำเนิด

2. เจตคติเป็นสภาพของจิตใจที่มีอิทธิพลในทางการคิดและการกระทำของบุคคลเป็น
 อันมาก

3. เจตคติเป็นสภาพจิตใจที่มีความถาวรพอสมควร ทั้งนี้เนื่องมาจากแต่ละบุคคลต่าง
 ได้รับประสบการณ์ ได้รับรู้และผ่านการเรียนรู้มาต่าง ๆ กัน แต่อย่างไรก็ตามเจตคตินี้ อาจเปลี่ยนแปลง
 ได้เนื่องมาจากอิทธิพลของสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ

องค์ประกอบของเจตคติ

เชคสกี โฆวาลิน (2520 : 40) กล่าวว่า เจตคติมีองค์ประกอบสำคัญ 3 ประการ
 คือ

1. Cognitive Component เป็นองค์ประกอบทางด้านความรู้หรือความเข้าใจของ
 บุคคลที่มีต่อสิ่งเร้า (Object) นั้น ๆ เพื่อเป็นเหตุผลในการที่จะสรุปรวมเป็นความเชื่อหรือช่วย
 ในการประเมินผลสิ่งเร้านั้น ๆ

2. **Feeling Component** เป็นองค์ประกอบทางความรู้สึกหรืออารมณ์ของบุคคล ที่มีความสัมพันธ์กับสิ่งเร้าต่าง ๆ เป็นผลต่อเนื่องมาจากการที่บุคคลประเมินสิ่งเร้านั้นแล้วว่า พอใจหรือไม่พอใจ ท่องการหรือไม่ท่องการ ก็หรือเลว อย่างไร

3. **Action Tendency Component** เป็นองค์ประกอบทางความพร้อมหรือความโน้มเอียงที่บุคคลจะประพฤติ ปฏิบัติหรือตอบสนองต่อสิ่งเร้าในทิศทางที่จะสนับสนุนหรือคัดค้าน ซึ่งขึ้นอยู่กับความเชื่อ หรือความรู้สึกของบุคคลที่ได้มาจากการประเมินผล

แมคไกว (McGuire. 1969 : 155 - 156) กล่าวว่า เจตคติมีองค์ประกอบพื้นฐาน 3 ส่วน คือ

1. ความรู้ความเข้าใจ (Cognitive) มีเขตกว้างครอบคลุมถึงความคิด ความเชื่อที่มีต่อสิ่งของหรือปรากฏการณ์ต่าง ๆ
2. ความรู้สึก (Affective) เช่น ความรัก ความโกรธ ความชอบ หรือความเกลียดชังต่อวัตถุ
3. พฤติกรรม (Action) เป็นการประพฤติ การกระทำ การแสดงออกที่สามารถสังเกตได้

ประภาเพ็ญ สุวรรณ (2520 : 3 - 4) กล่าวว่า เจตคติมีองค์ประกอบ 3 ประการ คือ

1. องค์ประกอบทางด้านพุทธิปัญญา (Cognitive Component) ได้แก่ ความคิดซึ่งเป็นองค์ประกอบที่มนุษย์ใช้ในการคิด ความคิดนี้อาจจะอยู่ในรูปใดรูปหนึ่งทางขึ้นอยู่กับความคิดของแต่ละบุคคลที่มีต่อสิ่งเร้า

2. องค์ประกอบทางด้านท่าที ความรู้สึก (Affective Component) ส่วนประกอบทางด้านอารมณ์ ความรู้สึกซึ่งจะเป็นตัวเร้าความคิดอีกทอดหนึ่ง ถ้าบุคคลมีความรู้สึกที่ดีหรือไม่ดีในขณะที่คิดถึงสิ่งหนึ่งสิ่งใด แสดงว่าบุคคลนั้นมีความรู้สึกในค่าบวก และท่านสามารถลำดับต่อสิ่งนั้น

3. องค์ประกอบทางด้านปฏิบัติ (Behavioral Component) เป็นองค์ประกอบที่แนวโน้มในทางปฏิบัติหรือดำเนินสิ่งเร้าที่เหมาะสมจะเกิดการปฏิบัติหรือมีปฏิกริยาอย่างใดอย่างหนึ่ง

ไทรแอนดิส (Triandis. 1971 : 2 - 3) ได้แบ่งองค์ประกอบของเจตคติไว้

3 ประการ คือ

1. องค์ประกอบด้านความรู้ (Cognitive Component) ได้แก่ แนวความรู้ความนึก
ที่บุคคลมีต่อสิ่งเร้า ไม่ว่าบุคคลหรือสถานการณ์ใด ๆ ก็ตาม ความรู้และแนวความนึกดังกล่าว
จะเป็นสิ่งที่กำหนดลักษณะและทิศทางเจตคติของบุคคล กล่าวคือถ้าบุคคลมีความรู้หรือแนวความนึก
ต่อสิ่งเร้าใดครบถ้วนแล้วบุคคลนั้นจะมีเจตคติต่อสิ่งเร้านั้นไปในทางบวกหรือทางลบชัดเจนยิ่งขึ้น

2. องค์ประกอบทางด้านความรู้สึก (Affective Component) ได้แก่ อารมณ์ หรือ
ความรู้สึกที่เป็นสิ่งกำหนดลักษณะหรือทิศทางของเจตคติของบุคคล กล่าวคือถ้าบุคคลมีอารมณ์หรือ
ความรู้สึกใดต่อสิ่งใดบุคคลก็จะมีเจตคติไปในทางบวกต่อสิ่งนั้น

3. องค์ประกอบด้านความพร้อมในการกระทำ (Behavioral Component) ได้แก่
พฤติกรรมของบุคคลที่แสดงออกต่อสิ่งเร้าอย่างใดอย่างหนึ่ง พฤติกรรมดังกล่าวจะเป็นสิ่งที่บ่งบอกลักษณะ
และทิศทางของเจตคติของบุคคล กล่าวคือ ถ้าพฤติกรรมของบุคคลที่แสดงออกต่อสิ่งเร้านั้นชัดเจน
แน่นอน ทิศทางก็มีลักษณะเด่นชัดแน่นอน และเป็นทิศทางบวกหรือทางลบชัดเจนด้วย

สรุปได้ว่า เจตคติ คือความนึกเห็น ความรู้สึกเอนเอียงทางจิตใจของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง
ซึ่งอาจแสดงให้เห็นในลักษณะทางบวก (ชอบ พอใจ เห็นด้วย) ทางลบ (ไม่ชอบ ไม่พอใจ ไม่เห็นด้วย)
และเป็นกลาง ๆ (เฉย ๆ ไม่รักไม่เกลียด) พฤติกรรมนี้ไม่อาจวัดได้โดยตรงแต่สามารถสังเกต
และวัดได้จากพฤติกรรมที่บุคคลแสดงออกต่อสิ่งนั้น ๆ

การสร้างเครื่องมือวัดเจตคติ

ในการวัดเจตคตินั้น นักการศึกษาหลายท่านได้สร้างเครื่องมือวัดเจตคติไว้นานหลายแบบด้วยกัน
เช่น วัดเจตคติโดยใช้วิธี Equal Pearing Intervals ของ เซอร์สโตน การวัดเจตคติโดยใช้วิธี
Scalogram Analysis ของ กัทต์แมน การวัดเจตคติโดยใช้วิธี Semantic
Differential ของ ออสกูด และบราวมงาน เป็นต้น

สำหรับการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สร้างมาตราวัดเจตคติตามแนวของ อีเคอร์ท
(Likert) โดยใช้เทคนิควิธี Summated Rating Scale ซึ่ง เชคคัทท์ ไชวาลินธุ์ และ

ประภาเพ็ญ สุวรรณ โคกฉาวถึงลำดับขั้นของการสร้างไว้ดังนี้ (เชคส์คี่ โฆวาซินส์. 2520 : 50 - 56 และประภาเพ็ญ สุวรรณ 2520 : 28 - 32)

1. พิจารณาว่าการจะวัดเจตคติของใครมีอะไร และให้ความหมายของเจตคติ และสิ่งที่วัดนั้นในแบบฉบับ

2. เมื่อให้ความหมายของสิ่งที่วัดแน่นอนแล้วก็สร้างข้อความในแต่ละหัวข้อขึ้น ๆ โดยให้กลุ่มเนื้อหาในหัวข้อเหล่านั้น ข้อความนี้อาจจะเขียนขึ้นเองหรือนำมาจากท่อน จากหนังสือพิมพ์ หรือจากนิตยสารในคานนั้น ๆ ก็ได้ แต่จะต้องมีลักษณะ ดังนี้

2.1 ต้องเป็นข้อความที่เขียนในแง่ความรู้สึก ความเชื่อ หรือความตั้งใจที่จะทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ไม่ใช่เป็นข้อเท็จจริง (Fact)

2.2 ข้อความที่บรรจุลงในสเกลจะต้องประกอบด้วยข้อความที่เป็นบวกและลบ คละกันไป

2.3 ข้อความแต่ละข้อความจะต้องสั้น เข้าใจง่าย ชัดเจน ไม่กำกวม จำนวนข้อความที่สร้างขึ้นครั้งแรกนี้ ควรจะมีประมาณ 30 ข้อความขึ้นไป เพราะจะต้องเลือกข้อความให้เหลือประมาณ 20 - 25 ข้อความ ในแต่ละหัวข้อของสิ่งที่วัด

3. เมื่อได้ข้อความเพียงพอลแล้วกับบรรจุลงในสเกล โดยให้ข้อเลือก 5 ข้อเลือกดังนี้คือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

4. การกำหนดน้ำหนักในการตอบข้อเลือกต่าง ๆ แต่ละข้อความ ซึ่งในการกำหนดน้ำหนักว่าข้อเลือกใดควรจะให้น้ำหนักเท่าใดนั้น มีวิธีการอยู่ 3 วิธี แต่ที่นิยมใช้กันมากที่สุดคือ วิธี Arbitrary Weighting Method ซึ่งกำหนดให้แต่ละข้อเลือกมีน้ำหนักเป็น 5 4 3 2 และ 1 เมื่อชนิดของข้อความ เป็นบวก และ 1 2 3 4 5 เมื่อชนิดของข้อความ เป็นลบ ตามลำดับ

5. ตรวจสอบข้อความที่สร้างขึ้น ซึ่งอาจทำได้โดยผู้สร้างข้อความเอง หรือนำไปให้ผู้อื่น ความรู้ในเรื่องนั้นตรวจสอบ

6. ทำการทดลองก่อนนำไปใช้จริง โดยการนำข้อความที่ได้รับการตรวจสอบแล้วไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างจำนวนหนึ่งเพื่อปรับปรุงแก้ไขก่อนจะบรรจุในมาตราวัดเจตคติจริง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเจตคติ

จากการศึกษาผลงานวิจัยที่ผ่านมาพบว่าการศึกษาเจตคติต่อบทเรียน เจตคติต่อเนื้อหาวิชาและเจตคติต่อวิธีสอนภาษาไทย แก้ยังไม่มีผู้ใดทำการวิจัยเกี่ยวกับเจตคติต่อวิธีสอนโดยใช้ชุดการสอนอิเล็กทรอนิกส์ในวิชาภาษาไทย ทั้งผลการวิจัยที่ปรากฏต่อไปนี้

มณเฑียร พรหมประพันธ์ (2522 : 83) ศึกษาผลสัมฤทธิ์วิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนโดยวิธีบทเรียนโมดูลกับการสอนตามปกติ และศึกษาเจตคติของนักเรียนต่อบทเรียนโมดูล ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มทดลองมีเจตคติที่ดีต่อบทเรียนโมดูล

บุษที พูลเวระประชาสุข (2525 : 57 - 61) ศึกษาเปรียบเทียบการเขียนสะกดคำของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 และเจตคติต่อการเขียนสะกดคำโดยใช้แบบฝึกหัดการเขียนสะกดคำกับการเขียนตามคำบอก ผลการวิจัยพบว่า เจตคติต่อการเขียนสะกดคำของกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

วาสนี ชูสงค์ (2525 : 52 - 54) ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเจตคติต่อการเรียนวิชาหลักภาษาไทยเพื่อการสื่อสารของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนโดยวิธีกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ ผลการศึกษาปรากฏว่า กลุ่มทดลองมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเจตคติสูงกว่าก่อนทำการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จารุณี โชคสมบัติ (2526 : 71) ศึกษาเปรียบเทียบแบบฝึกการอ่าน 2 แบบ ที่ส่งผลกระทบต่อสมรรถภาพการอ่านเร็วและเจตคติต่อภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ในจังหวัดฉะเชิงเทรา ผลการวิจัยพบว่า เจตคติต่อวิชาภาษาไทยหลังการใช้แบบฝึกสูงกว่าก่อนใช้แบบฝึก

มาศวิมล ภิรมย์เกตุ (2526 : 78 - 79) ทดลองสอนโดยใช้แบบฝึกการเขียนสะกดคำยากในวิชาภาษาไทยกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มทดลองมีผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนคำยากและเจตคติต่อการเขียนสะกดคำสูงขึ้นกว่าก่อนการสอนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อัทธยา สายศิริม (2526 : 68) ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเจตคติต่อภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการสอนโดยใช้ชุดฝึกสมรรถภาพทางการอ่านเร็ว

กับการสอนที่ฝึกตามกิจกรรมในชั้นการสอนของกรมวิชาการ ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มทดลองมี
เจตคติต่อภาษาไทยสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

พจนานพร เข้มว่อง (2528 : 56) ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชา
ภาษาไทยและทัศนคติต่อวิธีสอนของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 (ปวช.1) ที่
เรียนโดยวิธีกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ และวิธีสอนตามคู่มือครูของกรมวิชาการ ผลการศึกษา
พบว่า ทัศนคติต่อวิธีสอนของนักเรียนที่เรียนวิชาภาษาไทย โดยวิธีกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์และ
วิธีสอนตามคู่มือครูของกรมวิชาการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และทัศนคติ
ต่อวิธีสอนของนักเรียนที่เรียนวิชาภาษาไทยโดยวิธีกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์หลังการเรียนสูงกว่าก่อน
การเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อรุณี พึ่งรุ่ง (2528 : 52) เปรียบเทียบผลการเตรียมความพร้อมทางการเรียนและ
ทัศนคติต่อการเรียนภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้เกมและแผนการเตรียม
ความพร้อมตามหลักสูตรประถมศึกษาพุทธศักราช 2521 ผลการวิจัยพบว่า ทัศนคติต่อการเรียนวิชา
ภาษาไทยของนักเรียนที่เตรียมความพร้อมโดยใช้เกมกับแผนการเตรียมความพร้อมตามหลักสูตร
ประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ยานิตา เพชรจำรัส (2529 : 61) ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เจตคติต่อวิชา
ภาษาไทยเพื่อกิจธุระ และความรับผิดชอบของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนโดยการสอน
แบบบันทึกเลข กับการสอนตามคู่มือครู ผลการวิจัยพบว่า เจตคติต่อวิชาภาษาไทยเพื่อกิจธุระของ
นักเรียนทั้ง 2 กลุ่ม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนเจตคติต่อวิชาภาษาไทยเพื่อ
กิจธุระของนักเรียนทั้ง 2 กลุ่ม หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่
ระดับ .01

รักดี วิเศษภูมพงษ์ (2529 : 61) ศึกษาความสามารถการเขียนร้อยแก้วด้วยคำสัญลักษณ์
และเจตคติต่อการเขียนร้อยแก้วของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่สอนโดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะ
ผลการวิจัยพบว่า หลังการทดลอง กลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง มีเจตคติต่อการเขียนร้อยแก้วสูงกว่า
ก่อนการทดลอง

หน้า พงศัตถ์ (2530 : 49) ศึกษาผลการสอนโดยการใช้สถานการณ์จำลอง ที่มีคุณสมบัติทั้งทางการเรียนและเจตคติต่อวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผลการวิจัยพบว่า เจตคติต่อวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนโดยสถานการณ์จำลองกับการเรียนด้วยการสอนตามแนวคู่มือครู แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และพัฒนาการของเจตคติต่อวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนด้วยการสอนโดยสถานการณ์จำลองระหว่างก่อนการทดลองกับหลังการทดลอง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเจตคติต่อการสอน

การศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเจตคติต่อการสอน เริ่มในสหรัฐอเมริกา ใน ค.ศ. 1953 โดย บราวน์ และโฮลท์แมน (Brown and Holtman. 1955 : 75 - 84) เป็นผู้เริ่มทั้งสองคน โดยศึกษาว่าทัศนคติต่อการเรียนการสอนของนักเรียน จะไร้วินิจฉัยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหรือไม่ ผลปรากฏว่าทัศนคติต่อการเรียนการสอนเป็นสิ่งที่มีอิทธิพล และมีบทบาทต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

อัลพอร์ท (Allport. 1969 : 270) กล่าวถึงความสัมพันธ์ของเจตคติไว้ว่า เจตคตินั้นเมื่อเกิดขึ้นต่อสิ่งใดแล้ว จะเกิดขึ้นต่อเนื่องกันและติดตามมาด้วยพฤติกรรมที่มีความสัมพันธ์กัน

แอลเลน และเฟลด์แมน (Allan and Feldman. 1973 : 1 - 5) พบว่า นักเรียนที่ยอมรับว่าตนเกิดความรู้สึกชอบจากอาจารย์ประจำวิชาที่คอยเอาใจใส่เป็นพิเศษ ทำให้เกิดกำลังใจที่จะทำความเข้าใจวิชานั้นมากขึ้นและช่วยให้ทัศนคติต่อวิชาที่เรียนต่อเพื่อน ต่ออาจารย์ผู้สอน ต่อวิชาที่สอน และเกิดการเปลี่ยนแปลงทัศนคติไปในทางบวกอันเป็นผลให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นด้วย

เบลคโซ (Bledsoe. 1971 : 121 - 122) พบว่า นักเรียนที่มีความสามารถทางการเรียนต่างกัน จะมีทัศนคติต่อการสอนของครูต่างกัน คือ กลุ่มที่มีความสามารถทางการเรียนสูง มีทัศนคติที่ดีกว่ากลุ่มที่มีความสามารถทางการเรียนต่ำ

โคแกน และเลวิน (Cogan and Levin. 1957 : 135 - 139) พบว่า เมื่อ
นักเรียนมีความศรัทธาในตัวครู ความศรัทธาที่นักเรียนให้แก่ครูจะช่วยให้เขามีทัศนคติที่
ต่อการเรียนการสอน การมีทัศนคติที่เช่นนี้จะทำให้ผลการเรียนของนักเรียนดีขึ้น

เออร์วิง (Irving. 1969 : 706) กล่าวว่า เด็กจะเริ่มเรียนวิชาใดวิชาหนึ่ง
เขาจะต้องมีความชอบหรือมีเจตคติที่ดีต่อวิชาและวิธีสอนของครูเสียก่อน

✓ คอยโว (Koivo. 1983 : 2624-A) ศึกษาความสัมพันธ์ของทัศนคติและผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียน ผลปรากฏว่า นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงจะมีทัศนคติต่อการเรียน
การสอนดีกว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ

✓ คราเชน (Krashen. 1981 : 23) กล่าวว่า ผู้เรียนที่รู้สึกว่าการเรียนในชั้นเรียน
มีความสนุกสนาน และมีความรู้สึกชอบผู้สอน วิธีที่สอนจะส่งผลให้เขาเรียนด้วยความพยายามใน
การเรียนมากยิ่งขึ้น

โพพแฮม และมัวร์ (Popham and Moore. 1960 : 552 - 554) พบว่า ทัศนคติ
ในการเรียนการสอนและการปรับตัวทางด้านการเรียน มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
เป็นอย่างดี

วิลเลียม (William. 1970 : 232 - 237) พบว่า นักเรียนที่มีทัศนคติที่ดีต่อการสอน
ของครู จะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน บุคลิกภาพและความสามารถสูงกว่านักเรียนที่มีทัศนคติที่ไม่ดี
ต่อการสอนของครู

จากการศึกษาเอกสารงานวิจัยทางประเทศ สรุปได้ว่า เมื่อครูกับนักเรียนมีความสัมพันธ์กันดี
นักเรียนจะสามารถพัฒนาการเรียนรู้อย่างดี และทัศนคติต่อการสอนมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
ด้วย

เอกสารและงานวิจัยในประเทศ

กมลรัตน์ หล้าสูงษ์ (2528 : 181) กล่าวถึงเจตคติไว้ว่า เมื่อเด็กมีความรู้สึกที่ดี
ต่อการเรียนรู้อย่างดี จะทำให้เป็นแนวทางไปสู่การเรียนรู้อย่างดีที่สุดในที่สุด

นภาพร เมษวิภาวณิช (2515 : 66 - 67) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผลการวิจัยสรุปได้ว่า ทัศนคติในการเรียนการสอนมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ในการเรียน กล่าวคือ นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง จะมีทัศนคติในการเรียนการสอนที่ดีกว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ

นลินี วันชัย (2509 : 86) พบว่า ครูและนักเรียนมีความสัมพันธ์ที่ต่อกัน และนักเรียนชอบวิธีสอนของครู ยอมรับนำไปสู่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ประภาเพ็ญ สุวรรณ (2520 : 10) ศึกษาเรื่องของเจตคติและสรุปไว้ว่า ถ้านักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อวิธีสอนของครูและวิชาที่เรียน ก็จะทำให้นักเรียนสนใจและเรียนวิชานั้นได้ดีกว่า

สุภาพร เลหาสถิตย์ (2526 : 2) พบว่า ถ้านักเรียนมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อครูและวิธีสอนของครู กระบวนการเรียนการสอนย่อมดำเนินไปไม่ราบรื่น นักเรียนไม่สามารถจะรับความรู้จากครูได้มากนัก ซึ่งนำไปสู่ความไม่ประสบความสำเร็จในการเรียนได้

ผลการค้นคว้าวิจัยเกี่ยวกับเจตคติที่กล่าวมาสรุปได้ว่า เจตคติที่ดีในการเรียนการสอนก่อให้เกิดความพึงพอใจในการเรียน สนใจการเรียน มาเรียนอย่างสม่ำเสมอ ยากรู้ยากเห็นเข้าใจสนใจในการเรียน ทำให้อัตราสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น เจตคติจึงมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วย

สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนที่เรียนโดยชุดการสอนเน้นโครงสร้างกับการสอนตามคู่มือครูของกรมวิชาการ แตกต่างกัน
2. เจตคติต่อการสอนของนักเรียนที่เรียนวิชาภาษาไทยโดยชุดการสอนเน้นโครงสร้างกับการสอนตามคู่มือครูของกรมวิชาการ แตกต่างกัน
3. เจตคติต่อการสอนของนักเรียนที่เรียนวิชาภาษาไทยโดยชุดการสอนเน้นโครงสร้างก่อนและหลังการเรียน แตกต่างกัน

4. เจตคติต่อการสอนของนักเรียนที่เรียนวิชาภาษาไทยโดยการสอนตามคู่มือครูภาษาไทย ของกรมวิชาการ ก่อนและหลังการเรียน แตกต่างกัน
5. เจตคติต่อการสอนของนักเรียนที่เรียนวิชาภาษาไทยโดยชุดการสอนมินิคอร์สกับการสอนตามคู่มือครูของกรมวิชาการ มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

ผู้วิจัย ได้ดำเนินการศึกษาค้นคว้าตามหัวข้อดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือ
4. การดำเนินการศึกษาค้นคว้า
5. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนมัธยมสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร กรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2532 จำนวน 6 ห้องเรียน ห้องเรียนละ 40 คน รวม 240 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนมัธยมสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร กรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2532 จำนวน 2 ห้องเรียน รวม 80 คน ได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ดังนี้

1. สุ่มห้องเรียนด้วยวิธีการจับฉลากมาเป็นกลุ่มตัวอย่าง 2 ห้องเรียน จากจำนวน 6 ห้องเรียน ห้องเรียนละ 40 คน ได้จำนวนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง 80 คน
2. สุ่มห้องเรียนเพื่อกำหนดเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยกลุ่มทดลองดำเนินการสอนตามชุดการสอนโมดูลที่ 1 ส่วนกลุ่มควบคุมดำเนินการสอนตามคู่มือครูภาษาไทย กรมวิชาการ

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เครื่องมือที่ผู้วิจัยใช้ในการศึกษาค้นคว้า ครั้งนี้ ได้แก่

1. เครื่องมือที่ใช้ประกอบการสอน 2 แบบ คือ

1.1 แผนการสอนเป็นรายคาบตามแนวคู่มือครูวิชาภาษาไทย กรมวิชาการ เรื่องศิลปินเอก 4 คาบ ข้อคิดที่ได้จากการบวช 4 คาบ และการแยกส่วนของประโยคที่ใช้ สันฐานหลายชนิด 8 คาบ รวม 16 คาบ

1.2 แผนการสอนวิชาภาษาไทยเป็นรายคาบโดยชุดการสอนมินิคอร์ส เรื่องศิลปินเอก 4 คาบ ข้อคิดที่ได้จากการบวช 4 คาบ และการแยกส่วนของประโยคที่ใช้ สันฐานหลายชนิด 8 คาบ รวม 16 คาบ

2. แบบทดสอบ 1 ชุด และแบบสอบถาม 1 ชุด ได้แก่

2.1 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย เรื่องศิลปินเอก ข้อคิดที่ได้จากการบวช และการแยกส่วนของประโยคที่ใช้ สันฐานหลายชนิด รวม 50 ข้อ

2.2 แบบสอบถามวัดเจตคติต่อการสอนวิชาภาษาไทยรวม 30 ข้อ

แผนการสอนตามแนวคู่มือครูภาษาไทยของกรมวิชาการ

ผู้วิจัยได้สร้างแผนการสอนตามแนวคู่มือครูภาษาไทยของกรมวิชาการขึ้นสำหรับใช้กับ กลุ่มควบคุม มีขั้นตอนการสร้างดังต่อไปนี้

1. ศึกษาหลักสูตร แบบเรียนวิชาภาษาไทยชุดทักษะสัมพันธ์ เล่ม 2 แบบเรียนวิชา ภาษาไทย เล่ม 2

2. ศึกษาแนวการสอนภาษาไทย จากคู่มือครูภาษาไทย ชุดทักษะสัมพันธ์ เล่ม 2 ของกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ และคู่มือครูหลักภาษาไทย เล่ม 2 ของกรมวิชาการ

3. สร้างแผนการสอนเป็นรายคาบ เรื่องศิลปินเอก 4 คาบ ข้อคิดที่ได้จากการบวช 4 คาบ และการแยกส่วนของประโยคที่ใช้ สันฐานหลายชนิด 8 คาบ ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ของหลักสูตร

4. นำแผนการสอนเสนอต่อประธานควบคุมปริญญานิพนธ์ ผศ.สุมาณีน รุ่งเรืองธรรม และผู้ทรงคุณวุฒิทางภาษาไทย คือ ผศ.สมนทิ จำปาเงิน หัวหน้าหมวดภาษาไทยโรงเรียน

มัธยมสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร อาจารย์พิเศษรี แจ้งไพบร หัวหน้า
สาขาวิชาภาษาไทย มัธยมศึกษาตอนปลาย อาจารย์สาธิตี ภูคิกนิษฐ์ หัวหน้าสาขาวิชาภาษาไทย
มัธยมศึกษาตอนต้น ตรวจพิจารณาความสอดคล้องของสำนวนภาษา กิจกรรม สื่อ แล้วนำมา
ปรับปรุงแก้ไขในคํานำนวนภาษา ความสอดคล้องของกิจกรรมและสื่อตามคำแนะนำที่ได้รับ

5. นำแผนการสอนที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
ปีที่ 2 โรงเรียนมัธยมสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร กรุงเทพมหานคร
จำนวน 40 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง ผลปรากฏว่านักเรียนให้ความสนใจและร่วมมือในกิจกรรม
การเรียนการสอนมากยิ่งขึ้น

6. นำแผนการสอนที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขแล้วไปสอนกับนักเรียนกลุ่มควบคุมเพื่อ
ทำการวิจัยระหว่างวันที่ 12 มิถุนายน 2532 ถึงวันที่ 6 กรกฎาคม 2532 เป็นเวลา
4 สัปดาห์

แผนการสอนวิชาภาษาไทยโดยใช้ชุดการสอนมินิคอร์ส

ผู้วิจัยสร้างแผนการสอนวิชาภาษาไทยโดยใช้ชุดการสอนมินิคอร์สสำหรับนักเรียน
กลุ่มทดลอง ดังต่อไปนี้

1. ศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับหลักการและวิธีการสร้างชุดการสอนมินิคอร์สจาก
เอกสารของ กรรณิการ์ แยมเกษร (2525 : 5) เสาวลักษณ์ รัตนวิษฐ์ (2529 :
113 - 114) และจากงานวิจัยของ วนิกา ศิริมาลา (2528 : 10 - 41) ศิริพันธ์
นาควิโรจน์ (2531 : 8 - 39)

2. ศึกษาหลักสูตร แผนเรียนวิชาภาษาไทยชุดทักษะสัมพันธ์ ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น
เล่ม 2 แผนเรียนวิชาหลักภาษาไทย เล่ม 2

3. เนื้อหาที่เลือกมาทดลองครั้งนี้คือ เรื่องศิลปินเอก ข้อคิดที่ได้จากการบวช
การแยกส่วนของประโยคที่ใช้สันธานหลายชนิด

4. สร้างชุดการสอนมินิคอร์สเป็นรายคาบ ได้แก่ เรื่องศิลปินเอก 4 คาบ ข้อคิด
ที่ได้จากการบวช 4 คาบ การแยกส่วนของประโยคที่ใช้สันธานหลายชนิด 8 คาบ ให้สอดคล้อง
กับหลักการและวิธีการสร้างชุดการสอนมินิคอร์ส

5. นำชุดการสอนที่สร้างขึ้นเสนอต่อประธานควบคุมปริญญาบัณฑิต บศ. สุมานัน รุ่งเรืองธรรม และผู้ทรงคุณวุฒิท่านภาษาไทย อาจารย์สาธิตี ภูทิกนิษฐ์ หัวหน้าสาขาวิชา ภาษาไทยระดับมัธยมศึกษาตอนต้น อาจารย์การกา ทองมิตร ฝ่ายวัดและประเมินผล หมวดวิชาภาษาไทย ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ทรวทิจารณาคุณลักษณะ โครงสร้าง ความ-ถูกต้องของเนื้อหา กิจกรรม สื่อการประเมินผลกิจกรรมและเวลาแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข ในด้านสื่อตามคำแนะนำที่ได้รับ

6. นำชุดการสอนมินิคอร์สวิชาภาษาไทยที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขในท่านสื่อไป ทดลองกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนมัธยมสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร กรุงเทพมหานคร ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 40 คน เพื่อศึกษาเวลา สื่อ และความเป็นไปของชุดการสอนมินิคอร์สวิชาภาษาไทย ปรากฏผลว่า ระยะเวลาที่ใช้ในการจัด กิจกรรมศูนย์การเรียนรู้มากเกินไป ผู้วิจัยจึงปรับเวลาในแต่ละศูนย์จาก 10 นาที เป็น 5 นาที

7. นำชุดการสอนมินิคอร์สวิชาภาษาไทยที่ปรับปรุงแล้วไปสอนกับนักเรียนกลุ่ม ตัวอย่างเพื่อทำการวิจัยระหว่างวันที่ 12 มิถุนายน 2532 ถึงวันที่ 6 กรกฎาคม 2532 เป็น เวลา 4 สัปดาห์

ตัวอย่าง แผนการสอนโดยใช้ชุดการสอนมินิคอร์ส กับการสอนตามแนวคู่มือครู

เรื่อง สิบปีนเอก .

คาบที่ 2 เวลา 45 นาที

จุดประสงค์ปลายทาง

เพื่อให้ นักเรียนแสดงความคิดเห็นโดยวาจาหรือโดยภาพ เขียนเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

เมื่อนักเรียนเรียนจบบทเรียนนี้แล้วนักเรียนสามารถ

1. ตอบคำถามจากเนื้อเรื่อง
2. รวบรวมข้อคิดของเรื่อง
3. อธิบายการใช้ภาษาในเรื่อง

เนื้อหา

เนื้อเรื่องคือบินเอกจากหนังสือหักสับพันซ์เล่ม 2 หน้า 97 - 100

ประสบการณ์เดิม

นักเรียนอ่านเรื่องสั้นเรื่องคือบินเอกมาจากบ้านแล้ว

วิธีสอนและกิจกรรม

การสอนโดยใช้ชุดการสอนมินิคอร์ส	การสอนตามแผนการสอนคู่มือครู
<u>ขั้นนำ</u> 1. ครูชี้แจงหลักการเข้าร่วมกิจกรรมการอภิปราย การเขียนบทสนทนาจากเอกสารประกอบคำบรรยาย เป็นเอกสารหมายเลข 3 และแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้ <u>ขั้นสอน</u> 1. ครูแบ่งนักเรียนออกเป็น 5 กลุ่มย่อย 2. ครูแจกแผ่นโป่งใสภาพการ์ตูนเรื่องคือบินเอกให้นักเรียนกลุ่มละ 4 ภาพ 3. นักเรียนทุกกลุ่มอภิปราย เหตุการณ์ตามเนื้อเรื่องคือบินเอกจากแผ่นโป่งใสภาพการ์ตูนและเขียนบทสนทนาประกอบภาพลงในบัตร เสนอผลงานการเขียนบทสนทนา 4. แต่ละกลุ่มเลือกตัวแทนกลุ่มเพื่อเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน นักเรียนกลุ่มอื่นจกสาระที่ได้จากการฟัง และเตรียมเสนอผลงาน	<u>ขั้นนำ</u> 1. ครูให้ขอเสนอแผนการแสดงความคิดเห็นและแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้ 2. ให้นักเรียนดูภาพการ์ตูนไทย โดยให้นักเรียนบอกชื่อและบทบาทที่แสดง <u>ขั้นสอน</u> 1. แบ่งนักเรียนออกเป็น 5 กลุ่ม และเลือกหัวหน้ากลุ่ม 2. ครูแนะนำวิธีปฏิบัติงาน 3. ครูให้นักเรียนส่งตัวแทนกลุ่มออกมาเล่าเรื่องคือบินเอกคนละ 2 นาที สลับกันทุกกลุ่ม 4. ตัวแทน 1 คนในกลุ่มจกสาระสำคัญไว้ 5. นักเรียนทำแบบฝึกหัดท้ายบทเรียนในห้องเรียนและเป็นการบ้านเฉพาะข้อที่เกี่ยวกับเรื่องที่เรียน

การสอนโดยใช้ชุดการสอนมินิคอร์ส	การสอนตามแผนการสอนคู่มือครู
<u>ขั้นสรุป</u> 1. ครูซักถามความรู้ที่ได้จากการเขียนบทสนทนาประกอบภาพการ์ตูน 2. นักเรียนสรุปความรู้และข้อคิดที่ได้จากเรื่องนี้ 3. ครูเสนอแนะและแก้ไขข้อบกพร่อง <u>สื่อ</u> 1. เอกสารประกอบคำบรรยาย เรื่อง การเขียนบทสนทนา 2. แผนโป่งใสภาพการ์ตูน 3. ใบงานการเสนอผลการอภิปรายและการเขียนบทสนทนา <u>การประเมินผล</u> 1. นักเรียนประเมินผลตนเองจากแบบประเมินผลที่ครูแจกให้ 2. สังเกตจากการร่วมกิจกรรม	<u>ขั้นสรุป</u> 1. ครูซักถามความรู้เกี่ยวกับเรื่องศิลปินเอก 2. ครูเสนอแนะและแก้ไขข้อบกพร่อง 3. นักเรียนสรุปความรู้ที่ได้ลงสมุดงาน <u>สื่อ</u> 1. ภาพการารของไทย 2. บัตรคำ ชื่อตัวละครในเรื่องศิลปินเอก 3. หนังสือเรียนภาษาไทยชุดทักษะสัมพันธ์ เล่ม 2 <u>การประเมินผล</u> 1. สังเกตจากการร่วมกิจกรรมของนักเรียน 2. ทตรวจแบบฝึกหัดและการบ้านที่มอบให้นักเรียนทำ

หมายเหตุ

1. คู่มือจะเอื้อยภาคผนวก ก.
2. การสอนโดยใช้ชุดการสอนมินิคอร์สกับการสอนตามแผนการสอนคู่มือครู มีข้อแตกต่างกันอย่างชัดเจนในชั้นของวิธีสอนและกิจกรรม

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย

การสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

1. ศึกษาวิธีสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากหนังสือเทคนิคการวัดผลของ ชวาล แพทย์กุล (2516 : 143 - 145) เทคนิคการเขียนข้อสอบของ ชวาล แพทย์กุล (2522 : 99 - 402) และจันทิมา พรหมโชติกุล (2529 : 21 - 76)
2. สร้างตารางวิเคราะห์หลักสูตรโดยทำการวิเคราะห์หลักสูตรตามเนื้อหาที่จัดทำทดลองสอน ได้แก่ เรื่องศิลปินเอก ข้อคิดที่ได้จากการบวชและการแยกส่วนของประโยคที่ใช้สันธานหลายชนิดเพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดพฤติกรรม การสอน และสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
3. สร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยจากเนื้อหาที่ใช้ในการทดลองเป็นแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 5 ตัวเลือก จำนวน 100 ข้อ
4. นำแบบทดสอบที่สร้างขึ้นเสนอต่อกรรมการควบคุมปริญญาโท นศ. สุมานัน รุ่งเรืองธรรม รศ. วิชากรณ์ และผู้ทรงคุณวุฒิ นศ. สุรินทร์ คลอโกสม สำนักทดสอบทางการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร และอาจารย์การกา ทองมิตร ฝ่ายวัดและประเมินผลมหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรวิทยาดอนเมือง กรุงเทพมหานคร ตรวจสอบของแบบทดสอบแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขด้านความถูกต้องของส่วนวนภาษาและเรียงข้อความตอบให้รัดกุมตามคำแนะนำที่ได้รับ
5. นำแบบทดสอบ 100 ข้อ ที่ปรับปรุงเรียบร้อยแล้ว ไปทดลองกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2532 ที่เคยเรียนเรื่องศิลปินเอก ข้อคิดที่ได้จากการบวช และการแยกส่วนของประโยคที่ใช้สันธานหลายชนิด จำนวน 80 คน ถ้าตอบถูกให้ 1 คะแนน ตอบผิด ไม่ตอบ หรือตอบเกิน 1 ตัวเลือก ให้ 0 คะแนน
6. นำผลการทดสอบมาวิเคราะห์หาค่าความยากง่ายและค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบแต่ละข้อโดยใช้เทคนิค 27 % ในการแบ่งกลุ่มสูง กลุ่มต่ำ แล้วใช้ตารางสำเร็จรูปของ ฟาน (Fan. 1952 : 16 - 32) เลือกข้อสอบที่มีค่าความยากง่ายระหว่าง .35 - .70 และค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ .29 ขึ้นไป ได้ข้อทดสอบที่มีคุณภาพ จำนวน 50 ข้อ

7. นำข้อสอบที่คัดเลือกไว้ 50 ข้อนั้น ไปทดลองกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2532 จำนวน 40 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ โดยใช้สูตร คูเดอร์ ริชาร์ดสัน (Kuder Richardson 20) ปรากฏว่า ได้ค่าความเชื่อมั่น .75
8. นำผลการศึกษาวิเคราะห์เสนอต่อคณะกรรมการควบคุมปริญญาโทแล้วใช้เป็นเครื่องมือในการทดลอง

แบบสอบถามวัดเจตคติต่อการสอนวิชาภาษาไทย

ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามเจตคติต่อการสอน มีค่ากับการสร้าง ดังนี้

1. ศึกษาการสร้างแบบสอบถามวัดเจตคติตามวิธีการของ ลิเคอร์ท (Likert) จากหนังสือการวัดทัศนคติและบุคลิกภาพของ เชคส์คี่ โฆวสันท์ (2520 : 38 - 70) หนังสือทัศนคติ การวัดการเปลี่ยนแปลงและพฤติกรรมอนามัยของ ประภาเพ็ญ สุวรรณ (2520 : 27 - 32) หนังสือหลักการวิจัยทางการศึกษาของ ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ (2524 : 154 - 159) รวมทั้งศึกษาแบบสอบถามในงานวิจัยของ นางลักขณ์ สิทธิชัย (2523 : 57 - 59) สมเกียรติ สุริยะกุล (2527 : 153 - 155) และทจนพร เข้มวงศ์ (2528 : 185 - 189)

2. สร้างแบบสอบถามเจตคติต่อการสอนแบบมาตราส่วนประเมินค่า จำนวน 40 ข้อความ แล้วนำเสนอคณะกรรมการควบคุมปริญญาโท ผศ.สุมานันท์ รุ่งเรืองธรรม รศ.วิญญา วิชาลาภรณ์ และหัวหน้าสายวิชาภาษาไทยระดับมัธยมศึกษาตอนต้น อาจารย์สาธิตี ภูทธิณัฐ พิจารณาความถูกต้องและทรวแก้ไข ส่วนวภาษาให้ชัดเจนขึ้น

3. นำแบบสอบถามวัดเจตคติต่อการสอนที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนมัธยมสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร กรุงเทพมหานคร จำนวน 80 คน

4. นำผลจากการกรอกแบบสอบถามเจตคติต่อการสอนมาทรวใจให้คะแนน โดยแบบสอบถามมีข้อความไปในทางบวก (Positive) จำนวน 30 ข้อ ให้คะแนนดังนี้ 5 4 3 2 1 ส่วนข้อความที่เป็นไปในทางลบ (Negative) จำนวน 10 ข้อความ ให้คะแนนกลับกัน

5. นำผลการตรวจให้คะแนนมาหาค่าอำนาจจำแนกโดยใช้เทคนิค 25 % ของ ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ (2531 : 185) และใช้ t-test แบบ Independent Samples แล้วเลือกไว้เฉพาะข้อที่มีค่าตั้งแต่ 2.00 ขึ้นไป ได้จำนวน 30 ข้อความ

6. นำแบบสอบถามเจตคติต่อการสอนมาหาค่าความเชื่อมั่นโดยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของ ครอนบาค (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2531 : 171 - 173) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเจตคติต่อการสอนเท่ากับ .80

ตัวอย่าง แบบสอบถามเจตคติต่อการสอนที่ได้ทำการวิเคราะห์หาคุณภาพแล้ว

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างทางขวามือในแต่ละข้อ เพียงช่องเดียว
ตามความรู้สึกของนักเรียนที่มีต่อการสอนของครู

ข้อความ	ความรู้สึก	เห็นด้วย	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	หมายเหตุ
		อย่างยิ่ง			เห็นด้วย	อย่างยิ่ง	
จากการเรียนภาษาไทยด้วยวิธีสอนที่ผ่านมานักเรียนรู้สึก ว่า วิธีสอนของครู							
1.	ทำให้เกิดความเข้าใจได้ในการเรียน						
2.	ไม่ให้ออกาสฝึกทักษะ						
3.	ทำให้บทเรียนน่าสนใจ						

หมายเหตุ ทุกรายละเอียดในภาคผนวก ข

การทำเป็นการศึกษาค้นคว้า

ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงทดลอง ผู้วิจัยใช้แบบแผนการวิจัยแบบ
Randomized Control Group Pretest - Posttest Design ของ ล้วน สายยศ
และอังคณา สายยศ (2531 : 216) มีลักษณะดังนี้

แบบแผนการทดลอง

กลุ่มทดลอง	สอบก่อน	ทดลอง	สอบหลัง
ER	T_1	X	T_2
CR	T_1	$\sim X$	T_2

สัญลักษณ์ที่ใช้ในแบบแผนการวิจัย

- $\sim X$ แทน การสอนตามแนวคู่มือครูของกรมวิชาการ
- X แทน การสอนโดยใช้ชุดการสอนมินิคอร์ส
- E แทน กลุ่มทดลอง
- C แทน กลุ่มควบคุม
- T_1 แทน การสอบก่อนการเรียน
- T_2 แทน การสอบหลังการเรียน
- R แทน การกำหนดกลุ่มตัวอย่างแบบสุ่ม

ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

1. ทำการทดสอบก่อนการเรียน (Pretest) กับนักเรียนกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองด้วย ข้อทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยและแบบสอบถามเจตคติต่อการสอนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ซึ่งผ่านการตรวจและหาคุณภาพแล้ว

2. ดำเนินการทดลองโดยผู้วิจัยทำการสอนกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองด้วยตนเอง ใช้เนื้อหาเดียวกันทำการทดลองระหว่างวันที่ 12 มิถุนายน 2532 ถึงวันที่ 6 กรกฎาคม 2532 เป็นเวลา 16 คาบ คาบละ 45 นาที รวม 4 สัปดาห์ กลุ่มควบคุมผู้วิจัยสอนโดยใช้วิธีสอนตามคู่มือครูภาษาไทย ของกรมวิชาการ ส่วนกลุ่มทดลอง ผู้วิจัยสอนโดยใช้ชุดการสอนมินิคอร์สที่สร้างขึ้น

3. ทำการทดสอบหลังการทดลอง (Posttest) ด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยและแบบสอบถามเจตคติต่อการสอนวิชาภาษาไทยฉบับเดียวกันกับการทดสอบก่อนการเรียน

4. ทดลองผลการสอนแล้วนำผลที่ได้มาวิเคราะห์ด้วยวิธีทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

ในการทดลองครั้งนี้ ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ t-test แบบ Independent Pooled Variance ในการทดสอบสมมติฐานข้อ 1 และ 2 ใช้ t-test แบบ Dependent Group ในการทดสอบสมมติฐานข้อ 3 และ 4 ใช้สูตรการคำนวณค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ในการทดสอบสมมติฐานข้อ 5

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน

1.1 หากำคะแนนเฉลี่ยคำนวณจากสูตร (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2531 : 59)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทน คะแนนเฉลี่ย

$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

N แทน จำนวนนักเรียนในกลุ่ม

1.2 หาค่าความแปรปรวนของคะแนน คำนวณจากสูตร (จ้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2531 : 63)

$$S^2 = \frac{N\sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}$$

เมื่อ S^2 แทน ความแปรปรวนของคะแนน

$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

$\sum X^2$ แทน ผลรวมกำลังสองของคะแนน

N แทน จำนวนนักเรียนในกลุ่ม

2. สถิติที่ใช้ตรวจสอบคุณภาพของ เครื่องมือ

2.1 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คำนวณจากสูตร KR-20 ของ Kuder Richardson 20 (จ้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2531 : 168)

$$r_{tt} = \frac{n}{n-1} \left\{ 1 - \frac{\sum pq}{S_t^2} \right\}$$

เมื่อ r_{tt} แทน ความเชื่อมั่นของเครื่องมือ

n แทน จำนวนข้อของเครื่องมือ

p แทน สัดส่วนของผู้ทำได้ในข้อหนึ่ง ๆ $q = \frac{\text{จำนวนคนที่ทำถูก}}{\text{จำนวนคนทั้งหมด}}$

q แทน สัดส่วนของผู้ทำผิดในข้อหนึ่ง ๆ หรือ $1 - p$

S_t^2 แทน ความแปรปรวนของคะแนนของ เครื่องมือฉบับนั้น

2.2 หาค่าอำนาจจำแนกความยากง่ายของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ใช้หลักตัดกลุ่ม 27 % แบ่ง เป็นกลุ่มสูง กลุ่มต่ำ หาค่า P_H และ P_L โดยใช้ตารางฟาน (Fan. 1952 : 16 - 32)

2.3 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเจตคติต่อการสอน โดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ของ ครอนบาค (Cronbach) มีสูตรการคำนวณดังนี้ (จ้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2531 : 171)

$$d = \frac{n}{n-1} \left\{ 1 - \frac{\sum s_i^2}{s_t^2} \right\}$$

เมื่อ d	แทน ค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่น
n	แทน จำนวนของ เครื่องมือวัด
s_i^2	แทน คะแนนความแปรปรวนเป็นรายข้อ
s_t^2	แทน คะแนนความแปรปรวนของ เครื่องมือนั้นทั้งฉบับ

2.4 หากอ่านงานจำแนกของแบบสอบถามแจกคติต่อการสอนใช้วิธีการแจกแจงแบบ t (t -distribution) แบ่งกลุ่มคะแนนสูง 25 % และกลุ่มคะแนนต่ำ 25 % โดยใช้สูตร (ฉวน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2531 : 185)

$$t = \frac{\bar{X}_H - \bar{X}_L}{\sqrt{\frac{s_H^2}{n_H} + \frac{s_L^2}{n_L}}}$$

เมื่อ t	แทน ค่าอ่านงานจำแนกของข้อสอบถาม
$\bar{X}_H$	แทน คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มสูง
$\bar{X}_L$	แทน คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มต่ำ
s_H^2	แทน ความแปรปรวนของคะแนนกลุ่มสูง
s_L^2	แทน ความแปรปรวนของคะแนนกลุ่มต่ำ
n_H	แทน จำนวนของกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มสูง
n_L	แทน จำนวนของกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มต่ำ

3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

3.1 เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย และแจกคติต่อการสอนของทั้ง 2 กลุ่ม คำนวณโดยใช้ t -test แบบ Independent (ชูศรี วงศ์วิเศษ. 2531 : 177)

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{(n_1-1)s_1^2 + (n_2-1)s_2^2}{n_1+n_2-2} \left\{ \frac{1}{n_1} + \frac{1}{n_2} \right\}}} \quad df=n_1+n_2-2$$

เมื่อ $\bar{X}_1$	แทน คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่ 1
$\bar{X}_2$	แทน คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่ 2
n_1	แทน ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ 1
n_2	แทน ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ 2
s_1^2	แทน ความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่างที่ 1
s_2^2	แทน ความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่างที่ 2

3.2 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างเจตคติต่อการสอนที่ได้จากการทดสอบ
ก่อนการเรียนกับการทดสอบหลังการเรียนภายในกลุ่มเดียวกัน ค่าพหุคูณทดสอบ t -dependent
(จวน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2531 : 87)

$$t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{n\sum D^2 - (\sum D)^2}{n-1}}} \quad , \quad df = n - 1$$

เมื่อ t	แทน ความแตกต่างของคะแนนแต่ละคู่
n	แทน จำนวนคู่
$\sum D$	แทน ผลรวมของความแตกต่างจากการเปรียบเทียบกัน เป็น รายบุคคล ระหว่าง คะแนนที่ได้จากการทดสอบก่อน การเรียนกับการเรียน
$\sum D^2$	แทน ผลรวมกำลังสองของความแตกต่างจากการเปรียบเทียบกัน เป็นรายบุคคล ระหว่างคะแนนที่ได้จากการทดสอบก่อน การเรียนกับการเรียน

3.3 ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเจตคติต่อ
การสอน โดยคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product - Moment
Correlation Coefficient) (ชูศรี วงศ์วิริยะ. 2531 : 329)

$$r = \frac{N\sum XY - \sum X \sum Y}{\sqrt{[N\sum X^2 - (\sum X)^2] [N\sum Y^2 - (\sum Y)^2]}}$$

เมื่อ r แทน สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์

X แทน ผลรวมของคะแนนชุด X

Y แทน ผลรวมของคะแนนชุด Y

X^2 แทน ผลรวมของคะแนน X แต่ละตัวยกกำลังสอง

Y^2 แทน ผลรวมของคะแนน Y แต่ละตัวยกกำลังสอง

XY แทน ผลรวมของผลคูณระหว่าง X กับ Y

N แทน จำนวนคนหรือสิ่งที่ศึกษา

และทดสอบความสำคัญของ r โดยการทดสอบค่า t (t -test) (ชูศรี วงศ์รัตนะ. 2531 : 325) จากสูตร

$$t = \frac{r\sqrt{N-2}}{\sqrt{1-r^2}}$$

เมื่อ r แทน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่คำนวณได้

N แทน จำนวนข้อมูลหรือจำนวนคน

บทที่ 4

การวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

N	แทน จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน คะแนนเฉลี่ย
S.D.	แทน ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
S^2	แทน ความแปรปรวนของผลต่างของ คะแนนภายในกลุ่มก่อนและหลัง การทดลองของแต่ละกลุ่ม
t	แทน ค่าที่ใช้พิจารณาใน t-Distribution
df	แทน ความเป็นอิสระที่คะแนนจะแปรไป
ΣD	แทน ผลรวมของ ความแตกต่างของ คะแนนที่ได้จากการทดสอบก่อน การเรียนกับหลังการเรียน
ΣD^2	แทน ผลรวมกำลังสองของ ความแตกต่างของ คะแนนที่ได้จากการทดสอบ ก่อนการเรียนกับหลังการเรียน
$(\Sigma D)^2$	แทน กำลังสองของผลรวมความแตกต่างของ คะแนนก่อนการทดลองและ หลังการทดลอง
r	แทน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์
*	แทน นัยสำคัญที่ .05

การวิเคราะห์ข้อมูล

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูลของการทดลอง
ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เสนอตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ระหว่างกลุ่มที่เรียนโดยชุดการสอนมินิคอร์สกับการสอนตามคู่มือครู กรมวิชาการ

2. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบเจตคติต่อการสอนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ระหว่างกลุ่มที่เรียนโดยชุดการสอนมินิคอร์สกับการสอนตามคู่มือครูของกรมวิชาการ

3. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบเจตคติต่อการสอนวิชาภาษาไทยของนักเรียนภายในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ก่อนและหลังการทดลอง โดยใช้ชุดการสอนมินิคอร์สและการสอนตามคู่มือครูของกรมวิชาการ

4. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับเจตคติต่อการสอนโดยใช้ชุดการสอนมินิคอร์สกับการสอนตามคู่มือครู กรมวิชาการ

4.1 ผลการวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับเจตคติต่อการสอนโดยใช้ชุดการสอนมินิคอร์ส

4.2 ผลการวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับเจตคติต่อการสอนตามแผนการสอนคู่มือครู กรมวิชาการ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ระหว่างกลุ่มที่เรียนโดยชุดการสอนมินิคอร์ส กับการสอนตามคู่มือครู กรมวิชาการ

เมื่อการทดลองสิ้นสุดลง ผู้วิจัยได้ทำการทดลอง เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม ได้ผลดังแสดงไว้ในตาราง 3

ตาราง 3 คะแนนเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมก่อนและหลังการทดลอง

กลุ่มตัวอย่าง	ก่อนการทดลอง		หลังการทดลอง	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
กลุ่มทดลอง	20.33	3.55	33.08	4.21
กลุ่มควบคุม	19.43	3.30	30.18	4.78

จากตาราง 3 พบว่า คะแนนเฉลี่ยหลังการทดลองของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมสูงขึ้นกว่าก่อนการทดลอง ความเบี่ยงเบนมาตรฐานของทั้งสองกลุ่มเพิ่มขึ้นจากเดิมเล็กน้อย

เมื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยใช้ t-test ได้ผลดังแสดงในตาราง 4

ตาราง 4 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

กลุ่มตัวอย่าง	N	$\bar{X}$	S^2	t
กลุ่มทดลอง	40	33.08	47.76	2.87*
กลุ่มควบคุม	40	30.18	22.87	

$$t_{\alpha .05 (df)39} = 2.021$$

จากตาราง 4 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนโดยชุดการสอนมีคอร์ดกับการสอนตามคู่มือครูภาษาไทย กรมวิชาการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. เปรียบเทียบเจตคติต่อการสอนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ระหว่างกลุ่มที่เรียนโดยชุดการสอนมินิคอร์ส กับการสอนตามคู่มือครูกรมวิชาการ ได้ผลดังแสดงไว้ในตาราง 5

ตาราง 5 คะแนนเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานของเจตคติต่อการสอนวิชาภาษาไทยของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ก่อนและหลังการทดลอง

กลุ่มตัวอย่าง	ทดสอบก่อนการทดลอง		ทดสอบหลังการทดลอง	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
กลุ่มทดลอง	109.48	12.30	114.98	5.37
กลุ่มควบคุม	105.85	10.00	111.88	9.92

จากตาราง 5 พบว่า คะแนนเฉลี่ยหลังการทดลองของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม สูงขึ้นกว่าก่อนการทดลอง แต่ความเบี่ยงเบนมาตรฐานของทั้งสองกลุ่มลดลง

เมื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบเจตคติต่อการสอนระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยใช้ t-test ได้ผลดังแสดงในตาราง 6

ตาราง 6 เปรียบเทียบเจตคติต่อการสอนวิชาภาษาไทยระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

กลุ่มตัวอย่าง	N	$\bar{X}$	S^2	t
กลุ่มทดลอง	40	114.98	28.85	1.74 ^{1*}
กลุ่มควบคุม	40	111.88	98.47	

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตาราง 6 พบว่า เจตคติต่อการสอนของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนโดยชุดการสอนมินิคอร์สกับการสอนตามคู่มือครูกรมวิชาการ
แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3. เปรียบเทียบเจตคติต่อการสอนวิชาภาษาไทยของนักเรียนภายในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ก่อนและหลังการทดลอง โดยใช้ชุดการสอนมินิคอร์สและการสอนตามคู่มือครูกรมวิชาการ โดยนำคะแนนเจตคติต่อการสอนในวิชาภาษาไทยก่อนและหลังการทดลองของกลุ่มตัวอย่างมาเปรียบเทียบกัน ปรากฏผลในตาราง 7

ตาราง 7 ผลการเปรียบเทียบเจตคติต่อการสอนของนักเรียนภายในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ก่อนและหลังการเรียน

กลุ่มตัวอย่าง	N	ΣD	ΣD^2	$(\Sigma D)^2$	t
กลุ่มทดลอง	40	446	8,662	198,916	7.25*
กลุ่มควบคุม	40	505	9,727	255,025	8.60*

$$t_{\alpha .05} (df) 39 = 2.021$$

จากตาราง 7 แสดงว่า กลุ่มทดลองมีเจตคติต่อการสอนวิชาภาษาไทยก่อนและหลังการทดลอง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และกลุ่มควบคุม มีเจตคติต่อการสอนวิชาภาษาไทยก่อนและหลังการทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นั่นคือ ภายหลังการทดลองนักเรียนที่เรียนโดยชุดการสอนมินิคอร์สและเรียนตามคู่มือครูกรมวิชาการ มีเจตคติต่อการสอนวิชาภาษาไทยแตกต่างกับก่อนการทดลอง

4. การหาความสัมพันธ์ระหว่าง เจตคติต่อการสอนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้ชุดการสอนมินิคอร์สกับการสอนตามคู่มือครู รมวิชาการ โดยนำเอาคะแนนของแบบสอบถามเจตคติต่อการสอนกับคะแนนของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนแต่ละคนมาจับคู่กันเพื่อหาความสัมพันธ์ (r) คำนวณจากสูตรค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ โดยการแจกแจงแบบที (t -Distribution) ซึ่งปรากฏผลในตาราง 8 และตาราง 9

4.1 ผลการวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่าง เจตคติต่อการสอนกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้ชุดการสอนมินิคอร์ส ปรากฏผลในตาราง 8

ตาราง 8 ผลการวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่าง เจตคติต่อการสอนกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้ชุดการสอนมินิคอร์ส

กลุ่มตัวอย่าง	N	r	t
กลุ่มทดลอง	40	.92	14.54*

จากตาราง 8 ปรากฏว่า เจตคติต่อการสอนมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้ชุดการสอนมินิคอร์ส อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4.2 ผลการวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ระหว่าง เจตคติต่อการสอน กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยแผนการสอนตามคู่มือครู กรมวิชาการ ปรากฏผลในตาราง 9

ตาราง 9 ผลการวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่าง เจตคติต่อการสอนกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยแผนการสอนตามคู่มือครู กรมวิชาการ

กลุ่มตัวอย่าง	N	r	t
กลุ่มควบคุม	40	.76	7.20*

จากตาราง 9 ปรากฏว่า เจตคติต่อการสอนมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเจตคติต่อการสอนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนโดยใช้ชุดการสอนมินิคอร์ส กับการสอนตามคู่มือครูของกรมวิชาการ

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนที่เรียนโดยใช้ชุดการสอนมินิคอร์สกับการสอนตามคู่มือครูของกรมวิชาการ
2. เพื่อศึกษาเจตคติต่อการสอนของนักเรียนที่เรียนวิชาภาษาไทยโดยใช้ชุดการสอนมินิคอร์สกับการสอนตามคู่มือครูของกรมวิชาการ
3. เพื่อศึกษาเจตคติต่อการสอนของนักเรียนที่เรียนวิชาภาษาไทยโดยใช้ชุดการสอนมินิคอร์สระหว่างก่อนและหลังการเรียน
4. เพื่อศึกษาเจตคติต่อการสอนของนักเรียนที่เรียนวิชาภาษาไทยโดยการสอนตามคู่มือครูภาษาไทยของกรมวิชาการ ระหว่างก่อนและหลังการเรียน
5. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเจตคติต่อการสอนของนักเรียนที่เรียนวิชาภาษาไทยโดยใช้ชุดการสอนมินิคอร์สและการสอนตามคู่มือครูของกรมวิชาการ

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ทำให้รู้ผลของการใช้วิธีสอนโดยใช้ชุดการสอนมินิคอร์สกับการสอนตามคู่มือครูภาษาไทย อันเป็นแนวทางในการพัฒนาวิธีสอนวิชาภาษาไทยให้มีประสิทธิภาพ

สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนที่เรียนโดยชุดการสอนมินิคอร์สกับการสอนตามคู่มือครูของกรมวิชาการ แตกต่างกัน
2. เจตคติต่อการสอนของนักเรียนที่เรียนวิชาภาษาไทยโดยชุดการสอนมินิคอร์สกับการสอนตามคู่มือครูของกรมวิชาการ แตกต่างกัน
3. เจตคติต่อการสอนของนักเรียนที่เรียนวิชาภาษาไทย โดยชุดการสอนมินิคอร์ส ก่อนและหลังการเรียน แตกต่างกัน
4. เจตคติต่อการสอนของนักเรียนที่เรียนวิชาภาษาไทยโดยการสอนตามคู่มือครูภาษาไทยของกรมวิชาการก่อนและหลังการเรียน แตกต่างกัน
5. เจตคติต่อการสอนของนักเรียนที่เรียนวิชาภาษาไทยโดยชุดการสอนมินิคอร์สกับการสอนตามคู่มือครูของกรมวิชาการ มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

1. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลองครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนมัธยมศึกษาหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2532 จำนวน 80 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 40 คน และกลุ่มควบคุม 40 คน
2. เครื่องมือที่ใช้ในการทดลองมีดังนี้
 - 2.1 แผนการสอน 2 แบบ คือ แผนการสอนโดยชุดการสอนมินิคอร์ส กับแผนการสอนตามคู่มือครูภาษาไทยกรมวิชาการ
 - 2.2 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย (ท. 203) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ลักษณะของข้อสอบเป็นแบบปรนัย 5 ตัวเลือก จำนวน 50 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่น .85 ค่าความยากง่าย (p) ระหว่าง .35 - .70 และค่าอำนาจจำแนก (r) ระหว่าง .29 - .61
 - 2.3 แบบสอบถามเจตคติต่อการสอนวิชาภาษาไทย ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น 30 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่น .80 และค่าอำนาจจำแนก (t) ระหว่าง 2.00 - 5.64

3. การดำเนินการทดลอง

3.1 ทดสอบก่อนการทดลองโดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาภาษาไทย (ท.203) และแบบสอบถามเจตคติต่อการสอนวิชาภาษาไทยกับกลุ่มตัวอย่าง ทั้งสองกลุ่ม

3.2 ดำเนินการทดลองโดยผู้วิจัยเป็นผู้สอนกลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่ม โดยใช้เนื้อหาเดียวกัน ระยะเวลาสอน 16 คาบเท่ากัน กลุ่มทดลองดำเนินการสอนโดยใช้ชุดการสอน มินิคอร์ส กลุ่มควบคุมดำเนินการสอนตามแผนการสอนคู่มือครู กรมวิชาการ

3.3 ทดสอบหลังการทดลองโดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาภาษาไทย (ท.203) และแบบสอบถามเจตคติต่อการสอนชุดเกี่ยวกับการทดลองก่อน การทดลอง กับกลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่ม

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยระหว่างกลุ่มทดลองและ กลุ่มควบคุม โดยใช้ t-test แบบ Independent Groups

2. เปรียบเทียบเจตคติต่อการสอนระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยใช้ t-test แบบ Independent Group

3. เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างเจตคติต่อการสอนที่ได้จากแบบสอบถาม ก่อนการเรียนกับแบบสอบถามหลังการเรียนภายในกลุ่มเดียวกัน โดยใช้ t-test แบบ Dependent Group

4. ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเจตคติต่อการสอน โดยคำนวณค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (ชูศรี วงศ์วิเศษ. 2531 : 322) แล้วทดสอบนัยสำคัญทางสถิติของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ โดยใช้การแจกแจงแบบที (ชูศรี วงศ์วิเศษ. 2531 : 325)

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

1. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนวิชาภาษาไทยโดยชุดการสอนมินิคอร์ส กับเรียนตามแผนการสอนคู่มือครูของกรมวิชาการ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. เจตคติต่อการสอนวิชาภาษาไทยของนักเรียนที่เรียนโดยชุดการสอนมินิคอร์ส กับเรียนตามแผนการสอนคู่มือครูของกรมวิชาการ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3. เจตคติต่อการสอนของนักเรียนที่เรียนวิชาภาษาไทยโดยชุดการสอนมินิคอร์ส ก่อนและหลังการเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. เจตคติต่อการสอนของนักเรียนที่เรียนวิชาภาษาไทยโดยการสอนตามคู่มือครู ภาษาไทยของกรมวิชาการ ก่อนและหลังการเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5. เจตคติต่อการสอนของนักเรียนที่เรียนวิชาภาษาไทยโดยชุดการสอนมินิคอร์ส มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเจตคติต่อการสอนของนักเรียนที่เรียนวิชาภาษาไทย โดยแผนการสอนตามคู่มือครูของกรมวิชาการ มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

การทดลองครั้งนี้เป็นการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเจตคติต่อการสอนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่สอนโดยชุดการสอนมินิคอร์ส กับสอนตามคู่มือครู กรมวิชาการ ผลการวิเคราะห์ข้อมูล อภิปรายได้ดังนี้

1. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนที่เรียนโดยชุดการสอนมินิคอร์สกับการสอนตามคู่มือครูภาษาไทย กรมวิชาการ ผลจากการทดลองพบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ แสดงให้เห็นว่า ชุดการสอนมินิคอร์สสามารถพัฒนาประสิทธิภาพในการเรียนการสอนได้ก็อีกวิธีหนึ่ง การที่ผลการศึกษาค้นคว้าเป็นดังนี้เนื่องมาจากสาเหตุทั้งต่อไปนี้

1.1 ลักษณะเด่นของชุดการสอนมินิคอร์สที่ประกอบด้วยกิจกรรมหลายรูปแบบ สื่อการสอนหลายประเภท สร้างขึ้นโดยอาศัยพื้นฐานทางเทคโนโลยีการศึกษาตามโครงสร้างของการวิเคราะห์ระบบ (Systems Approach) นำเอาทฤษฎีจิตวิทยากลุ่มพฤติกรรมนิยมที่เน้นการเร้าและการตอบสนอง (S-R Theory) ทฤษฎีความแตกต่างระหว่างบุคคลมาใช้ในการวางแผนการเรียนรู้ เปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้และทราบผลการเรียนของตนเองทันทีซึ่งเป็นการเสริมแรงอันเป็นผลดีต่อการเรียนรู้ นักเรียนเรียนรู้ไปทีละขั้นตอนตามความสามารถและความสนใจของตนเอง แต่ละกิจกรรมการเรียนการสอนจัดเป็นวงจรคือ ปัจจัยป้อน - กระบวนการ - ผลผลิต (Input - Process - Output) ต่อเนื่องกันไป (เสาวลักษณ์ รัตนวิษฐ์. 2529 : 114 - 115)

เนื่องจากชุดการสอนมินิคอร์สประกอบด้วยกิจกรรมหลายรูปแบบ และสื่อการสอนหลายประเภท จึงทำให้นักเรียนตื่นตัว และเร้าใจได้ดี โดยเฉพาะในแง่ของกระบวนการสอน สื่อจะเข้าไปมีบทบาททุกขั้นตอนของการสอน โดยสื่อจะช่วยดึงดูดความสนใจและความคุมความตั้งใจของนักเรียน เป็นแบบอย่างให้นักเรียนเรียนรู้ว่านักเรียนต้องทำอะไรอย่างไร สื่อสามารถให้ข้อมูลย้อนกลับและตรวจสอบประเมินผลการเรียนได้ (ชม ภูมิภาค. ม.ป.ป. : 23 - 24 ; อ้างอิงมาจาก Gagne. 1970) การนำชุดการสอนมินิคอร์สวิชาภาษาไทยเรื่องศิลปินเอก ข้อคิดที่ได้จากการชมและการเล่นส่วนของประโยคที่ใช้สันธานหลายชนิดมาทดลองครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในขณะที่เรียนพบว่า นักเรียนมีความพอใจกับกิจกรรมการเรียนหลายรูปแบบ เช่น การศึกษาจากสไลด์ เทป ประกอบคำบรรยาย แผ่นโปสเตอร์ แถบบันทึกเสียง ศูนย์การเรียนรู้ เกม เอกสารเสริม แบบประเมินผลตนเอง การเฉลยแบบประเมินผลตนเอง นักเรียนมีโอกาสซักถามปัญหาและข้อสงสัยทันที กิจกรรมดังกล่าวได้เน้นให้ผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง นอกจากนี้ในการตั้งจุดประสงค์การเรียนรู้และการฝึกทักษะแต่ละขั้นตอนจะเน้นจากง่ายไปสู่ยาก เพื่อฝึกให้นักเรียนเกิดผลสัมฤทธิ์ได้ในระยะเวลาสั้น ๆ จึงทำให้นักเรียนเกิดความกระตือรือร้นในการเรียนมากยิ่งขึ้น เพราะสามารถทราบผลย้อนกลับได้ทันที

1.2 พิจารณาจากขั้นตอนการสอนตามคู่มือครู กรมวิชาการ และการสอนโดยใช้ชุดการสอนมินิคอร์สจะเห็นว่า มีขั้นตอนการสอนคล้ายกันคือ ประกอบด้วยขั้นนำ ขั้นสอน

ชั้นสรุป ชั้นประเมินผล จะแตกต่างกันเฉพาะชั้นสอนเท่านั้น โดยที่กลุ่มควบคุมใช้วิธีการบรรยาย ชักถามและทำแบบฝึกหัดท้ายบทเรียนทั้งในห้องเรียนและเป็นการบ้าน เพื่อก่อให้เกิดทักษะการเรียนรู้ ส่วนกลุ่มทดลองใช้การให้นักเรียนได้ศึกษาจากสไลด์-เทปประกอบคำบรรยาย แผ่นโปสเตอร์ แผ่นบันทึกเสียง ศูนย์การเรียนรู้ เกม ซึ่งเป็นวิธีสอนโดยใช้สื่อให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเอง เราให้เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ผลจากการใช้สื่อเพื่อก่อให้เกิดการเรียนรู้นี้ทำให้นักเรียนมีความพอใจในกิจกรรมการเรียนการสอนที่แปลกใหม่ และทำให้เข้าใจเนื้อหาของบทเรียนได้ชัดเจนขึ้น

ด้วยเหตุผลดังกล่าวทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนที่เรียนโดยชุดการสอนมินิคอร์สแตกต่างจากนักเรียนที่เรียนตามแผนการสอนคู่มือครูของกรมวิชาการ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วณิกา ศิริมาลา (2528 : 63) ที่พบว่า ชุดการสอนมินิคอร์สทำให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าการเรียนโดยการสอนตามคู่มือครูอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิริพันธ์ นาควิโรจน์ (2532 : 72) ที่ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนวิชาภาษาไทย โดยใช้ชุดการสอนมินิคอร์สกับเรียนโดยแผนการสอนตามคู่มือครูเช่นกัน ก็พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนนั้น แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. การเปรียบเทียบ เจตคติต่อการสอนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนโดยชุดการสอนมินิคอร์ส กับเรียนตามแผนการสอนคู่มือครูกรมวิชาการ จากผลการทดลองพบว่า เจตคติต่อการสอนของนักเรียนที่เรียนวิชาภาษาไทยโดยชุดการสอนมินิคอร์สกับเรียนตามแผนการสอนคู่มือครูกรมวิชาการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เนื่องมาจากสาเหตุดังต่อไปนี้

2.1 ระยะเวลาที่ใช้ในการทดลองครั้งนี้กระทำเพียง 16 คาบ ใช้เวลา 4 สัปดาห์เท่านั้น ซึ่งน้อยไปที่จะก่อให้เกิดความแตกต่างอย่างเห็นได้ชัดของพฤติกรรมด้านเจตคติต่อการสอน อย่างไรก็ตามนักเรียนในกลุ่มทดลองมีการเปลี่ยนแปลงทางด้านเจตคติต่อการสอนไปทางที่สูงกว่านักเรียนในกลุ่มควบคุม โดยสังเกตได้จากค่าคะแนนเฉลี่ย ($\bar{x}$) ของกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุม (ตาราง 6) หากได้ทำการทดลองสอนต่อไป อีกสักระยะหนึ่ง อาจทำให้เจตคติต่อการสอนวิชาภาษาไทยของนักเรียนในกลุ่มทดลองแตกต่างจากกลุ่มควบคุมอย่างชัดเจนได้

2.2 ผู้วิจัยให้ความสำคัญต่อการสอนทั้ง 2 วิธีเท่า ๆ กัน โดยกลุ่มทดลอง ใช้ชุดการสอนมินิคอร์ส วิธีการสอนนี้เป็นวิธีที่แปลกใหม่ มีการนำเสนอและกิจกรรมหลายรูปแบบ มาใช้ในการสอน ทลอดจนนักเรียนได้ทราบผลความก้าวหน้าของการเรียนหลังจากเรียนจบ ในแต่ละคาบพื้นที่ นอกจากนี้ยังเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ฝึกทักษะ ได้แสดงความคิดเห็น มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน จากกิจกรรมที่จัดให้อย่างสนุกสนานสอดคล้องกับความถนัดของ ผู้เรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ซึ่งเป็นเด็กในวัยอยากรู้ อยากมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ที่แปลกใหม่ สำหรับกลุ่มควบคุมมีการจัดกิจกรรมในการเรียนการสอนหลายอย่าง ทั้งการอภิปราย การบรรยาย การทำแบบฝึกหัดท้ายบทเรียน การซักถาม ล้วนทำให้นักเรียนเกิดความพอใจ ในการเรียน

3. การเปรียบเทียบ เจตคติต่อการสอนของนักเรียนที่เรียนวิชาภาษาไทย โดย ชุดการสอนมินิคอร์สกับการสอนตามคู่มือครูกรมวิชาการก่อนและหลังการเรียนของทั้ง 2 กลุ่ม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อ 3 และข้อ 4 การที่นักเรียนทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม มีเจตคติต่อการสอนไปในทางที่ดีขึ้นหลังการเรียน เป็นเพราะว่า

3.1 กลุ่มทดลองซึ่งสอนโดยชุดการสอนมินิคอร์สนั้นมีแผนการสอนที่มีระบบ ขั้นตอน ซึ่งผ่านการตรวจสอบแก้ไขจากผู้เชี่ยวชาญ และผ่านการทดลอง (Tryout) กับ นักเรียนที่มีลักษณะคล้ายกลุ่มตัวอย่าง พร้อมทั้งได้ปรับปรุงแก้ไขด้านเนื้อหา เวลา กระบวนการใช้และความสัมพันธ์ให้มีความกลมกลืนกัน การสอนโดยใช้ชุดการสอนมินิคอร์สของกลุ่มทดลอง นี้เน้นถึงการนำเสนอมาใช้ประกอบการสอน ได้แก่ สไลด์-เทปประกอบคำบรรยาย แผนภาพโป่งใส แดงบนฝักเสียง ศูนย์การเรียน เกม เป็นต้น ทำให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ เท่าเทียมกัน ได้ลงมือทำกิจกรรมด้วยตนเอง นั่นคือให้นักเรียนเป็นศูนย์กลางการเรียนการสอน ครูเป็นผู้ให้คำแนะนำ คำปรึกษา นักเรียนจึงมีโอกาสฝึกฝนทักษะต่าง ๆ ตามความถนัด ซึ่งเหมาะสมกับวัย บรรยากาศในการเรียนการสอนจึงสนุกสนาน เหตุผลดังกล่าวนี้ทำให้เจตคติ ต่อการสอนวิชาภาษาไทยภายหลังการทดลองแตกต่างจากก่อนการทดลอง

3.2 กลุ่มควบคุมที่สอนตามแผนการสอนคู่มือครูนั้น ผู้วิจัยได้จัดกิจกรรมการเรียน การสอนอันได้แก่ การบรรยาย การอภิปราย การอภิปราย การทำแบบฝึกหัดท้ายบทเรียน โดย

ศึกษาปัญหาต่าง ๆ ทางกรเรียนการสอนวิชาภาษาไทยจากงานวิจัยและจากเพื่อนร่วมงาน ทั้งปัญหาที่ผู้วิจัยเคยพบด้วยตนเองแล้วจำนำมาสร้างเป็นแผนการสอน โดยยึดตามแนวคู่มือครู กรมวิชาการเป็นหลัก จากนั้นได้ให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ นำไปทดลอง (Try out) กับ นักเรียนที่มีลักษณะคล้ายกลุ่มตัวอย่างเมื่อได้ปรับปรุงแก้ไขแล้ว จึงนำไปทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง กิจกรรมต่าง ๆ เหล่านี้ ทำให้นักเรียนได้รับประสบการณ์ ความรู้ได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็น ทำให้เข้าใจเนื้อหาของบทเรียนเพิ่มขึ้น เป็นการสร้างบรรยากาศในการเรียนการสอนให้ สนุกสนานไม่ตึงเครียด นอกจากนั้นยังมีการเสริมแรงโดยให้คำชมเชย ให้กำลังใจ ทำให้นักเรียนมีความรู้สึกของนักเรียนที่มีต่อการสอนของครู เปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้นกว่าเดิม

4. การศึกษาความสัมพันธ์ของ เจตคติต่อการสอนที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนนั้น นอกจากการทดลองพบว่า เจตคติต่อการสอนของนักเรียนที่เรียนวิชาภาษาไทย โดยชุดการสอน มินิคอร์สกับการสอนตามคู่มือครู กรมวิชาการ มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ การที่ผลการศึกษาค้นคว้า เป็นดังนี้เนื่องมาจากสาเหตุที่ว่า

4.1 ความพอใจของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมการเรียนการสอนที่ผู้วิจัยจัดทำ ทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ทำให้นักเรียนมีกำลังใจในการเรียน ไม่เบื่อหน่ายหรือเกิดความท้อถอย ความพอใจดังกล่าวนี้เป็นแรงจูงใจให้นักเรียนประสบความสำเร็จในการเรียน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น ก่อให้เกิดเจตคติที่ดีต่อการเรียนและการสอนของครูเพิ่มขึ้น ด้วย ดังที่ โจนส์ (Jones. 1982 : 10) กล่าวว่า แรงจูงใจเป็นส่วนหนึ่งในโครงสร้างของเจตคติ เจตคติเกิดจากการมีส่วนร่วม มีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งเร้าต่าง ๆ ด้วยตนเอง (พจนานทร เชียงว่อง. 2528 : 59 ; อ้างอิงมาจาก Jones. 1982 : 10) นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีขึ้น นั่นเป็นแรงจูงใจให้นักเรียนมีเจตคติต่อการสอนดีขึ้นไปด้วย

4.2 ครูคือผู้นำเอาหลักสูตรไปใช้ให้บังเกิดผลแก่นักเรียนในรูปของการจัด กิจกรรมการเรียนการสอน ถ้าการเรียนการสอนมีคุณภาพแล้ว ย่อมทำให้นักเรียน

ทั้งทางด้านความรู้ ความเข้าใจ และเจตคติต่าง ๆ สูงตามไปด้วย (สำเริง บุญเรืองรัตน์. 2524 : 7)

4.3 กิจกรรมการเรียนการสอน และสื่อที่นำมาใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้ผ่านการวิเคราะห์แล้ว จึงสอดคล้องกับวัยและความต้องการของผู้เรียน

ผลการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยในต่างประเทศของ โรเอทเจอร์ และคนอื่น ๆ (Roettger and others. 1979 : 138-141) ที่ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง เจตคติและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระดับ 5 - 6 พบว่า เจตคติมีความสัมพันธ์ โดยตรงกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เช่นเดียวกับงานวิจัยของ ประภาเพ็ญ สุวรรณ (2520 : 10) ที่พบว่า ถ้านักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อการสอนของครู และวิชาที่เรียนจะทำให้ นักเรียนสนใจ และเรียนวิชานั้นได้ดีกว่า

ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะซึ่งอาจเป็นประโยชน์ต่อการเรียน การสอนและการวิจัยในครั้งต่อไปดังนี้

1. จากคุณลักษณะของชุดการสอนมินิคอร์สที่ทำให้นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อการสอน ของครู สนใจร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ส่งผลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น ดังนั้น ครูผู้สอนวิชาต่าง ๆ ควรผลิตชุดการสอนมินิคอร์สโดยเฉพาะครูภาษาไทย
2. ผู้บริหารโรงเรียนควรให้การสนับสนุนและจัดให้มีการฝึกอบรมปฏิบัติการสร้าง ชุดการสอนมินิคอร์สให้กับครูภายในโรงเรียน เพื่อให้ครูมีความสามารถ มีทักษะในการสร้าง และใช้ชุดการสอนมินิคอร์สต่อไป
3. ควรศึกษาผลของการใช้ชุดการสอนมินิคอร์สกับการสอนวิธีอื่น ๆ
4. ควรศึกษาองค์ประกอบอื่น ๆ ที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ได้แก่ ความคิดสร้างสรรค์ ความรับผิดชอบ ความวิตกกังวล แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และความคงทน เป็นต้น

5. เนื่องจากเวลาเพียง 16 คาบที่ใช้ในการทดลองครั้งนี้ยังไม่สามารถปรากฏผลทางของเจตคติต่อการสอนได้อย่างชัดเจน ผู้วิจัยจึงเห็นว่า ควรนำชุดการสอนมินิคอร์สไปใช้สอนตลอดภาคการศึกษา เพื่อสังเกตพัฒนาการด้านเจตคติต่อการสอน

6. การใช้ชุดการสอนมินิคอร์สชุดนี้ อาจไม่สะดวกในโรงเรียนที่ยังไม่มีความพร้อมด้านโสตทัศนูปกรณ์ ดังนั้นจึงควรศึกษาสิ่งต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ในชุดการสอนชุดนี้ให้เหมาะสมกับสภาพของโรงเรียน

បរ រណ្តាបុរាណ

บรรณานุกรม

กมลรัตน์ หล้าสูงษ์. จิตวิทยาการศึกษา (ฉบับปรับปรุง). พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ :
หางหุ้นส่วนจำกัด ศรีเกษา, 2528.

กรรณิการ์ แฉมเกษร. การสร้างมินิคอร์ส. 2525. เอกสารโรเนียว.

ก้อ สวัสดิทานิช. "แนวการสอนภาษาไทย," คู่มือภาษาไทย. เอกสารการนิเทศการศึกษา
กรมการฝึกหัดครู, 2526.

กาญจนา เกียรติประวิติ. นวัตกรรมการทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : ภาควิชาหลักสูตรและ
การสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2520.

การศึกษานอกโรงเรียน, กรม กองพัฒนาการศึกษา. คู่มือการใช้ชุดฝึกอบรมระยะสั้น
(Minicourse) สำหรับครูสอนการศึกษายุ่งใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ ระดับที่ 3 - 4 ระหว่าง
ประจำการ. กรุงเทพฯ : การศาสนา, 2528.

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. รายงานการวิจัยเรื่องประสิทธิภาพของการ
มัธยมศึกษา (ฉบับสรุป). กรุงเทพฯ : บี เอส ทีวี กิ่ง แอนด์พบลีเซ็น, 2531.

จรรยา เอี่ยมสะอาด. การศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการสอนโดยใช้ชุดการสอนสำหรับนักเรียนแบบศูนย์การเรียน
และโดยวิธีสอนแบบบรรยาย. ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2527. อักสำเนา.

จันทาศ ชื่นบุญ และศิรินันท์ เพชรทองคำ. จิตวิทยาวัยรุ่นและการศึกษา. กรุงเทพฯ :
ภาควิชาจิตวิทยา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2520.

จันทิมา พรหมโชติกุล. การเขียนข้อสอบวิชาภาษาไทย. กรุงเทพฯ : สำนักทดสอบทาง
การศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2529.

จารุณี โชคสมัย. การเปรียบเทียบการใช้แบบฝึกอ่าน 2 แบบที่ส่งผลต่อสมรรถภาพการอ่านเร็ว
และทัศนคติต่อวิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในจังหวัดสมุทร
ปราการ. ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2525.
อักสำเนา.

- ชวีกิจ ชูใหญ่. การศึกษานอรัณนฤทธิทางการเรียน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และความสนใจในวิชา
คณิตศาสตร์ อันเป็นผลจากการสอนวิชาคณิตศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่สอนโดยทุก
การสอนรายวิชาย่อย. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร, 2530. อักษรานา.
- ชวาล แพทย์กุล. เทคนิคการเขียนข้อสอบ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2522.
- ชัยยงค์ พรหมวงศ์ และคนอื่น ๆ. เทคโนโลยีและสื่อการศึกษา. (เอกสารการสอนคุรุวิชา)
สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช หน่วยที่ 1 - 5, 2523.
- เชิดศักดิ์ ไชวสินธุ์. การวัดทัศนคติและบุคลิกภาพ. ม.ป.ท., 2520.
- เคโซ สวานานนท์. จิตวิทยาทั่วไป. กรุงเทพฯ : โอเคียนส์โคร์, 2512.
- ทัศนาศา นานวรณ. การสร้างบทเรียนสำเร็จรูปเรื่อง "ชนิกของประโยค" สำหรับนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์,
2521. อักษรานา.
- นทคุณ คุณาชีวะ และวรณ นัวเกิด. ระเบียบวิธีสอนภาษาไทยในชั้นมัธยมศึกษา. กรุงเทพฯ :
ภาคหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2524.
- นภาพร เมษวิภาวนิช. ความสัมพันธ์ระหว่างนิสัยในการเรียน ทัศนคติในการเรียนกับสัมฤทธิ์ผล
ทางการเรียน. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2515.
อักษรานา.
- นลินี วันชัย. ความคึกเห็นของครูและนักเรียนเกี่ยวกับความสัมพันธ์ในอุดมคติระหว่างครูและ
นักเรียน. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2509.
อักษรานา.
- นวลทิพย์ รักษาทรัพย์. การศึกษาการเรียนการสอนภาษาไทยโดยใช้นิทานสื่อภาษาไทยทุก
ทักษะสัมพันธ์ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษาเขตการศึกษา
9 โรงเรียน. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2522.
อักษรานา.

บุญชม ศรีสะอาด. รูปแบบของผลการเรียนรู้ในโรงเรียน. ปรินทิพินท์ กศ.ค. มหาสารคาม :

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2524. อักสาเนา.

บุญเหลือ เทพสุวรรณ, ม.ธ. ภาษาไทย-วิชาที่ถนัด. กรุงเทพฯ : ชุมแสงเสริมการให้
ภาษาไทย, 2520.

ปฐม นิคมานนท์. ชุดการสอนจุดจบ. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร,
ม.ป.ป. อักสาเนา.

ประภัสสร ไชยชนะใหญ่. การศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความรับผิดชอบของ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนวิชาสังคมศึกษาโดยการให้ชุดการสอนแบบคอร์ดกับคู่มือครู
ของหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา. ปรินทิพินท์ กศ.ม. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2529. อักสาเนา.

ประภาเพ็ญ สุวรรณ. ทัศนคติ : การวัดทัศนคติ การเปลี่ยนแปลงและพฤติกรรมอนามัย.
ม.ป.ท., 2524.

ประดม นนทสุวรรณ. การศึกษาการเรียนการสอนภาษาไทยโดยใช้หนังสือภาษาไทยชุดทักษะสัมพันธ์
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 3. วิจัยนิพนธ์
ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2524. อักสาเนา.

ผาณิต เพชรจำรัส. การศึกษานผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเจตคติต่อวิชาภาษาไทยเพื่อกิจวัตร
และความรับผิดชอบของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนโดยการสอนแบบบันทึกเล
กับการสอนตามคู่มือครู. ปรินทิพินท์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2529. อักสาเนา.

พจนานทร เขียวว่อง. การศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยและทัศนคติ
ต่อวิธีสอนของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 (ปวช.1) ที่เรียนโดยวิธี
กระบวนการกลุ่มสัมพันธ์กับวิธีสอนตามคู่มือครูของกรมวิชาการ. ปรินทิพินท์ กศ.ม.
กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2528. อักสาเนา.

- ทพญี วิริยะสุนทรภาพร. การศึกษาเปรียบเทียบความเข้าใจในการฟัง ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
ปีที่ 2 ที่ใช้แบบฝึกการฟังจากแถบบันทึกเสียง และจากการอ่านของครู. ปรินฤณินพนธ์
 กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสาธมิตร, 2530. อักสาเนา.
- พัชรีย์ สายสิทธิ์. การศึกษาการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยโดยใช้หนังสือเรียนวิชาภาษาไทย
ชุดทักษะสัมพันธ์ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา ในกรุงเทพมหานคร.
 วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2524. อักสาเนา.
- พิมลศักดิ์ อุ่นวรรณธรรม. การศึกษาการใช้หนังสือประกอบการสอนหนังสือเรียนชุดการสอนภาษาไทย
ชุดทักษะสัมพันธ์ เล่ม 2. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์,
 2525. อักสาเนา.
- เพ็ญนิภา เขาเทียน. การศึกษาพฤติกรรมการสอนวิชาภาษาไทยกับการมุ่งใจของครูที่สอน
ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสมุทรสาคร. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม.
 กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2526. อักสาเนา.
- มยุรา เพชรรักษ์. การสร้างบทเรียนสไลด์เทปเรื่อง ทาลโทนค. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม.
 กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2526. อักสาเนา.
- มานพ ศรีเทียม. การใช้เกมประกอบการสอนภาษาไทยวิชาหลักภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
โรงเรียนวชิรปราการวิทยาคม. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
 เกษตรศาสตร์, 2526. อักสาเนา.
- บุวดี แก้วรักษา. การทบทวนใช้ชุดการสอนจุลบท (Minicourse) วิชาสร้างเสริมประสบการณ์
ชีวิต 7 ในชั้นเรียนการศึกษายุคใหม่ แบบเบ็คส์เวิร์ทระดับ 4. ปรินฤณินพนธ์ กศ.ม.
 กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสาธมิตร, 2527. อักสาเนา.
- รักดี วิเศษอนุพงษ์. การศึกษาความสามารถการเขียนร้อยแก้วด้วยคำสัญลักษณ์และเจตคติต่อ
การเขียนร้อยแก้ว ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่สอนโดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะ.
 ปรินฤณินพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสาธมิตร,
 2529. อักสาเนา.

รุจิร ภูสาระ. การศึกษาเปรียบเทียบวิธีการสอนคณิตศาสตร์ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 หัวข้อที่จะ
ใ้ผลสัมฤทธิ์สูงสุดโดยมีความแปรปรวนของผลสัมฤทธิ์ต่ำและใช้เวลาในการเรียนการสอน
น้อยที่สุด. ปริญญาโท กศ.ค. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร,
 2523. อักสาเนา.

ฉวน สายยศ และอังคณา สายยศ. หลักการวิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : บริษัทศึกษาพร
 จำกัด, 2531.

วนิดา ศิริมาลา. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยและความสนใจในวิชา
ภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนโดยชุดการสอนมินิคอร์สกับเรียนโดย
การสอนตามคู่มือครูภาษาไทยกรมวิชาการ. ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ :
 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2528. อักสาเนา.

วรรณ นะมิ. การศึกษาปริศนาคำทาย. ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
 ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2527. อักสาเนา.

วาสนี ชูสงค์. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเจตคติวิชาหลักภาษาไทยเพื่อการ
สื่อสารชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนโดยวิธีการระดมการกลุ่มสัมพันธ์. ปริญญาโท กศ.ม.
 กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2525. อักสาเนา.

วิชัย วงษ์ใหญ่. พัฒนาหลักสูตรและการสอนมิติใหม่. กรุงเทพฯ : ชเนศวรการพิมพ์, 2525.

วิชาการ, กรม กองวิจัยการศึกษา. "การศึกษาพฤติกรรมการเรียนการสอนในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
 ไปการศึกษา 2523," เอกสารโครงการประชุมปฏิบัติการเกี่ยวกับการวิจัยทางการศึกษา.
 ครั้งที่ 3, 2525.

_____. รายงานการตรวจสอบคุณภาพการศึกษา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2529.
 กรุงเทพฯ : สำนักทดสอบทางการศึกษา, 2530.

ศิรินันท์ นาควิโรจน์. การศึกษายลสัมฤทธิ์ในการเรียนและความสนใจในวิชาสอนวิชาภาษาไทยของ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนโดยชุดการสอนมินิคอร์สกับเรียนตามคู่มือครูภาษาไทย.
 ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2531.
 อักสาเนา.

ศูนย์พัฒนาหลักสูตร, กรมวิชาการ. ปัญหาการใช้หลักสูตรวิชาภาษาไทยหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น
พุทธศักราช 2524 ของเขตการศึกษาและโรงเรียนมัธยมศึกษา. เอกสารหมายเลข 5.,
 2529.

ศึกษาธิการ, กระทรวง กรมวิชาการ. แนวการใช้หลักสูตร มัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521.
 กรุงเทพฯ : รัฐศิลปการพิมพ์, 2524.

_____. บทความการประเมินผลการใช้หลักสูตร ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น. 2529.
 _____. คู่มือภาษาไทยชุดทักษะสัมพันธ์ เล่ม 2 (ท 203 - ท 204) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2.
 กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2521.

_____. หนังสือเรียนภาษาไทยชุดทักษะสัมพันธ์ เล่ม 2 (ท 203 - ท 204) ชั้นมัธยมศึกษา
ปีที่ 2. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2524.

เศวรินทร์ วรณศิริ. แนวโน้มนโยบายการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย เพื่อพัฒนาทักษะ
ในการแก้ปัญหาในระดับมัธยม. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
 2524. อักสาเนา.

สมเกียรติ สุริยะกุล. การศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และเจตคติต่อวิชาสอน
ในวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้กระบวนการกลุ่มสัมพันธ์
และการใช้คู่มือแนวการสอนของหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา. วิทยานิพนธ์
 กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2527. อักสาเนา.

สมถวิล วิเศษสมบัติ. วิธีสอนภาษาไทยมัธยมศึกษา. กรุงเทพฯ : ภาควิชาภาษาไทย
 คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ วิทยาลัยครูสวนสุนันทา, 2525.

สมพร มั่นตะสุตร. สัมมนาการใช้ภาษาไทยในปัจจุบัน. กรุงเทพฯ : 2525.

สมพล ชูบุษชา. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในการเรียนหลักภาษาไทยกับการสอนแบบบรรยาย
โดยใช้เกม ไม่ใช้เกมและเพลงประกอบการสอน. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ :
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2524. อักสาเนา.

สุจริท เพียรชอบ. "การใช้หลักสูตรและวัสดุหลักสูตรวิชาภาษาไทยระดับมัธยมศึกษา," การสอน
ภาษาไทย มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช หน่วยที่ 1 - 8. ม.ป.พ., 2525.

- สุจิต เพียรชอบ และสายใจ อินทร์พรหม. วิธีสอนภาษาไทยระดับมัธยมศึกษา. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2523.
- สุภาพ เลานศักดิ์. การวิเคราะห์องค์ประกอบเกี่ยวกับทัศนคติต่อโรงเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์. ปริญญาโท ศึกษ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2526. อักสาเนา.
- สุมาลี สุวัจนกุล. การศึกษายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์และความคงทนในการเรียนรู้ของ นักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 1 ที่เรียนโดยชุดการสอนมินิคอร์สกับการสอนตามคู่มือการสอนภาษาอังกฤษเยส. ปริญญาโท ศึกษ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2529. อักสาเนา.
- สุระ คามาพงษ์. การวิเคราะห์หนังสือเรียนภาษาไทยชุดวรรณิทัศน์ เล่ม 2 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5. ปริญญาโท ศึกษ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2527. อักสาเนา.
- สุรพันธ์ บุทธเสรี. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยการสอนจากชุดการสอนมินิคอร์สกับการสอนตามคู่มือ การสอนภาษาอังกฤษเยส. ปริญญาโท ศึกษ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2527. อักสาเนา.
- สุวรรณี ยะกร. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่สอนโดยใช้การแสดงละครและการอภิปราย. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2529. อักสาเนา.
- สำเริง บุญเรืองรัตน์. "การวัดทัศนคติ และความสนใจ," วารสารการวิจัยการศึกษา. 3(2) : 7 - 13 ; กันยายน - ธันวาคม 2524.
- เสาวลักษณ์ รัตนวิชัย. "ชุดการสอนรายวิชาย่อย," สารานุกรมศึกษาศาสตร์. 3 : 113 ; มกราคม - มีนาคม 2529.
- โสภะ ท่าเรือทวี. การใช้บทเพลงประกอบการสอนวิชาภาษาไทย ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนพนัสพิทยาคาร จังหวัดชลบุรี. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2525. อักสาเนา.

- หน้า พงศกัณฐะ. การศึกษาลักษณะโดยวิธีสถานการณ์จำลองที่มีผลสัมฤทธิ์ทาง
การเรียนรู้และเจตคติต่อวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. วิทยานิพนธ์
 กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2530. อักสาเนา.
- อภิม วีรศกษา. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนโดยชุดการสอนมินิคอร์สกับการสอนตามคู่มือครู. วิทยานิพนธ์
 กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2526. อักสาเนา.
- อรุณ พิงรุ่ง. การเปรียบเทียบผลการเตรียมความพร้อมทางการเรียนและทัศนคติต่อการเรียน
ภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้เกมและแผนการเตรียมความพร้อม
ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ :
 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2528. อักสาเนา.
- อัทธยา สายศิลป์. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเจตคติต่อภาษาไทยของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการสอนโดยชุดฝึกสมรรถภาพการอ่านเร็วกับการสอนที่ฝึกตาม
กิจกรรมคู่มือการสอนของกรมวิชาการ. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ :
 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2526. อักสาเนา.
- อุทัย หนูแดง. การทดลองชุดการเรียนการสอนมินิคอร์สของนักศึกษามัธยมศึกษาปีที่ 3
วิชาสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต 4. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
 ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2526. อักสาเนา.
- อุบลรัตน์ ทะนิคา. การศึกษาเปรียบเทียบการสอนภาษาไทยโดยใช้หนังสือเรียนภาษาไทย
ชุดทักษะสัมพันธ์ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 7.
 วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2524. อักสาเนา.

Allen, E.D. and V.M. Rebecca. Classroom Techniques Foreign Language
and English as a Second Language. New York : Harcourt Brace
 Jovarrich, Inc., 1977.

Allport, Gadon W. "Attitude," in C. Machison ed., Handbook of Serial
Psychology. Check University Press, 1935.

Anderson, J.R. "The Development and Effective Evaluation of Minicourse
 Structure of General Education Earth Science," Dissertation
International Abstracts. 35(11) : 4021-AP ; December, 1973.

- APEID. The Minicourse Approach : What it is and How It Work. UNESCO, Regional Office Bangkok, 1982.
- Bledsoe, Joseph. "Factors Related to Pupil Observation Report of Teachers and Attitude Toward Their Teacher," The Journal of Educational Research. 65 : 121 - 122 ; November, 1971.
- C.A.T. How to Get the Most out of This Minicourse. Australia, Macquaire University, 1981. Introductory.
- Cogan, Morris L., and Levin Hary. "Studies of Teacher Behavior," The Journal of Experimental Education. 26 : 135 - 139 ; January, 1957.
- Cross, W.K. "Development and Evaluation of The Feasibility of Minicourse in Inquiry for Pre-Service Teachers," Dissertation International Abstracts. 35(6) : 3388-AP ; December, 1974.
- Fan, Chung-Teh. Item Analysis Table. Education Testing Service, Princeton, New Jersey, 1952.
- Good, C.V. Dictionary of Education. New York : McGraw-Hill Book Company, New York, 1973.
- Hilgrad, Ernest R. Introduction to Psychology. New York : Hercourt Brace, 1963.
- Houten Van. "International Transfer of Educational Innovation A Comparative Study of Minicourse Transfer Projects in Selected European Countries," Dissertation International Abstract. Vol..36 No. 5 November, 1975.
- Kagan, Jerome and Ernest Haveman. Psychology. New York : Harcourt, Brace and World Inc., 1968.
- Katez, O.E. "Validation of Minicourse 2 with Pre-Service Teachers of Primary and Inter Mediate Educate Mentally Reladed Children," Dissertation International Abstracts. 36(1) : 218AP ; July, 1975.
- Keer, W.K. "Study of Designated Affective Behaviors of Highschool Students Enrolled in Minicourses and Traditional Courses," Dissertation International Abstracts. 36(6) : 3356-7AP ; December, 1975.
- Koivo, Anne Piblak. "The Relationship of Student Parceptions of Study Habits and Attitudes Based on Differences in Sex, Grade, and Academic Achievement," Dissertation Abstracts International. 43 : 2624-A ; February, 1983.

- Krashen, Stephen D. Second Language Acquisition and Second Language Learning. New York : Pergamon Press, 1981.
- Likert, E.A. Techniques of Attitude Scale Construction. New York : Appleton Century - Crofts, 1975.
- Macquarie University. The use of Media in Minicourse. Sydney Center for Advancement of Teaching, n.d. B.
- Meyer, G.R. The Principles of Teaching Applied in C.A.T. Minicourses and Their BASIS In Theories of Teaching. Macquarie University, 1975.
- _____. The Minicourse as a Model for the Continuing Education of Teachers. Sydney, Macquarie University Center for Advancement of Teaching, 1978.
- Milzow, J.A. "A Study of Students and Teacher Reaction to the Minicourse Programme of 1973 - 74 at Kennedy Junior High School Pontiac Michigan," Dissertation International Abstracts. 36(11) : 7165-AP ; May, 1976.
- Newcomb, Theodore Mead, Ralph H. Turn, and Phillip E. Converse. Social Psychology. New York : Holt Rinehart, 1954.
- Scott, W.A. and W. Michael. Introduction to Psychological Research. University of Colorado, 1967.
- Shepps, E.P. and others. "Relationship of Study Habits and School Attitude to Achievement in Mathematics and Reading," The Journal of Educational Research. 65(2) : 71 - 73 ; October, 1971.
- Thorndike and Elizabeth. Measurement and Evaluation in Psychology. 2nd ed. New York : John Willey, 1969.
- Thurstone, L.L. Attitude. Theory and Measurement. New York : John Willey and Sons, Inc., 1967.
- Triandis, H.C. Attitude and Attitude Change. New York : John Willey and Sons, Inc., 1971.
- UNESCO. The Minicourse Approach : What It is and How It work. UNESCO., Regional Office Bangkok, 1982.
- Weiss, S. A comparison of The Attitude towards Blacks of White High School Students in and Elective Mini-Course in Black History with These of White High School Students Electing Another Mini-Courses in the United State History," Dissertation International Abstracts. 36 : 2005-A ; October, 1975.

Whithead, R. Children's Literature Strategies of Teaching. Englewood
Cliffs, New Jersey : Prentice-Hall, Inc., 1968.

חברת

ภาคผนวก ก

ค่าความยากง่ายและค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์
ค่าอำนาจจำแนกเป็นรายชื่อของแบบสอบถามเจตคติต่อการสอน

ตาราง 10 แสดงค่าความยากง่าย(p) และค่าอำนาจจำแนก(r) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย (ท 203)

ข้อที่	p	r	ข้อที่	p	r	ข้อที่	p	r
1	.70	.48	18	.62	.61	35	.68	.51
2	.48	.37	19	.56	.30	36	.48	.30
3	.64	.32	20	.75	.52	37	.54	.48
4	.64	.32	21	.44	.38	38	.65	.56
5	.46	.41	22	.50	.40	39	.54	.34
6	.70	.48	23	.52	.44	40	.58	.49
7	.44	.51	24	.36	.47	41	.54	.48
8	.63	.59	25	.48	.58	42	.59	.64
9	.48	.44	26	.41	.56	43	.41	.31
10	.67	.53	27	.54	.34	44	.58	.42
11	.54	.48	28	.60	.53	45	.35	.29
12	.59	.31	29	.54	.41	46	.56	.38
13	.54	.48	30	.48	.52	47	.50	.34
14	.62	.50	31	.44	.51	48	.56	.38
15	.60	.53	32	.44	.51	49	.68	.51
16	.52	.30	33	.54	.41	50	.66	.45
17	.35	.29	34	.56	.46			

ตาราง 11 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบสอบถามเจตคติต่อการสอนวิชาภาษาไทย

ข้อที่	t	ข้อที่	t
1	4.70	16	5.40
2	2.72	17	3.76
3	4.28	18	4.70
4	4.00	19	2.82
5	4.80	20	4.00
6	4.70	21	4.85
7	4.00	22	4.33
8	5.14	23	5.41
9	5.09	24	2.00
10	4.23	25	3.60
11	5.00	26	2.00
12	4.73	27	3.20
13	3.39	28	5.64
14	2.57	29	4.85
15	5.41	30	5.17

แบบสอบถามเจตคติต่อการสอนวิชาภาษาไทยนี้มีสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น .80

ภาคผนวก ข

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย (ท 203)

แบบสอบถามเจตคติต่อการสอน

ข้อสอบวิชาภาษาไทย (ท 203)

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

จำนวน 50 ข้อ

เวลา 50 นาที คะแนน 50

จงกากบาท X กับตัวอักษรหน้าข้อความที่ถูกต้องที่สุด

1. ข้อใดเป็นประโยค

- ก. ปู่ละของป้าว่านอน
- ข. ชนุกโตโตะของฉัน
- ค. บนท้องฟ้าสีคราม
- ง. กวางน้อยในสวนสัตว์
- จ. ทอกโมริมึงคอง

2. "แจกันทอกโมมีสีสวย" ประโยคนี้ข้อความใดเป็นภาคประธาน

- ก. แจกัน
- ข. แจกันทอกโม
- ค. แจกันสีสวย
- ง. ทอกโมมีสีสวย
- จ. มีสีสวย

3. "วันที่ 13 เมษายน เป็นวันสงกรานต์" ประโยคนี้ข้อความใดเป็นภาคแสดง

- ก. 13 เมษายน
- ข. เป็นวัน
- ค. วันสงกรานต์
- ง. เป็นวันสงกรานต์
- จ. วันที่ 13 เมษายน

4. ข้อใดเป็นประโยคความเดียว
- โทรทัศน์ออกอากาศข่าวกีฬาทุกวัน
 - เราทำการบ้านแล้วก็ดูโทรทัศน์
 - เพราะเขาดูโทรทัศน์บ่อย เขาจึงเจ็บตา
 - โทรทัศน์และวิทยุเป็นเครื่องมือสื่อสาร
 - เธอชอบดูโทรทัศน์หรือฟังวิทยุ
5. "สมเด็จพระสังฆราชทรงอวยพรแก่ประชาชนชาวไทยเนื่องในวันขึ้นปีใหม่" ประโยคนี้กล่าวถึงความ
- ใจความเดียว
 - 2 ใจความ
 - 3 ใจความ
 - 4 ใจความ
 - 5 ใจความ
6. "กินสอของงั้นหาย" คำว่า "ของงั้น" ทำหน้าที่ใดในประโยค
- ประธาน
 - ขยายประธาน
 - กริยา
 - ขยายกริยา
 - กรรม
7. "ประเทศไทย อยู่นับและเกาะนี้อยู่ในทวีปเอเชีย" ประโยคนี้มีบทประธานกี่บท
- บทเดียว
 - 2 บท
 - 3 บท
 - 4 บท
 - 5 บท

8. "เราชอบทำกรบ้านและฟังเพลงไปพร้อม ๆ กัน" เป็นประโยคความรวมชนิดใด
- ประโยคค้อยตาม
 - ประโยคขัดแย้ง
 - ประโยคระคน
 - ประโยคเลือกอย่างใดอย่างหนึ่ง
 - ประโยคเป็นเหตุเป็นผลกัน
9. ประโยคใดเป็นประโยคความรวมชนิดขัดแย้งกัน
- เพราะคุณชอบออกกำลังกายคุณจึงแข็งแรง
 - คุณชอบการเดินกีฬาหรือการอ่านหนังสือ
 - แม้ว่าเศรษฐกิจจะดีขึ้นแต่ก็ยังมีขอทานมากมาย
 - ประชาชนไม่ชอบการปกครองระบอบเผด็จการ
 - ถ้าฝนตกหนักฉันคงต้องขอยานแน่ ๆ
10. "เพราะเกิดน้ำท่วมใหญ่ที่ภาคใต้จึงได้รับความเดือดร้อนอย่างหนัก" ประโยคนี้คำว่า "เพราะ.....จึง" เชื่อมโยงใจความเข้าด้วยกัน
- 2 ใจความ
 - 3 ใจความ
 - 4 ใจความ
 - 5 ใจความ
 - 6 ใจความ
11. ข้อใดมีพหุขยายกรรมของประโยค
- พระร่วงมีปัญญาหลักแหลม
 - นายมันพูดจาหลักแหลม
 - นายมันเป็นคนหลักแหลม
 - ปัญญาของพระร่วงหลักแหลม
 - ปัญญาของพระร่วงฉลาดกว่าคนหลักแหลมทั่วไป

12. ข้อใดมีประโยคขยายบทประธาน
- นักเรียนทุกคนกลับบ้านเมื่อโรงเรียนเลิก
 - เราต้องหางานแทนแม่กันขึ้นเป็นบ้านเกิดของเรา
 - ถนนเรือแฉเห็นหินโสโครกซึ่งอยู่ไต้หน้ามากมาย
 - นายแก้วไม่ชอบที่นายเสริมแสงคงอำนาจเหนือตน
 - ท่านศรีทองเพลงบัจฉริย เอาแทนอนไปรพมารับรางวัล
13. ข้อใดมีบทขยายบทกรรม
- คนไข้กินยาตามหมอสั่ง
 - ชาวนาปลูกข้าวที่เป็นพันธุ์ชนะเลิศ
 - เขาทำการบ้านขณะที่แม่ทำขนม
 - วันนี้อากาศร้อนฝนคงจะตก
 - คนขายขนมพอนเงินให้ลูกค้า
14. ข้อใดจัดเป็นประโยคความซ้อน
- ลูกเชื้อชาวบ้านจักวังมหาราชอนเพื่อช่วยชนบท
 - ถ้าเราอยากไปประชาธิปไตยเราคงไปเลือกตั้ง
 - รัฐบาลประกาศลดราคาน้ำมันลงอีก 10 เปอร์เซ็นต์
 - หนังสือที่เราไปดูเมื่อเดือนที่แล้วได้รับรางวัลยอดเยี่ยม
 - พรรคพลังธรรมได้รับคะแนนเสียงมากกว่าพรรคอน ๖
15. "ภาคใต้น้ำท่วมเพราะมีการตัดไม้ทำลายป่า" ประโยคนี้ข้อความใดเป็นเหตุประโยค
- ภาคใต้น้ำท่วม
 - มีการตัดไม้
 - มีการทำลายป่า
 - ภาคใต้น้ำท่วมเพราะ
 - น้ำท่วมเพราะตัดไม้ทำลายป่า

16. "รถซึ่งมีสีขาวเป็นรถคันใหม่ของเขา" ประโยคนี้มีข้อความใดเป็นอนุประโยค
 ก. รถซึ่งมีสีขาว
 ข. ซึ่งมีสีขาว
 ค. เป็นรถคันใหม่
 ง. รถคันใหม่ของเขา
 จ. เป็นรถของเขา
17. "น้ำที่ร้อนจนดื่มคือน้ำอัดลม" ข้อความที่ขีดเส้นใต้ขยายคำใด
 ก. นาม
 ข. สรรพนาม
 ค. กริยา
 ง. วิเศษณ์
 จ. บุพบท
18. "ประชาชนยากจนเพราะค่าครองชีพสูงขึ้น" ข้อความที่ขีดเส้นใต้ทำหน้าที่ขยายคำใด
 ก. ประชาชน
 ข. ยากจน
 ค. จน
 ง. ยากจนจน
 จ. ประชาชนยากจน
19. "เธอทำงานเร็วมากเหมือนเครื่องจักร" ข้อความที่ขีดเส้นใต้ขยายคำใด
 ก. ทำงาน
 ข. เร็วมาก
 ค. ทำงานเร็ว
 ง. ทำงานมาก
 จ. เธอทำงานเร็วมาก

20. ข้อความต่อไปนี้ควร เรียงลำดับอย่างไรจึงได้ใจความที่สุด "ควยเครื่องมี¹ชนิดหนึ่ง ออกไป²กักสัตว์³ยังป่าแห่งหนึ่ง นายพราน⁴หนึ่ง และโค⁵สัตว์⁶ทวนหนึ่ง เขาวน⁷หนึ่ง"
- ก. 1 2 3 4 5
 ข. 1 3 5 4 2
 ค. 5 3 2 1 4
 ง. 3 5 2 4 1
 จ. 3 1 5 4 2
21. เรื่องศิลปินเอกเป็นงานเขียนประเภทใด
- ก. นวนิยาย
 ข. นิทาน
 ค. เรื่องสั้น
 ง. บทความ
 จ. สารคดี
22. เรื่องสั้นต่างกับนิทาน นิยาย อย่างไร
- ก. เรื่องสั้นไม่ได้นำแสดงกิจกรรมเช่นนิทาน-นิยาย
 ข. เรื่องสั้นแสดงกิริยาอาการของตัวละครละเอียดชัดเจนกว่านิทาน-นิยาย
 ค. เรื่องสั้นไม่มีการใช้คำพูดของตัวละครละเอียดชัดเจนเท่านิยาย
 ง. เรื่องสั้นมีเนื้อเรื่องสั้นจริงน้อยกว่านิยาย-นิทาน
 จ. เรื่องสั้นมีการกำหนดฉากมากกว่านิทาน-นิยาย
23. การอ่านเรื่องสั้นให้คุณค่าด้านใดมากที่สุด
- ก. ความเชื่อ
 ข. สภาพสังคม
 ค. ความบันเทิงใจ
 ง. สำนวนโวหาร
 จ. ข้อคิดในการดำเนินชีวิต

24. การกำหนดตัวละครในการแสดงภาพยนตร์ลิเกหรือละคร คำนึงถึงข้อใดเป็นสำคัญ
- รูปร่างหน้าตา
 - การศึกษา
 - บุคลิกลักษณะ
 - นิสัยใจคอ
 - ความสามารถแสดงสมบทบาท
25. สิ่งสำคัญของการดำเนินเรื่องสั้น คืออะไร
- การผูกปมใหญ่อ่านคลาคะเนใจใจ
 - การคลี่คลายปัญหาของเรื่อง
 - การบรรยายฉากที่ชัดเจน
 - การบรรยายเหตุผลของตัวละคร
 - การใช้ภาษาระหว่างตัวละครด้วยกัน
26. ลักษณะเนื้อเรื่องของศิลปินเอกตรงกับข้อใด
- เนื้อเรื่องเป็นแบบไทย ๆ
 - เนื้อเรื่องค่อนข้างเข้าใจยาก
 - เนื้อเรื่องแปลกไม่ค่อยได้พบเห็น
 - เป็นเรื่องธรรมดาที่พบเห็นได้เสมอ
 - เป็นเรื่องที่ไม่อาจเป็นจริงได้
27. นายเถวนเริ่มมีนิสัยเปลี่ยนไปเมื่อใด
- เมื่อพบกับนายเซริม
 - เมื่ออยู่กับแม่ถนน
 - เมื่อเล่นเบเกอูม
 - เมื่อเริ่มมีคนนิยมมาก
 - เมื่อเริ่มแสดงภาพยนตร์

28. "นายแคว้นไปดูภาพยนตร์ที่ตนแสดงเองทุกรอบ ยิ่งดูไปก็ยิ่งเห็นจริงและคิดว่าตนเป็นเสือหรือมหาโจร" ข้อความนี้มุ่งชี้ให้เห็นว่านายแคว้นเป็นคนเช่นไร
- ยกย่องตัวเอง
 - หลงตัวเอง
 - ทะนงตน
 - มั่นใจตนเอง
 - อยากดัง
29. "นายแคว้นถูกขืนบีบกำมือแน่น..... เบ่งหน้าสุดลมหายใจอย่างแรงแล้วพูดด้วยเสียงน่าสะทึงกลัวว่า...." ข้อความข้างต้นแสดงว่านายแคว้นกำลังอยู่ในอารมณ์ใด
- โกรธ
 - เพ้อฝัน
 - ภูมิใจ
 - กลักรู้สึก
 - กลัวที่สุด
30. เหตุใดเมื่อนายแคว้นแสดงเป็นตัวร้ายน้อย ๆ เขาจึงคิดว่าตนเป็นคณายจริง ๆ
- เพราะคนทั่วไปแสดงความหวาดกลัวเมื่อเผชิญหน้ากับตน
 - เพราะก่อนแสดงไม่ได้ทำพิธีไหว้ครูตามธรรมเนียม
 - เพราะต้องฝึกหัดกิริยาอาการให้ดูเป็นคนร้ายตลอดเวลา
 - เพราะแม่ถนอมชอบและชมว่านายแคว้นเป็นคนเก่ง
 - เพราะเพื่อน ๆ ร่วมงานพากันยกยอจนนายแคว้นเชื่อเช่นนั้น

31. ปฏิกริยา ของบุคคลทั่วไปซึ่งได้นำจะมีผลในทางเปลี่ยนแปลงจิตใจของนายแก้วมากที่สุด
- ก. คนที่ขยับตัวหรือถอนใจด้วยความกลัวเมื่อเห็นารองนายแก้วปรากฏบนจอภาพยนตร์
 - ข. คนที่สามล้อไม่คิดค่าโดยสาร
 - ค. เด็กเกรงหน้าโรงภาพยนตร์ตกใจกลัวและวิ่งหนีไป
 - ง. แม่ถนนมยุรรา แสดงความวิตกกังวลเห็นได้ชัด
 - จ. ตำรวจแสดงความตกใจกลัวและรีบหลบหนีไป
32. เหตุใดการแสดงภาพยนตร์จึงมีผลในทางเปลี่ยนแปลงจิตใจของนายแก้วมากกว่าการแสดงลิเก
- ก. เพราะการแสดงภาพยนตร์มีบรรยากาศสมจริงกว่าการแสดงลิเก
 - ข. เพราะการแสดงลิเกต้องมีการไหว้ครูก่อน
 - ค. เพราะการแสดงภาพยนตร์มีผู้ชมมากกว่าการแสดงลิเก
 - ง. เพราะการแสดงภาพยนตร์นายแก้วมีโอกาสได้ชมบทบาทของตน
 - จ. เพราะการแสดงลิเกมีตัวแสดงแทนกันหลายตัว
33. การตั้งชื่อภาพยนตร์และวิธีสร้างภาพยนตร์ชี้ให้เห็นว่าผู้แต่งเรื่องนี้เป็นอย่างไร
- ก. ต้องการบันทึกความเป็นจริงในวงการ ภาพยนตร์
 - ข. ต้องการให้ผู้อ่านเกิดอารมณ์ขัน
 - ค. ต้องการให้แปลกกว่าคนอื่นในสมัยนั้น
 - ง. ต้องการให้สอดคล้องกับเนื้อเรื่อง
 - จ. ต้องการ ลอวง การ ถ่าย ภาพยนตร์
34. การที่นายเสริมชกต่อนายแก้วเพราะอะไร
- ก. แม่ถนนมยุรรา
 - ข. ต้องการ แก่ แคน นาย แก้ว
 - ค. ต้องการให้นายแก้วเจ็บปวด
 - ง. ต้องการ แสดง ความ เก่ง ของ ตน
 - จ. ต้องการ แก้นิสัย อี๋ ของ นาย แก้ว

35. "นายเสริมทำให้น้องเชยของตัวพี่ทรมาณ" ข้อความนี้หมายความว่าอย่างไร

- ก. นายเสริมชวนน้องเชยไปเที่ยวชอกลัย
- ข. นายเสริมเลิกทำร้ายน้องเชย
- ค. นายเสริมทำให้น้องเชยหมดสติ
- ง. นายเสริมชวนน้องเชยของตน
- จ. นายเสริมนำน้องเชยส่งโรงพยาบาล

36. แม่ถนนมีคุณธรรมในข้อใด

- ก. กลาหาญ
- ข. อกทน
- ค. ไร้เมตตา
- ง. มีเมตตา
- จ. เสียสละ

37. "เสื้อแวนไม่ทำใครก่อน แต่คราวนี้เสื้อมันถูกฉวย" คำใดเป็น คำสันธาน

- ก. แต่
- ข. ก่อน
- ค. ถูก
- ง. ทำ
- จ. คราวนี้

38. จากเรื่องนี้บุคคลที่ควรได้รับยกย่องที่สุดคือใคร เพราะอะไร

- ก. นายเสริมเพราะสามารถปราบนายแวนได้
- ข. แม่ถนนเพราะเอาใจสามีเก่ง
- ค. แม่ถนนเพราะสามารถเป็นช่างเท้าหลังได้
- ง. นายแวนเพราะมีความสามารถในการแสดง
- จ. นายแวนเพราะรู้จักสู้กับตัวได้เมื่อหำยัค

39. แง่คิดเรื่องศิลปินเอกตรงกับสำนวนคำใดข้อใด
- ว้าวลิ้มกิน
 - กึ่งกาไคทอง
 - คางคกขึ้นวอ
 - หัวล้านโคหน้
 - คาบอคไคแวน
40. ข้อใดกล่าวถูกต้อง
- สาธุชนไม่ทงถือศีล
 - สามเษรถือศีล 10 ข้อ
 - พระสงฆ์ถือศีล 217 ข้อ
 - แม่ชีถือศีล 9 ข้อ
 - นักบวชถือศีล 220 ข้อ
41. เหตุใดเมื่อมีการบรรพชาญคคก่อนซึ่งไม่ไ้ญาติโดยทงจึงไปร่วมพิธี เป็นจำนวนมาก
- เพราะเชื่อว่าไ้บุญกุศล
 - เพราะมีความรู้จักคุ้นเคยกัน
 - เพราะมีงานเมหรสโให้ชม
 - เพื่อศึกษาวิธีการบวช
 - เพื่อเป็นสักขีพยานในการบวช
42. คนโบราณชลอจังหวะชีวิตของคนหม่ก้วยวิธีการใด
- ให้แต่งงาน
 - ให้เป็นทหาร
 - ให้บวชเเรียน
 - ให้ประกอบอาชีพ
 - ให้เเรียนหนังสือห้ก

43. "การบวชมิใช่การ เป็นหุ่นยนต์ให้ใครนำพาเลื่องมาห่อหุ้ม" ข้อความนี้หมายความว่าอย่างไร
- บวชของเพิ่มใจบวชไม่ใช่ถูกบีบบังคับ
 - บวชของพร้อมที่จะปฏิบัติตามพระธรรมวินัย
 - บวชของเชื่อมั่นในบุญกุศลจากการบวช
 - บวชของเทิดทูนเครื่องอัฐบริขารด้วยตนเอง
 - บวชของกล่าวคำขอบวชด้วยตนเองทั้งหมด
44. การทำขวัญนาคมีความมุ่งหมายที่แท้จริงอย่างไร
- เป็นการทำบุญใหญ่ก่อนที่จะบวช
 - เตือนสติบวชให้จับตาทนและหน้าที่ใหม่ของตน
 - ให้บวชจริงในเรื่องของการบวช
 - เป็นการบำรุงขวัญบวชให้เข้มแข็ง
 - เป็นการรักษาประเพณี - ความเชื่อของคนไทยไว้
45. เหตุใดผู้เฒ่าเียงจึงกล่าวเปรียบเทียบบวชของคนกับเพลงเม่าที่กำลังบินเข้ากองไฟ
- เพราะทั้งคนและเพลงเม่าล้วนเป็นสิ่งมีชีวิต
 - เพราะคนเรากำลังก้าวไปสู่ความตายเช่นเดียวกับเพลงเม่า
 - เพราะชีวิตของคนเราสั้นเหมือนชีวิตเพลงเม่า
 - เพราะชีวิตคนและเพลงเม่าต่างก็เหี่ยวไปด้วยอันตราย
 - เพราะคนเราและเพลงเม่าต่างหลงใหลในสิ่งสวยงาม
46. "ธรวาสในสวาทของการแต่งเหลือง" หมายความว่าอย่างไร
- ชาวบ้านที่สวมเสื้อผ้าสีเหลือง
 - ชาวบ้านที่นำจีวรของสงฆ์มาพบ
 - ภิกษุที่ยังระพฤติ - ปฏิบัติอย่างชาวบ้าน
 - ภิกษุที่ยังปฏิบัติข้อบัญญัติของสงฆ์ไม่ถูกต้อง
 - ภิกษุบวชใหม่ที่ยังครองจีวรไม่เป็น

47. ข้อใดไม่เป็นการแก้ปัญหามลภาวะทางอากาศ
- เมื่อรู้สึกว่างก็สูบบุหรี่
 - เมื่ออยากนำกม้นำอ้อม
 - เมื่อรู้สึกหงุดหงิดก็ออกไปเที่ยว
 - เมื่อเมื่อยล้าก็เวิ้งเฝ้าแก้วควมามันนวด
 - เมื่อหัวขำก่อนนอนก็พยายามชมความหัวไว้
48. การที่กลุ่มไม่สามารถประพฤติกฎได้อย่างสงฆ์โดยเคร่งครัด เนื่องจากอะไร เป็นสำคัญ
- ไม่ได้เข้าพิธีทำขวัญนาคมาก่อน
 - มีการแก้ไขพระธรรมวินัยให้หย่อนลง
 - สิ่งแกล้งจากสังฆราชบ้านชวนให้ไป
 - ไม่ได้เตรียมศึกษาหน้าที่และบทบาทของสงฆ์มาก่อน
 - ไม่มีการอบรมสั่งสอนในระหว่างเข้าปฏิบัติอย่างจริงจัง
49. บทความเรื่องนี้มีลักษณะใดไปในทางใดมากที่สุด
- สั่งสอน
 - แนะนำ
 - ขอร้อง
 - ชักชวน
 - อธิบาย
50. นักเรียนควรเชื่อบทความเรื่อง "ข้อคิดเรื่องการบวช" นี้ หรือไม่เพราะเหตุใด
- ควร เพราะผู้แต่งเป็นผู้มีชื่อเสียง
 - ควร เพราะความจริงเป็นเช่นนั้น
 - ควร เพราะมีการอ้างอิงถึงเหตุผล
 - ไม่ควร เพราะบทความนี้เป็นการแสดงความคิดเห็น
 - ไม่ควร เพราะไม่มีหลักฐานยืนยันแน่นอน

แบบสอบถาม เจตคติต่อการสอน

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้ต้องการถามเกี่ยวกับความรู้สึกและความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการสอนโดย

1.1 ชุดการสอนมินิคอร์ส

1.2 การสอนตามคู่มือครูภาษาไทยกรมวิชาการ

ให้นักเรียนอ่านข้อความอย่างละเอียดและพิจารณาให้รอบคอบก่อนตัดสินใจเลือกตอบ

2. การตอบแบบสอบถามฉบับนี้ถือว่าไม่มีค่าตอบถูก หรือผิดประการใด ขอสำคัญขอให้ นักเรียนตอบแบบสอบถามให้ตรงกับความรู้สึกหรือความคิดเห็นที่แท้จริงของนักเรียนให้มากที่สุด คำตอบจะไม่มีผลกระทบกระเทือนต่อนักเรียนในทางใด ๆ ทั้งสิ้น

3. วิธีตอบแบบสอบถามในข้อหนึ่ง ๆ จะมีช่องว่างให้นักเรียนเลือกตอบ 5 ช่อง คือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย และไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของนักเรียน

ตัวอย่าง ในข้อ ๐ ถ้านักเรียนต้องการตอบไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งให้นักเรียนทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องนั้น

ข้อความ	ความรู้สึก	เห็นด้วย	เห็นด้วย	ไม่	ไม่	หมายเหตุ
		อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	แน่ใจ	เห็นด้วย	
เมื่อนักเรียนโดยชุดการสอนมินิคอร์ส						
แล้วนักเรียนมีความรู้สึกว่า						
๐ สามารถเรียนไวกว่าเร็วขึ้น						

4. การทบทวนแบบสอบถามฉบับนี้แยกทบทวนออกเป็น 4 ลักษณะ คือ
 - 4.1 กิจกรรมการเรียนการสอน
 - 4.2 วิธีการสอนที่ครูนำมาใช้
 - 4.3 การใช้คำถามของครู
 - 4.4 การใช้อุปกรณ์การสอน
5. เมื่อนักเรียนทำการแสดงความคิดเห็นให้นักเรียนเขียนแสดงความคิดเห็นไว้ใน
 ซองหมายเหตุนำแบบสอบถามในแต่ละลักษณะ

ขอขอบคุณที่ให้ความร่วมมือ

แบบสอบถามเจตคติต่อการสอน

ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

จำนวน 30 ข้อ

ชื่อ.....ชั้น.....

จงทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความรู้สึกที่แท้จริงของนักเรียนมากที่สุด

ข้อความ	ความรู้สึก	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง	หมายเหตุ
เมื่อเรียนวิชาภาษาไทยแล้ว นักเรียนมีความรู้สึกว่							
ก. กิจกรรมการเรียนการสอน							
1. กระตุ้นให้ใช้ความคิด							
ตลอดเวลา							
2. ทำให้รู้จักคนหลากหลาย							
ตนเอง							
3. ช่วยเพิ่มพูนทักษะในการ							
ทำงาน							
4. มีโอกาสแลกเปลี่ยนความรู้							
5. ส่งเสริมให้มีความคิดริเริ่ม							
ในสิ่งใหม่ ๆ							
6. เกรงเกรียกเพราะไร้มอง							
มากเกินไป							
7. ช่วยให้เข้าใจเนื้อหาที่เรียน							

ข้อความ	ความรู้สึก	เห็นด้วย	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	หมายเหตุ
		อย่างยิ่ง				อย่างยิ่ง	
8. สนุกสนานไม่น่าเบื่อ							
9. มีประสิทธิภาพในการฝึก							
ร. วิธีการสอนที่ครูนำมาใช้							
10. ทำให้เชื่อเพื่อเชื่อแม้							
ช่วยเหลือกัน							
11. ทำให้มีความกระตือรือร้น							
อยากเรียน							
12. ช่วยฝึกความรอบคอบ							
ในการทำงาน							
13. ทำให้เป็นคนช่างสังเกต							
14. ทำให้เกิดความเอาใจใส่							
ในการเรียน							
15. เป็นวิธีการแปลกใหม่							
16. ไม่ให้โอกาสฝึกทักษะ							
เท่าที่ควร							
ค. การใช้คำถามของครู							
17. ช้าช้ากว่าถาม							
18. เข้าใจง่าย							
19. น่าสนใจ							
20. กระชับรัดกุม							

ข้อความ	ความรู้สึก	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่ แน่ใจ	ไม่ เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง	หมายเหตุ
21.	ถูกต้องตามหลักภาษา						
22.	สามารถเข้าใจตรงกัน						
23.	ใช้คำหลายแง่หลายมุม						
24.	เปิดโอกาสให้นักเรียน แต่ละคนแสดงความคิดเห็น						
25.	กระตุ้นให้นักเรียนอยาก ศึกษา						
26.	ทำให้เกิดความหอยดอย						
ง. <u>การใช้อุปกรณ์การสอน</u>							
27.	ทำให้บทเรียนน่าสนใจ						
28.	ไม่มีประโยชน์						
29.	ทำให้นักเรียนเบื่อหน่าย						
30.	ช่วยให้เข้าใจบทเรียน ดีขึ้น						

ภาคผนวก ค

แผนการสอนโดยชุดการสอนมิกโครส
แผนการสอนตามแนวคู่มือครูของกรมวิชาการ

ชุดการสอนมินิคอร์ส

คำแนะนำสำหรับครูผู้ใช้ชุดการสอนมินิคอร์ส

ชุดการสอนมินิคอร์สเป็นชุดการสอนที่สร้างขึ้นสำหรับครูผู้สอนวิชาภาษาไทย (ท 203) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เพื่อใช้ดำเนินการกิจกรรมการเรียนการสอนในเรื่องศิลปะป็นเอก ข้อคิดที่ได้จากการบท และ การแยกส่วนของประโยคที่ใช้สันฐานหลายชนิด ซึ่งประกอบด้วย คำแนะนำสำหรับครู โครงสร้าง หลักการและเหตุผล จุดมุ่งหมาย กิจกรรมครู นักเรียน เอกสารประกอบและสื่อการเรียนการสอนซึ่งจะสามารถอ่านยวความสะดวกแก่ครูผู้สอนเป็นอย่างมาก ครูสามารถจัดการเรียนการสอนให้บรรลุจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมได้ภายในเวลาที่กำหนดให้

ข้อแนะนำในการใช้ชุดการสอนมินิคอร์ส

1. ขั้นเตรียมการสอน

ก่อนจะนำชุดการสอนมินิคอร์สไปใช้ ครูควรศึกษารายละเอียดต่อไปนี้

- 1.1 ศึกษาโครงสร้าง เป้าหมาย จุดประสงค์ปลายทาง จุดประสงค์เชิงพฤติกรรมของชุดการสอนให้เข้าใจอย่างละเอียดชัดเจนก่อน
- 1.2 ศึกษาแผนการเรียนให้เข้าใจว่าช่วงไหน ระยะเวลาใดจะให้ทำกิจกรรมอะไรบ้าง กิจกรรมทั้งกล่าวมีลักษณะกลุ่มใหญ่ กลุ่มย่อย หรือรายบุคคล
- 1.3 ศึกษาว่าในแต่ละกิจกรรมนั้น ครูต้องทำอะไรบ้าง ทำเมื่อใด และ ทำอย่างไร
- 1.4 ตรวจสอบเอกสารประกอบ สื่อ เครื่องมือประเมินผลที่กำหนดไว้ว่าเพียงพอหรือไม่ พร้อมทั้งจะใช้เพียงใด ถ้ามีปัญหาคือใช้สื่ออะไรแทน ทั้งนี้เพื่อป้องกันการเกิดปัญหาในขณะดำเนินการเรียนการสอน
- 1.5 ครูควรรักษาเวลาในการดำเนินการให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ให้

มากที่สุด

2. ขั้นคำเนิกริจกรรมการเรียนการสอน

2.1 ครูควรทำเนิกริจกรรมการเรียนการสอนตามที่กำหนดไว้ สามารถยืดหยุ่นกิจกรรมได้บ้างตามความเหมาะสมของผู้เรียนและสถานการณ์

2.2 กิจกรรมหลักที่ครูต้องทำเนิกระนั้น ควรเตรียมศึกษามาเป็นอย่างดี เช่น การบรรยายประกอบแผ่นใส สไลด์-เทพประกอบคำบรรยาย

2.3 ในการทำเนิกริจกรรมกลุ่ม ครูต้องคอยควบคุม ช่วยเหลือ เพื่อร่วมแก้ไขปัญหให้นักเรียน ครูควรแสดงความกระตือรือร้นในการร่วมกิจกรรมให้ความร่วมมือกับนักเรียน ให้ความมั่นใจ อันจะเป็นการสร้างแรงจูงใจให้เกิดขึ้นกับนักเรียน

2.4 ในขณะคำเนิกริจกรรมการเรียนการสอน อาจมีนักเรียนซักถามปัญหาที่ลึกซึ้งในเนื้อหา ครูควรได้มีการเตรียมพร้อมในเรื่องที่สอนเพื่อเพิ่มความรู้ให้นักเรียนได้เสมอ

3. ขั้นการประเมิน

3.1 การประเมินผลโดยครูผู้สอน การประเมินผลแบบนี้ไม่มีแบบประเมินให้แก่ครู ทั้งนี้ครูควรที่จะจดบันทึก ปัญหาอุปสรรคในการจัดกิจกรรมและประเมินผลผู้เรียน โดยการสังเกตการรวมกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การรวมกิจกรรมกลุ่มศูนย์การเรียนรู้ การเสนอผลการอภิปราย เป็นต้น

3.2 การประเมินผลตนเองของนักเรียน ประเมินผลจากแบบประเมินผลตนเอง ใบงานเสนอผลการอภิปราย ใบงานการแต่งเรื่องสั้นจากภาพเหตุการณ์ แบบทดสอบซึ่งครูเฉลยทุกครั้งโดยใช้บัตรเฉลย แผ่นโป่งใส แล้วให้นักเรียนซักถาม และแก้ไขข้อบกพร่อง

หมายเหตุ

การใช้ชุดการสอนมินิคอร์สชุดนี้ อาจไม่สะดวกในโรงเรียนที่ยังไม่มีความพร้อมด้านวัสดุอุปกรณ์ ทั้งนี้จึงควรคัดแปลงสื่อต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ในชุดการสอนชุดนี้ให้เหมาะสมกับสภาพของโรงเรียน

โครงสร้างชุดการสอนมินิคอร์ส

วิชาภาษาไทย ท 203

เรื่อง คีตบินเอก

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

หลักการและเหตุผล

การสอนภาษาไทยเน้นให้ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะและแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล ตลอดจนสามารถนำความรู้ ความเข้าใจมาใช้ในการชีวิตประจำวันได้ การจัดการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนมีโอกาสฝึกทักษะและมีส่วนร่วมในกิจกรรมอย่างทั่วถึงจึงควรใช้กิจกรรมการเรียน การสอนหลายรูปแบบรวมทั้งใช้สื่อหลายชนิดเพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการ

ปัจจุบันรูปแบบการสอนส่วนใหญ่ยัง เน้นบทบาทให้ครูเป็นศูนย์กลาง เช่น เกม ซึ่งไม่ สอดคล้องกับจุดประสงค์ของหลักสูตรที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนฝึกทักษะเป็นสำคัญ เพราะธรรมชาติ ของวิชาภาษาไทยเป็นวิชาที่ต้องฝึกทักษะมากกว่าจดจำเนื้อหาจากครูเพียงอย่างเดียว กวดย เหตุนี้การจัดการ เรียนการสอนโดยเฉพาะวิธีสอนของครูควรได้รับการปรับปรุงแก้ไข นักการศึกษา ใ้แก่นำวิธีการทางการสอน และแนวคิดด้านเทคโนโลยีการศึกษามาใช้ในวงการศึกษาเพื่อที่ จะส่งผลให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

วิธีจัดการเรียนการสอนวิธีหนึ่งที่จะช่วยพัฒนาการเรียนการสอนภาษาไทยให้ได้อย่างดี คือการใช้ชุดการสอนมินิคอร์ส เพราะชุดการสอนมินิคอร์สช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้และมีส่วน ร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน ทั้งยังเน้นการฝึกทักษะ ตลอดจนส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักคิด รู้จักแก้ปัญหาและมีบทบาทในการ เรียนมากที่สุดตามกระบวนการ และระบบของมินิคอร์ส

เป้าหมาย

ชุดการสอนมินิคอร์สนี้จัดทำขึ้นเพื่อเป็น เครื่องมือสำหรับครูที่สอนวิชาภาษาไทย ท 203 เรื่อง คีตบินเอก สามารถนำไปใช้ในการสอนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

จุดประสงค์ปลายทาง

เพื่อให้ นักเรียน

1. มีความรู้เกี่ยวกับที่มาและลักษณะของ เรื่องสั้น
2. แสดงความคิดเห็นโดยวาจาหรือโดยการเขียนเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน
3. ถ้ายกเรื่องที่ชอบมาได้อย่างถูกต้อง
4. เกิดทักษะในการฟัง พูด อ่านและเขียน

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

เมื่อนักเรียนเรียนจบบทเรียนนี้แล้ว นักเรียนสามารถ

1. เขียนสรุปที่มาและลักษณะของ เรื่องสั้น
2. ทศยคำถามจากเนื้อเรื่อง และอธิบายการใช้ภาษาในเรื่อง
3. บอกลักษณะนิสัยของตัวละคร
4. เขียนสรุปความรู้ที่ได้จากการศึกษาเรื่องสั้น

แผนการสอน

วิชาภาษาไทย เรื่องคือปิ่นเอก ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

ระยะเวลา	เนื้อเรื่อง/กิจกรรม	การจัดกลุ่ม
45 นาที	<u>ตอนที่ 1</u> ปีกการฟังเรื่องที่มาและลักษณะของเรื่องสั้น	
5 นาที	1. ครูบรรยาย "หลักการฟังสารที่ให้ความรู้"	กลุ่มใหญ่
10 นาที	2. นักเรียนฟังคำบรรยายจากแถบบันทึกเสียงเรื่องที่มาของเรื่องสั้น	กลุ่มใหญ่
20 นาที	3. นักเรียนอภิปรายแสดงความคิดเห็นจากบทความที่ได้ฟังเกี่ยวกับที่มาและลักษณะของเรื่องสั้น	กลุ่มย่อย
10 นาที	4. ประเมินผลการฟังเรื่องที่มาและลักษณะของเรื่อง	รายบุคคล
45 นาที	<u>ตอนที่ 2</u> แสดงความคิดเห็นโดยวาจาหรือโดยการเขียนเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน	
5 นาที	1. ครูชี้แจงหลักการเข้าร่วมกิจกรรมจากเอกสารที่ครูแจกให้	กลุ่มใหญ่
15 นาที	2. นักเรียนอภิปรายเนื้อเรื่องคือปิ่นเอกจากแผนโป่งใสภาพการทุน และเขียนบทสนทนาประกอบภาพ	กลุ่มย่อย
15 นาที	3. ตัวแทนกลุ่มออกมาเล่าสรุปเรื่องคือปิ่นเอกประกอบแผนใสภาพการทุน และคำสนทนาที่ช่วยกันเขียนขึ้น และบอกข้อคิดที่ได้จากเนื้อเรื่อง	กลุ่มย่อย
10 นาที	4. นักเรียนประเมินตนเอง	รายบุคคล

ระยะเวลา	เนื้อเรื่อง/กิจกรรม	การจัดกลุ่ม
45 นาที 5 นาที 30 นาที 10 นาที	<u>ตอนที่ 3</u> วิเคราะห์เรื่องคือเป็นเอก 1. ครูชี้แจงการดำเนินกิจกรรมศูนย์การเรียนรู้ 2. การรวมกิจกรรม 3. ประเมินผลงาน	กลุ่มใหญ่ กลุ่มย่อย กลุ่มย่อย
45 นาที 5 นาที 20 นาที 20 นาที	<u>ตอนที่ 4</u> เจ้าหรือเขียนเรื่องสั้นจากภาพเหตุการณ์ที่กำหนดให้ 1. ครูชี้แจงหลักกาชเข้าร่วมกิจกรรม 2. นักเรียนเขียนเรื่องสั้นจากภาพเหตุการณ์ที่กำหนดให้ 3. นักเรียนเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน	กลุ่มใหญ่ กลุ่มย่อย กลุ่มย่อย

รายละเอียดสำหรับผู้สอน

ชุดการสอนมินิคอร์ส	ศิลปินเอก
<u>ตอนที่ 1</u> ปีกการฟังเรื่องที่มาและลักษณะของเรื่องสั้น 45 นาที	

<u>กิจกรรมที่ 1</u> บรรยายหลักการฟังสารที่ให้ความรู้ 5 นาที	
<u>ขั้นสอน</u> ครูบรรยายหลักการฟังสารที่ให้ความรู้ และแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้ <u>สื่อ</u> เอกสารประกอบคำบรรยายเรื่อง "หลักการฟังสารที่ให้ความรู้"	

การฟังสารที่ให้ความรู้

การเอ่ยการฟัง

หมื่นระวังมารยาทอย่าพลาดเผลอ
 ไม่เด่นหมิ่นสัพหงกงหวางเรอ
 ไม่ชะเง้อชะโง่งงจำคำหวัคน
 ออย่าเหาแขนแขนเอกเซนกโก
 หาไซวหางวางโตไม่เป็นผอ
 จักหวัร่อเริงร่วมสรววมทน
 อยารอนรนคติทมนถวนความเอย

(สุทิววงศ์ พงษ์ไพบูลย์)

การฟัง

ในบรรดาทักษะการใช้ภาษา 4 อย่าง คือ ฟัง พูด อ่าน เขียน นั้น ทักษะที่ทรงไ้
 มากที่สุดคือทักษะฟัง ทั้งนี้คนเราเริ่มใช้ภาษาโดยการฟังก่อน การฟังจึงเป็นพื้นฐานให้เกิดทักษะพูด
 อ่านและเขียนตามมา ผู้ที่เกิษฐ์ข้อของการฟัง เช่น พูดมากโดยกำเนิดจะเป็นไปไม่สามารถพูดได้
 ทั้งนี้เพราะคนเราจะพูดได้ก็ต่อเมื่อได้ยินเสียงคนอื่นพูดมาก่อน ในเวลานี้ถึงแม้จะมีวิทยาการใหม่ ๆ
 ช่วยให้เราพูดและเป็นไปอ่านและเขียนหนังสือได้ แต่ประสิทธิภาพที่จะใช้ทักษะอ่านและเขียนก็ด้อยกว่า
 คนที่หูเป็นปกติ สามารถฟังและพูดได้

การฟังเป็นพื้นฐานของการใช้ภาษาและเมื่อเกิดสำคัญของความรู้ คนโบราณจึงจัดให้การฟัง
 เป็นองค์ประกอบประการแรกของความเป็นนักปราชญ์ ซึ่งมี 4 อย่าง คือ ฟัง คิด ถาม และเขียน หรือ
 ที่เรียกว่า สุ. จิ. ปุ. จิ. นั่นเอง

ความหมายของการฟัง

การฟัง หมายถึง การค้นหาความหมายที่แท้จริงของเสียงที่ได้ยิน ไม่ว่าจะเป็นเสียงคนพูด เสียงดนตรี และเสียงธรรมชาติ ไม่ใช่นึกเอาเอาเองตามที่ตนรู้สึก การฟังจึงหมายถึง การฟังรู้เรื่อง รู้จักใช้วิจารณญาณว่าสิ่งใดควรฟัง ไม่ควรฟัง สิ่งใดควรเชื่อ ไม่ควรเชื่อ และสามารถถ่วงนกรองสิ่งที่ได้ยินได้ฟังไปใช้ประโยชน์ได้

การฟังโดยทั่วไปควรมีความมุ่งหมายดังนี้

1. ฟังเพื่อจับใจความสำคัญ
2. ฟังเพื่อหาเหตุผลสนับสนุนความเชื่อหรือความขัดแย้ง
3. ฟังเพื่อให้เกิดความซาบซึ้งในคุณค่า อาจเป็นคุณค่าทางวรรณคดี กวีกรรม ฯลฯ
4. ฟังเพื่อเสริมสร้างสติปัญญาและความรู้

หลักการฟังที่ดี

การฟังที่ดีมีหลักปฏิบัติดังนี้

1. มีมารยาทในการฟัง โดยแสดงความสนใจต่อบุคคล ไม่แสดงอาการเฉยเมย หรือชักจูงหาคอยชักถามเมื่อผู้พูดให้อโอกาส ฟังด้วยความอดทนและมีใจกว้าง ถ้าเป็นการฟังในที่ประชุมมีการให้เกียรติผู้พูดโดยการปรบมือ
2. ฟังอย่างมีวิจารณญาณ โดยเอาใจจกจอต่อการฟัง คอยติดตามเรื่องที่ฟังและแยกแยะส่วนที่เป็นเหตุผลที่แท้จริง และความคิดเห็นส่วนตัวของผู้พูด
3. ฟังให้ถี่ถ้วนรอบคอบ โดยจับสาระสำคัญให้ได้ก่อนรายละเอียดหรือพหุความ อาจจดบันทึกหัวข้อความรู้สำคัญเพื่อหวนเวลาและช่วยความจำพร้อมกันไปด้วย
4. ฟังให้ไต่คุณค่าทางจิตใจ โดยหัวใจให้คล้อยไปตามเรื่องที่ฟัง เพื่อให้เกิดอารมณ์สุนทสนาน เกิดความเห็น โดยการฟังบทละคร บทโทรทัศน์ ปรากฏการณ์ธรรม บทเพลง เป็นต้น

กิจกรรมที่ 2 ฟังคำบรรยายจากแถบบันทึกเสียงเรื่องที่มาของเรื่องสั้น

10 นาที คุณลักษณะของเรื่องสั้นจากแผนที่ประกอบคำบรรยาย

ขั้นตอน

1. ครูเปิดแถบบันทึกเสียงเรื่องที่มาของเรื่องสั้น
2. นักเรียนจกสารสำคัญไว้
3. ครูฉายแผนที่ประกอบคำบรรยายจากแถบบันทึกเสียงเกี่ยวกับลักษณะของเรื่องสั้น
4. แบ่งนักเรียนออกเป็น 5 กลุ่มย่อยเพื่อเขียนอภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับ

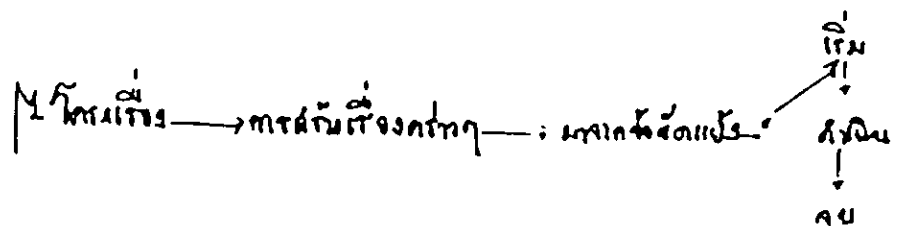
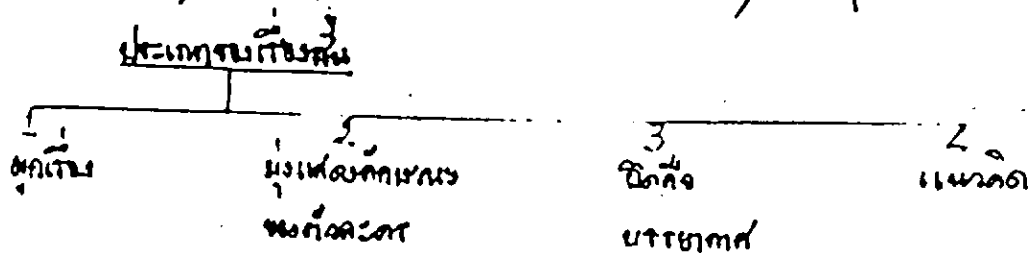
เรื่องที่ฟัง

สื่อ

1. แถบบันทึกเสียงเรื่องที่มาและลักษณะของเรื่องสั้น
2. เครื่องบันทึกเสียง
3. แผนที่แสดงลักษณะของเรื่องสั้น
4. เครื่องฉายแผนที่
5. เอกสารประกอบคำบรรยายเรื่องที่มาและลักษณะของเรื่องสั้น

134

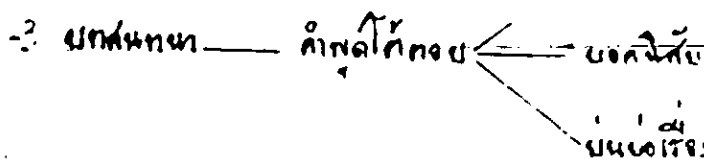
เรื่องสั้น เป็นบันเทิงคดีชนิดหนึ่งที่ภาษาแบบอย่างมาจากบทละคร มักมีเค้าโครงเรื่องและตัวละครที่ชัดเจน เรื่องสั้นนั้นที่ระบอบการปกครองอยู่ในภาวะต่างๆ แล้วตัวผู้เขียนนั้นหากแก้ไขสถานการณ์จนกระทั่งจบโดยสมบูรณ์

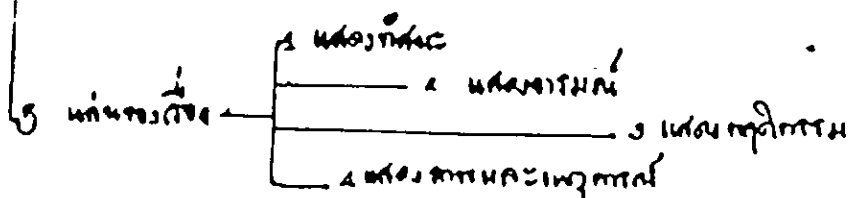
องค์ประกอบของเรื่องสั้น

2 ตัวละคร — ไม่ควรเกิน 5 ตัว

ดำเนินเรื่อง

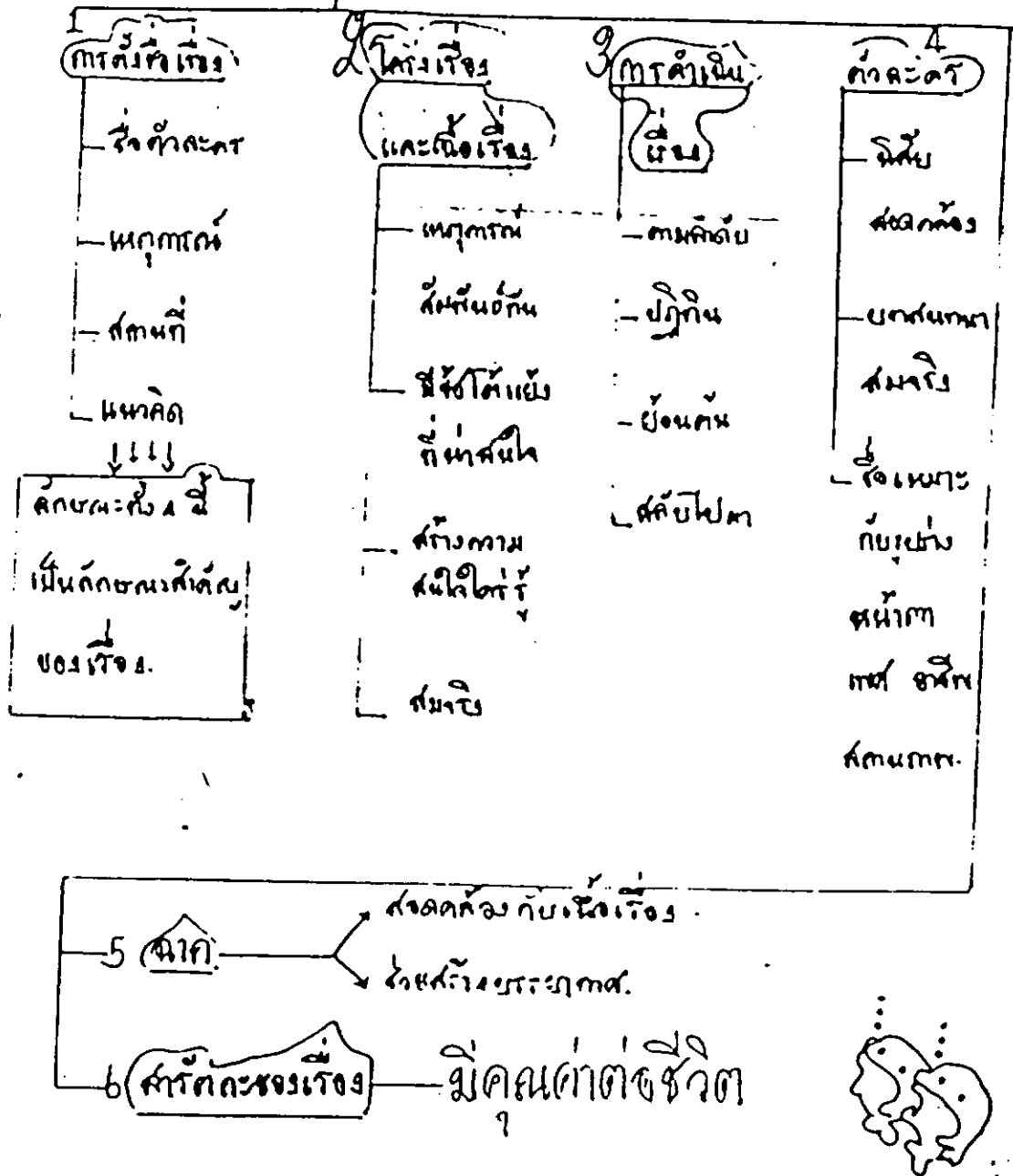

4 ฉาก — สถานที่อันมีผลต่ออารมณ์

กลวิธีในการเขียนเรื่องสั้น

135

เอกสารสำหรับครู-นักเรียน

เอกสารหมายเลข 2

ที่มาและลักษณะของเรื่องสั้น

เรื่องสั้น คือมันเหิงคี่ชนิดหนึ่งที่เราเขาแบบอย่างมาจากชาวตะวันตก เนื้อเรื่องและตัวละครในเรื่องอยู่ตรงสมมติขึ้น โดยผูกเรื่องให้ข้อขัดแย้งของตัวละครกับสถานการณ์ต่าง ๆ หรือข้อขัดแย้งภายในตัวละคร เองอันจะนำมาสู่การดำเนินเรื่อง ข้อขัดแย้งดังกล่าวนั้นก็คือแก่นของเรื่อง

การเขียนเรื่องสั้นบางคนก็คิดว่าง่าย แต่เรื่องสั้นที่คนเขียนยาก เพราะเรื่องสั้นที่ดีจะต้องแสดงแนวคิดที่น่ามาชมกิต ต้องยั่วให้คนอ่านใช้ความสังเกต ผู้เขียนเรื่องสั้นที่ดีจะไม่อธิบายเหตุผลของตัวละคร หรือสถานที่ เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นมากนัก จะกล่าวแต่พอให้ผู้อ่านวาดภาพได้เท่านั้น

องค์ประกอบของเรื่องสั้น

1. โครงเรื่อง หมายถึงการผูกเค้าโครงของเรื่องหรือการสร้างเรื่องคร่าว ๆ ซึ่งผู้เขียนแต่ละคนจะมีวิธีการสร้างเค้าโครงเรื่องต่างกันโดยมุ่งให้เห็นถึงความขัดแย้งเพื่อนำไปสู่จุดสุดยอดของเรื่อง และมีวิธีการปิดเรื่องอย่างฉับพลัน
2. ตัวละคร ตัวละครนั้นจะมีบทบาทสำคัญที่สุดเพียงตัวเดียว ตัวละครอื่น ๆ เป็นเพียงตัวประกอบเพื่อให้เรื่องดำเนินไปอย่างสะดวกและถึงจุดหมายเร็วขึ้น ปกติแล้วไม่ควรมีเกิน 5 ตัว
3. บทสนทนา คือคำพูดโต้ตอบกันของตัวละคร ไม่ใช่คำบรรยายเรื่อง หรือบรรยายฉาก
4. ฉาก คือสถานที่ที่ตัวละครใช้แสดงนาฏการ เช่น อาคาร สถานที่ สวน น้ำตก ทะเล ฉากที่ดีจะต้องช่วยให้ผู้อ่านมองเห็นตัวละครได้ดียิ่งขึ้น เป็นผลต่ออารมณ์และการดำเนินเรื่องด้วย
5. แก่นของเรื่อง หมายถึงแนวคิด หัสนะหรือเจตนาบางอย่างที่คอยข้างหนึ่งของผู้แต่งที่ต้องการให้ผู้อ่านได้

กลวิธีในการเขียนเรื่องสั้น

1. การตั้งชื่อเรื่อง ก็เพื่อดึงดูดใจผู้อ่านให้เกิดความสนใจอยากอ่านเรื่องนั้นทันที การตั้งชื่อผู้เขียนของพยายามให้ผู้อ่านสะดุดตาสะดุดใจ เชิญชวนและท้าทายให้ผู้อ่านอยากอ่าน

แนวทางในการตั้งชื่อเรื่อง นักเขียนเรื่องดีมักจะนำเอาสิ่งต่อไปนี้มาตั้งชื่อเรื่อง

- 1.1 ชื่อตัวละครสำคัญ
- 1.2 เหตุการณ์สำคัญ
- 1.3 สถานที่สำคัญ
- 1.4 แนวคิดที่สำคัญ

2. โครงเรื่องและเนื้อเรื่อง เป็นส่วนสำคัญของวรรณกรรมประเภทนี้ โครงเรื่องที่ควรจะมีลักษณะดังนี้

- 2.1 มีความสัมพันธ์กันระหว่างเหตุการณ์ต่างๆ ในเรื่องและระหว่างบุคคลในเรื่อง
- 2.2 มีข้อโต้แย้งที่น่าสนใจ อาจเป็นข้อขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อมหรือระหว่างมนุษย์กับความรู้สึกภายในของตัวเองก็ได้
- 2.3 มีการสร้างความสนใจใคร่รู้เรื่องตลอดไป อาจจะทำให้หลายวิธี เช่นการบอกใบ้ให้ผู้อ่านทราบว่าจะมีเหตุการณ์สำคัญเกิดขึ้นในตอนต่อไป การจบเรื่องโดยทิ้งปัญหาไว้ให้ผู้อ่านอยากดูอยากเห็น เป็นต้น

2.4 มีความสมจริง คือเรื่องราวที่เกิดขึ้นนั้นเป็นไปอย่างสมเหตุสมผล มิใช่บังเอิญหรือประจวบเหมาะที่มีน้ำตาไหลอาบแก้มไป

3. กวีศิลป์ในการดำเนินเรื่องมีหลายแบบ เช่น

- 3.1 ดำเนินเรื่องตามลำดับปฏิทิน คือเริ่มเรื่องตั้งแต่ตัวละครเด็ก เทียบโตเป็นเด็ก เป็นวัยรุ่น เป็นหนุ่ม เป็นสาว แก่ แล้วถึงแก่กรรม
- 3.2 ดำเนินเรื่องย้อนกลับ เป็นการเล่าเรื่องในตอนท้ายเสียก่อนแล้วย้อนกลับไปที่เล่าตั้งแต่ต้นจนจบ

3.3 ดำเนินเรื่องสลับไปมา คือการเริ่มเรื่องตอนหนึ่งตอนใดก่อนก็ได้

4. ตัวละคร

4.1 ลักษณะนิสัยของตัวละคร ตัวละครที่ดีต้องมีลักษณะนิสัยหลายอย่าง มีความต้องการอย่างคนธรรมดา มีการกระทำสอดคล้องกับนิสัยของคน การเปลี่ยนลักษณะนิสัยตัวละครก็ต้องเป็นไปอย่างสมเหตุสมผล

4.2 บทสนทนาของตัวละครต้องมีความสมจริง สอดคล้องกับฐานะและลักษณะนิสัย
ของตัวละครในเรื่อง มีส่วนช่วยในการดำเนินเรื่องให้เรื่องน่าอ่าน มีชีวิตชีวา

4.3 ข้อ ต้องเหมาะสมกับรูปร่างหน้าตา เพศ อาชีพ สถานภาพทางสังคม ฯลฯ

5. ฉาก ฉากที่คิดต้องมีลักษณะดังนี้

5.1 สอดคล้องกับเนื้อเรื่องและช่วยสร้างบรรยากาศ

5.2 ถูกต้องตามสภาพความเป็นจริง

6. สารัตถะของเรื่อง หมายถึงแนวคิดหรือเจตนารมณ์อย่างใดอย่างหนึ่งของผู้แต่ง
หรือการสื่อสารมายังผู้อ่าน สารัตถะที่พึงปรารถนาของผู้อ่านนั้นจะต้องมีคุณค่าพอชีวิตไม่ทางใด
ก็ทางหนึ่ง

กิจกรรมที่ 3 อภิปรายแสดงความคิดเห็นจากบทความที่ได้อ่าน

20 นาที

ขั้นตอน

1. นักเรียนทุกคนร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่ฟังอย่างมีหลักการพร้อมทั้งยกตัวอย่างเรื่องสั้นประกอบให้เห็นชัดเจน
2. ตัวแทนกลุ่มเขียนบันทึกความรู้ที่ได้จากการอภิปรายแสดงความคิดเห็นในเรื่องที่ได้อ่าน

สื่อ

ใบงาน-บันทึกการอภิปราย

ใบงานตอนที่ 1 กิจกรรมที่ 3บันทึกการอภิปรายเรื่อง วัฒนาและลักษณะของเรื่องสั้น

คำสั่ง หลังจากให้นักเรียนฟังคำบรรยายเรื่องวัฒนาและลักษณะของเรื่องสั้นแล้วให้นักเรียนคิดว่าเรื่องสั้น
มีลักษณะคล้ายงานเขียนประเภทใดและที่เรียกว่าเรื่องสั้นนั้นเหมาะสมแล้วหรือไม่ จงอภิปราย

กิจกรรมที่ 4 ประเมินผลการฟังเรื่องที่มาและลักษณะของเรื่องสั้น

10 นาที

ขั้นตอน

1. ครูชี้แจงว่าการประเมินตนเองมีความสำคัญอย่างไร เพราะจะช่วยให้เราทราบว่าตนมีความรู้มากน้อยเพียงใด
2. ให้นักเรียนทุกคนทำแบบฝึกหัดเพื่อประเมินตนเอง
3. เฉลยแบบฝึกหัด

สื่อ

แบบฝึกหัดสรุปกิจกรรม

แบบฝึกหัดสรุปกิจกรรม (ตอนที่ 1 กิจกรรมที่ 4)

คำชี้แจง หลังจากให้นักเรียนฟังคำบรรยายหลักการฟังสารที่ให้ความรู้และบทความเกี่ยวกับที่มาและลักษณะของเรื่องสั้นแล้ว ของประเมินผลงานเองว่ามีความเข้าใจมากน้อยเพียงใด โดยตอบคำถามต่อไปนี้ด้วยตนเอง

1. เรื่องสั้นไทยได้รับแรงบันดาลใจมาจาก _____
2. การแต่งเรื่องสั้นชิ้นครั้งแรกในสมัยรัชกาลที่ _____
3. เรื่องสั้นเป็นงานเชิงคดีหรือสารคดี _____
4. เรื่องสั้นที่ควรนิยามลักษณะอย่างไร _____
5. องค์ประกอบของเรื่องสั้นใดแก่อะไรบ้าง _____

แผ่นโปสเตอร์แผ่นที่ 1เจดีย์กิจกรรมที่ 4 ตอนที่ 1

1. ตะวันตก
2. รัชกาลที่ 6
3. บ้านเพิงคึก
4. มีแนวคิดอย่างไรต่ออย่างหนึ่งที่คุณค่าแก่ชีวิต
5. 1. โครงเรื่อง
 2. ตัวละคร
 3. บทสนทนา
 4. ฉาก
 5. แก่นเรื่อง

เจดีย์กิจกรรมที่ 4 ตอนที่ 2

1. เพราะหน้าที่ไม่เหมาะสมจะเป็นพระเอก
2. เพราะเคยแกล้งแสดงใจสมบทบาท ถูกใจคนดู
3. เพราะการแสดงภาพยนตร์ เป็นการแสดงที่ใสฉากรจริง ๆ มากกว่าการแสดงฉากร
4. รูปร่างหน้าตาและความสามารถ
5. ของการอวดวงการภาพยนตร์ไทยในสมัยนั้น

ชุดการสอนมินิคอร์ส

หิมนินเอก

ตอนที่ 2 นักเรียนแสดงความคิดเห็นโดยวาจาหรือโดยการ เขียนเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน

45 นาที

กิจกรรมที่ 1 ชี้แจงหลักการ เข้าร่วมกิจกรรม

5 นาที

ขั้นตอน

1. ครูชี้แจงหลักการ เข้าร่วมกิจกรรมการอภิปรายและการ เขียนบทสนทนา
2. แบ่งนักเรียนออกเป็น 5 กลุ่มย่อยเพื่อเขียนอภิปรายและเขียนบทสนทนา
3. ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้

สื่อ

เอกสารประกอบการบรรยายเรื่อง การ เขียนบทสนทนา

เรื่อง การเขียนบทสนทนา

บทสนทนา คือคำพูดโต้ตอบกันของตัวละคร ไม่ใช่คำบรรยายเรื่อง หรือบรรยายฉาก
 บทสนทนาที่ดีควรมีลักษณะดังนี้คือ

1. บทสนทนาช่วยดำเนินเรื่องไปด้วย คือทำให้ผู้อ่านทราบเรื่องเพิ่มขึ้นจากการอ่าน
 บทสนทนาของตัวละคร เช่นทราบว่าเดิมเขาเป็นใคร มาที่นี่เพื่ออะไร เขาตกกายอย่างไร

2. บทสนทนาที่ช่วยบอกให้ทราบลักษณะนิสัยของตัวละคร เช่น คนที่โง่งมจะพูดจา
 อย่างไร คนสุภาพจะพูดจาอย่างไร นั่นคือผู้เขียนจะต้องให้บทสนทนาแก่ตัวละครแต่ละตัว
 เหมาะสมกับนิสัย

3. บทสนทนาจะช่วยในการยืนยันเรื่อง คือเหตุการณ์ใดไม่สำคัญในเรื่องแต่จำเป็น
 ต้องอ้างถึงอาจนำมากล่าวไว้ในบทสนทนาของตัวละครแทน

การเขียนบทสนทนาแล้วควรเลือกให้เหมาะสมกับเนื้อเรื่องว่าบทสนทนาที่แต่งขึ้นมีลักษณะใน
 ทางใด ช่วยดำเนินเรื่อง บอกลักษณะนิสัย หรือยืนยันเรื่อง

กิจกรรมที่ 2 อภิปรายเหตุการณ์จากแผ่นโปรงใสภาพการ์ตูนและเขียนบทสนทนาประกอบ

15 นาที

ขั้นสอน

1. ครูแจกแผ่นโปรงใสภาพการ์ตูนเรื่องคือบินเอกให้นักเรียนกลุ่มละ 4 ภาพ
2. นักเรียนทุกกลุ่มอภิปรายเหตุการณ์ตามเนื้อเรื่องคือบินเอกจากแผ่นโปรงใสภาพการ์ตูนและเขียนบทสนทนาประกอบภาพลงในไม้ขีดเสนอดลงงานการเขียนบทสนทนา
3. ตัวแทนกลุ่มเสนอดลงงานหน้าชั้นเรียน

สื่อ

1. แผ่นโปรงใสภาพการ์ตูน 5 ชุด 20 ภาพ
2. เครื่องฉายภาพข้ามศีรษะ
3. ใบงานเสนอดการอภิปรายเหตุการณ์จากแผ่นโปรงใสภาพการ์ตูน
4. ใบงานเสนอดการเขียนบทสนทนา

ใบงาน เสนอผลการอภิปรายเหตุการณ์จากแผนโปร่งในภาพการ์ตูน ตอนที่ 2 กิจกรรมที่ 2

ผู้ร่วมการอภิปราย 1. _____ ภาพการ์ตูนชุดที่ _____

กลุ่ม _____ 2. _____ ลำดับภาพที่ _____

3. _____

4. _____

5. _____

ใบงาน

เสนอเอกสาร เขียนบทสนทนา

ตอนที่ 2 กิจกรรมที่ 2

ผู้ร่วมกิจกรรม

1. _____

ภาพการ์ตูนชุดที่ _____

กลุ่ม _____

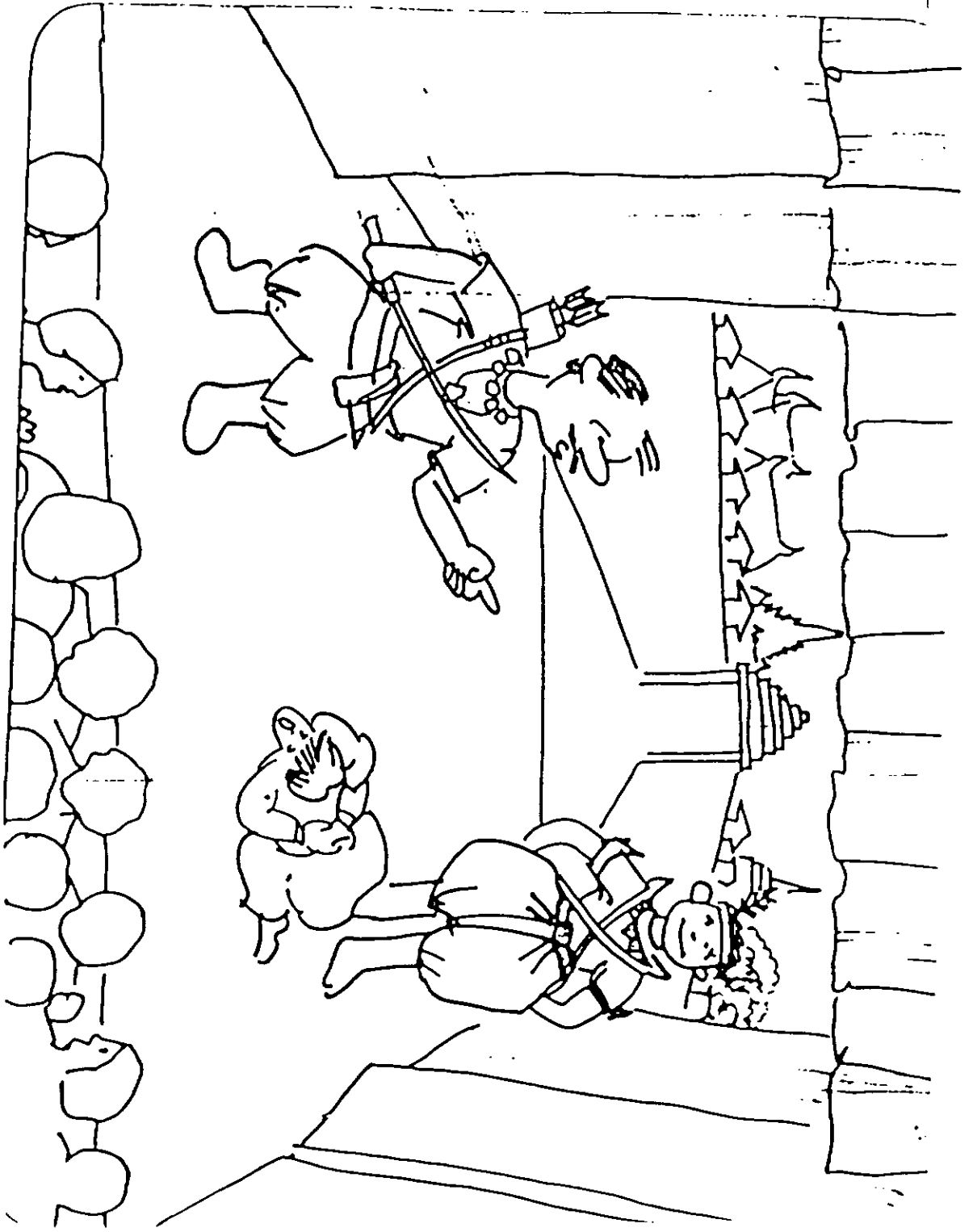
2. _____

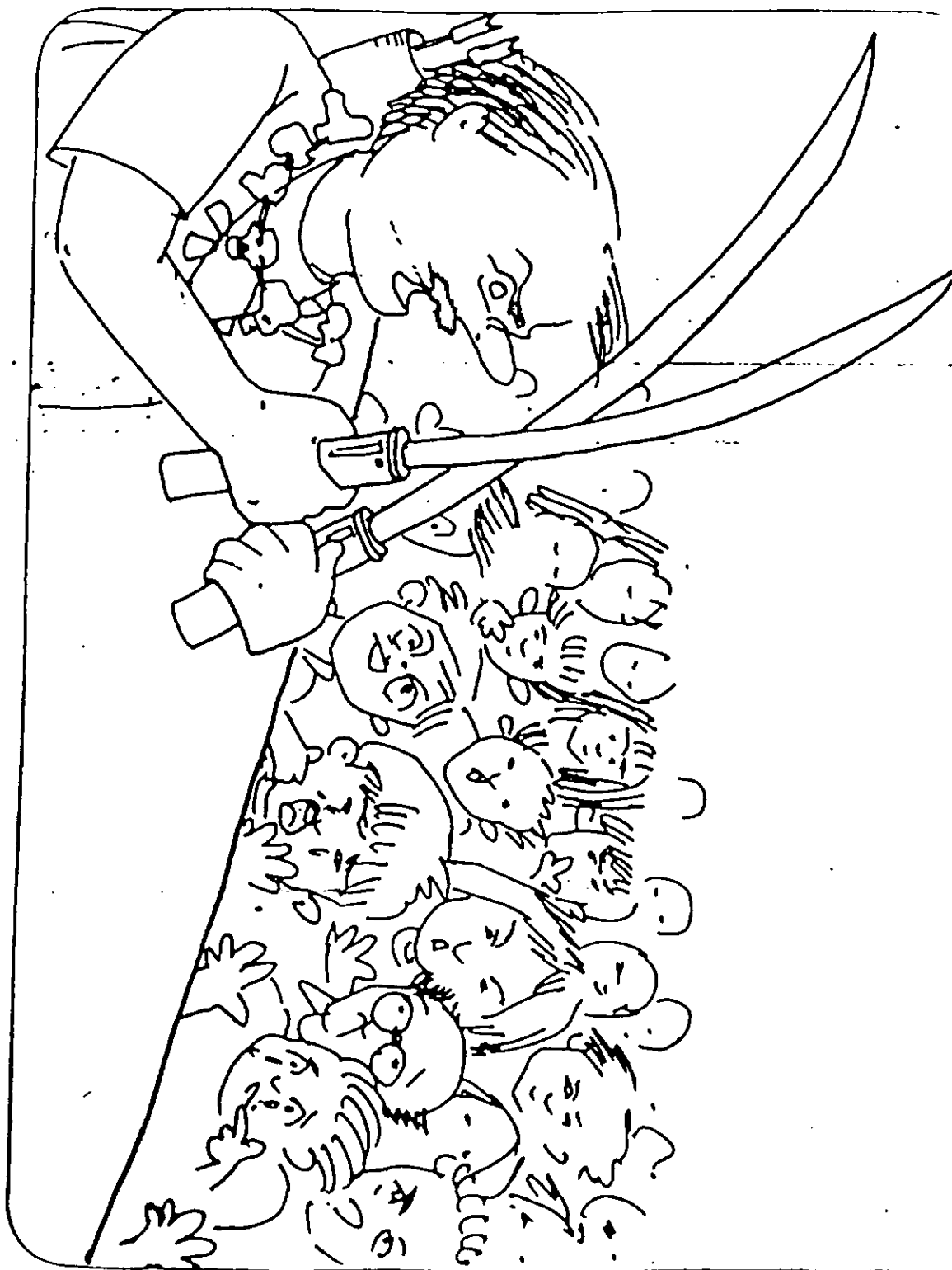
สำคัญภาพที่ _____

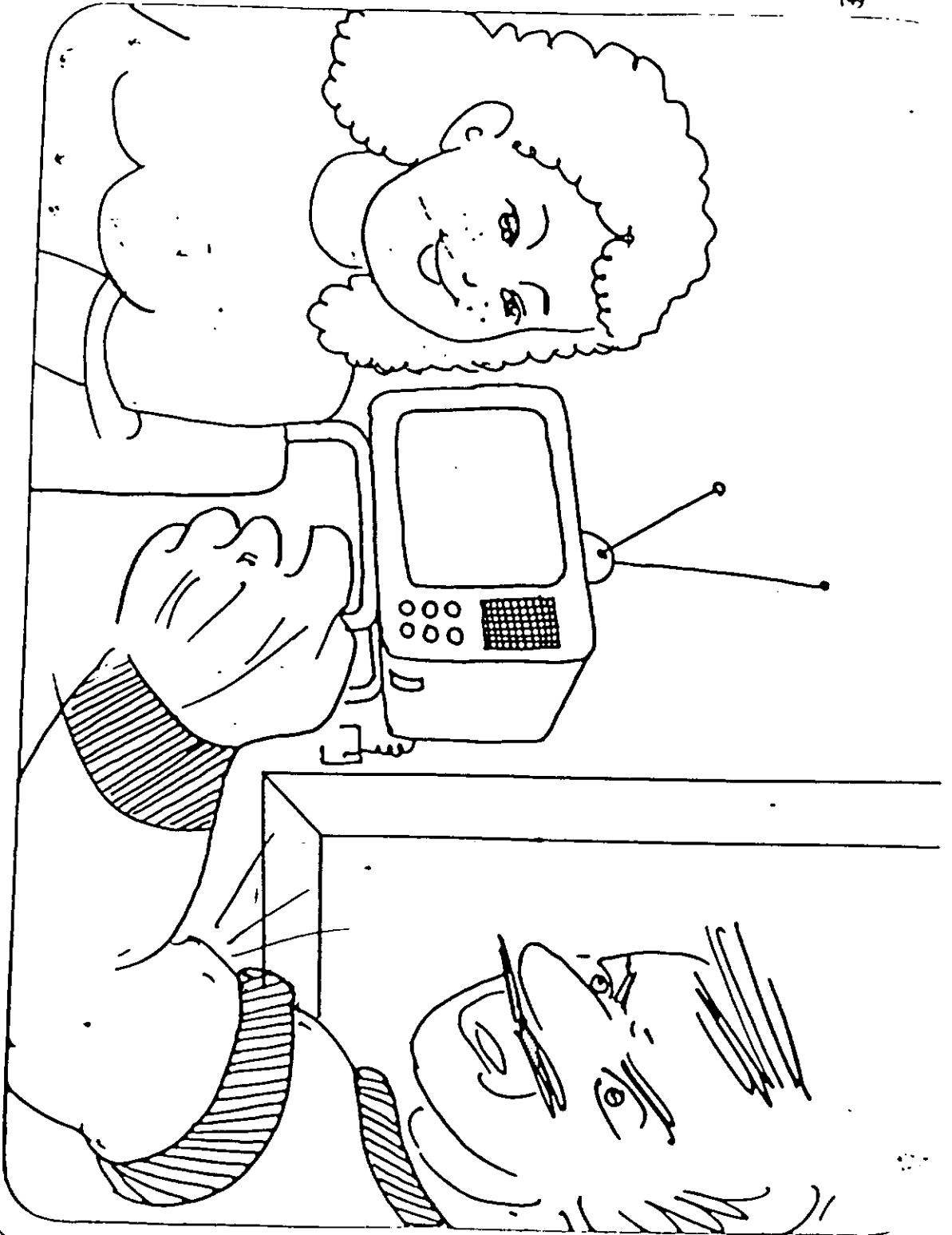
3. _____

4. _____

5. _____

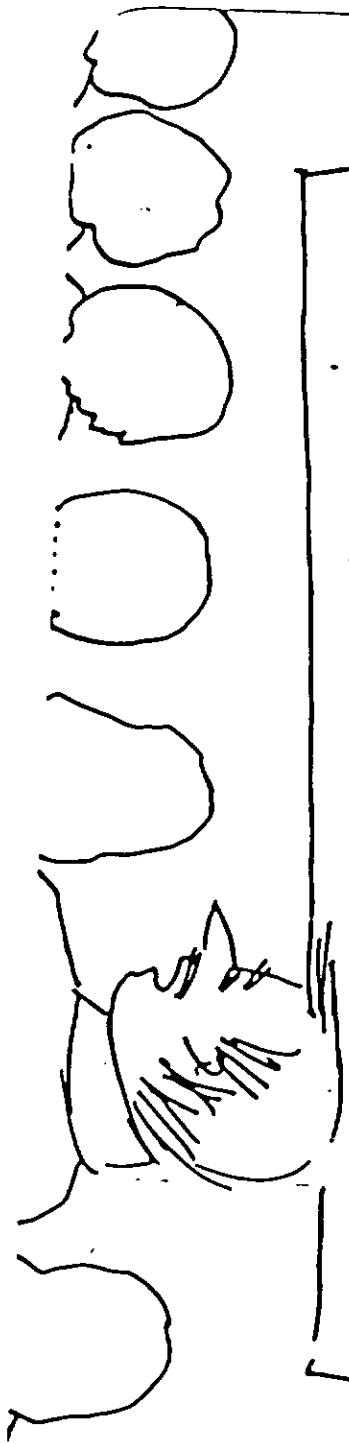

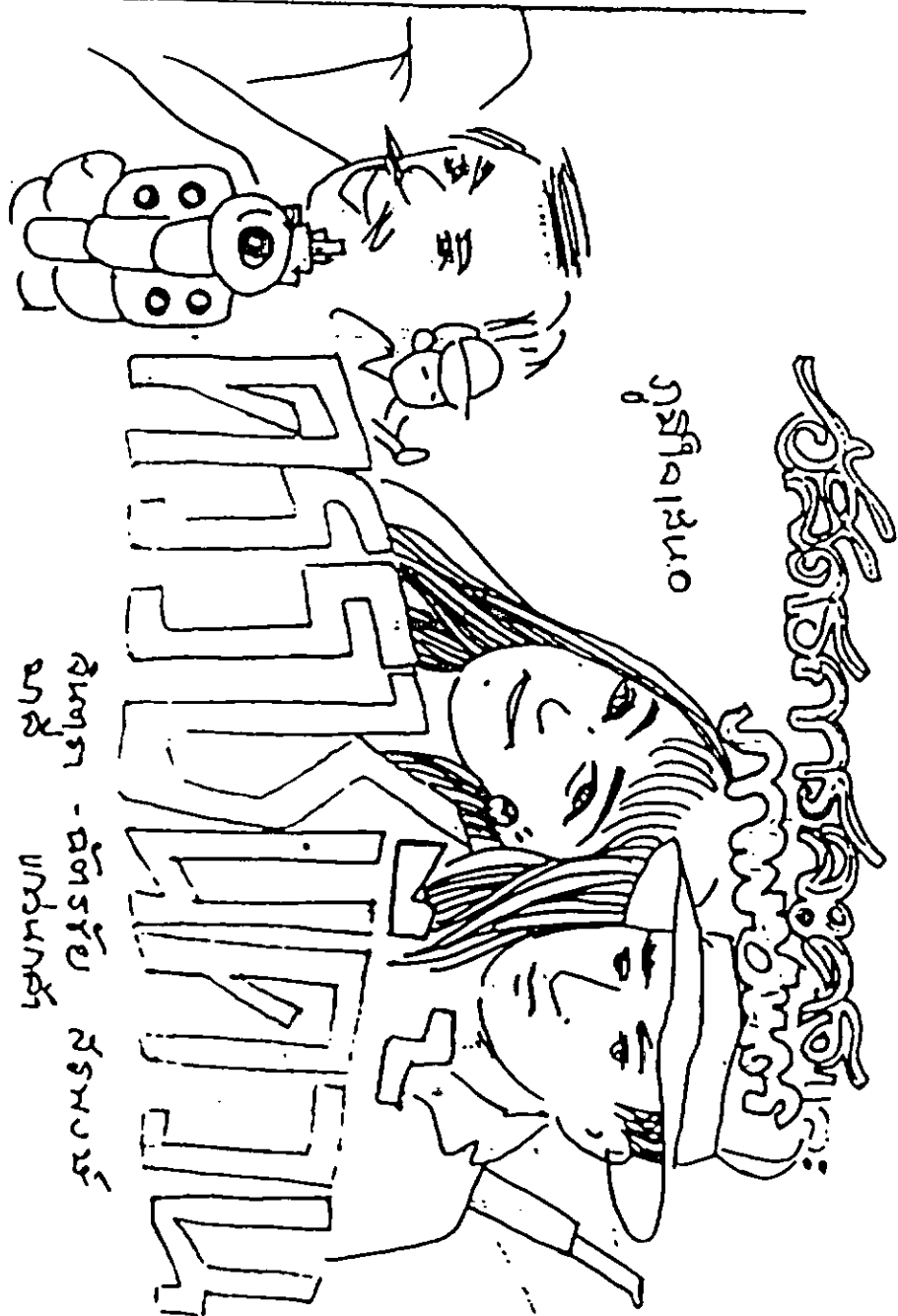

အိပ်မက်မြင်

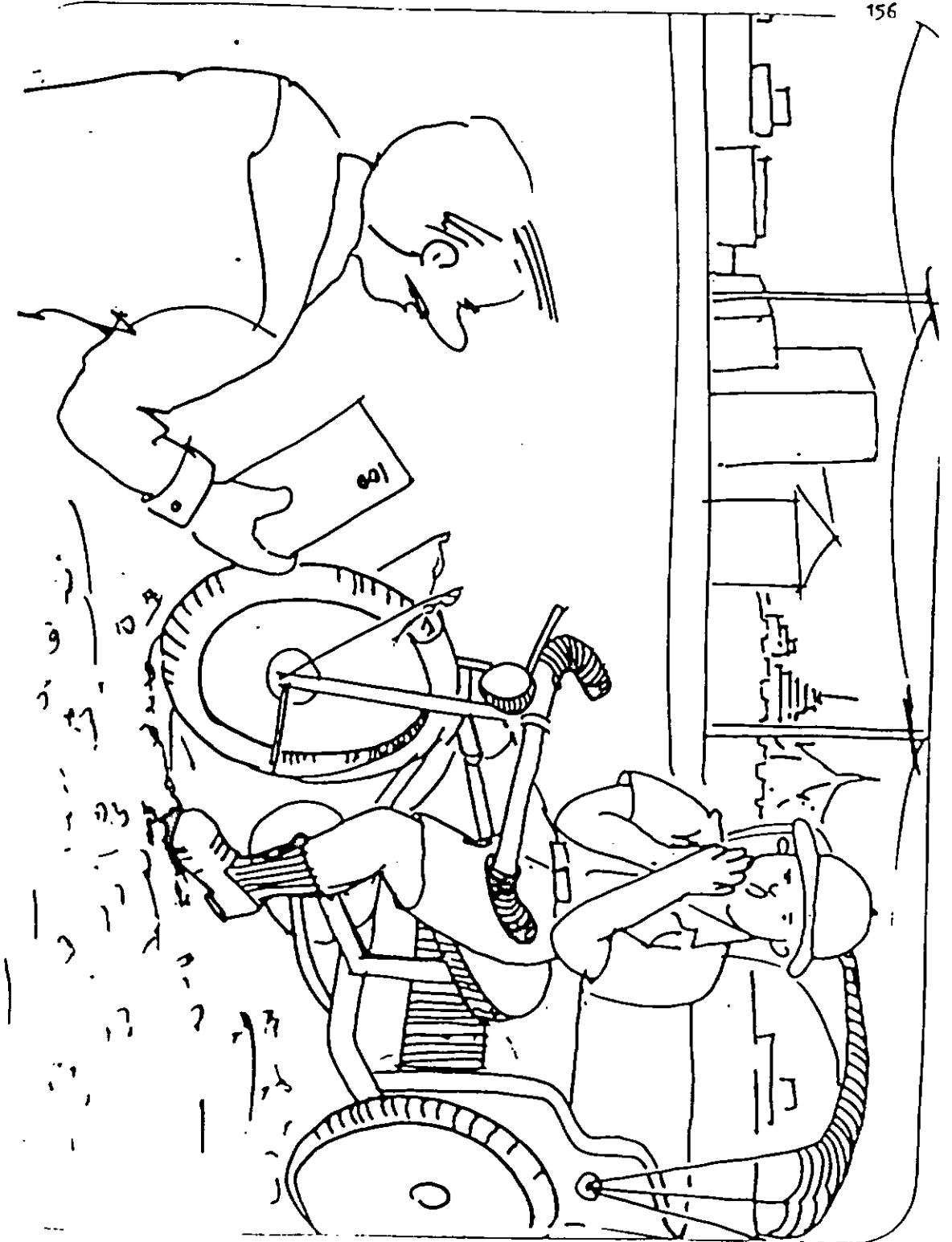

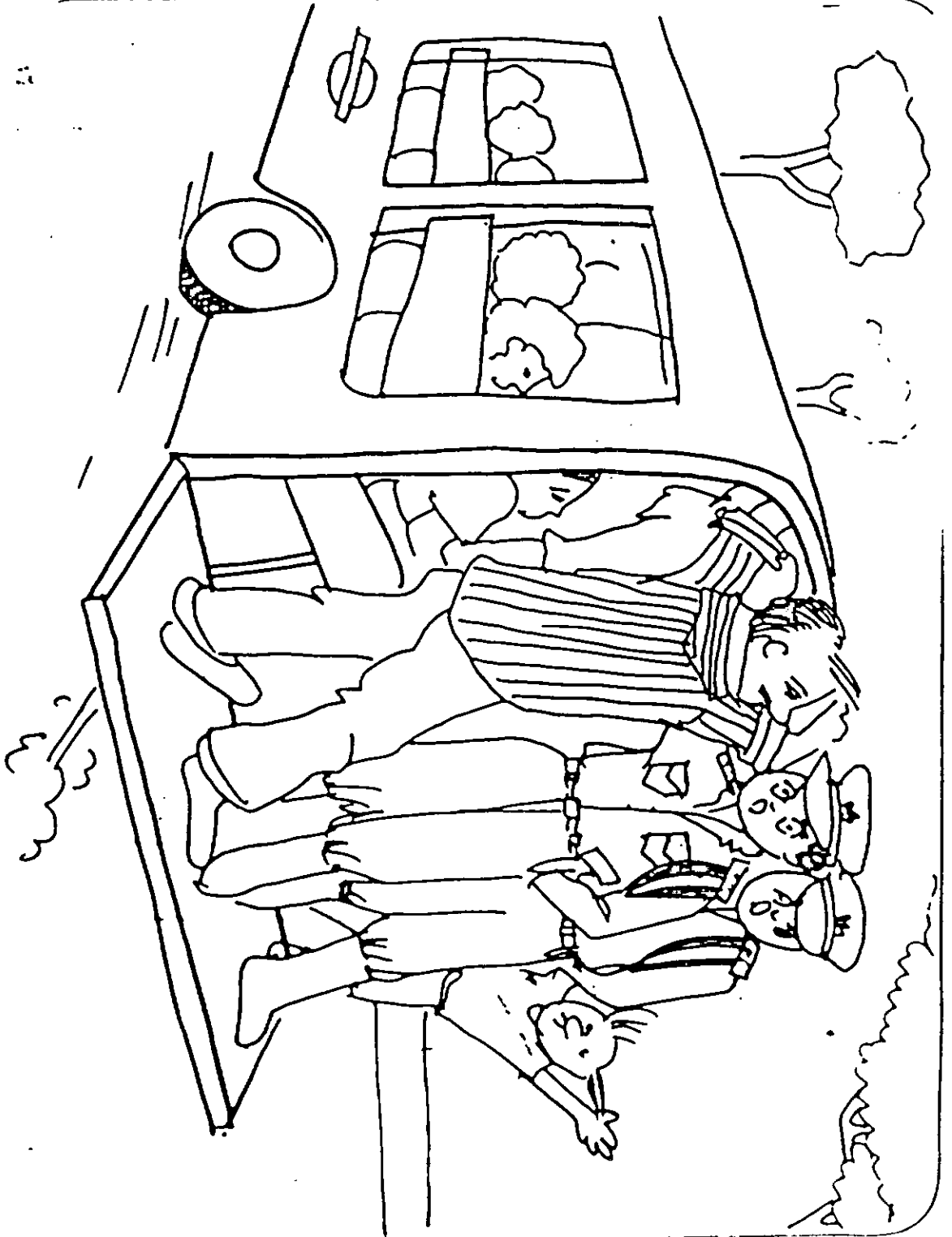

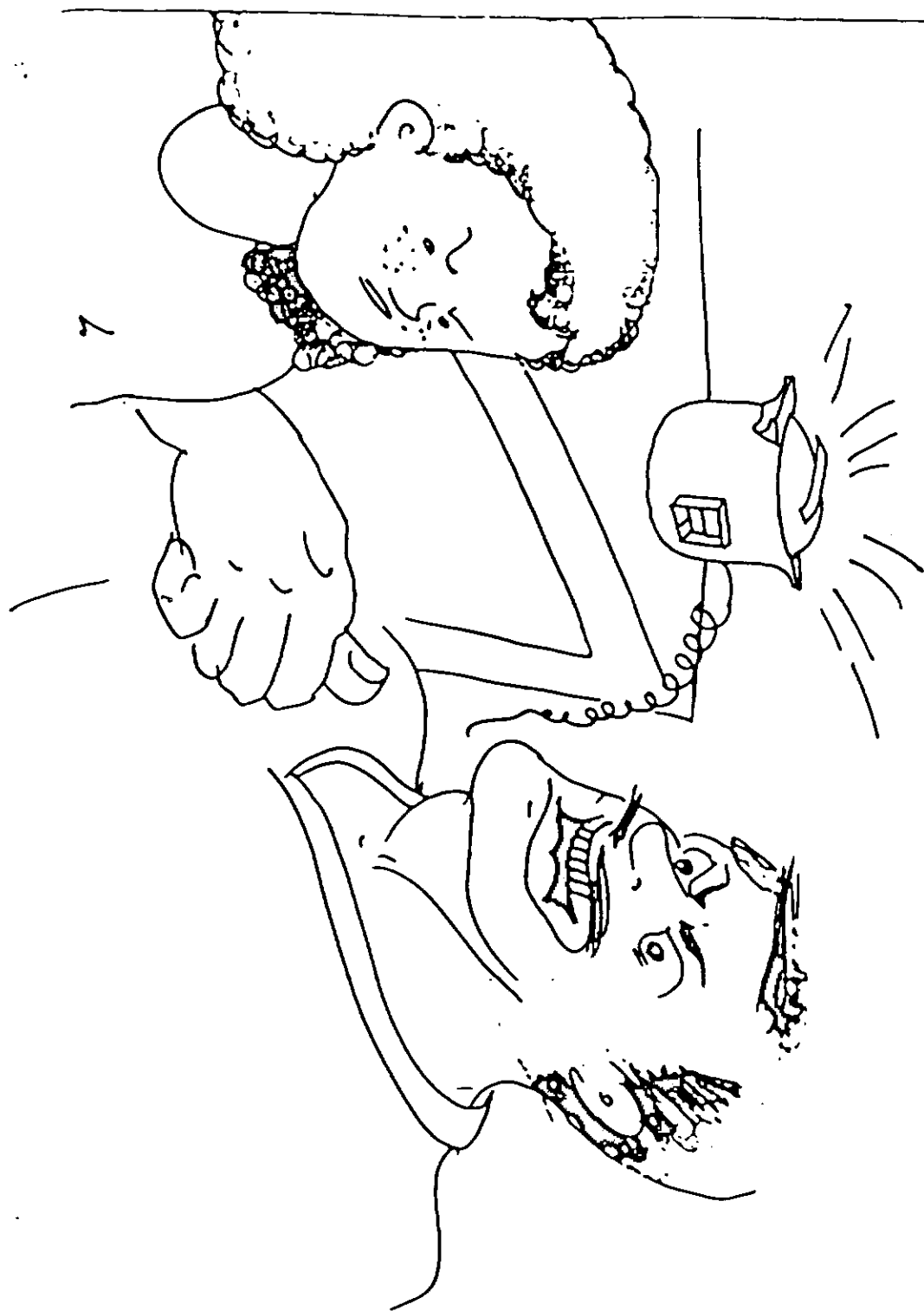

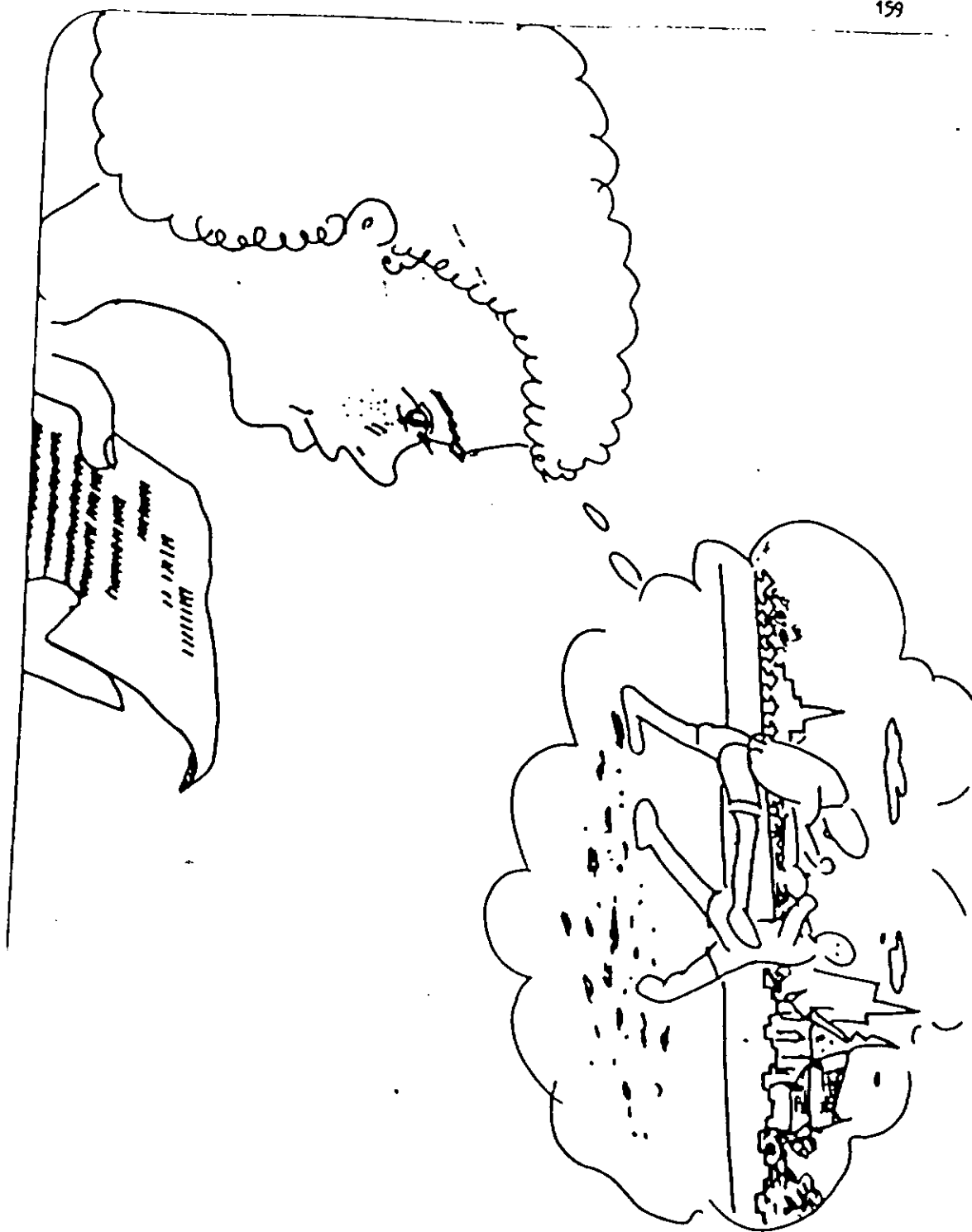

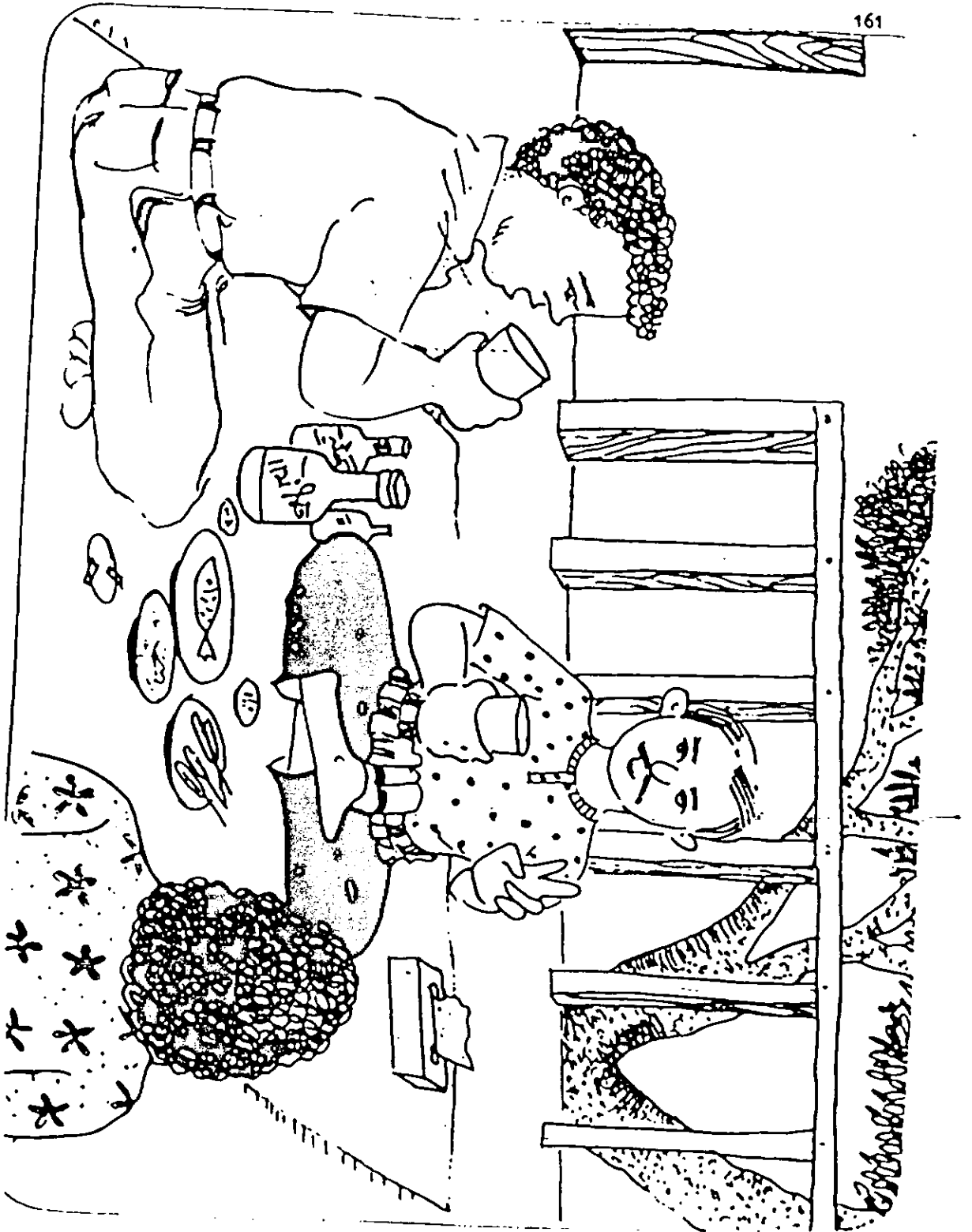

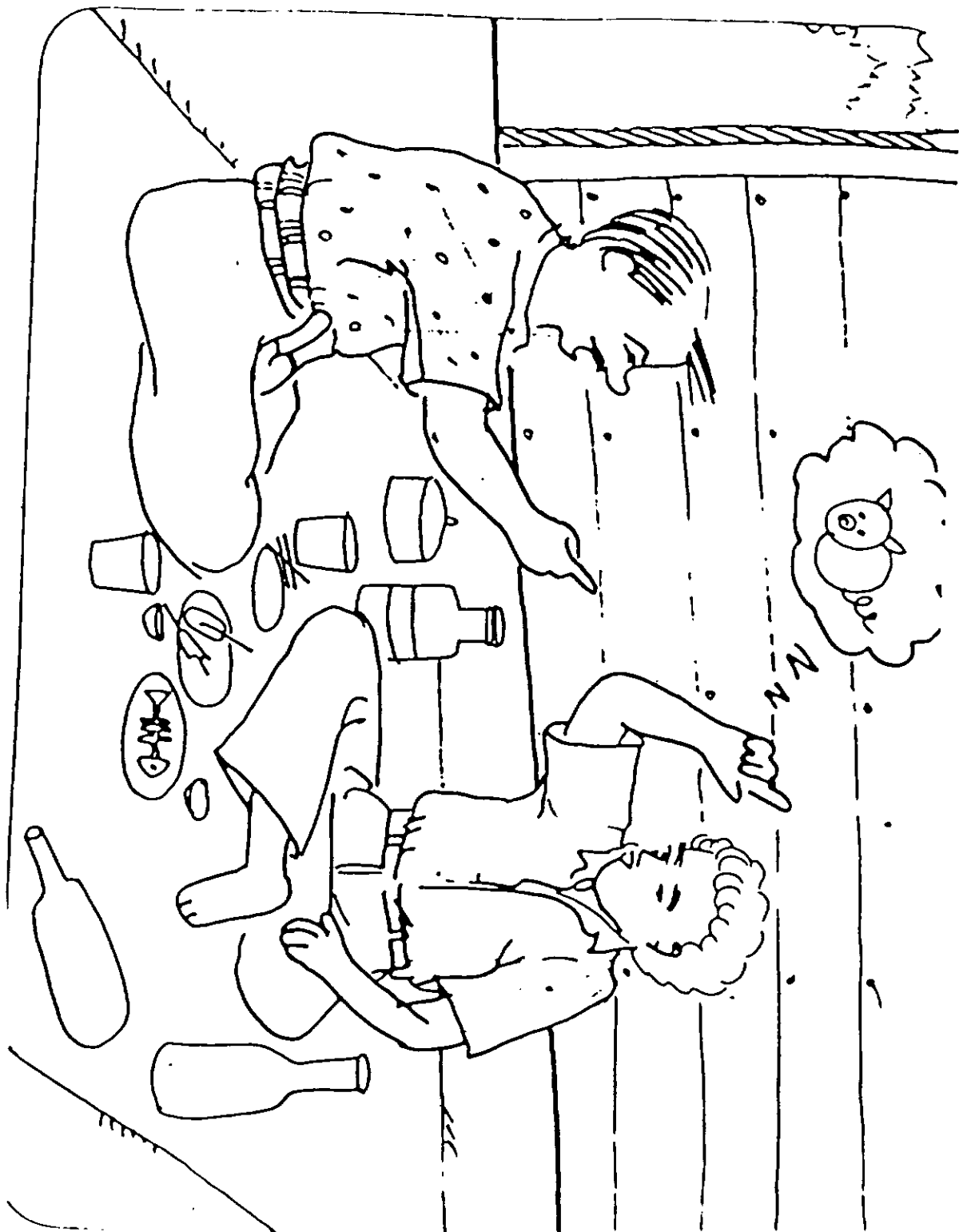

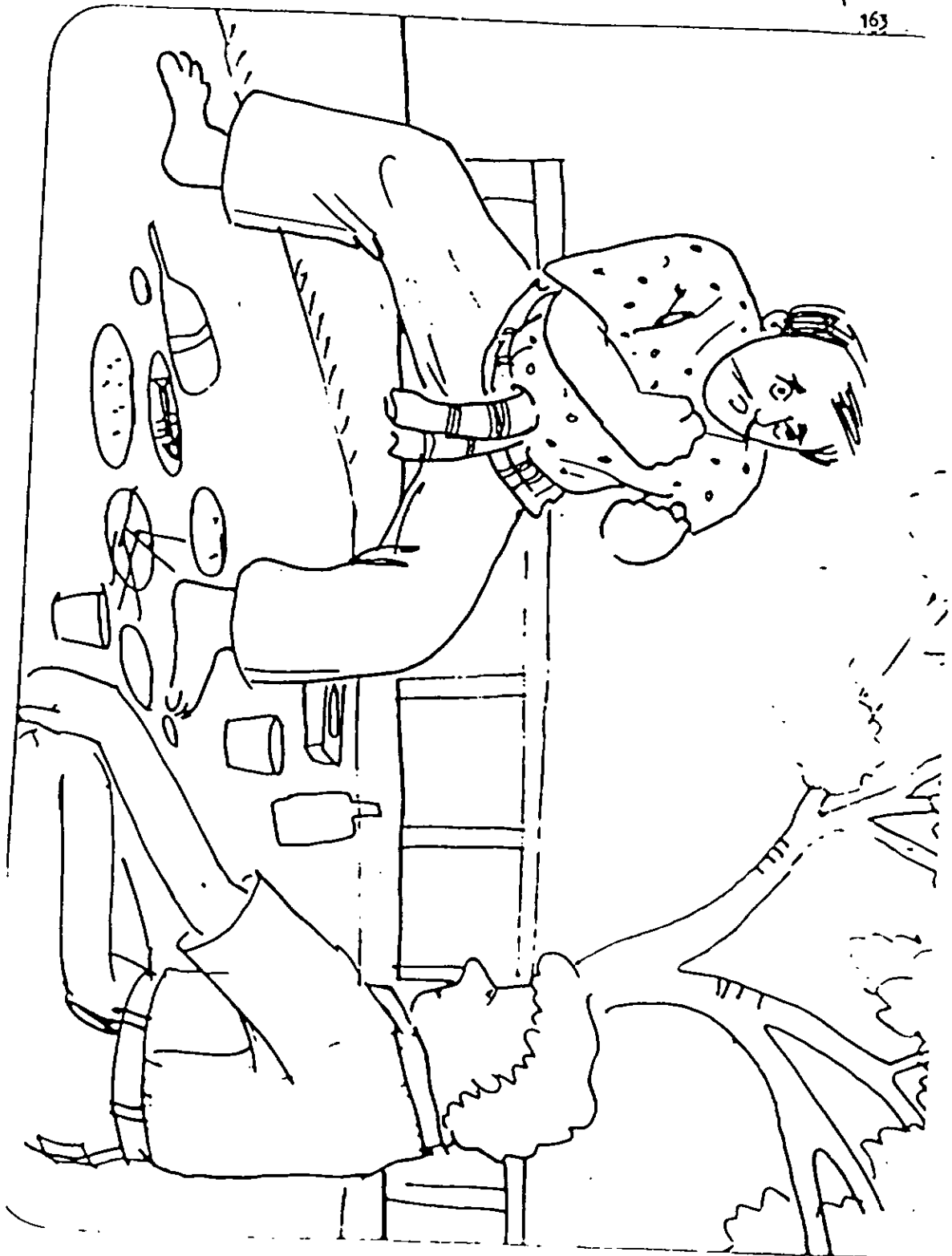

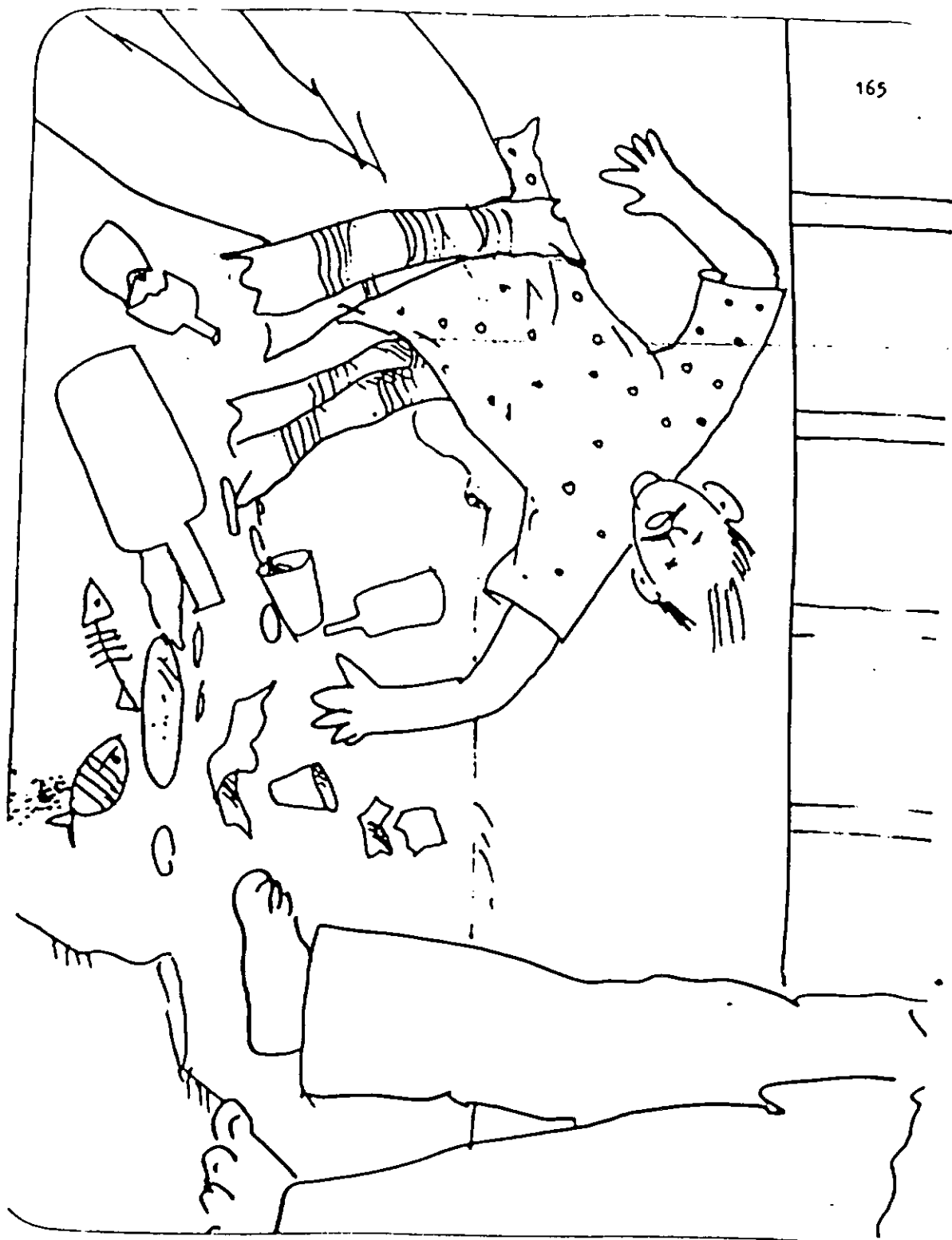

กิจกรรมที่ 3 เจาะรูเรื่องศิลปินเอกและบอกข้อคิดที่ได้จากเนื้อเรื่อง

15 นาที

ขั้นสอน

1. ถัดจากกลุ่มออกมาเสนอขอของการอภิปรายเหตุการณ์จากแผ่นโป่งใสภาพการ์ตูนเรื่องศิลปินเอกและบทสนทนาที่เขียนขึ้น
2. นักเรียนกลุ่มอื่นจกสวระสำคัญที่ได้จากการฟัง

สื่อ

1. แผ่นโป่งใสภาพการ์ตูนจากเรื่องศิลปินเอก
2. เครื่องฉายภาพข้ามศีรษะ
3. ใบงานเสนอขอการอภิปรายเหตุการณ์จากแผ่นใสภาพการ์ตูนเรื่องศิลปินเอก
4. ใบงานเสนอขอการ เขียนบทสนทนาประกอบภาพการ์ตูนนั้น ๆ

กิจกรรมที่ 4 ประเมินผลการรวมกิจกรรม

10 นาที

ขั้นสอน

1. ครูชี้แจงว่าการประเมินตนเองมีความสำคัญมากเพราะจะช่วยให้ทราบว่าตนเองมีความรู้มากน้อยเพียงใด
2. ให้นักเรียนทุกคนทำแบบฝึกหัดเพื่อประเมินตนเอง
3. เฉลยแบบฝึกหัด

สื่อ

แบบฝึกหัดสรุปกิจกรรม

แบบฝึกหัดสรุปกิจกรรม (ตอนที่ 2 กิจกรรมที่ 4)

คำชี้แจง หลังจากให้นักเรียนทำกิจกรรมเกี่ยวกับเนื้อเรื่องศิลปินเอกแล้ว ลองประเมินผลงานเองว่ามีความเข้าใจมากน้อยเพียงใด โดยตอบคำถามต่อไปนี้ ด้วยตนเอง

1. เหตุไฉนนายแก้วจึงต้องแสดงศิลปะและภาพยนตร์ เป็นตัวร้ายเสมอ
2. เหตุไฉนนายแก้วแสดงบทตัวร้ายบ่อย ๆ เขาคนๆ จึงคิดว่าเป็นตัวร้ายจริงๆ
3. เหตุใดการแสดงภาพยนตร์จึงมีผลในการ เปลี่ยนแปลงจิตใจของนายแก้วมากกว่าการแสดงศิลปะ
4. การกำหนดตัวละครในการแสดงภาพยนตร์ ศิลปินอิสระคำนึงถึงสิ่งใดเป็นสำคัญ
5. การตั้งชื่อภาพยนตร์ และบริษัทผู้สร้างภาพยนตร์ ทำให้เห็นว่าผู้แต่งเรื่องนั้นรู้สึกประหลาดใจอะไร

คำตอบ

1.

2.

3.

4.

5.

หมายเหตุ เฉลยอยู่ในแผ่นโป่งใสแผ่นที่ 1

ชุดการสอนอิเล็กทรอนิกส์

คือป็นเอก

ตอนที่ 3 วิเคราะห์เรื่องคือป็นเอก

45 นาที

กิจกรรมที่ 1 ชี้แจงการดำเนินการกิจกรรมศูนย์การเรียนรู้

5 นาที

ขั้นตอน

1. ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้
2. ผู้เรียนฟังการชี้แจงการรวมกิจกรรมศูนย์การเรียนรู้จากครู
3. ผู้เรียนแบ่งกลุ่มเพื่อปฏิบัติงาน โดยแบ่งเป็น 5 กลุ่มย่อย กลุ่มละเท่า ๆ กัน

แต่ละกลุ่มเลือกหัวหน้ากลุ่ม

สื่อ

กิจกรรมที่ 2 การร่วมกิจกรรมศูนย์การเรียนรู้

30 นาที

ขั้นตอน

1. หัวหน้ากลุ่มรับกิจกรรมศูนย์การเรียนรู้ไปปฏิบัติแต่ละกลุ่มดังนี้

<u>กลุ่มที่ 1</u>	<u>ศูนย์ที่ 1</u>	เรื่องตำนานโวหาร
<u>กลุ่มที่ 2</u>	<u>ศูนย์ที่ 2</u>	เรื่องวิจารณ์ชัยตัวละคร
<u>กลุ่มที่ 3</u>	<u>ศูนย์ที่ 3</u>	เรื่องจุดสุกชั้นของเรื่อง
<u>กลุ่มที่ 4</u>	<u>ศูนย์ที่ 4</u>	เรื่องขอซ้ำจากเรื่อง
<u>กลุ่มที่ 5</u>	<u>ศูนย์ที่ 5</u>	เรื่องประโยคมีคำสันธาน

2. การทำกิจกรรมศูนย์การเรียนรู้ในแต่ละศูนย์ใช้เวลาไม่เกิน 5 นาที จะเปลี่ยนศูนย์เมื่อได้รับสัญญาณจากครู หยุดเว้นจนครบทุกศูนย์

สื่อ

ศูนย์การเรียนรู้ 5 ศูนย์

ศูนย์การ เรียนเรื่องศิลป์ในเอก

ศูนย์ 1

ศูนย์ละ 5 นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้ นักเรียนสามารถยกตัวอย่างสำนวนโวหาร จากเรื่องศิลป์ในเอกได้

คำสั่ง

1. อ่านกิจกรรมแล้วปฏิบัติตาม
2. เมื่อปฏิบัติตามกิจกรรมเสร็จแล้วให้เก็บศูนย์การ เรียนให้เรียบร้อยอยู่ในสภาพเดิม
3. ขณะเปลี่ยนศูนย์ขอให้เดินไปทักทายความเรียบร้อย ไม่ส่งเสียงรบกวนผู้อื่น

กิจกรรม

1. ยกตัวอย่างสำนวนโวหาร จากเรื่องศิลป์ในเอก 3 ตัวอย่าง พร้อมทั้งอธิบายความหมาย
2. ส่งผลงานหลังจากทำกิจกรรมทุกศูนย์แล้ว

สื่อ

ภาพสัญลักษณ์ ปรัชญาคำทาย

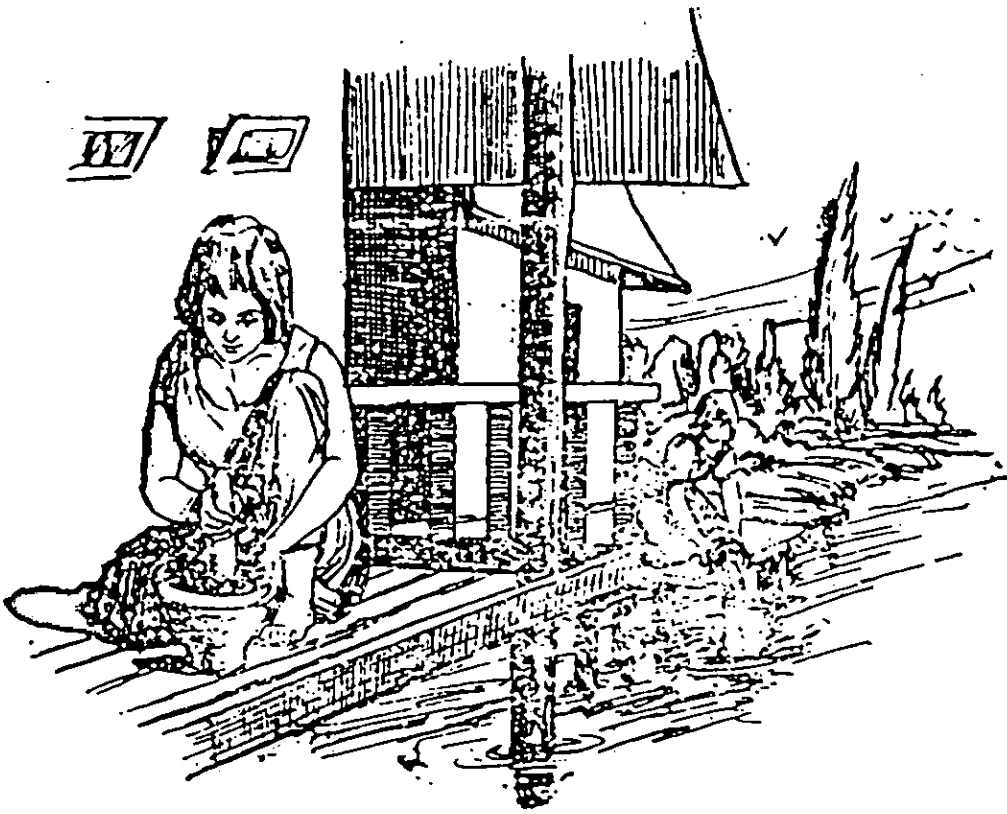
เสริมศูนยพจนานุกรม

สำนวน คือคำพูดที่เป็นโวหารและมีความหมายไม่ตรงตัวอักษร แต่มีความหมายใหม่ขึ้น

เช่น กางขวางคอ = คอยเป็นอุปสรรคขัดขวาง

มวนเชื้อ = เลิกชม

กินพอกหางหมู = ปลอบให้สิ่งที่ไม่ดีเพิ่มพูนขึ้นเรื่อย ๆ

ทำ.....

ทำ.....

ศูนย์การ เรียนเรื่องศิลปินเอก

หน่วย 2

หน่วยละ 5 นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้ นักเรียนสามารถวิจารณ์นิสัยตัวละคร จากเรื่องศิลปินเอกได้

คำสั่ง

1. อภิปรายกิจกรรมแล้วปฏิบัติตาม
2. เมื่อปฏิบัติตามกิจกรรมเสร็จแล้วให้เก็บศูนย์การ เรียนให้เรียบร้อยอยู่ในสภาพเดิม
3. ขณะเปิดศูนย์ขอให้เดินไปช่วยความเรียบร้อยไม่ส่งเสียงรบกวนผู้อื่น

กิจกรรม

1. จงวิจารณ์นิสัยตัวละครที่กำหนดให้ดังข้อที่ ข้อเดียวต่าง ๆ
2. ส่งมอบงานให้ครูตรวจเมื่อทำกิจกรรมครบทุกศูนย์

สื่อ

ภาพยนตร์แนว แดงนอน

ตัวละคร

1. นายแวน
2. แดงนอน

เตรียมศูนย์การเรียนรู้

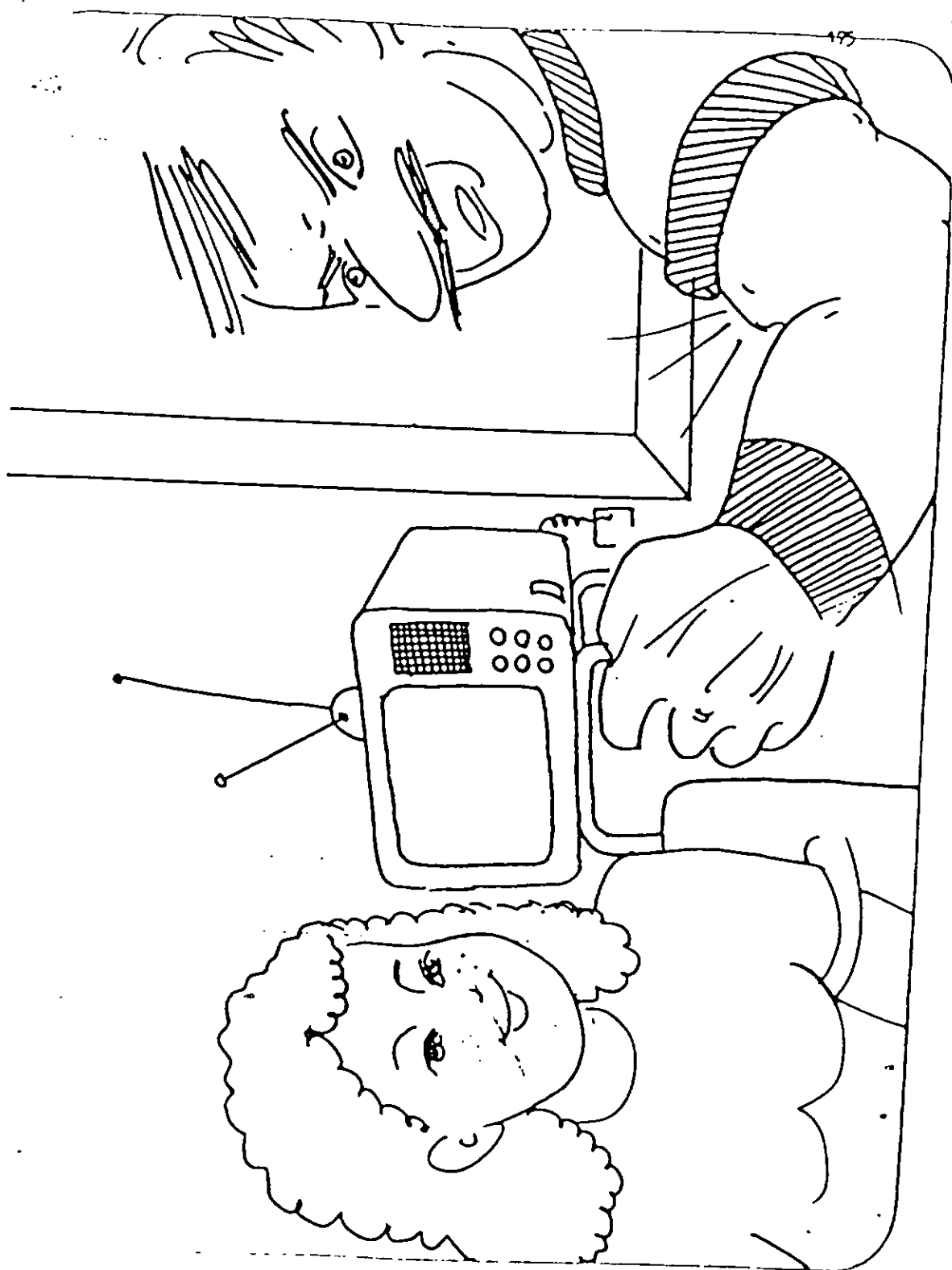
ผู้เขียนเป็นผู้สร้างตัวละครขึ้นมาโดยตั้งใจให้แล้วกำหนดรูปร่างหน้าตาลักษณะนิสัยใจคอ บุคลิกภาพ ตลอดจนกำหนดบทบาทให้ตัวละคร แสดงพฤติกรรมของการ ซึ่งตัวละครแต่ละตัวนั้นจะ แสดงพฤติกรรมใดที่เหมาะสมหรือไม่ก็ต้องขึ้นอยู่กับผู้อ่านเป็นผู้วิจารณ์ ดังนั้นการวิจารณ์คือการที่ พยายามค้นหาสิ่งดีและสิ่งไม่ดีจากเรื่องนั้น ๆ

หลักเกณฑ์ในการวิจารณ์ลักษณะนิสัยของตัวละคร ประกอบด้วย

1. พิจารณาที่บทบาทว่าแสดงได้เหมาะสมหรือไม่เพราะเหตุใด
2. พิจารณาโดยสังเกตจากคำพูดหรือการกระทำที่ของการบอกให้ผู้อ่านทราบอะไร
3. พิจารณาจากเนื้อหาคำพูดที่สมรอบตัวละครอยู่
4. พิจารณาจากชื่อตัวละคร อาชีพ สถานภาพทางสังคมว่ามีความสอดคล้องกับเนื้อเรื่อง

เพียงใด

5. พิจารณาคับการให้ตัวละครอื่น ๆ สนทนาหรือคิดเกี่ยวกับตัวละครนั้น

ศูนย์การ เรียนเรื่องคือปิ่นเอก

ศูนย์ 3

จุดประสงค์การ เรียนรู้ นักเรียนสามารถหาจุดสุกชั้นของเรื่องคือปิ่นเอกได้

คำสั่ง

1. อ่านกิจกรรมแล้วปฏิบัติตาม
2. เมื่อปฏิบัติตามกิจกรรมเสร็จแล้ว ขอให้เก็บศูนย์การ เรียนให้เรียบร้อย อยู่ในสภาพเดิม
3. ขณะเปลี่ยนศูนย์ให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย ไม่ส่งเสียงรบกวนผู้อื่น

กิจกรรม

1. ให้นักเรียนหาจุดสุกชั้นของเรื่อง
2. ส่งสมุดงานให้ครูตรวจหลังจากทำกิจกรรมครบทุกศูนย์

สื่อ

เนื้อเรื่องคือปิ่นเอกจากหนังสือทัศนสัมพันธ์ เล่ม 2 หน้า 97 - 100

เสริมศูนย์พัฒนา

จุดสุกชั้นของเรื่อง คือตอนผู้เขียนผูกปมหรือสร้างข้อขัดแย้งของตัวละครขึ้นเพื่อให้ผู้อ่าน
เกิดการคาดคะเนว่าเรื่องจะคลี่คลายไปอย่างไร

ศูนย์การ เรียนเรื่องศิลปินเอก

ศูนย์ 4

ศูนย์ละ 5 นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้ นักเรียนสามารถหาข้อำจากเรื่องศิลปินเอก

คำสั่ง

1. อ่านกิจกรรมแล้วปฏิบัติตาม
2. เมื่อปฏิบัติตามกิจกรรมเสร็จแล้ว ขอให้เก็บศูนย์การ เรียนให้เรียบร้อย อยู่ในสภาพเดิม
3. ขณะเปลี่ยนศูนย์ให้เดินไปคว้าความเรียบร้อย ไม่ส่งเสียงรบกวนผู้อื่น

กิจกรรม

1. ให้นักเรียนหาข้อำจากเรื่องศิลปินเอก
2. ส่งผลงานให้ครูตรวจเมื่อทำกิจกรรมครบทุกศูนย์แล้ว

สื่อ

เนื้อเรื่องศิลปินเอกจากหนังสือเรียนชุดทักษะสัมพันธ์ เล่ม 2 หน้า 97 - 100

เสริมศูนย์คุณป้อ

ลักษณะเฉพาะอีกอย่างหนึ่งของเรื่องสั้นก็คือ จะต้องมีความลึกลับให้ผู้อ่านนำมาขบคิด เรื่องสั้นที่ที่จะไม่อธิบายเหตุผลของตัวละคร หรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นมากนัก ทั้งนี้เพราะต้องการให้ผู้อ่านใช้จินตนาการ ของตนเอง

ศูนย์การเรียนรู้เรื่องศิลปินเอก

ศูนย์ 5

ศูนย์ละ 5 นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้ นักเรียนสามารถบอกตัวอย่างประโยคที่มีคำสันธานจากเรื่องศิลปินเอกได้

คำชี้แจง

1. อ่านกิจกรรมแล้วปฏิบัติตาม
2. เมื่อปฏิบัติตามกิจกรรมเสร็จแล้ว ขอให้เก็บศูนย์การเรียนรู้ให้เรียบร้อย อยู่ในสภาพเดิม
3. ระวังเปลี่ยนศูนย์ให้เป็นไปเพื่อความเรียบร้อย ไม่ส่งเสียงรบกวนผู้อื่น

กิจกรรม

1. อ่านเรื่องศิลปินเอกแล้วบอกประโยคที่มีคำสันธานเชื่อม 5 ประโยค
2. ส่งผลงานให้ครูตรวจหลังจากทำกิจกรรมครบทุกศูนย์

สื่อ

ตัวอย่างประโยคที่มีคำสันธานเชื่อม

1. นายแกว่นเป็นคาราบาทบนครุฑหรือเสียบ
2. นายแกว่นเป็นคณินทรีย์ไม่เอาเรื่องเขาราวกับใคร แต่ นายแกว่นแสดงบทควาวยาวได้สนิทแนบเนียน

เสริมศูนย์ความรู้

คำสันธานคือที่ใดเชื่อมคำ หรือความ ประโยคให้เข้าใจง่ายขึ้น ในกรณีคำสันธานเชื่อมประโยคจะเชื่อมเพื่อแสดงความหมายต่าง ๆ ดังนี้

1. เชื่อมความให้คล้องตามกัน ไฉนกว่า และ ทั้ง...และ แล้ว...จึง แล้ว...ก็

เป็นต้น

ตัวอย่าง ทั้งพี่และน้องต่างเป็นนักกีฬา

2. เชื่อมความขัดแย้งกันไต่ถามว่า แต่ แค่ว่า ทว่า...ก็ เป็นต้น
ตัวอย่าง เราไม่สบายแต่เรามาโรงเรียน
3. เชื่อมความเลือกเอาอย่างใดอย่างหนึ่ง ไต่ถามว่า หรือ มิฉะนั้น มิฉะนั้นก็ เป็นต้น
ตัวอย่าง น้องจวงก็ไปนอนเสียหรือลุกขึ้นไปฉ่างหน้า
4. เชื่อมความเป็นเหตุเป็นผลกัน ไต่ถามว่า เพราะ...จึง จึง เป็นต้น
ตัวอย่าง เพราะเขาเคินทาคนเขาจึงไม่สบาย
5. เชื่อมเพื่อขยายใจความหลักให้ชัดเจนไต่ถามว่า หนะที่ เมื่อ เป็นต้น
ตัวอย่าง เรามาถึงบ้านหนะที่ฝนกำลังตกหนัก

กิจกรรมที่ 3 ประเมินผลงาน

10 นาที

ขั้นตอน

1. เมื่อนักเรียนปฏิบัติกิจกรรมในแต่ละศูนย์แล้วส่งสมุดงานให้ครูตรวจ
2. หัวหน้ากลุ่มแต่ละกลุ่มจับฉลากเสนอผลงานกิจกรรมศูนย์การ เวียน
3. หัวหน้ากลุ่มเสนอผลงานและแสดงความคิดเห็นจากกิจกรรมศูนย์การ เวียน

สื่อ

1. ฉลากศูนย์การ เวียน 5 ศูนย์
2. บัตร สรุปความคิดเห็นจากกิจกรรมศูนย์การ เวียน

บัตรสรุปความคิดเห็นจากกิจกรรมศูนย์การเรียนรู้

ชื่อสมาชิกในกลุ่ม 1. _____

กลุ่มที่ _____

กลุ่ม _____ 2. _____

เรื่อง _____

3. _____

4. _____

5. _____

ชุดการ สอเมนิคอร์ธ

คือป็นเอก

ตอนที่ 4 เขียนเรื่องสั้นจากภาพเหตุการณ์ที่กำหนดให้

45 นาที

กิจกรรมที่ 1 ชี้แจงหลักการ เข้าร่วมกิจกรรม

5 นาที

ขั้นตอน

1. ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้
2. ครูชี้แจงหลักการ เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มและการรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นอย่างมีเหตุผล
3. แบ่งนักเรียนออกเป็น 5 กลุ่มย่อย เพื่อเตรียมพร้อมกิจกรรมแต่งเรื่องสั้นจากภาพเหตุการณ์ที่กำหนดให้
4. แต่ละกลุ่มเลือกหัวหน้ากลุ่ม
5. หัวหน้ากลุ่ม จับฉลากเลือกของภาพเหตุการณ์

สื่อ

ของภาพเหตุการณ์ 5 เหตุการณ์ ได้แก่

1. ภาพกิจกรรมลูกเสือ - เนตรนารี
2. ภาพกีฬา
3. ภาพชายทะเล
4. ภาพคนข้ามถนน
5. ภาพสวนสัตว์

กิจกรรมที่ 2 แต่งเรื่องสั้นจากภาพเหตุการณ์ที่กำหนดให้

20 นาที

ขั้นตอน

1. หัวหน้ากลุ่มมอบหมายหน้าที่ต่าง ๆ ที่สอดคล้องกับการทำกิจกรรมให้สมาชิกในกลุ่ม
2. สมาชิกในกลุ่มดูภาพเหตุการณ์
3. สมาชิกในกลุ่มอภิปรายแสดงความคิดเห็นในการแต่งเรื่องสั้น
4. หัวหน้ากลุ่มแจกเรื่องสั้นที่แต่งขึ้นไว้
5. เลือกตัวแทนกลุ่มเพื่อเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน

สื่อ

1. ภาพเหตุการณ์ 5 ภาพ
2. ใบงานเสนอผลงานการแต่งเรื่องสั้นจากภาพเหตุการณ์ที่กำหนดให้
3. ดินสอสี

กิจกรรมที่ 3 เสนอผลงานหน้าชั้นเรียน

20 นาที

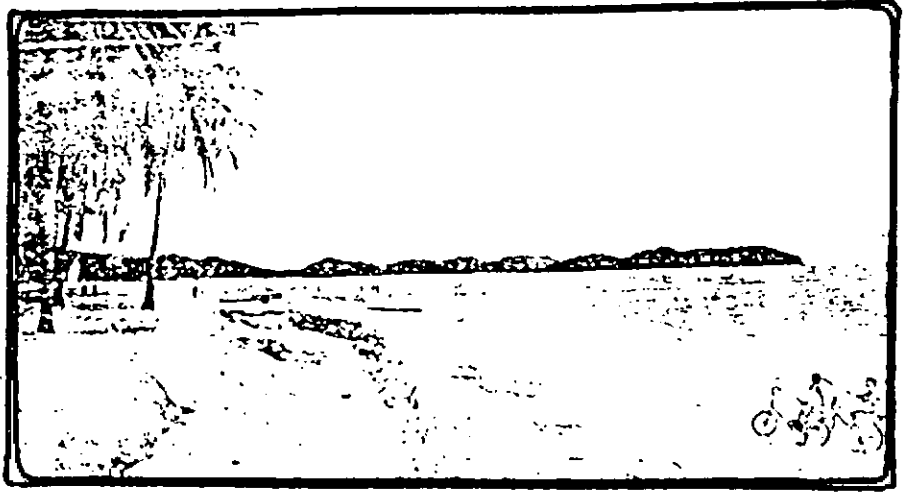
ขั้นตอน

1. ครูแจกใบงาน การประเมินผลงานกลุ่มละ 1 ชุด
2. ครูชี้แจงหลักเกณฑ์การให้คะแนนกลุ่มต่อออกมาเสนอผลงาน
3. ตัวแทนกลุ่มเสนอผลงานการแต่งเรื่องสั้นจากภาพเหตุการณ์ที่กำหนดให้หน้าชั้นเรียน
4. สมาชิกในกลุ่มร่วมกันประเมินผลงาน

สื่อ

1. ใบงานเสนอผลงานการแต่งเรื่องสั้น
2. ใบงานประเมินผลงานการแต่งเรื่องสั้น

ใบงานเสนอผลงานการแต่งเรื่องสั้น

เรื่อง _____

กลุ่ม

สมาชิกในกลุ่ม

ใบงานประเมินผลงานการแต่งเรื่องสั้น

กลุ่ม _____

สมาชิกในกลุ่ม _____

เกณฑ์การให้คะแนน ข้อละ 5 คะแนน รวม 15 คะแนน คือ

1. การใช้ภาษา _____ คะแนน
2. ความสอดคล้องของเนื้อเรื่อง _____ คะแนน
3. ถูกหลักเกณฑ์การแต่งเรื่องสั้น _____ คะแนน

รวม _____ คะแนน

โครงการสมัคร

วิชาภาษาไทย เรื่องข้อคิดที่ได้จากการบวช ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

หลักการและเหตุผล

การจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาไทยได้โดยรู้ที่เน้นที่ควรทบทวน และศึกษาของตนเป็นจุดมุ่งหมายเฉพาะของวิชาภาษาไทยในหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 นั้นได้มาจากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่แปลก ๆ ใหม่ ๆ การเปิดโอกาสให้ผู้เรียนรู้จักคิด รู้จักแก้ปัญหาอุปสรรคในการเรียนและมีโอกาสฝึกทักษะได้อย่างเพียงพอ จะทำให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จ มีความรู้และทักษะทางภาษาที่ทันสามารถใช้ภาษาไทยได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ปัจจุบันสภาพการเรียนการสอนภาษาไทยส่วนใหญ่ยังคงเป็นการสอนโดยครูบรรยาย ตลอดจนผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ น้อย อันเป็นผลให้ผู้เรียนเกิดความเบื่อหน่ายในการเรียน

สภาพปัญหาทั้งกล่าวแสดงให้เห็นว่า วิธีสอนของครูควรได้รับการปรับปรุงแก้ไข จากเดิมที่ครูเป็นศูนย์กลางการเรียนการสอนมาเป็นลักษณะที่ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียน การสอนมากขึ้น การใส่ชุดการสอนสมัครเรื่องข้อคิดที่ได้จากการบวชนี้จะเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะอย่างเพียงพอ มีการใช้สื่อและกิจกรรมหลายรูปแบบเพื่อให้ผู้เรียนมีโอกาสเรียนรู้ด้วยตนเอง กิจกรรมการเรียนการสอนที่จัดขึ้นในชุดการสอนสมัครชุดนี้เป็นวิธีสอนวิธีหนึ่งที่ช่วยให้ผู้เรียนสนใจ กระตือรือร้นซึ่งส่งผลต่อการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

เป้าหมาย

ชุดการสอนสมัครชุดนี้จัดทำขึ้นเพื่อให้ผู้สอนนำไปใช้สอนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 วิชาภาษาไทย เรื่องข้อคิดที่ได้จากการบวช โดยทำให้ผู้เรียนเรียนเป็นกลุ่มและสามารถบรรลุเป้าหมายในการเรียนรู้ได้ภายในระยะเวลาสั้น ๆ จากกิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อฝึกทักษะอย่างมีระบบ

จุดประสงค์ทั่วไป

เพื่อให้นักเรียนสามารถ

1. อธิบายประเพณีการบวชได้
2. วิเคราะห์เรื่องชอกติที่ได้จากการบวช
3. ใช้อรรถาธิบายพระภิกษุโคกุดทอง
4. เขียนชอกติสั้น ๆ เกี่ยวกับเรื่องการบวชในสมัยปัจจุบันได้

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

เมื่อนักเรียนเรียนจบบทเรียนนี้แล้วนักเรียนสามารถ

1. บอกที่มาของเรื่องและประวัติผู้แต่ง
2. บอกความสำคัญของวันเข้าพรรษา
3. อธิบายเรื่องประเพณีการบวชของไทย
4. เล่าขั้นตอนของการบวชนาถ
5. บอกเรื่องชอกติที่ได้จากการบวช
6. อธิบายสำนวนโวหารในเรื่องชอกติที่ได้จากการบวช
7. บอกชอกติที่ได้จากเรื่องชอกติที่ได้จากการบวช
8. บอกชอกติที่ได้จากเรื่องนี้
9. แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการบวชในสมัยปัจจุบัน
10. เขียนชอกติสั้น ๆ เกี่ยวกับเรื่องการบวชในสมัยปัจจุบัน

แผนการสอน

วิชาภาษาไทย เรื่องข้อคิดที่ได้จากการชม ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

ระยะเวลา	เนื้อเรื่อง/กิจกรรม	การจัดกลุ่ม
45 นาที 10 นาที 15 นาที 15 นาที 5 นาที	<u>ตอนที่ 1</u> อภิปรายประเพณีการชมของไทย 1. นักเรียนดูสไลด์-เทปประกอบคำบรรยายเรื่องประเพณีการชมชนบท 2. นักเรียนอภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับประเพณีการชมตามหัวข้อที่กำหนดให้ 3. ทักทายกลุ่มเสนอผลการอภิปราย 4. ประเมินผลตนเอง	กลุ่มใหญ่ กลุ่มย่อย กลุ่มย่อย รายบุคคล
45 นาที 5 นาที 40 นาที	<u>ตอนที่ 2</u> วิเคราะห์เรื่องข้อคิดที่ได้จากการชม 1. ครูชี้แจงการดำเนินกิจกรรมศูนย์การเรียนรู้ 2. การรวมกิจกรรม	กลุ่มใหญ่ กลุ่มย่อย
45 นาที 10 นาที 30 นาที 5 นาที	<u>ตอนที่ 3</u> การใช้ถ้อยคำสำหรับพระภิกษุ 1. นักเรียนดูภาพพลิกเกี่ยวกับกิจกรรมของพุทธศาสนิกชน 2. กิจกรรมเกมหาจุด 3. ประเมินผลตนเอง	กลุ่มใหญ่ กลุ่มย่อย รายบุคคล

ระยะเวลา	เนื้อเรื่อง/กิจกรรม	การจัดกลุ่ม
45 นาที 5 นาที 20 นาที 15 นาที 5 นาที	<u>ตอนที่ 4</u> แสดงความกึกก้องเกี่ยวกับเรื่องการบวชในสมัยปัจจุบัน 1. ครูชี้แจง และให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับ การระบุประเด็นสำคัญของเรื่องและการแสดงความ- กึกก้องในคำต่าง ๆ 2. นักเรียนอภิปรายตามหัวข้อที่ครูกำหนดให้ 3. กำหนดกลุ่มเสนอผลการอภิปราย 4. ประเมินตนเอง	 กลุ่มใหญ่ กลุ่มย่อย กลุ่มย่อย รายบุคคล

ชุดการสอนมินิคอร์ส

ข้อคิดเรื่องภาษาบวช

ตอนที่ 1 อภิปรายประเพณีการบวชของไทย

45 นาที

กิจกรรมที่ 1 ครูสไลด์-เหล่ประกอบคำบรรยายเรื่องประเพณีการบวชนาค

10 นาที

ขั้นสอน

1. ครูฉายสไลด์ - เหล่ประกอบคำบรรยายเรื่องประเพณีการบวชนาค
2. นักเรียนจกสารสำคัญไว้
3. แบ่งนักเรียนออกเป็น 5 กลุ่มย่อยเพื่อห้แต่ละอภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับ

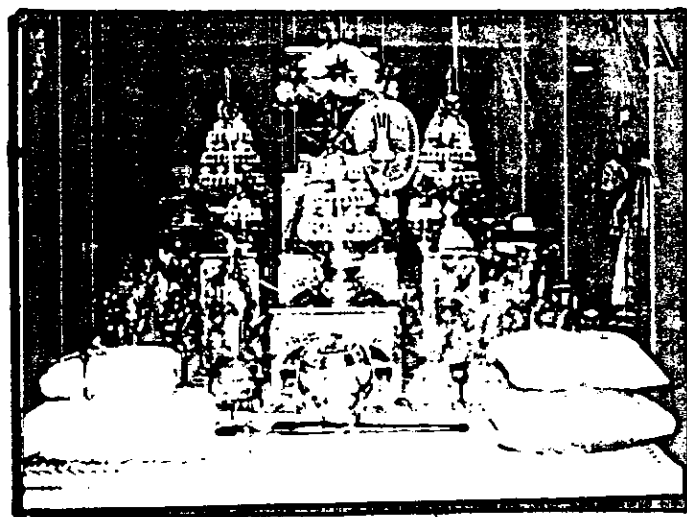
บทเรียนนี้ห้

สื่อ

1. สไลด์ - เหล่เรื่องประเพณีการบวชนาคห้ชมคำบรรยาย
2. เครื่องฉายสไลด์
3. แถวนักห้กเสียงประเพณีการบวชนาค
4. เครื่องบันทึกเสียง

1

2

(เครื่องฮัฏฐบริหาร)

ภาพประกอบ 1 ความประเพณีนิยมของชาวไทยที่นับถือพระพุทธศาสนา ผู้ชาย เมื่ออายุ 20 ปีขึ้นไป จะต้องเข้าบวชเป็นพระภิกษุในพระพุทธศาสนากระยะหนึ่ง หรือตลอดชีวิตตามแต่ศรัทธา ผู้บวชจะต้องศึกษาหลักคำสอนในพระพุทธศาสนา และสามารถประพฤติปฏิบัติตามคำสอนได้ อบรมกาย วาจา ใจ เพื่อมาใช้ชีวิตที่ดีในสังคมต่อไป

ภาพประกอบ 2 เมื่อตกลงใจว่าจะบวชเป็นพระภิกษุในพระพุทธศาสนา ผู้บวชก็ทำหนังสือขออุปสมบทต่อเจ้าอาวาสพิจารณาคุณสมบัติต่าง ๆ ถูกต้องก็กำหนดวันบวช และเตรียมเครื่องอุปสมบท ซึ่งเรียกว่าเครื่องฮัฏฐบริหาร ซึ่งได้แก่ สมณจีวร บาตร ผ้าทากบ่า ผ้าประคตเอว หม้อกรองน้ำ กลองค้ำขาน เข็ม มีดโกน จักให้สวดงามพร้อมทั้งของสวดสายสงฆ์อื่น ๆ ตามกำลังและศรัทธา

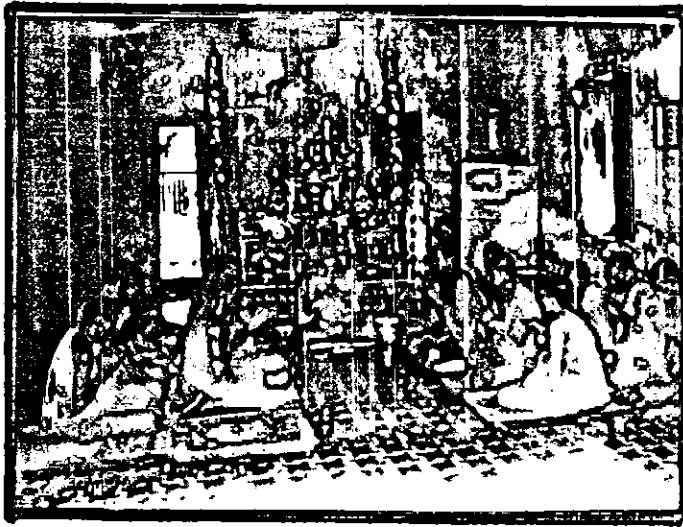
3

ภาพประกอบ 3 เมื่อตกลงวันบวชแน่นอน ผู้บวชก็จะบอกกล่าวไปยังญาติพี่น้อง และผู้ที่เคารพนับถือให้มาร่วมในพิธีของตน ก่อนเข้าบวชญาติมิตรและแขกร่วมงานจะร่วมกันเข้าชบวนแห่หน้าค คือเครื่องอัฐบริวารและเครื่องถวายพระอื่น ๆ เวียนพระอุโบสถ 3 รอบ (โดยเวียนขวา) ถวายกิริยาที่สงบเรียบร้อย เจริญพระพุทธคุณ พระธรรมคุณ และพระสังฆคุณ

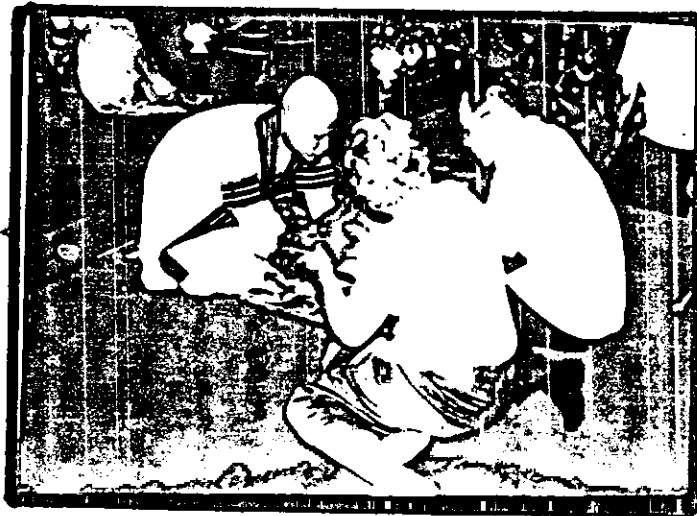
4

ภาพประกอบ 4 เมื่อเวียนพระอุโบสถครบ 3 รอบแล้ว ก็จะนำผู้บวชซึ่งเราเรียกว่า "นาค" เข้าไปในพระอุโบสถ พร้อมกับบิดา มารดา ญาติมิตร และแขกผู้ร่วมพิธีทั้งหมด ก็จะเข้าไปในพระอุโบสถ กราบพระประธาน 3 ครั้ง กราบพระสงฆ์ผู้ร่วมอยู่ในพิธี

5

ภาพประกอบ 5 พิธีบวชจะกองกระทำในพระอุโบสถของวัดใดวัดหนึ่ง ประกอบไปด้วย พระประธาน เครื่องบูชา พระรัตนตรัย พระสงฆ์ที่เข้มาร่วมประชุมในการบวชอย่างน้อยที่สุด 5 รูป ถ้ากว่านี้ไม่ได้ แต่จะมีมากกว่าเท่าใดก็ได้ ผู้บวชและผู้ร่วมงานทุกคนจะต้องเข้มาอยู่ในที่ประชุมสงฆ์ ค่อนหน้าพระประธานในอุโบสถด้วยท่าที่ที่สงบ เรียบร้อย

6

ภาพประกอบ 6 ผู้บวช (นาค) หลังจากบูชาพระรัตนตรัย รับศีลแล้ว นาคจะเข้าไปกราบพ่อแม่ หรือญาติผู้ใหญ่ที่เป็นผู้บวชให้ (ในกรณีที่ไม่มีย่าแม่) รับผ้าไตร จีวร อุมเข้มาเพื่อที่จะไปหาพิธีชงพรพรา (ชงบวช) ต่อพระอุปัชฌาย์ต่อไป

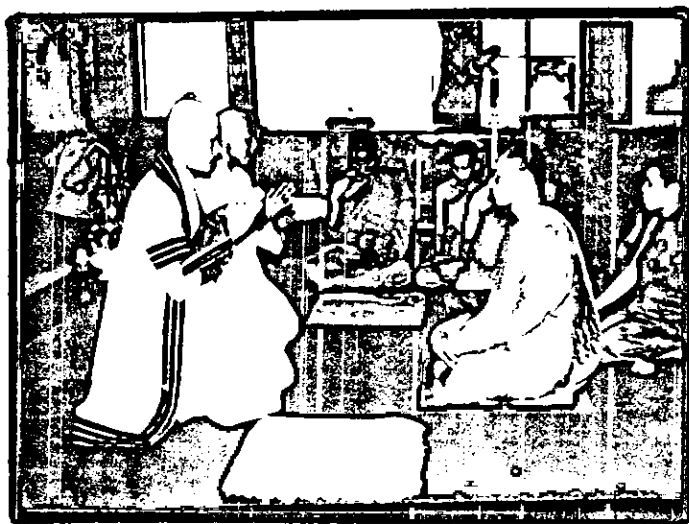
7

8

9

10

11

ภาพประกอบ 7 - 11 เมื่อนาครับน้ำไตรจากบิดา - มารดาแล้ว นำน้ำไตรไปร้ออุปสมบท
วางน้ำไตรลงหน้าพระอุปัชฌาย์ ถวายดอกไม้ รูปเทียน ถวายเครื่องสักการะแก่พระอุปัชฌาย์
ประเคนน้ำไตร กราบ 3 ครั้ง พระอุปัชฌาย์ตรวจน้ำไตรว่ามีครบ และเวียนร้อยแล้วจึงเอา
น้ำไตรวางบนแขนทั้งคู่ของนาค (พระอุปัชฌาย์ คือ พระภิกษุที่เป็นประธานในการอุปสมบท)

12

13

ภาพประกอบ 12 - 13 เมื่อนาครับน้ำไตร ซึ่งพระอุปัชฌาย์ตรวจเรียบร้อยแล้วว่าถูกต้อง
ก็จะมีพระที่เป็นที่เลื่อมช่วยเปลี่ยนจากชุกนาค (สีขาว) มาเป็นนุ่งเหลืองหมเหลือง
แบบพระภิกษุสงฆ์ทั่วไป จักตกแต่งให้เรียบร้อยและถูกต้อง

14

15

ภาพประกอบ 14 - 15 เมื่อเสร็จจากการเปลี่ยนเครื่องแต่งกายเรียบร้อยแล้ว ก็กลับเข้ามาที่ประชุมสงฆ์อีกครั้งหนึ่ง พระคู่สวดจะพาพระบวชใหม่เดินออกจากที่ประชุมออกมาประมาณ 3 เมตร ชักถามถึงคุณสมบัติที่จะบวชว่ามีครบถ้วนตามพุทธบัญญัติหรือไม่ โดยจะกล่าวเป็นภาษาบาลี เช่น จะบวชว่าได้รับอนุญาตหรือเปล่า มีหนี้สินหรือไม่ เป็นโรคเรื้อนหรือเปล่า เป็นต้น

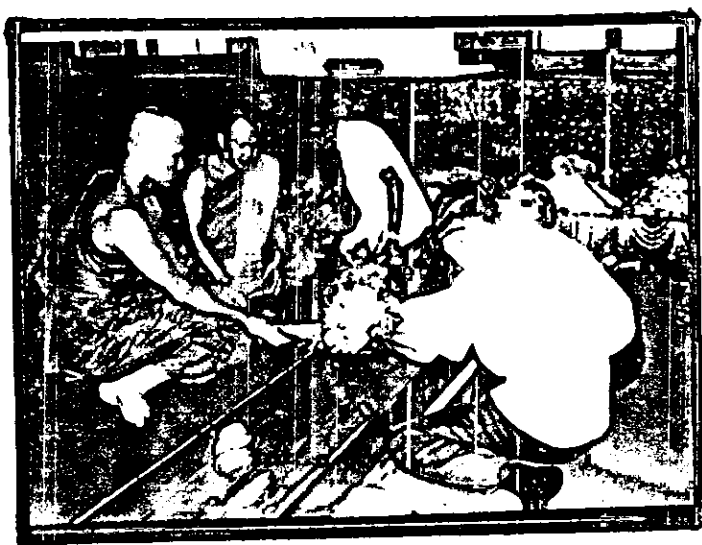

16

ภาพประกอบ 16 พระครูสาวกได้ซักถามคุณสมบัติที่มาขอวาทกรรมพบทุกข้อแล้ว ผู้ขอวาทกรรมก็จะกลับมาที่ประชุมสงฆ์อีกครั้งหนึ่ง มาอยู่ต่อหน้าพระอุปัชฌาย์ พระสงฆ์รูปหนึ่งหรือสองรูปสวดญัตติจตุกรรม เป็นการสวดประกาศในท่ามกลางสงฆ์ ขอความเห็นชอบจากสงฆ์ 4 ครั้ง ว่าผู้นี้มีศรัทธาขอวาท มีผู้ใดจะชักข้อหรือไม่ ถ้าไม่เห็นด้วยสงฆ์ก็คัดค้านได้ ถ้าเห็นด้วยก็ขอให้นิ่งเฉย เมื่อประกาศ 3 ครั้งแล้ว ไม่มีใครคัดค้านก็ถือว่าเป็นการยอมรับให้อุปสมบทได้

17

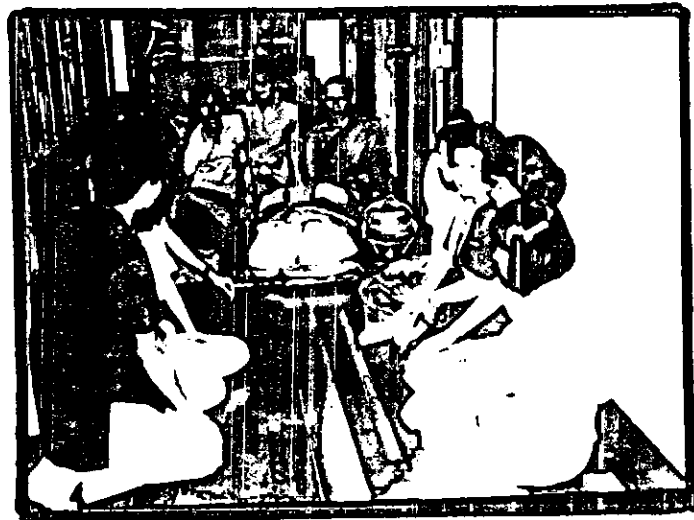
18

ภาพประกอบ 17 - 18 หลังจากการสวดญัตติจตุกรรมจบแล้ว ที่ประชุมสงฆ์ไม่มีผู้ใดคัดค้าน ก็นับว่าเป็นการเสร็จพิธีอุปสมบทผู้ขอวาทกิจจะได้เป็นสงฆ์ ในพระพุทธศาสนา เจ้าภาพถวายปัจจัยไทยธรรมให้แก่พระอุปัชฌาย์ พระครูสวด พระใหม่ และพระหัตถดบาศ (พระที่มาประชุมร่วมในการอุปสมบท) พระอุปัชฌาย์บอกอนุศาสน์ (สั่งสอนพระใหม่ถึงสิ่งที่ควรทำ 4 ประการ สิ่งที่ควรเว้น 4 ประการ) พระสวดอนุโมทนา ทุกคนกรวดน้ำอุทิศส่วนบุญกรรม 3 ครั้ง เป็นอันเสร็จพิธี

203

19

20

ภาพประกอบ 19 - 20 หลังจากเสร็จพิธีทั้งกล่าวผู้ขอวาก็จะได้เป็นพระภิกษุสงฆ์ในบวร
พุทธศาสนาอย่างสมบูรณ์ พระสงฆ์ที่มาช่วยในพิธีจะกลับไปยังกุฏิของท่าน พระบวชใหม่ก็
เช่นกัน ญาติพี่น้อง พ่อแม่ ผู้ร่วมงานในพิธีก็จะช่วยกันนำสิ่งของต่าง ๆ ไปส่งพระใหม่
ที่กุฏิท่าน

การบวชเป็นพิธีกรรมที่สำคัญพิธีหนึ่งของพุทธศาสนา ผู้บวชจะได้รับบุญกุศล
ตามคติโบราณเชื่อว่าการบวชมีจุดมุ่งหมายสำคัญ 3 ประการ ได้แก่ บวชเพื่อไปรศบิคา
มารดา บวชเพื่อสืบอายุพระพุทธศาสนา บวชเพื่อได้ศึกษาหลักธรรมของพระพุทธศาสนา
ช่วยให้ได้ศึกษาและปฏิบัติตามหลักธรรมนั้น อันจะนำซึ่งความเจริญของตัวและสังคม
ญาติที่จัดพิธีบวชก็จะได้รับบุญกุศลโดยทั่วกัน

กิจกรรมที่ 2 อภิปรายประเพณีการบวชของไทย

15 นาที

ขั้นสอน

1. นักเรียนทุกกลุ่มนำอภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่ฟังจากบทเรียน
สไลด์ - เพลง
2. ท้าทายกลุ่มเขียนบันทึกความรู้ที่ได้จากการอภิปราย
3. เลือกตัวแทนกลุ่มเสนอผลการอภิปรายหน้าชั้นเรียน

สื่อ

ใบงานและประเด็นอภิปราย เกี่ยวกับประเพณีการบวชของไทย

ใบงานและประเมินอภิปราย

(ตอนที่ 1 กิจกรรมที่ 2)

คำสั่ง ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มอภิปรายแสดงความคิดเห็นในประเด็นต่อไปนี้

1. ประเพณีหาขวัญมีไว้เพื่อเหตุใด
2. การถวายสิ่งของพระบวชใหม่นอกจากเครื่องสังฆารแล้ว อาจจะถวายสิ่งใดได้อีก
3. มีความเชื่อกันว่า :- "การบวชจะช่วยให้ได้ศึกษาและปฏิบัติตามหลักธรรมอันจะนำพาถึงความเจริญของตนเองและสังคม ญาติที่จักหาพิสมัยบวชก็จะได้บุญกุศลโดยทั่วกัน" นักเรียนมีความคิดเห็นอย่างไรกับความเชื่อนี้

คำตอบ

1.
.....
2.
.....
3.
.....

กิจกรรมที่ 3 เสนอผลการอภิปราย

15 นาที

ขั้นตอน

1. นักเรียนเลือกตัวแทนกลุ่มออกมารายงานผลการอภิปรายกลุ่มละ 3 นาที
2. เมื่อรายงานผลการอภิปรายครบทุกกลุ่มแล้วครูสรุปอีกครั้ง
3. นำผลงานการอภิปรายของแต่ละกลุ่มติดบอร์ดไว้

สื่อ

ใบงานแสดงผลการอภิปราย

กิจกรรมที่ 4 ประเมินผลการอภิปรายเรื่องประเพณีการบวชของไทย

15 นาที

ขั้นตอน

1. ครูชี้แจงว่าการประเมินผลตนเองมีความสำคัญมาก เพราะจะช่วยให้ทราบว่ามีความรู้มากน้อยเพียงใด
2. ให้นักเรียนทุกคนทำแบบฝึกหัดเพื่อประเมินผลตนเอง
3. ครูเฉลยแบบฝึกหัด

สื่อ

แบบฝึกหัดสรุปกิจกรรม

แบบฝึกหัดสรุปกิจกรรม

(ตอนที่ 1 กิจกรรมที่ 4)

คำสั่ง หลังจากให้นักเรียนทำกิจกรรมนี้เสร็จแล้ว ลองประเมินผลงานเองว่า มีความเข้าใจมากน้อยเพียงใด โดยทำตามคำสั่งต่อไปนี้

1. ให้ขีดเครื่องหมาย ✓ และ × หน้าข้อความที่ถูกต้องและผิด
 - ... 1. บิณฑบาตมอบผ้าไตรให้กับนาค
 - ... 2. เมื่อเป็นพระภิกษุแล้วถือศีล 207 ข้อ
 - ... 3. พระสงฆ์ที่เข้าร่วมประชุมในการบวชอย่างน้อยที่สุด 3 รูป
 - ... 4. ศิษย์บวชจะต้องทำในพระอุโบสถของวัดใดวัดหนึ่ง
 - ... 5. การกล่าวคำขออนุญาตบวชจะกล่าวเป็นภาษาไทย
 - ... 6. การบรรพชาใช้สำหรับบวชพระ

2. ให้เติมข้อความสั้น ๆ

1. พระครูสาวกคือใคร

ตอบ.....

2. การกล่าวคำขออนุญาตบวชต้องกล่าวท่อน้ำใจ

ตอบ.....

3. หนังสือที่เป็นคู่มือพระบวชใหม่คือ

ตอบ.....

4. คนบวชพระที่สมบูรณ์จะต้องเตรียมตัวอย่างไร

ตอบ.....

บัตรเฉลย

<u>ข้อ 1</u>	1	2	3	4	5	6
	✓	×	×	✓	×	×

ข้อ 2

1. พระภิกษุซึ่งทำหน้าที่รักษานาคเกี่ยวกับธำมณวิการบวชในพิธีบวช
2. พระอุปัชฌาย์และพระอุปัชฌาย์
3. หนังสืออนุโลม
4. เตรียมกายและเตรียมใจให้พร้อมที่จะบวช

ชุดการสอนนิพนธ์	ข้อคิดเรื่องการบวช
<u>ตอนที่ 2</u> วิเคราะห์เรื่องข้อคิดเรื่องการบวช 45 นาที	

<u>กิจกรรมที่ 1</u> ชี้แจงการดำเนินกิจกรรมศูนย์การเรียนรู้ 5 นาที <u>ขั้นสอน</u> 1. ผู้เรียนรับการชี้แจงการรวมกิจกรรมศูนย์การเรียนรู้จากครู 2. ผู้เรียนแบ่งกลุ่มเพื่อปฏิบัติงาน 5 กลุ่มย่อย กลุ่มละเท่า ๆ กัน แล้วเลือกหัวหน้ากลุ่ม <u>สื่อ</u> เอกสารสำหรับครู เรื่อง "ศูนย์การเรียนรู้"	
---	--

เอกสารสำหรับครู

เอกสารหมายเลข 1

ศูนย์การเรียนรู้

ระบบการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้มีการจัดห้องเรียนโดยแบ่งนักเรียนออกเป็น 4 - 6 กลุ่ม เรียกว่า "ศูนย์" แบ่งเนื้อหาที่จะสอนแต่ละเรื่องเป็นหัวเรื่องให้เท่ากับจำนวนศูนย์ที่แบ่งไว้ จะมี ศูนย์สำรองหรือไม่ก็ได้ ในแต่ละศูนย์จะมี บัตรคำสั่ง บัตรเนื้อหา บัตรเฉลย บัตรกิจกรรม บัตรคำถาม บัตรรวมทุกประเภทจะแยกบัตรหรือพิมพ์ต่อเนื่องกันบนแผ่นเดียวกันก็ได้ เมื่อนักเรียน แต่ละกลุ่มประกอบกิจกรรมก็จะเปลี่ยนกันไปจาก กลุ่ม 1 ไป 2 - 3 - 4 - 5 ตามลำดับ

การแบ่งกลุ่มนักเรียน มีวิธีการดังนี้

1. นักเรียนเข้ารวมกลุ่มกันเองตามใจชอบ
2. ครูจัดละกันห้องเล็กห้องนอน ปานกลาง เก่ง
3. จับฉลากแบ่งกลุ่ม

การแบ่งกลุ่มนักเรียนจะจัดแบ่งโดยวิธีใดก็ตามต้องคำนึงถึงว่า การสอนแบบศูนย์- การเรียนมุ่งให้นักเรียนใคร่รู้จักคุ้นเคย ใฝ่หาความรู้ร่วมกันโดยทั่วถึงกันทั้งห้องเรียน

วิธีการเปลี่ยนศูนย์ มีวิธีการดังนี้

1. เปลี่ยนพร้อมกันทุกกลุ่มหากทำกิจกรรมเสร็จพร้อมกัน
2. กลุ่มใดเสร็จก่อนให้ไปทำงานในศูนย์สำรอง
3. หากมี 2 กลุ่มทำเสร็จพร้อมกันก็ให้เปลี่ยนกันทันทีได้

ในชุดการสอนมินิคอร์สชุดนี้ ผู้วิจัยได้แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม 5 กลุ่ม โดยให้นักเรียนเข้ารวมกลุ่มกันเองตามใจชอบ และใช้วิธีการเปลี่ยนศูนย์พร้อมกันทุกกลุ่มภายใน ระยะเวลาที่กำหนดให้

กิจกรรมที่ 2 การรวมกิจกรรมศูนย์การเรียนรู้

40
35 นาที

ขั้นตอน

1. หัวหน้ากลุ่มจับฉลากเลือกกิจกรรมศูนย์การเรียนรู้ไปปฏิบัติดังนี้
 - ศูนย์ที่ 1 บอกที่มาของเรื่องและประวัติผู้แต่ง
 - ศูนย์ที่ 2 รวบรวมคำศัพท์เกี่ยวกับการบรรณาคและอธิบายความหมาย
 - ศูนย์ที่ 3 บอกความสำคัญของวันเข้าพรรษา
 - ศูนย์ที่ 4 บอกเรื่องชอคิตที่ไคจากการบวช
 - ศูนย์ที่ 5 อธิบายสำนวนโวหารจากเรื่องชอคิตที่ไคจากการบวช
2. กิจกรรมในแต่ละศูนย์ใช้เวลาไม่เกินศูนย์ละ 7 นาที
3. ครูให้อาจารย์บอกหมดเวลาและเปลี่ยนศูนย์เวียนไปจนทุกกลุ่มทำความทุกศูนย์

สื่อ

ศูนย์การเรียนรู้ 5 ศูนย์ ในศูนย์ต่าง ๆ มีสื่อดังนี้

ศูนย์ที่ 1 หนังสือเรียนชุดทักษะสัมพันธ์เล่ม 2 เนื้อหาเกี่ยวกับที่มาของเรื่อง-ชอคิตที่ไคจากการบวชหน้า 137 และประวัติผู้แต่งหน้า 159

ศูนย์ที่ 2 1 ชุดเกม"หมายถึงอะไร" ประกอบด้วยบัตรคำศัพท์ บัตรความหมาย ภาพเครื่องอุปบริชาและบัตรชื่อเครื่องอุปบริชา
2. พจนานุกรมฉบับนักเรียน

ศูนย์ที่ 3 ภาพเทศกาลเข้าพรรษา

ศูนย์ที่ 4 หนังสือเรียนชุดทักษะสัมพันธ์เล่ม 2 เนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องชอคิตที่ไคจากการบวชหน้า 139 - 140

ศูนย์ที่ 5 ภาพสำนวน

ศูนย์การเรียนรู้เรื่องชอคที่ไคจากการบวช

ศูนย์ 1

ศูนย์ละ 5 นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้ บอกที่มาของเรื่องและประวัติผู้แต่งได้

คำสั่ง

1. อ่านกิจกรรมแล้วปฏิบัติตามคำสั่ง
2. ขณะเปลี่ยนศูนย์ให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อยไม่รบกวนผู้อื่น

สื่อ

เนื้อหาในหนังสือเรียนชุดทักษะสัมพันธ์เล่ม 2 เรื่องที่มาของเรื่องหน้า 137 และประวัติผู้แต่งหน้า 159

กิจกรรม

1. อ่านที่มาของเรื่อง และประวัติผู้แต่งให้เข้าใจ
2. ทอคำถาม 3 ข้อ
3. เปลี่ยนกันตรวจในศูนย์จากบัตรเฉลย

คำถาม

1. เหตุใดผู้แต่งจึงเขียนเรื่องชอคที่ไคจากการบวช
2. เหตุใด ผู้แต่งจึงใช้ภาษาระดับภาษาพูดในการดำเนินเรื่อง
3. ผลงานของผู้แต่งไคแก่อะไรบ้าง

เสริมศูนย์คุณปณิธา

ในเมืองไทยมีประเพณีให้ชายหนุ่มต้องเข้าบวชในพุทธศาสนาตั้งแต่สมัยสุโขทัย แม้แต่พระมหากษัตริย์เช่น พระมหาธรรมราชาลิไทย และพระบรมไตรโลกนาถ ก็ยังผนวชเป็นภิกษุมาแล้ว

ทั้งนี้เพราะทรงเล็งเห็นค่าของการบวชอันน้อยอย่างอันเหลือ ในการรักษาพระธรรม วินัย
 ใคอย่างเกรงครึก แม่เพียง 3 เดือน ชวงเขาพรรษาจะช่วยลดหย่อนความอึกเหิมในวัชพม
 ของคนให้เขาอุปแบบที่คางนายกอง เจริญตาเจริญใจของคนทั้งหลาย

บัตรเจดย ศูนย์การเรีนที่ 1

กิจกรรมที่ 2

1. ผู้แต่งทองการแสดงความกิดเห็นของ ตน เกี่ยวกับเรื่องของการบวชในสมัย
 ปัจจุบันเพื่อออกอากาศทางวิทยุศึกษา
2. วรณกรรมจากขานใน และกิตชนวิทยา

ศูนย์การเรียนรู้เรื่องข้อคิดที่ได้จากการบวช

ศูนย์ 2

ศูนย์ละ 5 นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้

รวบรวมคำศัพท์เกี่ยวกับประเพณีการบวชนาค และอธิบายความหมายได้

คำสั่ง

1. เมื่ออ่านกิจกรรมแล้วปฏิบัติตามคำสั่ง
2. เมื่อปฏิบัติตามกิจกรรมเสร็จแล้วเก็บสื่อการเรียนรู้ให้เรียบร้อยในสภาพเดิม
3. ขณะเปลี่ยนศูนย์ให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อยไม่รบกวนผู้อื่น

กิจกรรม

-นักเรียนอ่านคำอธิบายวิธีเล่นเกม "หมายถึงอะไร"

-วิธีเล่นเกม "หมายถึงอะไร"

1. หัวหน้ากลุ่มแจกบัตรคำศัพท์ บัตรความหมาย ภาพเครื่องอัฐบริขาร และบัตรความหมายของเครื่องอัฐบริขารให้สมาชิกในกลุ่มถือไว้คนละ 1 - 2 บัตร
2. ให้สมาชิกในกลุ่มจับคู่คำศัพท์และความหมาย ภาพและชื่อเครื่องอัฐบริขาร
3. ทำแบบฝึกหัดจับคู่ให้
4. ถ้าไม่มีผู้ใดเข้าใจความหมายให้เปิดพจนานุกรมได้
5. ทววจคำทขยจากบัตรเฉลย

สี่

1. รุกเกม "หมายถึงอะไร" ประกอบด้วย

ข้อที่ 1 บัทรคำศัพท์ มี 10 บัทร

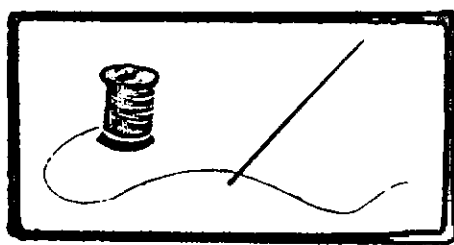
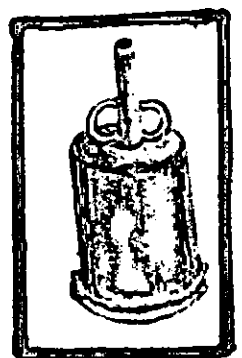
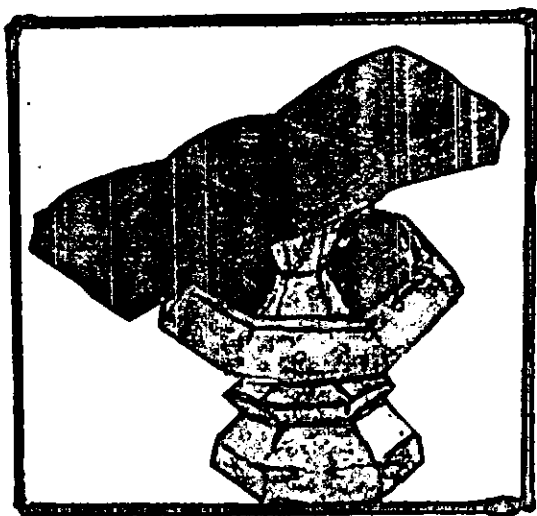
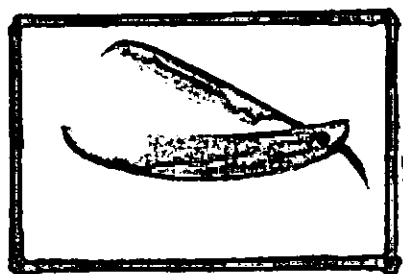
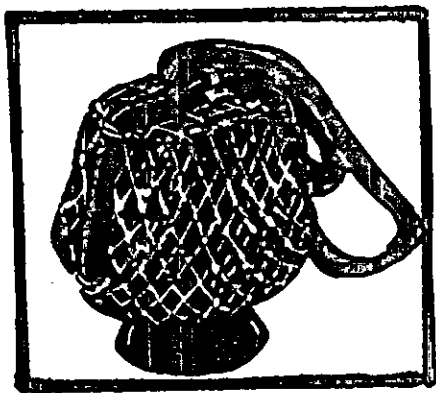
พรรษา	โมสัด	อักษาท	อนุโมนา	ชราวด
มัยมัส	นาโภาท	อาเทศ	พระอุปัชฌาย์	อามิต

ข้อที่ 2 บัทรความหมาย มี 10 บัทร

ถูกเช่น
โรงที่พระสงฆ์ประชุมทำสังกรรมต่าง ๆ
ลักษณะความเป็นตัวตนเอง
พลอยมณีที่ควม
คนผู้ครองเรือน คนที่ไม่ไ้ไร้นักรวช
ไร่อย่างประหยัค
หนังสือคู่มือสำหรับพระบราห্মใหม่

ปรานแปรไป นิคปกติ
พระผู้เป็นประธานในพิธีขาว
การละเมียดนัยของสงฆ์

ข้อที่ 3 ภาพเครื่องจักรบริหาร มี 5 ภาพ

ข้อที่ 4 บัตรชื่อเครื่องจักรวิชาการ มี 5 บัตร

บากร	น้ำไตร	เข็ม	มีคโณ	หมอกกรองน้ำ
------	--------	------	-------	-------------

2. หนังสือพจนานุกรมฉบับนักเรียน 5 เล่ม

แบบฝึกหัด

คำสั่ง ให้นำอักษรทางขวามือมาใส่หน้าข้อความที่สัมพันธ์กัน

_____ 1. บรรพชา	ก. ลักษณะความเป็นตัวตนเอง
_____ 2. ธง	ข. ขอบเขตบริเวณวัด
_____ 3. อาบัติ	ค. บวชเณร
_____ 4. อธิการ	ง. ผู้ครองเรือน
_____ 5. อุปสมบท	จ. เครื่องใช้สำหรับสงฆ์ 8 ชนิด
_____ 6. พัทธสีมา	ฉ. ย่าม
_____ 7. สังฆาฏิ	ช. ไข้อย่างประณีต
_____ 8. ขรรศาส	ซ. ย่าม
_____ 9. อัญมณี	ด. ปรวนแปรไป บิดปกติ
_____ 10. จีวร	ญ. ย่าม
	ฎ. การละเมียดนิยของสงฆ์
	ฏ. บรรพช

บัตรเฉลย

1. ก	4. ก	7. ญ	10. ข
2. ฉ	5. ฎ	8. ง	
3. ฎ	6. ข	9. จ	

ศูนย์การเรียนรู้เรื่องชกิตที่ได้จากการบวช

ศูนย์ 3

ศูนย์ละ 5 นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้

นอกความสำคัญของเทศกาลเข้าพรรษาได้

คำสั่ง

1. อ่านเนื้อหาแล้วปฏิบัติตามกิจกรรม
2. เมื่อเสร็จกิจกรรมแล้วเก็บสื่อการเรียนรู้ให้เรียบร้อยในสภาพเดิม
3. ขณะเปลี่ยนศูนย์ให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อยไม่รบกวนผู้อื่น

เนื้อหา

เมื่อถึงระยะใกล้เทศกาลเข้าพรรษา ทุกคนจะมีคนบวชตลอดเวลา ผู้ที่มีพรหมคุณจาก จะมารวมทำบุญด้วยแล้วยังมีการเล่นสนุก บางรายอาจจะเกินไปซึ่งนิศัตถุประสงค์จากการบวช ที่ต้องการความสงบ การบวชเป็นการพัฒนาจิตใจของคนหนุ่มที่กำลังความศึกษารุ่นแรงให้รู้จักยังคิด ไปในทางที่ดีที่ควร ผู้ที่จะเข้ามาบวชควรเตรียมใจให้พร้อมมิใช่บวชแต่ภายนอก มิฉะนั้นจะไม่เกิด ประโยชน์ คำกล่าวในการทำขวัญหรือคำสอนจากอุปัชฌาย์ที่ควรนำมาคิดคำนึงตามสมควร เมื่อเข้าไปอยู่ในทางศึกษาแล้ว ควรจะมีการปรับปรุงทัศนคติให้พร้อมในทางที่ดี หมั่นศึกษาเล่าเรียน และปฏิบัติตามวินัยให้ถูกต้อง เคร่งครัด เพื่อความสงบกาย สงบใจของตนเองจะได้ภูมิใจว่า ครั้งหนึ่งในชีวิตของเราได้บวชเรียนแล้วทั้งกาย ใจ สมที่ใคร ๆ ยกย่อง

กิจกรรม

1. อ่านเนื้อหาสาระให้เข้าใจ
2. ให้นักเรียนช่วยกันรวบรวมกิจกรรมที่พุทธศาสนิกชนทำกันในวันเข้าพรรษา 5 อย่าง เขียนลงในบัตรกิจกรรมในวันเข้าพรรษา

3. นำผลงานศึกษารักไว้

สื่อ

1. ภาพเทศกาลเข้าพรรษา
2. บัตรกิจกรรมในวันเข้าพรรษา

เสริมคุณธรรมปัญญา

วันเข้าพรรษาเป็นวันที่พระภิกษุสงฆ์เริ่มอยู่จำพรรษา คือต้องพักอาศัยอยู่ประจำในที่ที่ปักธงออกไปพักค้างคืนที่อื่นไม่ได้เป็นเวลา 3 เดือน คือตั้งแต่วันแรม 1 ค่ำเดือน 8 ถึงวันขึ้น 15 ค่ำ กลางเดือน 11 เว้นแต่มีเหตุจำเป็นตามที่พระวินัยบัญญัติไว้

วันเข้าพรรษา

ตรงกับวันแรม 1 ค่ำ เดือน 8

พระภิกษุสงฆ์ที่บวชจากบุญไปทุกฤดูกาล เมื่อในฤดูฝนก็ไม่เว้นจึงไปเหยียบย่ำต้นข้าว และต้นพืชในไร่นาของชาวบ้าน ทั้งยังเหยียบย่ำตัวเล็ก ๆ ตายมากมาย

พระภิกษุสงฆ์ซึ่งรณาทนแล้วหากรับการนุเคราะห์รักษาสุขภาพให้แข็งแรงในที่พัก
ขณะที่อาพาธไม่สามารถออกเที่ยวจาริกบุญได้

หน้าพุทธศาสนิกชน
ที่ทุ่งกระพำ ในวันเข้าพรรษา

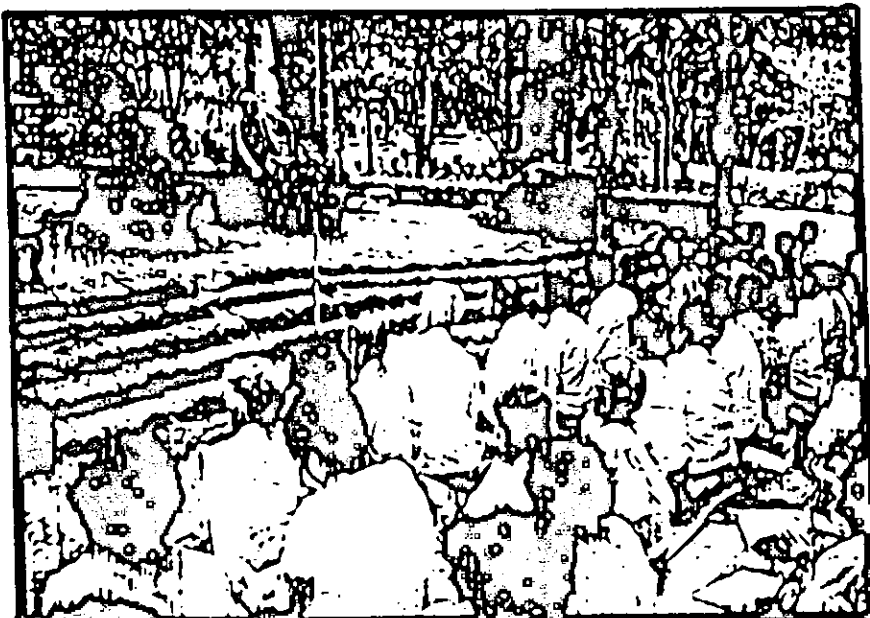
ผู้ขายมืออาหุเรบ 20 ปี ควรวาเรียนเพื่อศึกษาพระธรรมคำสั่งสอน

สาธุชนร่วมทำบุญตักบาตรในดอนแซ่

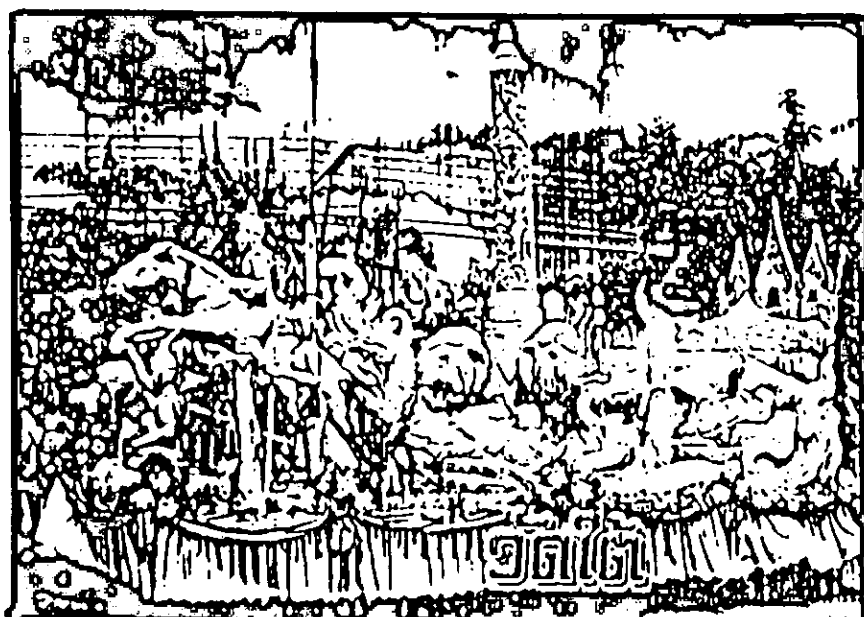
ประชาชนถวายผ้าอาบน้ำฝนแด่พระภิกษุสงฆ์เพื่อใช้ในระหว่างที่
จำพรรษา

รักษาไข้ ฟังพระธรรมเทศนา และร่วมสันทนาธรรม

พุทธศาสนิกชนร่วมใจปฏิบัติสมาธินั่งวิปัสสนาโดยพร้อมเพรียงกัน

จัดขบวนแห่เทียนพรรษาแล้วถวายเทียนแด่พระภิกษุสงฆ์

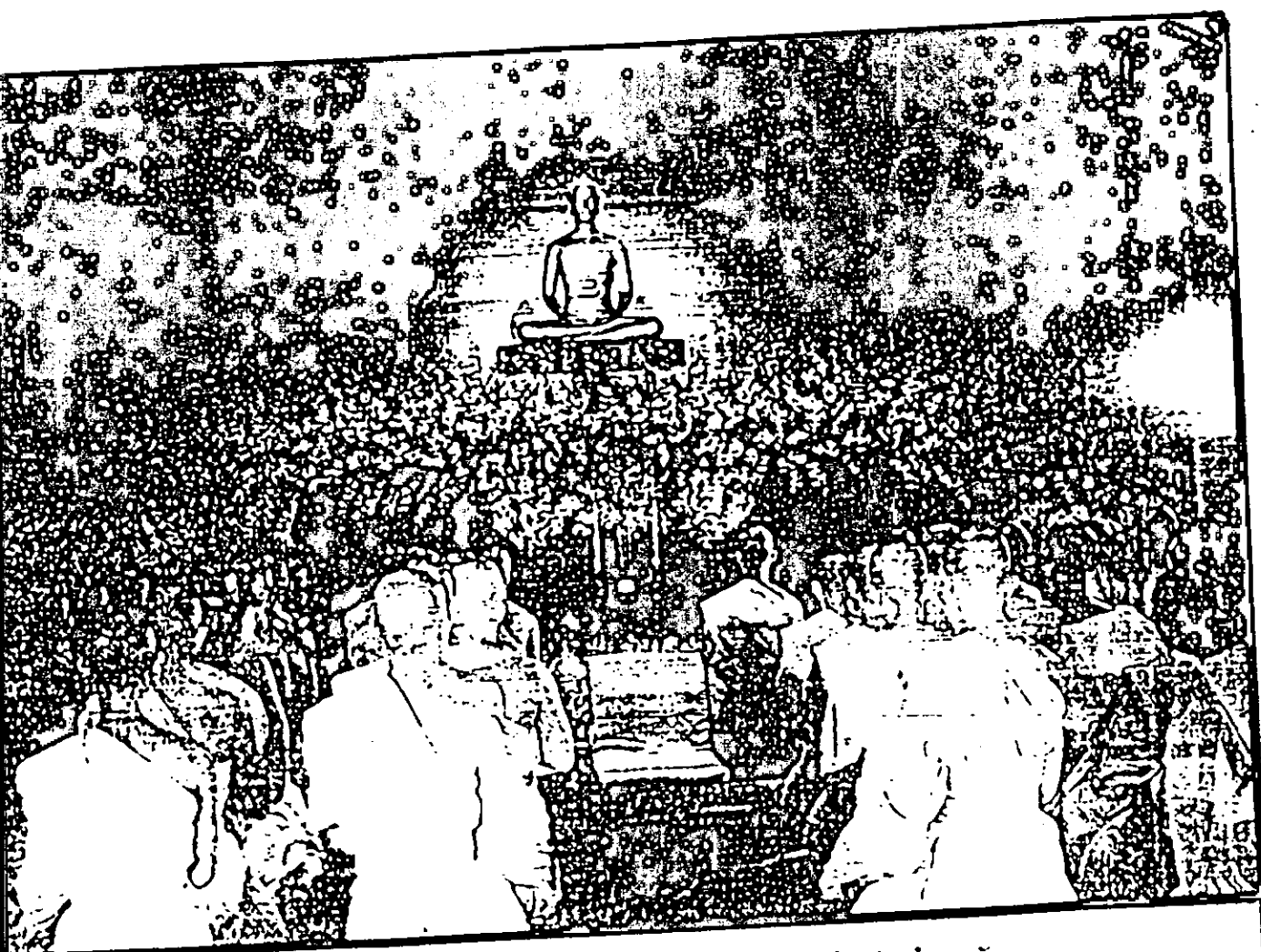
สมณกิจ

กิจกรรรมที่พระสงฆ์ปฏิบัติในระหว่าง

จำพรรษา

พระภิกษุสงฆ์ศึกษาพระธรรมวินัย ปฏิบัติสมาธินั่งวิปัสสนา และรับใช้อุปัชฌาย์ในการดูแลทำความสะอาดเสนาสนะ

พระภิกษุสงฆ์ทำวัตรสวดมนต์ในตอนเช้าและตอนเย็นเป็นประจำทุกวัน

ศูนย์การเรียนรู้เรื่องซอกคหิ : คจากการมารช

ศูนย์ 4

ศูนย์ละ 5 นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้

เล่าเรื่องย่อได้

คำสั่ง

1. อ่านกิจกรรมแล้วปฏิบัติตามคำสั่ง
2. เมื่อเสร็จกิจกรรมแล้วเก็บสื่อการเรียนรู้ให้เรียบร้อยอยู่ในสภาพเดิม
3. ขณะเปลี่ยนศูนย์ให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อยไม่รบกวนผู้อื่น

เนื้อหา

เนื้อหาหน้า 139 - 140 จากหนังสือชุดทัศนสัมพันธ์ เล่ม 2

กิจกรรม

1. อ่านเนื้อหาให้เข้าใจ
2. ช่วยกันตอบคำถามบท 10 ข้อ
3. เขียนเรื่องย่อด้วยตนเอง
4. เสร็จแล้วนำเสนอส่งครู

ตอบคำถามตามบท

1. ผู้ที่จะอุปสมบทเป็นพระภิกษุในพระพุทธศาสนาจะต้องมีอายุเท่าไร
2. คนโบราณหาวิธีชั่งจังหวะชีวิตในวัดตามวิธีใด
3. หัตถะและการกระทำของขุนนางบางคนที่ยุบรยายเป็นห่วงนั้นคืออะไร
4. การกินเลี้ยงเพื่อทำขวัญใหญ่โต และส่งเสียงยานเครื่องขยายเสียงนั้นเป็นการกระทำที่ถูกต้อง เขาดังแค้นแท้ ๆ ของหรือไม่ เพราะเหตุใด

5. ประเพณีทำขวัญไว้เพื่อเหตุใด

เสริมบุญบารมี

พระภิกษุเป็นผู้ที่ได้รับความเคารพนับถือจากบุคคลทั่วไป ในฐานะที่เป็นผู้ทรงศีล และเป็นผู้นำศาสนา การใช้ด้อยค่าสำหรับพระภิกษุจึงได้กำหนดขึ้นไว้ต่างหากอีกอย่างหนึ่ง ให้แตกต่างจากด้อยค่าที่ใช้กับบุคคลที่อยู่ในฐานะอื่น ทั้งนี้เพื่อแสดงความเคารพนับถือของท่าน ทั้งก่อนหน้าและอับหลัง

เฉพาะองค์สมเด็จพระสังฆราช ซึ่งดำรงตำแหน่งสกลมหาสังฆปริณายกนั้น กำหนดให้ใช้ราชาศัพท์เทียบเท่ากับพระราชวงศ์ชั้นหม่อมเจ้า ส่วนพระภิกษุที่เป็นพระราชวงศ์นั้นคงใช้ราชาศัพท์ตามลำดับชั้น แห่งพระราชวงศ์

บัณฑิต

1. 20 ปี
2. ใบบัวเขียน
3. การไม่พร้อมที่จะบวชทั้งกายและใจ
4. ไม่ถูกต้องเพราะผิดหลักแห่งการมัยยัสต์
5. เกือบใจผู้บวชให้ระลึกถึงบทบาทและหน้าที่ใหม่ของตน

ศูนย์การเรียนรู้เรื่องซอกคิไตจากถาวรบรรพ

ศูนย์ 5

ศูนย์ละ 5 นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้

อธิบายส่วนงานในเรื่องโคกูทง

คำสั่ง

1. อ่านกิจกรรมแล้วปฏิบัติตามคำสั่ง
2. เมื่อเสร็จกิจกรรมเก็บสื่อการเรียนรู้ให้เรียบร้อยในสภาพเดิม
3. ขณะเปิดเรียนรู้ให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อยไม่รบกวนผู้อื่น

กิจกรรม

1. ให้นักเรียนเขียนอธิบายส่วนงานต่อไปนี้
"ขรรษาในคราวของการแกงเหลือง"
"หากินไม่ว่าชีวิตของคนเหมือนแมลงเม่าที่กำลังบินใกล้ไฟ"
2. หาดงในสมุดแบบฝึกหัด
3. ทววจคำตอบจากบัตรเฉลย

สื่อ

1. หนังสือเรียนชุดทักษะสัมพันธ์ เล่ม 2 เนื้อเรื่องซอกคิไตจากถาวรบรรพ หน้า 139 - 140
2. ภาพส่วนงาน

บัตรเฉลย

1. ฝึกหัดยังประทุติ ปฏิบัติอย่างชำนาญ
2. คนเรากำลังการไปสู่ความตาย เช่นเดียวกับแมลงเม่า

เสริมศุขยัตินิยาม

ผู้บวชและพี่น้องญาติมิตรแม้ไม่บวช แต่อาจบวชใจได้นั้นมีวิธีปฏิบัติโดยสนใจแนวทางความเข้าใจอันถูกต้องเกี่ยวกับการบวช ไม่เห็นแก่กันและแก่เงินสนุก หมั่นศึกษาระเบียบและธรรมเนียมปฏิบัติ เป็นการสร้างรากฐานความสงบให้เกิดขึ้นแก่ตนเอง และผู้อื่นในขณะเดียวกัน

ภาพสำนวน

ชุดการสอนนิโครัส

ข้อคิดเรื่องการบวช

ตอนที่ 3 ใช้ถ้อยคำสำหรับพระภิกษุ

45 นาที

กิจกรรมที่ 1 ภาพพลิกและศึกษาจากคำบรรยาย เรื่องกิจกรรมของพุทธศาสนิกชน

10 นาที

ขั้นสอน

1. นักเรียนดูภาพพลิกเกี่ยวกับกิจกรรมของพุทธศาสนิกชน
2. ครูแจกเอกสารเรื่อง การใช้คำศัพท์สำหรับพระสงฆ์

สื่อ

1. ภาพพลิกกิจกรรมของพุทธศาสนิกชน
2. เอกสารเสริมเรื่อง การใช้คำศัพท์สำหรับพระสงฆ์

หน้าที่ของพุทธศาสนิกชนที่พึงกระทำ
ในวันเข้าพรรษา

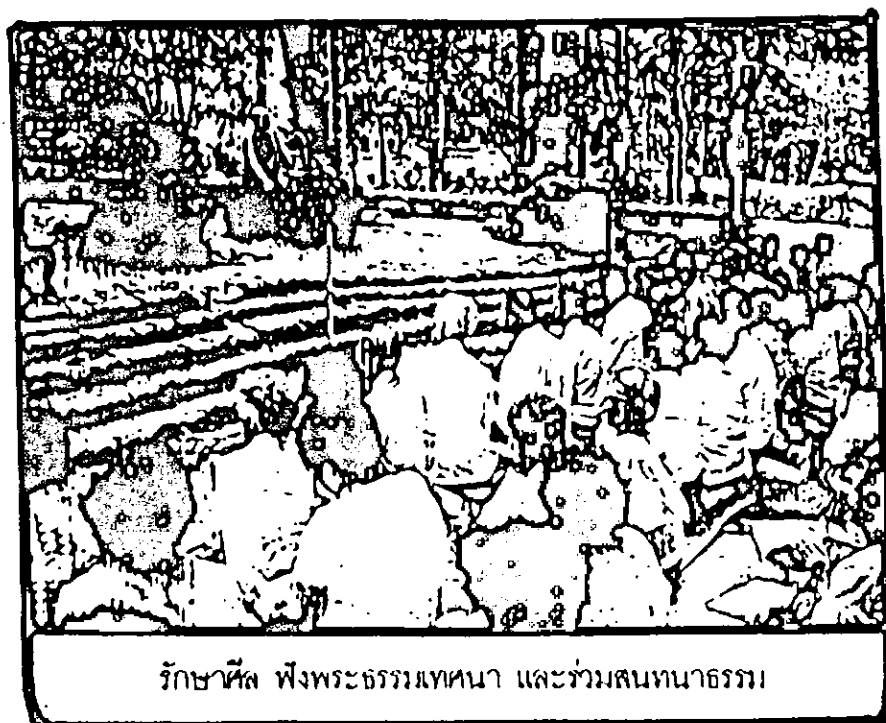
ผู้ขายมืออาชุนครบ 20 ปี ความขยันเรียนเพื่อศึกษาพระธรรมคำสั่งสอน

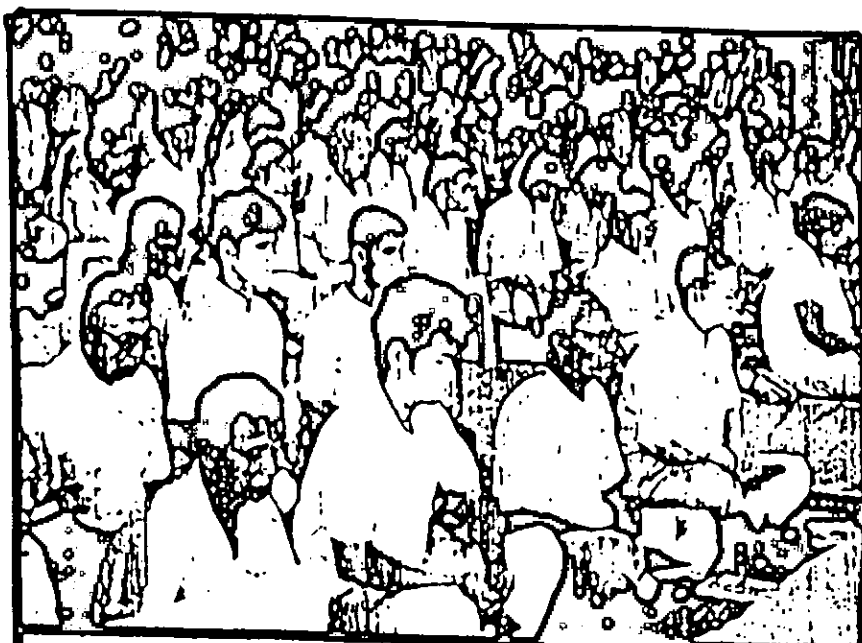
สาธุชนร่วมทำบุญตักบาตรในเขตอุณเฑาะ

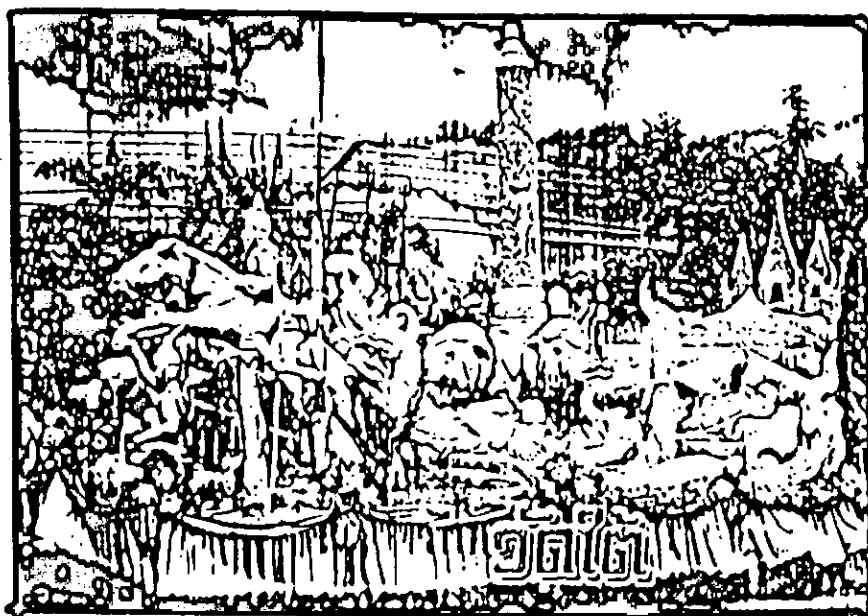
ประชาชนถวายผ้าอานน้านแด่พระภิกษุสงฆ์เพื่อใช้ในระหว่างที่
จำพรรษา

รักษาศีล ฟังพระธรรมเทศนา และร่วมสนทนาธรรม

พุทธศาสนิกชนร่วมใจปฏิบัติสมาธินั่งวิปัสสนาโดยพร้อมเพรียงกัน

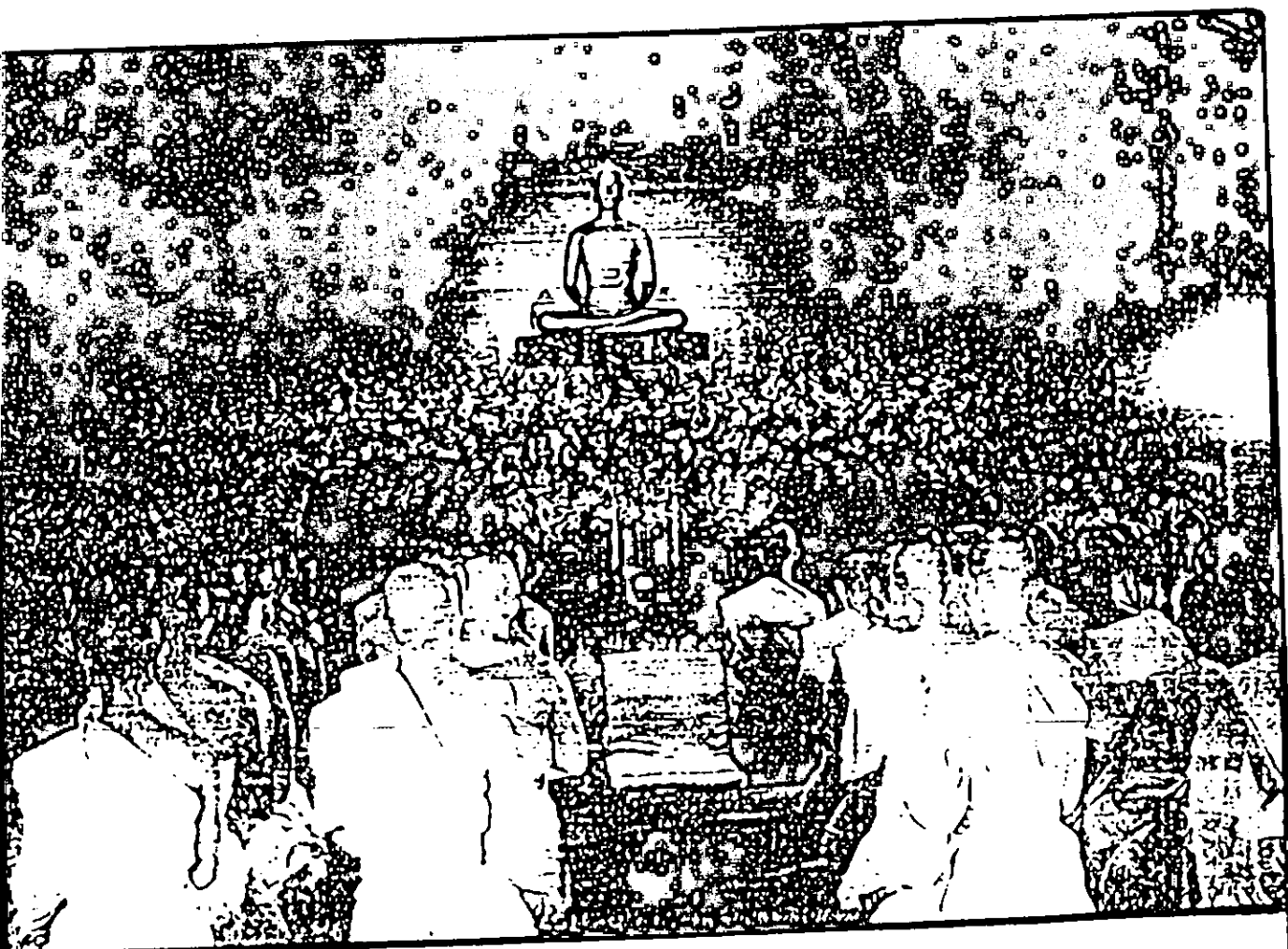

จัดขบวนแห่เทียนพรรษาแล้วถวายเทียนแด่พระภิกษุสงฆ์

สมณกิจ
กิจกรรรมที่พระสงฆ์ต้องปฏิบัติ
ระหว่างจำพรรษา

พระภิกษุสงฆ์ศึกษาพระธรรมวินัย ปฏิบัติสมาธินั่งวิปัสสนา และรับใช้อุปัชฌาย์ในการดูแลทำความสะอาดนาคสนะ

พระภิกษุสงฆ์ทำพิธีกรรมในตอนเช้าและตอนเย็นเป็นประจำทุกวัน

เอกสารสำหรับครูแจนักเรียน

เอกสารหมายเลข 1

เรื่อง การใช้คำศัพท์สำหรับภิกษุ

ราชาศัพท์สำหรับพระภิกษุสงฆ์

ถ้อยคำสำหรับพระสงฆ์นั้น เรามีศัพท์ที่ใช้โดยเฉพาะอยู่บ้าง เนื่องจากสภาพชีวิตของพระสงฆ์ต่างกับฆราวาส เราจึงใช้คำที่แตกต่างออกไปเพื่อแสดงความเคารพและยกย่อง สมณศักดิ์

ชั้นที่ 1 สกตสังฆปริณายก เป็นตำแหน่งสังฆราช เช่น "พระเจ้าวรวงศ์เธอ กรมหลวงชินวราลงกรณ สมเด็จพระสังฆราชเจ้า" "สมเด็จพระอริยวงศาคตญาณ พระสังฆราช"

ชั้น 2 มหาสังฆนายกเจ้าคณะใหญ่ เป็นสมณศักดิ์ชั้นสูงสุดที่มีตำแหน่งคือ

1. พระพุทธโฆษาจารย์
2. พระวันรัต
3. พระพุทธชาจารย์
4. พระมหาธีรวงศ์

ชั้น 3 สังฆนายกเจ้าคณะรองมี 4 ตำแหน่ง คือ

1. พระศาสนโสภณ
2. พระธรรมวโรดม
3. พระพรหมมุนี
4. พระพิมลธรรม

มีพระอุบาลีคุณูปมาจารย์ตำแหน่งเลขานุการ

ชั้น 4 พระราชาคณะชั้น "ธรรม" ซึ่งหน้านามจะมีคำว่า "ธรรม" นำหน้า เช่น "พระธรรมเจดีย์" ฯลฯ

ชั้น 5 พระราชาคณะชั้น "เทพ" นำนามจะมีคำว่า "เทพ" เช่น
พระเทพเมธี" ฯลฯ

ชั้น 6 พระราชาคณะชั้น "ราช" นำนามมีคำว่า "ราช" เช่น พระราชธวัช
 ฯลฯ

ชั้น 7 พระราชาคณะสาวิตรี ไม่มีราชทินนามนำหน้า เช่น พระภีรวงศ์ ฯลฯ

ชั้น 8 พระครู เป็นตำแหน่งรองพระราชาคณะ ใช้คำว่า "พระครู" นำหน้า
 เช่น พระครูพิทักษ์สุนทร ฯลฯ

ชั้น 9 ชั้นฐานานุกรม ไม่มีราชทินนามนำหน้าใช้ตำแหน่งนำหน้า เช่น
พระสมุห์... พระใบฎีกา.... ฯลฯ

ศัพท์ที่ใช้สำหรับพระสงฆ์

คำสามัญ

โกนผม

โกนหนวด

กิน

ขอ

ขอให้

ขออนุญาต

คำสอน

จดหมาย

พูด

ทัก

แต่งตัว

ขรรษา

นอน

นิมนต์ไป

คำสั่ง

คำราชาศัพท์

ปลงพระเกศา

ปลงพระมัสสุ

เสวย

ขอประทาน

ขอประทานถวาย

ขอประทานอนุญาต

พระโอวาท

พระสมณสาส์น

ทรีส ก่ารีส

สิ้นพระชนม์

ทรงสรง ทรงจีวร

พระแทน

บรรทม

กราบทูล เชิญเสด็จไป

พระบัญชา

ปั่วบ
 รับเชิญ
 ไร
 ลา
 ให้ (พระสังฆราชให้)
 บอก

ประชวร
 ทรงรับนิมนต์
 ทรงทราบ
 กราบพุทธลา
 ประทาน
 ถวายพระพร (ใช้กับพระราชาหรือ
 เจ้านาย)

ศัพท์สำหรับพระสงฆ์

คำสามัญ
 ปฏิบัติอาจารย์
 แจ้งความผิด
 แจ้งให้สงฆ์ทราบ
 เลี้ยงพระ
 ถวาย
 เชิญพระ
 ขอร้องให้พระกระทำ
 กิน
 นอน
 ชักย้อมผ้า
 คำปฏิสันถารกับฆราวาส
 โกนณม
 โกนหนวก
 อาบน้ำ
 ปั่วบ

คำราชาศัพท์
 ถือนิสัย
 ปลงอาบัติ
 เติบียงสงฆ์
 อังคาส
 ประเคน
 นิมนต์
 อารคณา
 ฉับ
 จำวัด
 สุน้า
 เจริญพร
 ปลงณม
 ปลงหนวก
 สรงน้ำ
 อาพาธ

ไห้ของแม่ภิกษุ

ฤๅ

จำพรรษา

อุปสมบท

ผู้บ่ม

ราวตากผ้า

บวช (เป็นสามเณร)

ลามบวช

ยารักษาโรค

กินอาหารเช้า

กินอาหารกลางวัน

กินอาหาร

ผ้าผืน

ผ้าพาหนะ

ผ้าคากอก

สวม

ขออนุญาต (พระสังฆราช)

กินยา

ของถวาย

ขอให้

ขอให้ (พระสังฆราช)

คำรับ (บวชาสาส์นกับภิกษุ)

คำรับ (บวชาสาส์นกับภิกษุ)

คำรับ (บวชาสาส์นกับภิกษุ)

คำรับ (หญิงใช้กับภิกษุ)

คำรับ (หญิงใช้กับภิกษุ)

ขอถวาย

เรือนพักในวัด

อยู่ประจำวัด

บวช (เป็นพระ)

สบง

ระเคียง

บรรพชา

ลาสิกขา

ศิลาณเภสัช

ฉันเช้า

ฉันเพล

ฉันจังหัน

จีวร

อังสะ

รัศมีประคก

ถาด

ขอประทานพระอนุญาต

ฉันยา

ไทยธรรม

ขอถวาย

ขอประทานถวาย

ขอรับนม

กรับนม

ขอรับ

เจ้าข้า

เจ้าคะ

กาย	มรณภาพ
กาย	ถึงแก่มรณภาพ
กาย (พระสังฆราช)	สิ้นพระชนม์
บอก (ภิกษุสามเณรใช้กับพระราชาหรือ เจ้านาย)	ถวายพระพร
บอก (ภิกษุสามเณรใช้กับขุนนาง สุภาพชน)	เจริญพร
ทูก (พระสังฆราช)	ทวีส
ทูก (พระสังฆราช)	ทวีส
เรียบกหา ภิกษุผู้ใหญ่	ให้หา
คนรู้จัก	อุบาสก อุบาสิกา
กำหนดหัวพระเวลาทูก	อาทรมภาพ อาทมา
เงิน	ปัจจัย
จดหมาย	ฉฉิก
เชิญ	นิมนต์
แก่งั่ว	ครองผ้า หมั้นจีวร
ถวาย	ประเคน
ถวายอุจจาระ	ไปถาน
ที่นั่ง	อาสนะ
ที่อยู่	ภูมิจิ
วิกามารกา ญาติพี่น้อง	โยม
ไหว	นมัสการ
ลา (ใช้กับภิกษุที่นับถือ)	กราบลา
ให้ (พระสังฆราชให้...)	ประทาน

หลักเกณฑ์ในการเขียนจดหมายถึงพระสงฆ์

1. ผู้รับ
คำขึ้นต้น

สรวรพนาม
คำลงท้าย

การจากหน้าของ

2. ผู้รับ
คำขึ้นต้น
สรวรพนาม

คำลงท้าย
การจากหน้าของ

3. ผู้รับ

คำขึ้นต้น
สรวรพนาม
คำลงท้าย
การจากหน้าของ

สมเด็จพะสังฆราชเจ้า

ขอประทานกราบทูล

(ออกพระนาม)...

ข้าพระพุทธเจ้า ไต่ป่าพระบาท

ควรมิควรแล้วแต่จะโปรดเกล้า

โปรดกระหม่อม

ขอประทานทูล.....

(ระบุพระนาม)....

สมเด็จพะสังฆราช

กราบทูล...

(ชาย) เกล้ากระหม่อม

(หญิง) เกล้ากระหม่อมฉัน

ป่าพระบาท

ควรมิควรแล้วแต่จะโปรด

กราบทูล.... (ระบุพระนาม)...

สมเด็จพะราชาคณะ รองสมเด็จ

พระราชาคณะ

เมธีการ....

กระหม่อม คำนึง พระคุณเจ้า

ขอเมธีการทวยความเคารพอย่างยิ่ง

เมธีการ...

4. ผู้รับ
คำขึ้นต้น
สรรพนาม
คำลงท้าย
การจำหน้าของ
พระราชคณะ
นมัสการ...
กระหม่อม ถิฉัน พระคุณทาน
ขอเมตตาการด้วยความเคารพ
อย่างยิ่ง
เมตตาการ....
5. ผู้รับ
คำขึ้นต้น
สรรพนาม
คำลงท้าย
การจำหน้าของ
พระภิกษุสงฆ์ทั่วไป
เมตตาการ
แด่ ถิฉัน ทาน
ขอเมตตาการด้วยความเคารพ
เมตตาการ.....
- คำขึ้นต้น จกนมา (ถึงภิกษุ) เมตตาการ
- คำขึ้นต้นจกนมา (ภิกษุสามเณรถึงพระราช เจ้านาย) ขอถวายพระพร
- คำขึ้นต้นจกนมา (ภิกษุสามเณรถึงขุนนางชั้นสูง) ขอเจริญพร
- คำขึ้นต้นจกนมา (ภิกษุสามเณรถึงขุนนาง) เจริญพรมาบัง...
- คำขึ้นต้นจกนมา (ภิกษุสามเณรถึงฆราวาส) เจริญพรมาบัง...
- คำขึ้นต้นจกนมา (ฆราวาสถึงพระภิกษุ) ขอเมตตาการมาบัง...

กิจกรรมที่ 2 เกมทายคำ

30 นาที

ขั้นตอน

1. แบ่งนักเรียนออกเป็น 5 กลุ่มย่อย เท่า ๆ กัน
2. ตัวแทนกลุ่มจับฉลากเลือกของคำศัพท์ ของความหมายของประโยค ของคำเหมาะสม ของอักษรสลับ
3. ครูอธิบายว่า กลุ่มใดคู่กับกลุ่มใด คือ
 - 3.1 กลุ่มของคำศัพท์คู่กับกลุ่มของความหมาย
 - 3.2 กลุ่มของความหมายของประโยคกับกลุ่มของคำเหมาะสม
 - 3.3 กลุ่มของอักษรสลับ เพื่อนในกลุ่มร่วมกันทำกิจกรรม
4. เริ่มเกมทายคำในระยะเวลา 30 นาที

สื่อ

1. ของบัตรคำศัพท์ 10 บัตร
2. ของบัตรความหมาย 10 บัตร
3. ของความหมายของประโยค
4. ของคำเหมาะสม
5. อักษรสลับ

หมายเหตุ คำ - ประโยคอาจเปลี่ยนแปลงได้ตามความเหมาะสม

เกมหาคำ

กลุ่ม 1

ของคำศัพท์ เป็นบัตรคำศัพท์ 10 คำ ให้นักเรียนหาความหมายของ
คำศัพท์ที่กำหนดให้ จากกลุ่ม 2

ภูมิ	กรรม	อาพาธ	ประเคน
ภัตตาหาร	เจริญพระพุทธมนต์		อาสนะ
จำวัด	ศิลาแลง		

กลุ่ม 2

ของความหมาย เป็นบัตรความหมาย 15 บัตร ให้นักเรียนหาคำศัพท์
ที่สอดคล้องกับความหมายที่กำหนดให้จากกลุ่ม 1

ป่วย	นอน	ที่นั่ง	สวดมนต์
ยารักษาโรค	อาหาร	ยืนกึ่งตัว	
ที่อยู่ของพระสงฆ์	คำสั่งสอนในพระพุทธศาสนา		
ยกของให้พระกัวยมือทั้งสองข้าง			

กลุ่ม 3

ของความหมายของประโยค เป็นบัตรข้อความ 8 ข้อความให้นักเรียนเลือกคำ
ที่เหมาะสม จากกลุ่ม 4

1. การบวชเณร เรียกว่า _____
2. พระสงฆ์เขียนจดหมาย คำที่ขีดเส้นใต้เมื่อใช้กับพระสงฆ์ต้องใช้คำว่า _____
3. พระมหาเกษมขณะนี้ _____ อยู่ที่โรงพยาบาลสงฆ์
4. _____ ไม่ไ้จำวัด
5. คุณครูกำลัง _____ ของให้พระสงฆ์
6. พระภิกษุ _____ หนึ่ง กำลัง _____ ภัตตาหาร
7. ขรवासเตรียมยก _____ มาตั้งไว้ให้พร้อม
8. คำเริ่มต้นจดหมายที่ไม่ไปถึงพระสงฆ์ใช้ว่า _____

กลุ่ม 4

ของคำเหมาะสม เป็นบัตรคำสำหรับของความหมายของประโยค
ให้นักเรียนนำคำศัพท์ไปเติมให้ข้อความในกลุ่ม 3 สมบูรณ์

บรรพชา

ลิขิต

อาภมา

ประเคน

รูป

ฉัน

ภัตตาหาร

ฉฬการ

อาพาธ

กลุ่ม 5

ของอักษรสลับ เป็นบัตรคำอักษรสลับ 10 บัตร ให้นักเรียนเขียนคำ
ที่ถูกซ่อนลงในกระดาษที่ครูแจกให้ในซองนี้

คันฉิม

วาทนโกว

โมนูหนา

วษารว

กษาลสา

ภิงสชา

ลนเพน

ยรรขมไพ

อุสมาก

รมนักสา

กิจกรรมที่ 3 ประเมินผลตนเอง

5 นาที

ขั้นสอน

1. ครูชี้แจงว่าการประเมินผลตนเองมีความสำคัญมากเพราะจะช่วยให้
เราทราบว่ามีความรู้มากน้อยเพียงใด
2. ให้นักเรียนทุกคนทำแบบฝึกหัดเพื่อประเมินผลตนเอง
3. เฉลยแบบฝึกหัด

สื่อ

แบบฝึกหัดสรุปกิจกรรม

แบบฝึกหัดสรุปกิจกรรม

(ตอนที่ 3 กิจกรรมที่ 3)

คำสั่ง หลังจากนักเรียนทำกิจกรรมเกมทายคำแล้ว ลองประเมินตนเองว่า
มีความเข้าใจมากน้อยเพียงใด โดยทำตามคำสั่งต่อไปนี้

จับคู่ความหมายศัพท์ให้ถูกต้อง

_____ 1. จำพรรษา	ก. ขอเชิญ
_____ 2. อารามนา	ข. นอน
_____ 3. ธรรมาสัน	ค. ลาวพ
_____ 4. ไทยธรรม	ง. คำที่สงฆ์ใช้เรียกพระเจ้าแผ่นดิน
_____ 5. ฉ้น	จ. ที่แสดงธรรม
_____ 6. จำวัด	ฉ. กิน
_____ 7. สรง	ช. โกนผม
_____ 8. ลาสิกขา	ซ. อยู่ประจำวัด
_____ 9. ปลงผม	ฌ. อาบน้ำ
_____ 10. มหาวชิตร	ฎ. ของถวายพระ

บัตรเฉลย

1. ข	6. ข
2. ก	7. ฉ
3. จ	8. ค
4. ฎ	9. ซ
5. ฉ	10. ง

ชุดการสอนมินิคอร์ส

ข้อคิดเรื่องการบวช

ตอนที่ 4 แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับ เรื่องการบวชในสมัยปัจจุบัน

45 นาที

กิจกรรมที่ 1 ให้ข้อเสนอแนะการระบุประเด็นสำคัญและการแสดงความคิดเห็น

5 นาที

ขั้นตอน

1. ครูชี้แจงและให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการระบุประเด็นสำคัญของเรื่อง
2. ครูให้ข้อเสนอแนะการแสดงความคิดเห็น และการรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น
3. แบ่งนักเรียนเป็น 5 กลุ่มย่อยเพื่อเตรียมอภิปราย

สื่อ

-

กิจกรรมที่ 2 อภิปรายตามหัวข้อที่กำหนดให้

20 นาที

ขั้นสอน

1. นักเรียนทุกกลุ่มอภิปรายแสดงความคิดเห็นตามหัวข้อที่ครูกำหนดให้
2. ทัวหนกลุ่มเขียนบันทึกที่ได้จากการอภิปราย
3. เลือกตัวแทนกลุ่มเสนอผลการอภิปรายหน้าชั้น

สื่อ

ใบงานและประเด็นอภิปรายเกี่ยวกับการรณรงค์ในสมัยปัจจุบัน

ใบงานและประเด็นอภิปราย

(ตอนที่ 4 กิจกรรมที่ 2)

คำสั่ง ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มอภิปรายแสดงความคิดเห็นในประเด็นต่อไปนี้

1. ข้อคิดที่ได้จากเรื่อง
2. ความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้เขียน
3. ผลของการรณรงค์

คำตอบ

1.

2.

3.

กิจกรรมที่ 3 เสนอผลการอภิปราย

15 นาที

ขั้นสอน

1. นักเรียนเลือกตัวแทนกลุ่มออกมารายงานผลการอภิปรายกลุ่มละ 3 นาที
2. เมื่อรายงานผลการอภิปรายครบทุกกลุ่มแล้วครูสรุปอีกครั้ง
3. นำผลการอภิปรายของแต่ละกลุ่มทบทวนไว้

สื่อ

1. ใบงานประกอบการอภิปราย

กิจกรรมที่ 4 ประเมินผลตนเอง

5 นาที

ขั้นสอน

1. ครูชี้แจงว่าการประเมินผลตนเองมีความสำคัญมาก เพราะจะช่วยให้ทราบว่ามีความรู้มากน้อยเพียงใด
2. ให้นักเรียนทุกคนทำแบบฝึกหัดเพื่อประเมินตนเอง
3. เฉลยแบบฝึกหัด

สื่อ

แบบฝึกหัดสรุปกิจกรรม

แบบฝึกหัดสรุปกิจกรรม (ตอนที่ 4 กิจกรรมที่ 4)

ให้นักเรียนเขียนข้อคิดสั้น ๆ หรือคำขวัญเกี่ยวกับเรื่องการभव

โครงสร้างมินิกอร์ส

วิชาภาษาไทย เรื่องการแยกส่วนของประโยคที่ใช้สันธานหลายชนิด ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

หลักการและเหตุผล

การเรียนรู้ภาษาไทยนอกจากจะทำให้ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะและสามารถแสดงความคิดเห็น ใฝ่อย่างมีเหตุผลแล้ว ยังมีจุดมุ่งหมายให้ผู้เรียนสามารถนำทักษะทางภาษานั้นไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้ ทั้งนี้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนควรจัดให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ อย่างเหมาะสม มีการใช้สื่อและกิจกรรมหลากหลายเพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่คง การ

รูปแบบการเรียนรู้การสอนในปัจจุบันยังเน้นบทบาทของครูเป็นสำคัญ ไม่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนฝึกทักษะต่าง ๆ ตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรเท่าที่ควร ด้วยเหตุนี้การจัดการเรียนการสอน โดยเฉพาะอย่างยิ่งวิธีสอนของครูควรได้รับการปรับปรุงแก้ไข เพื่อให้การเรียนรู้การสอนสอดคล้องตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้

วิธีการหนึ่งที่จะช่วยพัฒนาการเรียนรู้การสอนภาษาไทยให้ได้ดีที่สุด คือการใช้ชุดการสอนมินิกอร์ส เพราะชุดการสอนมินิกอร์สนี้จะช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้ และมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้การสอน ทั้งยังเน้นการฝึกทักษะตลอดจนส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักคิด รู้จักแก้ปัญหา และมีบทบาทในการเรียนมากที่สุด ศึกษการ ขบวนการ และระบอบของมินิกอร์ส

เป้าหมาย

ชุดการสอนมินิกอร์สชุดนี้ จัดทำขึ้นเพื่อให้ครูผู้สอนนำไปใช้สอนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 วิชาภาษาไทย เรื่องการแยกส่วนของประโยคที่ใช้สันธานหลายชนิด โดยจัดให้ผู้เรียนเรียนเป็นกลุ่ม และสามารถตรวจสอบเป้าหมายในการเรียนการสอนได้ในระยะเวลาสั้น จากกิจกรรมต่าง ๆ ที่จัดขึ้นเพื่อใช้ฝึกทักษะอย่างมีระบบ

จุดประสงค์ปลายทาง

เพื่อให้นักเรียน

1. จำแนกวลีและประโยคได้
2. อธิบายการขยายส่วนต่าง ๆ ของประโยคได้
3. สังเคราะห์ประโยคความรวมได้
4. สังเคราะห์ประโยคความซ้อนได้
5. จำแนกประโยคชนิดต่าง ๆ ได้

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

เมื่อเรียนจบบทเรียนนี้แล้ว นักเรียนสามารถ

<u>ความรู้</u>

<u>1</u> | { <ol style="list-style-type: none"> 1. อธิบายลักษณะและความหมายของวลี 2. อธิบายลักษณะและความหมายของประโยค 3. จำแนกส่วนประกอบของประโยค 4. บอกได้ว่าข้อความใดเป็นวลี ข้อความใดเป็นประโยค |
| <u>ความรู้</u>

<u>2</u> | { <ol style="list-style-type: none"> 5. อธิบายความหมายของการขยายส่วนต่าง ๆ ของประโยค 6. บอกวิธีการขยายประธาน 7. บอกวิธีการขยายภาคแสดง 8. จำแนกการขยายส่วนต่าง ๆ ของประโยค |
| <u>ความรู้</u>

<u>3-4</u> | { <ol style="list-style-type: none"> 9. อธิบายความหมายของประโยคความรวม 10. อธิบายส่วนประกอบของประโยคความรวม 11. แต่งประโยคความรวมที่มีคำสันธานเชื่อม 12. จำแนกประเภทของประโยคความรวม |
| <u>ความรู้</u>

<u>5-6</u> | { <ol style="list-style-type: none"> 13. อธิบายความหมายของประโยคความซ้อน 14. อธิบายส่วนประกอบของประโยคความซ้อน 15. แต่งประโยคความซ้อน 16. จำแนกประเภทของประโยคความซ้อน |
| <u>ความรู้</u>

<u>7-8 - 17</u> | { <ol style="list-style-type: none"> 17. จำแนกประโยคชนิดต่าง ๆ |

หมายเหตุ

1. การจัดเวลาในการเรียนการสอนของโรงเรียนมัธยมศึกษา มศว ประสานมิตร
 ที่ผู้วิจัยใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างนี้ จัดเวลาเป็นคาบคู่ คาบละ 45 นาที รวมเป็น 90 นาที
 ดังนั้นในแผนการสอนคาบที่ 3-4 5-6 และ 7-8 ผู้วิจัยได้จัดการสอนติดกันคือ
 ในแผนการสอนคาบที่ 3-4 5-6 และ 7-8 ใช้เวลาช่วงละ 90 นาที
2. สื่อต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ในชุดการสอนเมธีคอร์สชุดนี้ อาจเปลี่ยนได้ตามสภาพ-
 แวกห้องและปัจจัยของสื่อ
3. ผู้สอนควรศึกษาแผนการสอน และการใช้สื่อให้เข้าใจก่อนนำไปใช้ในการสอน

แผนการสอน

วิชาภาษาไทย เรื่องการแยกส่วนของประโยคที่ใช้สันธานหลายชนิด ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

ระยะเวลา	เนื้อเรื่อง/กิจกรรม	การจัดกลุ่ม
45 นาที	<u>ตอนที่ 1</u> จำแนกวลีและประโยค	
35 นาที	1. ครูฉายแผ่นใสประกอบคำบรรยายเรื่องวลีและประโยค	กลุ่มใหญ่
10 นาที	2. นักเรียนประเมินผลตนเอง	รายบุคคล
45 นาที	<u>ตอนที่ 2</u> อธิบายการขยายส่วนต่าง ๆ ของประโยค	
10 นาที	1. นักเรียนดูบัตรประโยค และการแยกส่วนต่าง ๆ ของประโยค	กลุ่มใหญ่
30 นาที	2. ครูฉายแผ่นโปร่งใสประกอบคำบรรยายเรื่อง การขยายส่วนต่าง ๆ ของประโยค	
	คำยืมคำ กลุ่มคำ หรือประโยค	กลุ่มย่อย
5 นาที	3. นักเรียนประเมินผลตนเอง	รายบุคคล
90 นาที	<u>ตอนที่ 3 - 4</u> สังเคราะห์ประโยคความรวม	
5 นาที	1. ครูชี้แจงการร่วมกิจกรรม บทเรียนโปรแกรม	กลุ่มใหญ่
60 นาที	2. นักเรียนร่วมกิจกรรมบทเรียนโปรแกรมเรื่องประโยค ความเกี่ยวและประโยคความรวม	รายบุคคลและ กลุ่มย่อย
15 นาที	3. ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปสาระสำคัญจาก บทเรียนโปรแกรม	กลุ่มย่อย
10 นาที	4. นักเรียนประเมินผลตนเอง	รายบุคคล

ระยะเวลา	เนื้อเรื่อง/กิจกรรม	การจัดกลุ่ม
90 นาที	<u>ตอนที่ 5 - 6</u> สังเคราะห์ประโยคความซ้อน	
5 นาที	1. ครูชี้แจงการเขียนโดยบทเรียนโปรแกรมเรื่อง ประโยคความซ้อน	กลุ่มใหญ่
60 นาที	2. นักเรียนศึกษาเรื่องประโยคความซ้อนจาก บทเรียนโปรแกรม	รายบุคคลและ กลุ่มย่อย
15 นาที	3. นักเรียนดูแผ่นโปสเตอร์ประกอบคำบรรยายสรุป เรื่องประโยคความซ้อน	กลุ่มใหญ่
10 นาที	4. นักเรียนประเมินผลตนเอง	รายบุคคล
90 นาที	<u>ตอนที่ 7 - 8</u> จำแนกประโยคชนิดต่าง ๆ	
5 นาที	1. ครูชี้แจงการร่วมเกม "ข้อความสัมพันธ์"	กลุ่มใหญ่
25 นาที	2. นักเรียนทำกิจกรรมเกม "ข้อความสัมพันธ์"	กลุ่มย่อย
30 นาที	3. นักเรียนเสนอผลงานเกม "ข้อความสัมพันธ์"	กลุ่มย่อย
20 นาที	4. นักเรียนทำกิจกรรม เกม "ใครเร็วกว่ากัน"	กลุ่มย่อย
10 นาที	5. นักเรียนประเมินผลตนเอง	รายบุคคล

ตอนที่ 1 จำแนกวลีและประโยค

45 นาที

กิจกรรมที่ 1 ครูฉายแผ่นโปรงใสลักษณะของวลี และประโยค

35 นาที

ขั้นสอน

1. ครูฉายแผ่นโปรงใสแผ่นที่ 1 พร้อมทั้งให้นักเรียนอ่านออกเสียงข้อความในแผ่นใสนั้น
2. ครูซักถามนักเรียนว่าข้อความที่อ่านนั้นนักเรียนเข้าใจอย่างไร
3. ครูวางแผ่นโปรงใสแผ่นที่ 2 บนแผ่นโปรงใสแผ่นที่ 1 แล้วให้นักเรียนอ่านออกเสียงอีกครั้ง
4. ครูซักถามนักเรียนว่าข้อความที่อ่านนั้นต่างจากครั้งแรกที่อ่านอย่างไร
5. ครูให้นักเรียนดูแผ่นโปรงใสแผ่นที่ 3 และให้นักเรียนบอกว่าข้อความใดเป็นวลี ข้อความใดเป็นประโยค

สื่อ

แผ่นโปรงใสเรื่องวลี และประโยค 3 แผ่น

กิจกรรมที่ 1 ตอนที่ 1

ลักษณะ: ๑๐๖ วลี

ต้นไม้บางชนิด

กำลังงออยู่ในร่าง

เพื่อตัวใหม่จิกตัว

ใกล้ๆ โรงเรียน

ภายในบ้านหลังใหญ่

เธอคนเดียวนะ

หน้า ๒
๘๑

กิจกรรมที่ ๑ ตอนที่ ๑

กิจกรรม: ๑๐๑

ประวัติ

ไม่มีดอก

เด็ก ๆ

เชือก

เขาชื่อที่

ดวงดาว

พวงมาลัย

กิจกรรมที่ 1 ตอนที่ 1.

แผ่นที่ 3.

262

พิจารณาว่า ข้อความต่อไปนี้ข้อใดเป็นเหตุ และ
ข้อใดเป็นผล

1. รถที่ก่เรื่องใหม่ในหนังนอน.
2. งานเมื่อคืนนี้.
3. หักหอมสด เล็กๆ ในก๋วยเตี๋ยว
4. การสวดมนต์ 2 ฉบับ.
5. สอนแบบ ๗ ชั้นสองสามสัปดาห์.
6. หนังสือเล่มหนา 3 เล่มนั้น
7. ผู้ใหญ่โดยทั่วไป
8. ยี่ห้อกล้วยนี้
9. เด็กที่บ้านทุกคน.
10. หมกหอย 5 ตัวในกระทง.

กิจกรรมที่ 2 นักเขียนประเมินตนเอง

10 นาที

ขั้นสอน

1. ครูชี้แจงว่าการประเมินตนเองมีความสำคัญต่อนักเรียนอย่างไร
2. ครูแจกแบบประเมินตนเองและให้นักเรียนใช้เวลาในการทำแบบ

ประเมินตนเองภายในระยะเวลา 10 นาที

3. เฉลยแบบประเมินตนเอง

สื่อ

แบบประเมินตนเอง เรื่อง วลีและประโยค

แบบประเมินตนเองกิจกรรมที่ 2 ตอนที่ 1

คำสั่ง 1 จงพิจารณาว่าข้อความใดเป็นวลี หรือประโยค

- _____ 1. นกตัวน้อย ๆ ฝูงนั้น
- _____ 2. ทอกไม้ในสวนทำลังบานสะพรั่ง
- _____ 3. นาฬิกาเรือนทองของฉัน
- _____ 4. เฝิงหล่นลงมาจากต้นไม้
- _____ 5. กระดาษใบใหญ่ข้างบันไดแตกเสียแล้ว
- _____ 6. ฉันมีปากกา 2 ก้าน

บัตรเฉลย

1. วลี	2. ประโยค	3. วลี
4. วลี	5. ประโยค	6. ประโยค

คำสั่ง 2 จงแต่งประโยคจากวลีที่กำหนดให้

1. เด็ก ๆ 2 คนสุดท้าย

2. บ้านหลังนั้น

3. ต้นไม้ใหญ่ 3 - 4 ต้น

หมายเหตุ การเฉลยแบบประเมินตนเองคำสั่ง 2 นี้ อยู่ในคู่มือของผู้อ่าน

คำสั่ง 3 จงตอบคำถามข้อนี้ให้ได้ความสมบูรณ์
วิธีเกี่ยวข้องกับประโยคอย่างไร

ตอนที่ 2 อธิบายการขยายส่วนต่าง ๆ ของประโยค

45 นาที

กิจกรรมที่ 1 นักเรียนทบทวนประโยค และการแยกส่วนต่าง ๆ ของประโยค

10 นาที

ขั้นสอน

1. ครูทบทวนประโยคชุดที่ 1 (5 บัทร) บนกระดานคำหรือกระเป๋านั่ง
2. ครูแยกบทประโยคนั้นออกเป็นภาคประธาน และภาคแสดง
3. ครูทบทวนประโยคชุดที่ 2 บนกระดานคำ 5 บัทร
4. นักเรียนแยกบทประโยคนั้นเป็นภาคประธานและภาคแสดง
5. นักเรียนและครูสรุปว่าประโยคประกอบด้วยภาคประธานและภาคแสดง

สื่อ

1. บัทรประโยค 10 บัทร
2. กระเป๋านั่ง

กิจกรรมที่ 2 ครูฉายแผ่นโปร่งใสเรื่องการขยายส่วนต่าง ๆ ของประโยค

30 นาที

ขั้นสอน

1. ครูฉายแผ่นโปร่งใสแผ่นที่ 4 แสดงแผนผังของประโยค
2. ครูอธิบายการขยายส่วนของประโยคทั้งภาคประธานและภาคแสดง โดยใช้คำ กลุ่มคำหรือประโยคโดยวางแผ่นโปร่งใสแผ่นที่ 5 ลงบนแผ่นโปร่งใสแผ่นที่ 4
3. นักเรียนจกสารสำคัญของสมุทงาน
4. ครูแจกเอกสาร เสริมความรู้ เรื่องประโยค

สื่อ

1. แผ่นโปร่งใสแสดงแผนภูมิการขยายส่วนต่าง ๆ ของประโยค
2. เอกสารสำหรับนักเรียนเรื่องประโยค

กิจกรรมที่ 3 นักเรียนประเมินผลตนเอง

5 นาที

ขั้นสอน

1. ครูชี้แจงว่าการประเมินผลตนเองมีความสำคัญต่อนักเรียนอย่างไร
2. ครูแจกแบบประเมินผลตนเองให้นักเรียนทำภายในระยะเวลา 5 นาที
3. เฉลยแบบประเมินผล

สื่อ

แบบประเมินผลตนเอง เรื่องการขยายส่วนของประโยค

แบบประเมินตนเองกิจกรรมที่ 3 ตอนที่ 2

คำสั่ง ขอให้มีส่วนขยายประธานให้นักเรียนขีดเส้นใต้ข้อความนั้น และให้วงกลม
ส่วนขยายภาคแสดงของประโยค

ตัวอย่าง น้องของฉันวิ่งอย่างรวดเร็ว

1. เขาซื้อหมวกหลายใบ
2. ดอกไม้ในกระถางหน้าบ้านกำลังบาน
3. คุณแม่ของฉันนอนเตียงใหญ่
4. เด็ก ๆ มองकुศัศวินในกรุงซัง
5. นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นไปเข้าค่ายที่เพชรบุรี

- บัตรเฉลย
1. (หลายใบ)
 2. ในกระถางหน้าบ้าน (กำลัง)
 3. ของฉัน (บนเตียงใหญ่)
 4. (ในกรุงซัง)
 5. ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น
(ที่เพชรบุรี)

บัตรประโยค ชุดที่ 1

1. นกบิน
2. แม่ยิ้ม
3. ฉันชื่อชนม
4. นักเรียนห่าการบ้าน
5. น้องชานตะกร้า

กิจกรรม 1 ท่อนที่ 2

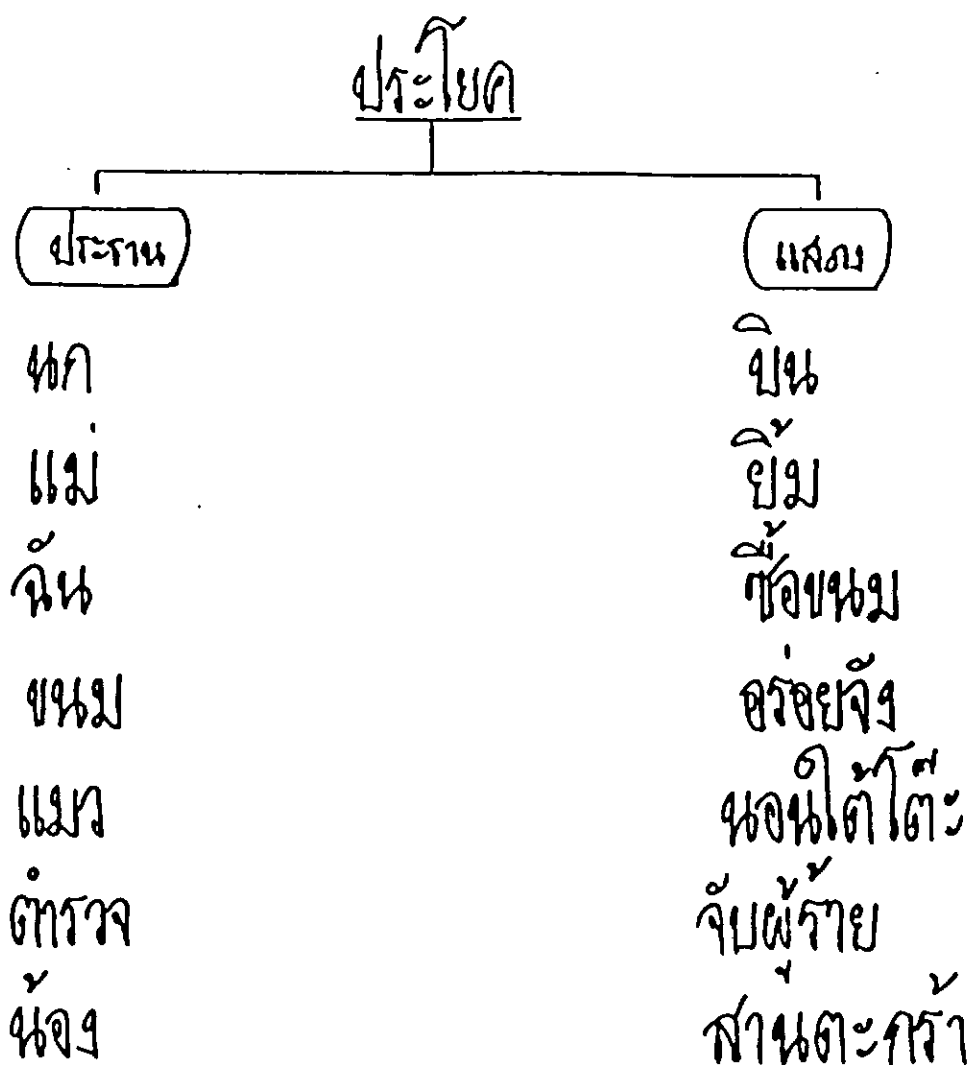
นก	บิน
แม่	ยิ้ม
ฉัน	ชื่อชนม
นักเรียน	ห่าการบ้าน
น้อง	ชานตะกร้า

บัตรประโยค ชุดที่ 2

1. เด็ก ๆ ไปโรงเรียน
2. แมวนอนใต้อู่
3. ทำรวจจับผู้ร้าย
4. เขาเดินไป ๆ มา ๆ
5. ชนมอรอยจัง

กิจกรรมที่ 1 ท่อนที่ 2

เด็ก ๆ	ไปโรงเรียน
แมว	นอนใต้อู่
ทำรวจ	จับผู้ร้าย
เขา	เดินไป ๆ มา ๆ
ชนม	อรอยจัง

กิจกรรมที่ ๒ ตอนที่ ๒

แผ่นที่ 5
๓๗

การขยายส่วนต่างๆของประโยค

ผู้ดำท่อน (กลุ่มคำ)

กำลัง ขำ (คำ)

ที่ฉันรัก (ประโยค)

สวดยมาก
(กลุ่มคำ) ๕
หลายอย่าง

ใจ (คำ)

เลยคะ

ที่คนแม่ทำ (ประโยค)

ไม่สบายตัว (กลุ่มคำ)

หน้าบ้าน

การหลว

บนทางด่วน

ของพี่ใหญ่บ้าน

ควรจะ

พรั่งนี้

สรุป

จำใช้คำ กลุ่มคำหรือประโยคขยาย-
ประธาน หรือภาคแสดงก็ได้.

ประโยค

แบ่งเป็น 2 ชนิด

1. แบ่งตามเจตนาของผู้ส่งสาร (ผู้พูด)
 - 1.1 ประโยคบอกเล่า
 - 1.2 ประโยคปฏิเสธ
 - 1.3 ประโยคคำถาม
 - 1.4 ประโยคเชิงคำสั่งและขอร้อง
2. แบ่งตามรูปประโยค (โครงสร้างของประโยค)

2.1 ประโยคความเดียว (เอกพจน์ประโยค)

2.1.1 ประโยคเน้นผู้กระทำ

2.1.2 ประโยคเน้นผู้ถูกกระทำ

2.1.3 ประโยคเน้นกริยา

2.1.4 ประโยคเชิงคำสั่งและขอร้อง

2.2 ประโยคความรวม (อเนกพจน์ประโยค)

2.2.1 คล้อยตาม

2.2.2 ขัดแย้ง

2.2.3 เลือกเอาอย่างใดอย่างหนึ่ง

2.2.4 เหตุผล

2.3 ประโยคความซ้อน (สังกนประโยค)

2.3.1 นามานุกรมประโยค ประโยคย่อยที่ทำหน้าที่เหมือนคำนามคือทำหน้าที่

ในประโยคใหญ่เป็นประธานหรือ กรรม

2.3.2 คุณานุประโยค ประโยคย่อยที่ทำหน้าที่ขยายนามหรือสรรพนาม

2.3.3 วิเศษณานุกรมประโยค ประโยคย่อยที่ทำหน้าที่ขยายกริยาหรือวิเศษณ์

อธิบาย ประโยคแบ่งตามเจตนาผู้สื่อสาร

1. ประโยคบอกเล่า ประโยคนิพนธ์จะบอกว่าประธานของประโยคคืออะไร
ทำอะไร เป็นอะไร อยู่ในสภาพใด มีลักษณะธรรมชาติอย่างไร

ลมมรสุมพัดจัก

เขากินข้าวสุก

นักโทษถูกประหาร เมื่อเช้านี้

2. ประโยคปฏิเสธ มีคำต่าง ๆ ที่แสดงความเป็นปฏิเสธ เช่น ไม่ มิได้ เปล่า
เธอไม่สมควรประพฤติเช่นนี้ ฉันไม่ได้นำเสนอมา
คุณไม่ท้อง

บางครั้งประโยคปฏิเสธจะมีเพียงคำเดียว

คุณว่างนอนหรือยัง กอบ บัง

บางครั้งจะเป็นคำปฏิเสธใดใดโดยไม่ต้องมีคำปฏิเสธ

ใช้ว่าจะรู้จัก - ไม่ใช่ว่าจะรู้จัก

หารู้หรือ - ไม่รู้

มิเป็นการเสียแล้ว - ไม่เป็นการเสียแล้ว

3. ประโยคคำสั่งหรือขอร้อง ประโยคขอร้องมักจะมีคำว่า โปรด กรุณา ไว้หน้า
ประโยคส่วนประโยคคำสั่งจะมีคำว่า อย่า ห้ามไว้หน้าประโยค

จงตามเราไป

กรุณาพูดเบา ๆ

อย่าขมวดคานอีกเลย

โปรดทำตามคำแนะนำของ เจ้าหน้าที่งาน

4. ประโยคคำถาม มักจะมีปจฉาสรพนวน เช่น ใคร อะไร ที่ไหน ทำไม เมื่อไหร่
อย่างไร หรือไม่ อยู่ที่ไหนหรือทำประโยค และต้องการคำตอบ

ใครอยู่ตรงนั้น

เมื่อไหร่จะกลับ

ร้องให้ทำไม

คุณชื่ออะไร

แต่บางครั้งประโยคคำถามนี้อาจเป็นประโยคบอกเล่าก็ได้ ถ้าไม่ได้แสดง

ความสงสัยหรือต้องการให้ตอบ

ใครจะชื่อของเขา

ใครจะชื่อของเขาละของเพ็ญพั้งนั้น

ทัวอะไร

ทัวอะไรก็ไม่รู้ รูปร่างพิลึก

การแบ่งประเภทตามโครงสร้างของประโยค

1. ประโยคความเดียว ชนิดของประโยคความเดียว

1.1 ประโยคเน้นผู้กระทำ มีผู้กระทำซึ่งเป็นประธานของประโยคอยู่ข้างหน้า
ตามด้วยกริยา อาจมีกรรมหรือไม่ก็ได้

ไต้ฝุ่นเกย์เคลื่อนตัวมาทางทิศใต้

ผู้ร้ายเบียดดาบตำราจ

เขาชอบชมแมว

1.2 ประโยคเน้นผู้ถูกกระทำ มีผู้กระทำอยู่ข้างหน้า เป็นประธานของประโยค
จดจำนวน 3000 คัน ถูกส่งมายังท่าเรือคลองเตย

เด็กถูกสุนัขกัด

เสื้อตัวนี้ใครกัด

1.3 ประโยคเน้นกริยา ไต้แก่ เกิด มี ปรากฏ

เกิดพายุฝนฟ้าคะนองที่ปักษ์ใต้

ปรากฏความหละหลวมในการสอบเข้ามหาวิทยาลัย

1.4 ประโยคเชิงคำสั่งและขอร้อง ประโยคนี้ละประธานไว้ในฐานที่เข้าใจ
จึงมีกริยาอยู่หน้าประโยค

จงช่วยป้องกันกันไม่ให้ปลอกภัย

กรุณาอย่าจอดรถขวางประตู

โปรทช่วยกันรักษาความสะอาด
 ประโยคความเดียว จะมีเนื้อความเดียว
 นกเกาะกิ่งไม้ นกบิน
 น้องกลามาหาฉัน

2. ประโยคความรวม คือประโยคที่ประกอบด้วยประโยคความเดียวรวมกัน
 กันมีสันธานเป็นตัวเชื่อม และเมื่อแยกจากกันก็ยังสามารถสื่อสารเข้าใจกันได้

ท้าวและตัวเดินทางไปสหรัฐอเมริกา

เชอชฌฏฐิธอนแต่เชาชอบอุฎฐน

กว่าเขาจะรู้ว่าเรียนอ่อนก็สายไปเสียแล้ว

เขาป่วยจึงไม่มาโรงเรียน

เพราะฉันขยันฉันจึงสอบได้

เคนจะนั่งเฝ้าเบ็ดหรือจะวิ่งไล่

ฉันไม่เคยเห็นนกกาเหว่าเลย แต่ว่าคุ้นหูกับเสียงร้องของมันอย่างยิ่ง

3. ประโยคความซ้อน คือประโยคที่ประกอบด้วยประโยคหลักและประโยคย่อย
 ประโยคย่อย อาจเป็นประธาน บทขยายประธาน กรรม หรือบทขยายกรรมของประโยคหลัก
 ก็ได้ มีลักษณะดังนี้

3.1 เป็นประโยครวมเอาประโยคความเดียว 2 ประโยคไว้ด้วยกัน
 และมีสันธานเป็นเครื่องเชื่อม

3.2 เมื่อแยกประโยคความซ้อนออกจากกัน จะมีน้ำหนักหรือความสำคัญ
 ไม่เท่ากัน ประโยคหนึ่งจะเป็นประโยคหลัก อีกประโยคหนึ่งเป็นประโยคย่อย

3.3 ประโยคย่อยทำหน้าที่เป็น

ประธานของประโยค

กรรมของประโยค

วิเศษณ์หรือขยายวิเศษณ์

วิเศษณ์ขยายกริยา

ประโยคความซ้อนมี 3 ลักษณะ

1. ประโยคความซ้อนที่มีประโยคย่อยทำหน้าที่คล้ายคำนาม (นามานุกรมประโยค)
ฉันไม่ชอบคนรักประดาน้ำอาหารมูมาม
คนชากมารยาทเป็นคนน่ารังเกียจ
ผมไม่ใ้กับออกคุณว่าเขาเป็นคนฉลาดมาก
ฉันไม่ขอให้เธอไปเที่ยวกลางคืน
2. ประโยคความซ้อนที่มีประโยคย่อยทำหน้าที่คล้ายคำวิเศษณ์ขยายคำนาม
หรือสรรพนามและมีสันธาน ที่ ซึ่ง อัน เป็นเครื่องหมาย (คุณานุกรมประโยค)
รถที่รับซื้อจากเอกชนส่วนหนึ่งกลายเป็นเศษเหล็ก
คนซึ่งปฏิบัติความกฏจราจร เป็นพลเมืองดี
ปากกาที่ฉันซื้อมามีหายไปไหน/บุคคลอันมีจิตสงวนแล้วย่อมมีความสุข

อย่างแท้จริง

3. ประโยคความซ้อนที่มีประโยคย่อยทำหน้าที่คล้ายคำวิเศษณ์ขยายคำกริยา
หรือคำวิเศษณ์ประเภทนี้จะมสันธาน เมื่อ จน เพราะ ตาม ราวกับ ให้ เท่า ระหว่างที่
เพราะเหตุว่า เหมือน (วิเศษณานุกรมประโยค)
ฉันไม่คัดค้านต่อเพราะได้รับการยอมรับมา
ทุกคนนั่งเงยไปครู่ใหญ่เมื่อมีโอกาสจะอื่น
เขาหัวเราะเสียงดังราวกับฟารอง
เขาทุกชาจนฉันว่าคาญ

ประโยคที่ซับซ้อนยิ่งขึ้น

คือประโยคที่มีความซับซ้อนในภาคประธานหรือภาคแสดงประโยคที่ซับซ้อนยิ่งขึ้น
นี้อาจเป็นประโยคความเดียว ประโยคความรวม หรือประโยคความซ้อนก็ได้

ประโยคความเดียวที่ซับซ้อน

ความซับซ้อนในภาคประธาน

ต้นไม้ในสวนเขาตายหมดแล้ว

บ้านเขาเป็นเขาใกล้ลำธารถูกคนฉวยวางเพลิง
คนเขายใจที่คนนั้นหักเหินทุกวัน

ความซับซ้อนในภาคแสดง

เด็ก ๆ วิ่งเข้าไปในถ้ำอย่างรวกเร็ว

เขาพากันออกค้นหาเงาอันนี้เพื่อเธอ

เขาคอย ๆ หย่อนเท้าลงในช่องว่างระหว่าง

ซอกเขา

ลูกนกกระจอกโฉบบินไปมาบนท้องฟ้า

ประโยคความรวมที่ซับซ้อน หมายถึง ประโยคความรวมที่มีส่วนย่อยเป็นประโยคความรวม
ซับซ้อนอยู่ หรือมีส่วนย่อยเป็นประโยคความซ้อนซับซ้อนอยู่ วิธีสังเกตประโยคความรวม
ที่ซับซ้อนนี้ จะต้องพิจารณาจากส่วนใหญ่ไปสู่ส่วนย่อยตามลำดับ โดยสังเกตจากส่วนที่
เชื่อมประโยคนั้น

เราจะหาผลประโยจน์ด้วยคำความโยงและความก่อกำเนิดที่ซ้ำสมัน แต่เราจะหาผลประโยจน์
ด้วยคำเชื่อมตรง และความถูกต้องไต่กรายเท่าซ้ำชีวิต

ถึงเราจะหาทรัพย์ไว้ไต่มากมาย แต่ไม่รู้จักรักษาทรัพย์นั้นไว้ เราก็จะไม่มีทรัพย์
สำหรับจับจ่ายในชีวิตประจำวันและไม่มีเงินทุนไว้ในภายภาคหน้า

ความเห็นอกเห็นใจกันในยามยากแสดงถึงความเป็นมิตรแท้ แต่เขาไม่เคยสนใจใยดี
ไต่ตามทุกข์สุขของพวกเราเลย

ฉันชอบเงาะและน้อยหน้า ส่วนเขาชอบขนุนและลำไย

คนที่เห็นหน้าจะไม่มีความสุข และคนที่ถูกเหี้ยก็จะมีความสุข

เขาถูกเหี้ยจนคนทั้งไม่เชื่อ เพราะฉะนั้นเราจึงควรสอนให้เขาพูดความจริงเมื่อ

เรามีโอกาส

สุนัขเห่าเพราะเห็นคนแปลกหน้า แต่เจ้าของบ้านเปิดวิทยุเสียงดังจนไม่ได้ยินเสียง

สุนัข

ประโยคความซ้อนที่ซับซ้อน คือประโยคความซ้อนที่มีส่วนย่อยเป็นประโยคความรวมหรือประโยคความซ้อนด้วยกันซ้ำซ้อนอยู่ โดยจะต้องพิจารณาว่า ประโยคใดเป็นประโยคหลัก และประโยคใดเป็นประโยคย่อยมี 3 ชนิดคือ

1. ประโยคหลักหรือประโยคย่อยมีความซับซ้อนเพราะมีคำหรือกลุ่มคำขยาย
 2. ประโยคความซ้อนมีส่วนประกอบของประโยคความรวม
 3. ประโยคความซ้อนมีส่วนประกอบเป็นประโยคความซ้อนซ้อนอยู่อีกชั้นหนึ่ง
- ทุกคนสงสาร เด็กที่ถูกหอกแทงและไม่มีใครดูแล
เขาหาบิณฑบาตเพื่อขอทาน เพราะเขาเชื่อว่าเพื่อนรักเขากว่าใคร ๆ
แดงทอยกำจันหางยหลังตกลงไปในสระน้ำซึ่งเลี้ยวจะเข้ามามากมาย
เธอขยับสนมำเสมอเช่นนี้ยอมเจริญเด่น

ประโยคเงื่อนไข

คือประโยคที่มีเนื้อความแบ่งเป็น 2 ส่วน ส่วนหนึ่งเป็นตัวเงื่อนไข อีกส่วนหนึ่งเป็นผลที่ตามมา ประโยคนิพนี้อาจใช้คำสันธานหรือคำประพันธ์สรรพนามก็ได้ จึงอาจจัดอยู่ในประเภทประโยคความรวม หรือประโยคความซ้อน

ตัวเงื่อนไข	ผลที่ตามมา
ถ้ามีโทรศัพท์	ลูกต้องปลุกแม่
หากฝนไม่ตก	เราจะไปเดินเล่นกัน
เมื่อได้รับจดหมายนี้แล้ว	ขอให้รีบตอบกลับ
ในกรณีที่ทำมาหากิน	เราจะจ่ายค่ารักษาพยาบาลให้
ถ้าไม่หยุดพักเลย	พวกเราจะถึงค่ายก่อนค่า
ผู้ที่ไม่ประสมการณ์	จะได้รับการพิจารณาคดีผู้อื่น

ประโยคแสดงเงื่อนไขที่ซับซ้อน คือ ประโยคที่มีความซับซ้อนในตัวเงื่อนไข และผลที่ตามมา

ถ้าเธอพูดเสียงดังและช้ากว่านี้ เธอก็จะถูกตักเตือน และมีเสียงอย่างนั้นนอน
ถ้าเธอทำสิ่งนั้นลงไปโดยไม่คิดสนใจให้เสียก่อน เธอจะต้องเสียใจภายหลัง
ในกรณีที่ฉันยังไม่ได้อ่านน้ำและยังไม่ได้อ่านการบ้าน ฉันจะไม่ได้อ่านโทรศัพท์

ตอนที่ 3 - 4 สังเคราะห์ประโยคความรวม

90 นาที

กิจกรรมที่ 1 ครูชี้แจงการร่วมกิจกรรมบทเรียนโปรแกรม

5 นาที

ขั้นสอน

1. ครูแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มย่อย 5 กลุ่ม กลุ่มละ 8 คน
2. ครูแจกบทเรียนโปรแกรมให้นักเรียนทุกคน
3. ครูแนะนำการใช้บทเรียนโปรแกรม

สื่อ

บทเรียนโปรแกรมเรื่องประโยคความเดียวและประโยคความรวม

กิจกรรมที่ 2 นักเรียนศึกษาบทเรียนโปรแกรม

60 นาที

ขั้นสอน

1. นักเรียนฝึกทักษะการอ่านและสรุปความรู้ที่ได้จากบทเรียนโปรแกรมเรื่องประโยคความเดียวและประโยคความรวม
2. ครูให้คำแนะนำช่วยเหลือในขณะให้นักเรียนแต่ละคนศึกษาบทเรียนโปรแกรม
3. นักเรียนภายในกลุ่มศึกษาค้นคว้าช่วยเหลือกันได้

สื่อ

บทเรียนโปรแกรมเรื่องประโยคความเดียวและประโยคความรวม

กิจกรรมที่ 3 นักเรียนช่วยกันสรุปสาระสำคัญจากบทเรียนโปรแกรม

15 นาที เรื่องประโยชน์ความเขียวและประโยชน์ความรวม

ขั้นตอน

1. ครูซักถามนักเรียนเกี่ยวกับข้อแตกต่างของประโยชน์ความเขียวและประโยชน์ความรวม
2. นักเรียนจากสาระสำคัญของสมุทงาน
3. นักเรียนสรุปบทเรียนของประโยชน์ความรวมจากแผ่นโปสเตอร์ใส
4. นักเรียนจากสาระสำคัญไว้

สื่อ

แผ่นโปสเตอร์ประโยชน์ความรวม

กิจกรรมที่ 4 นักเรียนประเมินผลตนเอง

10 นาที

ขั้นตอน

1. ครูแจกแบบประเมินผลตนเอง เรื่องประโยชน์ความเขียวและประโยชน์ความรวม
2. นักเรียนทำแบบประเมินผลตนเองภายในระยะเวลา 10 นาที
3. เฉลยแบบประเมินผลตนเอง

สื่อ

แบบประเมินผลตนเอง เรื่องประโยชน์ความเขียวและประโยชน์ความรวม

แบบประเมินตนเองกิจกรรมที่ 4 ตอนที่ 3-4

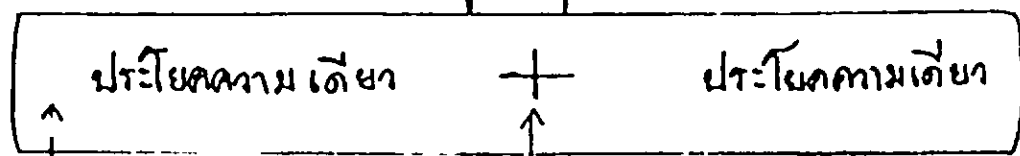
คำสั่ง ให้พิจารณาว่าประโยคต่อไปนี้ประโยคใดเป็นประโยคความเดียว
และประโยคใดเป็นประโยคความรวม

1. นกน้อยตัวหนึ่งเกาะบนกิ่งไม้กิ่งหนึ่ง
2. แมลงเม่าและแมลงหวี่เป็นสัตว์ปีก
3. เธอชอบอ่านหนังสือสารคดีหรือหนังสือนวนิยาย
4. นักเรียนต่างโรงเรียนกำลังร้องเพลงเชียร์ถึงลั่นสนาม
5. พ่อฝนตกหนักน้ำก็ท่วมทุกที่

บัตรเฉลย

1. ประโยคความเดียว
2. ประโยคความรวม
3. ประโยคความรวม
4. ประโยคความเดียว
5. ประโยคความรวม

ประโยคความรวม (อเนกรรูปประโยค)

(สันธาน)

สันธาน = คำเชื่อม

↳ ทำให้เห็นความต่างทุกกันไป

- พอฝนตกหนักก็ท่วมบ้านเรา (คล้ายตกกัน)
- ทว่าเพราะไปถึงรถไฟก็ออกไปแล้ว (ขัดแย้งกัน)
- เพราะเธอไม่สบายเธอจึงอยู่บ้าน (เป็นเหตุเป็นผลกัน)
- แตงจะไปเที่ยวหรือจะอยู่บ้าน (เลือกเอาอย่างใดอย่างหนึ่ง)

ตัวอย่างคำสันธาน และ หรือ มีฉะนั้น ทว่า....ก็

พอ....ก็ เพราะ....จึง ฯลฯ

* คำสันธานนี้อาจเป็นคำเดียวหรือสันธานคู่ก็ได้. *

คำแนะนำในการใช้บทเรียน

บทเรียนนี้เป็นบทเรียนแบบโปรแกรมในเนื้อหาเรื่อง "ประโยคความเดียวและประโยคความรวม" ซึ่งนักเรียนจะได้เรียนด้วยตนเอง ขอให้นักเรียนอ่านคำแนะนำนี้ก่อน

1. ให้นักเรียนใช้แผ่นกระดาษแข็งที่แนบมาพร้อมกับบทเรียนนี้ ปิดคำตอบทางด้านซ้ายมือในแต่ละหน้าขณะที่นักเรียนกำลังทำบทเรียน
2. อ่านข้อความในแต่ละกรอบให้เข้าใจ แล้วให้ตอบคำถาม โดยการเติมคำข้อความ หรือชี้ถูก ทามคำสั่งของแต่ละกรอบ
3. เมื่อตอบคำถามเสร็จกรอบหนึ่ง เลื่อนกระดาษที่ปิดคำตอบลงมา 1 ช่อง เพื่อตรวจว่าคำตอบที่นักเรียนทำนั้นถูกต้องหรือไม่
4. ถ้านักเรียนตอบผิด จงย้อนกลับไปอ่านข้อความที่นำมาใหม่จนเข้าใจ แล้วตอบใหม่
5. อย่าอ่านข้ามกรอบ หรือเปิดข้ามหน้า เพราะจะทำให้นักเรียนไม่เข้าใจบทเรียน
6. นักเรียนต้องตั้งใจอ่าน คิด และเขียนตอบ ซึ่งจะทำให้นักเรียนมีความรู้ในเรื่องชนิดของประโยคเป็นอย่างดียิ่งขึ้น

บทเรียนแบบโปรแกรม
เรื่อง ชนิดของประโยค

ภาคแสดง	ก. 1	นักเรียนได้เรียนมาแล้วว่า ประโยคคือกลุ่มคำที่มีใจความ ครบบริบูรณ์ ประกอบด้วยส่วนสำคัญ 2 ส่วนคือ ภาคประธาน และภาค.....
ประธาน แสดง	ก. 2	ประโยค "ประเทศไทยมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข" ประเทศไทย เป็นภาค มีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข เป็นภาค
สัมพันธนายกรัฏฐมนตรี	ก. 3	ประโยค "นักหนังสือพิมพ์สัมพันธนายกรัฏฐมนตรี" ภาคประธานได้แก่ นักหนังสือพิมพ์ ภาคแสดงได้แก่
ประธาน แสดง	ก. 4	ประโยค "ยาเสพติด เป็นพิษร้าย" ยาเสพติดเป็นภาค เป็นพิษร้าย เป็นภาค
สุภาพที่ ทำให้มีความสุข	ก. 5	ประโยค "สุภาพที่ ทำให้มีความสุข" ภาคประธานได้แก่..... ภาคแสดงได้แก่

ประโยค ประธาน แสดง	ก. 6 ดังนั้น ข้อความที่มีใจความครบบริบูรณ์ จะเรียกว่า ซึ่งประกอบด้วยส่วนสำคัญ 2 ส่วน คือ ภาค.....และภาค.....
	ก. 7 เมื่อนักเรียนได้เข้าใจความหมายของประโยค และส่วนประกอบของประโยคแล้ว ต่อไปนี้จะเรียนเรื่อง <u>ชนิดของประโยค</u>
	ก. 8 ประโยคในภาษาไทย แบ่งเป็น 3 ชนิดใหญ่ คือ 1. เอกรณประโยค 2. อเนกรณประโยค 3. สังกรประโยค นักเรียนจะได้เรียนประโยคชนิดแรกก่อน นั่นคือ <u>เอกรณ - ประโยค</u>
	ก. 9 <u>เอกรณประโยค</u> คำว่า "เอกรณ" มาจากคำ เอก + รณ เอก หมายถึง หนึ่งเดียว หรือ อย่างเดียว รณ หมายถึง ข้อความ หรือ ใจความ เพราะฉะนั้น <u>เอกรณประโยค</u> จึงหมายถึง ประโยคที่มีใจความเดียว ซึ่งมีความหมายครบบริบูรณ์ เช่น "เรากำลังทำแบบฝึกหัด" ประโยคที่มีใจความเดียว คือ ประกอบด้วยประธานพบเดียว ได้แก่ คำว่า "เรา" และกริยาพบเดียวได้แก่ คำว่า "กำลังทำ" ดังนั้น ประโยคนี้จึงจัดเป็น <u>เอกรณประโยค</u>

ใจความเดียว	ก. 10	ประโยค "ฉันเป็นนักศึกษาฝึกหัดครู" ประกอบด้วย ประธานทเดียว ได้แก่ว่า "ฉัน" และกริยาบทเดียว ได้แก่ว่า "เป็น" ดังนั้น ประโยคนี้จึงมีใจความ.....
ประชาชน สนใจ 1	ก. 11	ประโยค "ประชาชนสนใจการเมืองมากขึ้น" ประกอบด้วย ประธานบทเดียวได้แก่ว่า..... และกริยาบทเดียว ได้แก่ว่า ประโยคนี้จึงมีจำนวน.....ใจความ
1 บทเดียว (1 บท)	ก. 12	ประโยค "เชียงใหม่มีอากาศดี" ประโยคนี้มีจำนวนใจความ.....ใจความ เพราะ ประกอบด้วยประธานและกริยาอย่างละกี่บท.....
เอกรรณประโยค	ก. 13	ถูกแล้ว ประโยคข้างต้นนี้มีใจความเดียว เพราะประกอบด้วย ประธาน กริยาอย่างละบทเดียว เราเรียกประโยคที่มี ใจความเดียวว่า.....
ประโยคใจความเดียวที่ ประกอบด้วยบทประธานและบท กริยาอย่างละบทเดียว	ก. 14	ดังนั้น เอกรรณประโยค จึงหมายถึง

นักศึกษา ไม่	ก. 15 ขอให้นักเรียนสังเกตประโยคนี้ "ประชาชนและนักศึกษานิใจการเมืองมากขึ้น" จะเห็นได้ว่าประโยคนี้กล่าวถึงประธาน 2 บท คือคำว่า ประชาชน และ..... แสดงว่าประโยคนี้มีใจความเดียว หรือไม่
2 อย่าง 2 บท ไม่	ก. 16 ประโยค "แกงหังวิหุ และกุโหรทัศน์ไปถ้วย" ประโยคนี้ แกงหังวิหุที่อย่าง แสดงว่า ประโยคนี้มีบทวิหุที่ ดังนั้น ประโยคนี้มีใจความเดียวหรือไม่
บทเดียว	ก. 17 ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่า ประโยคที่มีใจความเดียวหมายถึง ประโยคที่ประกอบด้วยบทประธาน และบทกริยาอย่างละ กึ่งบท
1 3	ก. 18 ขอให้นักเรียนชี้ถูกหน้าข้อที่เป็น เอกรรณประโยค 1. คำราชาชนแดนเข้ารวมพิธีสพานคน 2. ทหารบก ทหารเรือ และทหารอากาศ ทำพิธี สพานคน 3. นักศึกษาร่วมกันเผยแพร่ประชาธิปไตย 4. นักศึกษาและประชาชนนิยมกล่าวถึงต่อต้านเผด็จการ
บทเดียว	ก. 19 ถูกแล้วที่นักเรียนตอบ ข้อ 1 และ 3 ทั้ง 2 ข้อนี้เป็น เอกรรณประโยค เพราะประกอบด้วยประธานและกริยา อย่างละกึ่งบท.....

และ	ก. 20 ขอให้นักเรียนสังเกตข้อ 2 และ 4 ซึ่งไม่เป็นเอกรรณประโยค 2. ทหารบก ทหารเรือ และทหารอากาศห่าพิชิตสามานตน 4. นักศึกษาและประชาชนนิยมกล่าวถึงต่อต้านเผด็จการ สังเกตไวยากรณ์ ทั้ง 2 ประโยคนี้ <u>คำเชื่อม</u> อยู่ในประโยค ได้แก่ คำว่า
คำเชื่อม	ก. 21 ประโยคทั้ง 2 นี้ ไม่เป็นเอกรรณประโยค เพราะมี<u>คำเชื่อม</u> อยู่ในประโยค ดังนั้น ข้อสังเกตอย่างหนึ่งของเอกรรณประโยค คือ จะไม่มี.....อยู่ในประโยค
ข้อ 1 และ 3	ก. 22 ข้อใดไม่เป็น เอกรรณประโยค 1. วิไลชัยอ่านหนังสือและดูภาพยนตร์ 2. นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมของวิทยาลัย 3. คุณจะฟังวิทยุหรือดูโทรทัศน์ ตอบข้อ.....และ.....
คำเชื่อม	ก. 23 ถูกแล้ว ข้อ 1 และ 3 ไม่เป็นเอกรรณประโยค ทั้งนี้เพราะมี อยู่ในประโยค
ใจความเดียว บทเดียว ไม่มี	ก. 24 ดังนั้น จึงสรุปข้อสังเกตของเอกรรณประโยคได้ว่า 1. เป็นประโยคที่มีใจความ..... 2. มีประธานและบทกริยาอย่างละก็..... 3. มีคำเชื่อมอยู่ในประโยคหรือไม่.....

ก. 25 1 4 6	นักเรียนได้ทราบข้อสังเกต เกรรณประโยชน์ จึงเลือกข้อที่เป็นเกรรณประโยชน์อีกครั้ง โดยชี้ถูกหน้าข้อนั้น 1. ชาวไทกำลังประสบอุทกภัยอย่างแรง 2. เกิดฝนตกและมีน้ำท่วมมากในกรุงเทพฯ 3. เขชอบเรียนภาษาไทยหรือภาษาอังกฤษ 4. วิทยุชอบฟังเพลงประเภทอะไร 5. ภาคเหนือมีอากาศหนาวแต่ภาคกลางมีอากาศร้อน 6. หนังสือพิมพ์เป็นสื่อมวลชนอย่างหนึ่ง
ก. 26 คำเชื่อม	ดีมาก ที่นักเรียนตอบ 1, 4 และ 6 ส่วนข้อ 2, 3 และ 5 ไม่จัดเป็นเกรรณประโยชน์เพราะสังเกตได้ว่ามี..... อยู่ในประโยค
ก. 27	ประโยคที่มี "คำเชื่อม" อยู่ในประโยค จัดเป็นประโยคชนิดหนึ่ง เรียกว่า <u>อเนกรณประโยชน์</u> ดังนั้นต่อไปนี้จะได้เรียนเกี่ยวกับ <u>อเนกรณประโยชน์</u>

ก. 28

อเนกวรรณประโยค

คำว่า "อเนกวรรณ มาจากคำ อน เอก อรรณ
อน แปลว่า ไม่ใช่

ดังนั้น อเนกวรรณประโยค จึงหมายความว่า ประโยคที่ไม่ใช่
ใจความเดียว คือเป็นประโยคที่มีหลายใจความนั่นเอง
เช่น "ฉันชอบอ่านหนังสือสารคดี และหนังสือนวนิยาย"
ประโยคนี้มี 2 ใจความ คือ

ก. ฉันชอบอ่านหนังสือสารคดี

ข. ฉันชอบอ่านหนังสือนวนิยาย

สองใจความนี้รวมเข้าเป็นประโยคเดียวกัน (ทั้งข้อความที่
ซ้ำกันออก) โดยมี "และ" เป็นคำเชื่อม ประโยคนี้จึงจัด
เป็นประโยคที่มีหลายใจความ ซึ่งเรียกว่า เป็นประโยค
ชนิด

อเนกวรรณประโยค

ก. 29

คุณจะทั้งวิทยุ หรือดูโทรทัศน์ มี 2 ใจความ คือ

ก. คุณจะทั้งวิทยุ

ข. คุณจะดูโทรทัศน์

โดยมีคำเชื่อม ทั้ง คำ
ประโยคนี้จึงจัดเป็นประโยคชนิด

หรือ

อเนกวรรณประโยค

ก. 30

"ฉันชื่อปากกา และกินสอ" มี 2 ใจความ คือ

ก. ฉันชื่อปากกา

ข. ฉันชื่อกินสอ

คำเชื่อมในประโยคนี้ ทั้ง คำ

และ

จง เขาสอบได้	ก. 31 "เขายืนยัน เขาจึงสอบได้" คำเชื่อมในประโยคนี้ได้แก่ คำ เชื่อม 2 ใจความเข้าด้วยกัน คือ ก. เขายืนยัน ข. เขา.....
และ ข. ทหารเรือห่าพิชิตสยามตน ค. ทหารอากาศห่าพิชิตสยามตน	ก. 32 "ทหารบก ทหารเรือ และทหารอากาศ ห่าพิชิตสยามตน" คำเชื่อมได้แก่คำ..... ได้เชื่อม 3 ใจความเข้าด้วยกัน คือ ก. ทหารบกห่าพิชิตสยามตน ข. ค.
2 ใจความ ก. นักศึกษาฝึกกำลังต่อต้าน เผด็จการ ข. ประชาชนฝึกกำลังต่อต้าน เผด็จการ	ก. 33 ประโยค "นักศึกษาและประชาชนฝึกกำลังต่อต้านเผด็จการ" เป็นประโยคที่มีกี่ใจความ..... ได้แก่
2 ใจความ ก. เกิดฝนตกในกรุงเทพฯ ข. มีน้ำท่วมมากในกรุงเทพฯ	ก. 34 ประโยค "เกิดฝนตกกับมีน้ำท่วมมากในกรุงเทพฯ" เป็นประโยคที่มีกี่ใจความ..... ได้แก่

จริง ก. กรรมกร เกือบร้อย ข. กรรมกร เกือบหมื่น	ก. 35 ประโยค " กรรมกรเกือบร้อยเกือบหมื่น " คำเชื่อมในประโยค ได้แก่..... เชื่อม 2 ใจความเข้าด้วยกัน คือ ก. ข.
อเนกตรรกประโยค	ก. 36 จะเห็นได้ว่า ประโยคที่กล่าวมา มีหลายใจความ โดยมี คำเชื่อมเป็นเหตุเชื่อม เข้าเป็นประโยคเดียวกัน เราเรียก ประโยคที่มีหลายใจความนี้ว่า
1. ทุกคนอยากรวย แต่ ไม่รู้จักประหยัด 2. น้ำท่วมถนน รถจึงวิ่งช้า 3. นักเรียนนิสิตและนักศึกษา ต่างก็ หันมาสนใจการเมือง มากขึ้น	ก. 37 นักเรียนจึงเชื่อมโยงใจความย่อย เข้าเป็นอเนกตรรกประโยค โดยใช้บทเชื่อมที่นำมา ก. ทุกคนอยากรวย } แต่ ข. ทุกคนไม่รู้จักประหยัด 1. ก. น้ำท่วมถนน } จึง ข. รถวิ่งช้า 2. ก. นักเรียนหันมาสนใจการเมืองมากขึ้น ข. นิสิตหันมาสนใจการเมืองมากขึ้น ค. นักศึกษามุ่งมาสนใจการเมืองมากขึ้น 3. และ... ต่างก็

ก. 38

ขอให้นักเรียนพิจารณาว่า ข้อใดเป็นเอกกรรณประโยค และ
ข้อใดเป็น อเนกรรณประโยค

เอกกรรณประโยค
เอกกรรณประโยค
อเนกรรณประโยค
เอกกรรณประโยค
เอกกรรณประโยค
อเนกรรณประโยค

1. แดงมีวิชา เป็นประโยคชนิด.....
2. แดงมีทรัพย์ เป็นประโยคชนิด.....
3. แดงมีวิชาและมีทรัพย์ เป็นประโยคชนิด.....
4. เขาอ่านหนังสือมาก เป็นประโยคชนิด.....
5. เขามีความรู้ดี เป็นประโยคชนิด.....
6. เขาอ่านหนังสือมาก เขาจึงมีความรู้ดี เป็นประโยค
ชนิด.....

ก. 39

ถูกแล้ว ข้อ 1, 2, 4 และ 5 เป็นเอกกรรณประโยค
ส่วนข้อ 3 และ 6 เป็นอเนกรรณประโยค

เอกกรรณประโยค

นักเรียนสังเกตได้ใหม่ว่า อเนกรรณประโยคนั้น ประกอบ
ขึ้นจากประโยคชนิดใด

ก. 40

เอกกรรณประโยค
คำเชื่อม

ดังนั้น จึงกล่าวได้ว่า อเนกรรณประโยคคือ ประโยคที่ประกอบด้วย
ประโยคชนิด.....อย่างน้อย 2
ประโยค รวมกัน โดยมี.....เป็นเหตุเชื่อม

ก. 41

จงบอกว่า อเนกรรณประโยคที่นำมา ประกอบด้วย
เอกรรณประโยคใดบ้าง

1.

ก. น้ำคำ เป็นสิ่งที่กุสศกริหิงมิ

ข. น้ำใจเป็นสิ่งที่กุสศกริหิงมิ

ค. น้ำมือ เป็นสิ่งที่กุสศกริหิงมิ

2.

ก. เขามีความรู้

ข. เขาไม่มีความคิด

3.

ก. คุณพ่อของคุณจะไปเลือกทั้ง

ก. คุณพ่อของคุณจะอยู่บ้าน

4.

ก. เขายืนยัน

ข. เขาประสบความสำเร็จ

1. น้ำคำ น้ำใจ และน้ำมือ เป็นสิ่งที่กุสศกริหิงมิ

ก.

ข.

ค.

2. เขามีความรู้แต่ไม่มีความคิด

ก.

ข.

3. คุณพ่อของคุณจะไปเลือกทั้งหรือจะอยู่บ้าน

ก.

ข.

4. เขายืนยันเขาจึงประสบความสำเร็จ

ก.

ข.

ก. 42

นักเรียนจะสังเกตได้ว่า ประโยคทั้ง 4 ในกรณีนี้น่าจะ
มีพหุสัมพันธ์กัน คือ

ในประโยคที่ 1 "น้ำค่าน้ำใจและน้ำมือ เป็นสิ่งที่อุตสาหกรรม
สิ่งมี"

คำเชื่อมไต่กัน

ประโยคที่ 2 "เขามีความรู้แต่ไม่มีความลึก"

คำเชื่อมไต่กัน

ประโยคที่ 3 "คุณพ่อของคุณจะไปเลือกตั้งหรือจะอยู่บ้าน"

คำเชื่อมไต่กัน

ประโยคที่ 4 "เขาขยันเขาจึงประสบความสำเร็จ"

คำเชื่อมไต่กัน

และ

แต่

หรือ

จึง

ก. 43

การที่ประโยคมีคำเชื่อมต่าง ๆ กันนี้ ทำให้มีเนื้อความต่าง ๆ กันด้วย
เช่นคำว่า "และ" ทำให้มีเนื้อความคล้ายคลึงกัน คำว่า
"หรือ" ทำให้มีเนื้อความให้เลือกร้อยอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังนั้น
อเนกวรรณประโยคจึงแบ่งออกเป็นชนิดต่าง ๆ ตามลักษณะของ
เนื้อความ และคำเชื่อมในประโยค

ดังนั้น ต่อไปนี้ นักเรียนจะเรียน เกี่ยวกับ ชนิดของ
อเนกวรรณประโยค

ก. 44	ชนิดของอเนกตรรกประโยค มี 4 ชนิด ได้แก่ 1. ประโยคที่มีเนื้อความคล้ายคลึงกัน 2. ประโยคที่มีเนื้อความขัดแย้งกัน 3. ประโยคที่มีเนื้อความให้เลือกอย่างใดอย่างหนึ่ง 4. ประโยคที่มีเนื้อความเป็นเหตุเป็นผลกัน
ก. 45	ประโยคที่มีเนื้อความคล้ายคลึงกัน ประโยคชนิดนี้หมายถึง อเนกตรรกประโยคที่มีเนื้อความไม่ขัดแย้งกัน เช่น "เขาได้รบเลือกตั้งแล้ว เขาจึงเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร" ประโยคนี้ มีเนื้อความคล้ายคลึงกันตามเวลา คือ เมื่อเขา ได้รบเลือกตั้งแล้ว เขาก็ไปเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
ก. 46 คล้ายคลึงกัน	ประโยค "ชาวนาถกับกรรมกรเดินขบวนมาสนามหลวง" ทั้งชาวนาและกรรมกรต่างกระทำในเรื่องเดียวกัน แสดงว่า ประโยคนี้มีเนื้อความเป็นอย่างไร
ก. 48 คล้ายคลึงกัน	ประโยค "สัตว์และพืชเป็นสิ่งมีชีวิต" มีเนื้อความคล้ายคลึงกัน หรือขัดแย้งกัน
ก. 49 คล้ายคลึงกัน	ถูกต้อง ประโยคเหล่านี้มีเนื้อความคล้ายคลึงกัน หรือมีเนื้อความไม่ขัดแย้งกัน เราเรียกประโยคที่มีเนื้อความลักษณะนี้ว่า <u>อเนกตรรกประโยค</u> (อเนก + อเนกตรรกประโยค) อเนก แปลว่า ไปตามกัน หรือคล้ายคลึงกัน ดังนั้น "อเนกตรรก ประโยค" จึงหมายถึงประโยคที่มีเนื้อความเป็นอย่างไร.....

ก. 50 ก.	ขอให้นักเรียนพิจารณาว่า ประโยคใดเป็นอันวยานุกรรณ ประโยค ก. เขานอนหลับแล้วฝันถึงก ข. เขาอยากนอนแต่เขานอนไม่ได้ ค. ขอ ค. ขอ ค. ขอ
ก. 51 คล้ายตามกัน	ถูกแล้ว ข้อ ก จักเป็นอันวยานุกรรณประโยค ทั้งนี้เพราะ มีเนื้อความเป็นอย่างไร
ก. 52 ด้วย ก็ และ	นักเรียนจงสังเกตคำเชื่อมในอันวยานุกรรณประโยคเหล่านี้ 1. เขาได้รับเลือกตั้งแล้ว เขาก็เป็นสมาชิกสภาผู้แทน ราษฎร คำเชื่อมได้แก่ <u>ก็</u> 2. ชาวนาทิงกรรมกรเกินขวบมาชานามหลวง คำเชื่อมได้แก่ 3. ฉันทำการบ้านเสร็จ ฉันก็เข้านอน คำเชื่อมได้แก่ 4. สัตว์และพืชเป็นสิ่งมีชีวิต คำเชื่อมได้แก่
ก. 53 ด้วย ก็ และ	ดังนั้น บทเชื่อมที่จะพบในอันวยานุกรรณประโยค มีหลายคำ เช่น เช่น เช่น

ก. 54 คล้ายตามกับ กับ ก็ และ	จึงสรุปได้ว่า "อัญญาเนกรรณประโยค" หมายถึง อเนกรรณประโยคที่มีเนื้อความเป็นอย่างไร โดยจะมีคำเชื่อม เช่น
1 3 4	ก. 55 จงชี้แจงเครื่องหมายทุก หน้าข้อที่เป็นอัญญาเนกรรณประโยค 1. นงคราญกับนงรามมีความหมายเดียวกัน 2. เขาสมายกายแต่เขาไม่สบายใจ 3. ทอสอบเสร็จนักเรียนก็ได้พักผ่อน 4. ห้างหมอและพยาบาลต่างทำงานหนัก 5. เขามาหาฉัน แต่ไม่พบกัน
ก. 56 คล้ายตามกับ กับ ก็ และ	ถูกแล้ว อัญญาเนกรรณประโยค ได้แก่ข้อ 1, 3 และ 4 ทั้ง 3 ข้อไม่มีเนื้อความเป็นอย่างไร คำเชื่อมในประโยคทั้งสามได้แก่ ข้อ 1 ได้แก่ คำ..... ข้อ 3 ได้แก่ คำ..... ข้อ 5 ได้แก่ คำ.....
ก. 57 ชัดแย้งกัน	ที่นี่ ขอให้ให้นักเรียนดูเนื้อความในข้อ 2 และ 5 จะเห็นว่า มีเนื้อความต่างออกไป 2. เขาสมายกาย <u>แต่</u> เขาไม่สบายใจ 3. เขามาหาฉัน <u>แต่</u> ไม่พบฉัน นักเรียนคิดว่า 2 ข้อนี้ มีเนื้อความคล้ายตามกันหรือชัดแย้งกัน

ก. 58 ใจแล้ว มีเนื้อความขัดแย้งกัน ประโยคที่มีเนื้อความขัดแย้งกัน
เป็นอเนกวรรณประโยคอีกชนิดหนึ่ง เราเรียกว่า พยติเรกา
เนกวรรณประโยค

ก. 59 พยติเรกาเนกวรรณประโยค มาจากคำ
พยติเรก + อเนกวรรณประโยค
"พยติเรก" แปลว่า มากขึ้น หรือ ขัดแย้งกัน
ดังนั้น พยติเรกาเนกวรรณประโยค จึงหมายถึง อเนกวรรณ
ประโยคที่มีเนื้อความขัดแย้งกัน เช่น
"ถึงเขาจะกุ แต่ ฉันก็ไม่กลัว"
"ถึงแม้ว่าเธอมีราคาแพง แต่ คนก็ยังนิยมซื้อ"

ก. 60 ประโยค "นักเรียนชายชอบเล่นฟุตบอล แต่นักเรียนหญิง
ชอบเล่นบาสเกตบอล"
ประโยคนี้ นักเรียนชายชอบอย่างหนึ่ง แต่นักเรียนหญิง
ชอบอีกอย่างหนึ่ง ทั้ง 2 ฝ่ายชอบไม่เหมือนกัน แสดงว่า
ไม่เป็นไปในทางเดียวกัน ดังนั้น เนื้อความของประโยค
นี้จึงขัดแย้งกัน หรือคล้อยตามกัน

ขัดแย้งกัน

ก. 61 ประโยค "ถึงฝนจะตกหนัก แต่ ฉันจะออกจากบ้าน" มีเนื้อ
ความเป็นอย่างไร

ขัดแย้งกัน

ก. 62 พยติเรกาเนกรรณประโยค แต่	ถูกแล้ว ชัดแย้งกัน เราเรียกประโยคชนิดนี้ว่า ขอให้ให้นักเรียนสังเกตคำเชื่อม ในประโยคชนิดนี้ได้แก่ คำว่า.....
ก. 63 ชัดแย้งกัน ชัดแย้งกัน	คำเชื่อม "แต่" นี้ ทำให้ประโยคนี้มีเนื้อความเป็นอย่างไร ดังนั้น จึงสรุปได้ว่า พยติเรกาเนกรรณประโยค ได้ แก่เนกรรณประโยคที่มีเนื้อความ
ก. 64 2 3 5	จงชี้ถูกหน้าข้อที่เป็นพยติเรกาเนกรรณประโยค 1. ฉันชอบอ่านหนังสือพิมพ์ และหนังสือวารสาร 2. แม้ว่าพี่หรีจะให้โทษแก่ร่างกาย แต่คนก็ยังนิยมสูบ 3. ถึงแม้จะมีทรัพย์ แต่เขาไม่มีความสุข 4. ครูกับนักเรียนร่วมกันหาปัญหาในวันขึ้นปีใหม่ 5. รัฐบาลต้องการช่วยชาวนา แต่ก็เห็นใจนายทุน
ก. 65	ถูกแล้ว ได้แก่ ข้อ 2, 3 และ 5 แสดงว่านักเรียนเข้าใจ พยติเรกาเนกรรณประโยค ที่แล้ว
ก. 66 คล้ายตามกัน ชัดแย้งกัน	นักเรียนจำได้ไหมว่า อเนกรรณประโยค 2 ชนิด ที่เรียน มาแล้วมีเนื้อความแตกต่างกันอย่างไร ชนิดแรก อเนกรรณประโยค มีเนื้อความเป็นอย่างไร ชนิดที่สอง พยติเรกาเนกรรณประโยค มีเนื้อความเป็นอย่างไร

ก. 67

นักเรียนจงพิจารณาว่า ข้อใดเป็นฉันทยาเนกรรณประโยค
และ ข้อใดเป็นพยติเรกาเนกรรณประโยค

1. พยติเรกาเนกรรณประโยค

1. เขาชอบเรียนวิชาภาษาไทย แต่ไม่ชอบเรียนวิชา
ภาษาอังกฤษ

2. ฉันทยาเนกรรณประโยค

2. ทั้งทัศนและภูเขื่อนเป็นของหมู่เพ็ญ
.....

3. พยติเรกาเนกรรณประโยค

3. ถึงแม้เขาจะไม่มีความรู้ แต่เขาก็ประสบความสำเร็จ
.....

4. พยติเรกาเนกรรณประโยค

4. แม้ว่าเราไม่ชอบเขียนแต่เราก็ชอบอ่าน
.....

5. ฉันทยาเนกรรณประโยค

5. ภาวนาและยอศชายเป็นคาราภาพยนตร์
.....

ก. 68

นักเรียนสามารถพิจารณา ฉันทยาเนกรรณประโยค และ
พยติเรกาเนกรรณประโยคได้แล้ว ต่อไปนี้จะได้เรียน
อเนกรรณประโยค อีกชนิดหนึ่ง

ก. 69

ขอให้นักเรียนเขียนสังเกตประโยคต่อไปนี้

"คุณต้องการมีวิชาหรือมีทรัพย์"

ประโยคนี้มีเนื้อความเป็นอย่างไร (ให้เลือกทางใดทางหนึ่ง
หรือชี้ทั้งข้างกัน)

ให้เลือกทางใดทางหนึ่ง

วิชา กับ ทรัพย์สิน น. 70	ไขแล้ว มีเนื้อความให้เลือกทางใดทางหนึ่ง ประโยค "<u>คุณต้องการมีวิชาหรือมีทรัพย์สิน</u>" นี้ให้เลือก ระหว่าง.....กับ..... เขียนเป็นประโยคเต็มไว้ว่า "<u>คุณต้องการมีวิชา หรือ</u> <u>คุณต้องการมีทรัพย์สิน</u>"
นักเรียนฝึกหัดครู จะเป็นนักเรียนอาชีวะ น. 71	ประโยค "เขาจะเป็นนักเรียนฝึกหัดครู <u>หรือ</u> จะเป็น นักเรียนอาชีวะ" มีเนื้อความให้เลือกระหว่างการเป็น..... กับเขา.....
มีการปกครองแบบ ประชาธิปไตย มีการปกครองแบบสังคมนิยม ให้เลือกเอาทางใดทางหนึ่ง น. 72	ประโยค "ประเทศไทยมีการปกครองแบบประชาธิปไตย <u>หรือ</u> แบบสังคมนิยม" เขียนเป็นประโยคเต็มไว้ว่า ประเทศไทย..... หรือประเทศไทย..... ประโยคนี้มีเนื้อความเป็นอย่างไร.....
เขาคือเป็นทหาร เขาก็ต้อง เป็นตำรวจ ให้เลือกเอาทางใดทางหนึ่ง น. 73	ประโยค "เขาคือเป็นทหาร หรือมิฉะนั้นก็ต้องเป็นตำรวจ" เขียนเป็นประโยคเต็มไว้ว่า..... หรือมิฉะนั้น..... ประโยคนี้มีเนื้อความเป็นอย่างไร.....

น. 74 ให้เลือกทางใดทางหนึ่ง	ถูกต้อง จะเห็นได้ว่า ประโยคที่กล่าวมานี้มีเนื้อความให้เลือกทางใดทางหนึ่งทั้งนั้น เราเรียกประโยคที่เนื้อความลักษณะนี้ว่า <u>วิกัลปानุกรณประโยค</u> คำว่า วิกัลปानุกรณ มาจาก วิกัลป + อเนกรณ วิกัลป แปลว่า กำหนด หรือ เลือกเอาทางใดทางหนึ่ง ดังนั้น วิกัลปानุกรณประโยค จึงหมายถึง อเนกรณประโยคที่มีเนื้อความ.....
1 4 5	น. 75 ขอให้นักเรียนขีดถูกหน้าข้อที่เป็น วิกัลปानุกรณประโยค 1. ในเมื่อได้เกษียณ หรือ เกือบถึงที่เกิดมากกว่ากัน 2. แม้ว่าจะเป็นวันหยุด แต่ เขาก็ไปทำงาน 3. การอ่านหนังสือพิมพ์ และ พังวิญญูทำให้รู้ข่าวสารบ้านเมืองดี 4. เขาคงเป็นอธิบดี หรือ ไม่ก็รองอธิบดี 5. ประเพณีอินเดีย หรือ พม่าที่มีประชากรมากที่สุด
น. 76 ให้เลือกทางใดทางหนึ่ง	ถูกแล้ว ข้อ 1, 4 และ 5 จัดเป็น วิกัลปानุกรณประโยค เพราะมีเนื้อความเป็นอย่างไร.....
น. 77 หรือไม่ก็	ขอให้นักเรียนสังเกตคำเชื่อมในประโยคที่เป็น วิกัลปानุกรณประโยค ได้แก่ คำ หรือ.....

หรือ หรือไม่ก็	น. 78	ดังนั้น ข้อสังเกตของประโยคนี้นี้คือ จะใช้คำเชื่อม เหล่านี้ เช่น ,
ไม่เป็น	น. 79 X	อย่างไรก็ตาม ประโยคที่มีคำเชื่อม "หรือ" อยู่ในประโยค ก็ไม่ถือว่าเป็นวิถัปลาเนกรรณประโยคเสมอไป <u>ขอให้บันทึกเรียนสังเกตประโยคนี้นี้</u> "ครู หรือ ผู้สอนเป็นบุคคลที่ควรเคารพ" ประโยคนี้นี้คำ <u>หรือ</u> แสดงให้เห็นว่า ครู กับผู้สอนมีความหมาย เดียวกัน เนื่องจากของประโยคนี้นี้ไม่ได้เป็นแบบให้เลือกเอา ทางใดทางหนึ่ง ดังนั้นประโยคนี้นี้จะเป็นวิถัปลาเนกรรณประโยค หรือไม่.....
ไม่ มีความหมายเดียวกัน	น. 80 X	ประโยค "มารดาหรือแม่เป็นผู้ให้กำเนิดลูก" ประโยคนี้นี้ไม่จัดเป็นวิถัปลาเนกรรณประโยค เพราะมีเนื้อความ ให้เลือกเอาทางใดทางหนึ่งหรือไม่ เนื่องจากคำ มารดา และแม่มีความเป็นอย่างไร...
ไม่ มีความหมายเดียวกัน ไม่	X น. 81	"เขาสนใจในการศึกษาหรือการเรียนมาก" ประโยคนี้นี้จัดเป็นวิถัปลาเนกรรณประโยคหรือไม่.... เพราะการศึกษากับการเรียนมีความเป็นอย่างไร..... ทำให้ประโยคนี้นี้มีเนื้อความให้เลือกเอาทางใดทางหนึ่งหรือไม่

น. 82 ให้เลือกทางใดทางหนึ่ง ✕	จึงสรุปได้ว่า ประโยคที่จะจัดเป็นวิถิลปาเนกรรณประโยค นั้น จะต้องมีความเป็นอย่างไร
น. 83 3 5	จึงชี้ถูกหน้าข้อที่เป็นวิถิลปาเนกรรณประโยค 1. วันเลือกตั้งคือวันที่ 26 มกราคม หรือวันอาทิตย์นั่นเอง 2. รัฐบาลมีโครงการจะทำการกำจัดขยะมูลฝอยหรือ สิ่งปฏิกูลให้หมดไป 3. ประเทศอเมริกาหรือรัสเซียที่ส่งยานอวกาศไป ดวงจันทร์ได้สำเร็จเป็นประเทศแรก 4. เก๊กหรือเขวชนของชาติ จะเป็นผู้นำชาติต่อไปใน อนาคต 5. เขาจะไปตากอากาศที่หัวหิน หรือที่บางแสน
น. 84 ประโยคที่มีข้อความ ให้เลือกทางใดทางหนึ่ง	นักเรียนเลือกได้ถูกต้อง คือข้อ 3 และ 5 แสดงว่า นักเรียนเข้าใจวิถิลปาเนกรรณประโยคแล้ว จึงสรุปได้ว่า วิถิลปาเนกรรณประโยค หมายถึง

ก. 85

ต่อไปจะเป็น อเนกกรรมประโยชน์สูงสุดท้าย ขอให้นักเรียน
สังเกตประโยคเหล่านี้

1. ปนตกน้ำจึงท่วม
2. เพราะเขาไม่สบาย เขาจึงไปโรงพยาบาล
3. นักกีฬาออกกำลังกายทุกเช้า จึงมีร่างกายแข็งแรง

ประโยคเหล่านี้มีเนื้อความให้เลือกทางใดทางหนึ่ง หรือ
เป็นเหตุเป็นผลแก่กัน.....

เป็นเหตุเป็นผลแก่กัน

ก. 86

ดูแล้ว มีเนื้อความเป็นเหตุเป็นผลแก่กัน

ข้อ 1. ปนตกน้ำ จึง ท่วม

ประโยคเหตุ ไ้แก่ ปนตก

ประโยคผล ไ้แก่ น้ำท่วม

ประโยคนี้มีความเชื่อม ไ้แก่ค่า.....

จึง

ก. 87

"เพราะเขาไม่สบาย เขาจึงไปโรงพยาบาล"

ประโยคเหตุ ไ้แก่ เขาไม่สบาย

ประโยคผล ไ้แก่

บทเชื่อม ไ้แก่.....

เขาไปโรงพยาบาล

เพราะ....จึง

ก. 88

"นักกีฬาออกกำลังกายทุกเช้า จึงมีร่างกายแข็งแรง"

ประโยคเหตุ ไ้แก่.....

ประโยคผล ไ้แก่.....

บทเชื่อม ไ้แก่.....

นักกีฬาออกกำลังกายทุกเช้า

นักกีฬามีร่างกายแข็งแรง

จึง

เหตุ	ผล	ก. 89	จาก 3 ข้อ ที่กล่าวมานี้ นักเรียนสังเกตใหม่ว่า ประโยค เหตุ และ ผล มีตำแหน่งเรียงกันอย่างไร ประโยคที่อยู่ส่วนต้นหรือมาก่อน ได้แก่ประโยคเหตุ หรือผล..... ประโยคที่อยู่ส่วนท้ายของประโยคได้แก่ ประโยค
ต้น	ท้าย	ก. 90	ประโยคที่กล่าวมานี้เนื้อความเป็นเหตุและผลต่อกัน โดยมี ข้อความส่วนต้นเป็นเหตุ และข้อความส่วนท้ายเป็นผลนี้ มี ชื่อเรียกว่า <u>เหตุวาเนกรรณประโยค</u> คำ เหตุวาเนกรรณ มาจากคำ เหตุ อเนกรรณ ดังนั้น เหตุวาเนกรรณประโยค จึงหมายถึง อเนกรรณประโยค ที่มีเนื้อความเป็นเหตุ และ ผล แก่กัน โดยจะมีข้อความที่เป็นเหตุอยู่ส่วน.....ของประโยค และ ข้อความที่เป็นผลจะอยู่ส่วน.....ของประโยค
ข.		ก. 91	จงพิจารณาว่า ข้อใดเป็นเหตุวาเนกรรณประโยค ก. เขาเหนื่อยเพราะเขาทำงานหนัก ข. เพราะเขาทำงานหนักเขาจึงเหนื่อย ตอบข้อ.....
ต้น	ท้าย	ก. 92	ถูกแล้ว ข้อ ข เป็นเหตุวาเนกรรณประโยค เพราะมี ข้อความที่เป็นเหตุอยู่ส่วนใดของประโยค..... และข้อความที่เป็นผล อยู่ส่วนใดของประโยค.....

ก. 93

จงชี้ถูกหน้าข้อที่เป็นเหตุวาเนกรรณประโยค และชี้คผิด
หน้าข้อที่ไม่เป็น

1

1. เพราะคุณทำงานด้วยความซื่อสัตย์ คุณจึงสบายใจ

2. เขาเป็นมะเร็งที่ปอก เพราะเขาชอบนุ้ร่มาก

3

3. เขาท้งใจเรียนเพราะฉะนั้นเขาจึงสอบได้

4

4. แดงไม่ชอบอ่านหนังสือพิมพ์ เขาจึงไม่หันโลก

5. รดกคิเพราะจำนวนรดเพิ่ม แต่ถนนไม่เพิ่ม

ก. 94

ถูกแล้ว ข้อ 1, 3 และ 4 เป็นเหตุวาเนกรรณประโยค
เพราะทั้ง 3 ประโยคนี้มีประโยคเหตุและผลเป็นอย่างไร

.....

.....

มีประโยคเหตุอยู่ส่วนต้น
และมีประโยคผลอยู่ส่วนท้าย
ของประโยค

ก. 95

ขอให้สังเกตบทเชื่อมของประโยคชนิดนี้ ใน ก. 93

ข้อ 1. บทเชื่อม ได้แก่คำว่า เพราะ... จึง

ข้อ 3. บทเชื่อม ได้แก่คำว่า

ข้อ 4. บทเชื่อม ได้แก่คำว่า

เพราะฉะนั้น... จึง
จึง

ก. 96

จึงกล่าวได้ว่า บทเชื่อม เช่น เพราะ..... จึง

เพราะฉะนั้น..... จึง จึง มักจะใช้ประโยคชนิด

.....ซึ่งจะมีเนื้อความเป็นอย่างไร

.....

เหตุวาเนกรรณประโยค
เป็นเหตุผลแก่กัน

ก. 97

นักเรียนได้เรียนลักษณะเนื้อหาของอเนกตรดประโยค
ครบ 4 ประเภทแล้ว จำได้ไหมว่าแต่ละชนิดมีเนื้อหา
เป็นอย่างไร

ชดแย้งกัน

ให้เลือกทางใดทางหนึ่ง
เป็นเหตุเป็นผลแก่กัน

1. อัญญาเนกตรดประโยค จะมีเนื้อหาคล้ายตามกัน
2. พยติเรกาเนกตรดประโยค จะมีเนื้อหา.....
3. วิกัลปาเนกตรดประโยค จะมีเนื้อหา.....
4. เททวาเนกตรดประโยค จะมีเนื้อหา.....

ก. 98

นักเรียนจงพิจารณาประโยคเหล่านี้ และตอบว่าเป็น
อเนกตรดประโยคชนิดใด

เททวาเนกตรดประโยค

อัญญาเนกตรดประโยค

วิกัลปาเนกตรดประโยค

พยติเรกาเนกตรดประโยค

วิกัลปาเนกตรดประโยค

เททวาเนกตรดประโยค

1. เพราะคนขับรถประมาท อุบัติเหตุจึงเกิดขึ้น
.....
2. ประธานและเลขานุการรับปากขอหน้าที่อย่างเต็มที่
.....
3. ผู้ชายหรือผู้หญิงที่เป็นนายกรัฐมนตรีของอินเดีย
.....
4. แม้ว่าเขาจะยอม แต่เขาก็แข็งแรง
.....
5. เราจะมีอาชีพครู หรืออาชีพอื่น
.....
6. เพราะมีลมไต้ฝุ่นพัดผ่านประเทศไทยกรุงเทพฯ
จึงมีฝนตกหนัก
.....

ตอนที่ 5 - 6 สังเคราะห์ประโยชน์ความชอบ

90 นาที

กิจกรรมที่ 1 ครูชี้แจงการร่วมกิจกรรมบทเรียนโปรแกรม

5 นาที

ขั้นสอน

1. ครูแบ่งนักเรียนออกเป็น 5 กลุ่ม กลุ่มละ 8 คน
2. ครูแจกบทเรียนโปรแกรมให้นักเรียนทุกคน
3. ครูแนะนำการใช้บทเรียนโปรแกรม

สื่อ

บทเรียนโปรแกรมเรื่องประโยชน์ความชอบ

กิจกรรมที่ 2 นักเรียนศึกษาบทเรียนโปรแกรม

60 นาที

ขั้นสอน

1. นักเรียนฝึกทักษะการอ่านและสรุปความรู้ที่ได้จากบทเรียนโปรแกรมเรื่องประโยชน์ความชอบ
2. ครูให้คำแนะนำช่วยเหลือในขณะที่นักเรียนแต่ละคนศึกษาบทเรียนโปรแกรม
3. นักเรียนภายในกลุ่มศึกษาร่วมกันปรึกษา ช่วยเหลือกันได้

สื่อ

บทเรียนโปรแกรมเรื่องประโยชน์ความชอบ

คำแนะนำในการใช้บทเรียน

บทเรียนนี้เป็นบทเรียนโปรแกรมในเนื้อหาเรื่อง "ประโยคความซ้อน" ซึ่งนักเรียนจะได้เรียนด้วยตนเอง ขอให้นักเรียนอ่านคำแนะนำนี้ก่อน

1. ให้นักเรียนใช้แผ่นกระดาษแข็งที่แนบมาพร้อมกับบทเรียนนี้ ปีกคำถามทางซ้ายมือในแต่ละหน้าขณะที่นักเรียนกำลังทำบทเรียน
2. อ่านข้อความในแต่ละกรอบให้เข้าใจ แล้วให้ตอบคำถามโดยการเติมคำข้อความ หรือชี้ถูก ทามคำสั่งของแต่ละกรอบ
3. เมื่อตอบคำถามเสร็จกรอบหนึ่ง เลื่อนกระดาษที่ปีกคำตอบลงมา 1 ช่อง เพื่อตรวจว่าคำตอบที่นักเรียนทำนั้นถูกต้องหรือไม่
4. ถ้านักเรียนตอบผิด จงย้อนกลับไปอ่านข้อความที่ผ่านไปให้เข้าใจ แล้วตอบใหม่
5. อย่าอ่านข้ามกรอบ หรือเปิดข้ามหน้า เพราะจะทำให้นักเรียนไม่เข้าใจ

บทเรียน

6. นักเรียนต้องตั้งใจอ่าน คิดและเขียนตอบซึ่งจะทำให้นักเรียนมีความรู้ในเรื่องชนิดของประโยคนี้อย่างแจ่มแจ้งขึ้น

- ก. 99 นักเรียนได้เรียนชนิดของประโยคจบไปแล้ว 2 ชนิด
คือ 1. เอกรรณประโยค
2. อเนกรรณประโยค
ต่อไป จะได้เรียนชนิดสุดท้าย คือ สังกรประโยค
ให้พักก่อน 10 นาที

- ก. 100 สังกรประโยค มาจากคำ สังกร + ประโยค
สังกร แปลว่า รวม
ดังนั้น สังกรประโยค จึงหมายถึง ประโยครวมที่ประกอบ
ด้วยประโยคหลักและประโยคย่อย เช่น "ถนนที่เทศบาล
กำลังซ่อม ชำรุดมาก" ประโยคนี้ประกอบด้วย
ประโยคหลัก ได้แก่ ถนนชำรุดมาก
ประโยคย่อย ได้แก่ ที่เทศบาลกำลังซ่อม
จะเห็นได้ว่า ประโยคหลัก ทำหน้าที่เป็นหลัก โดยมี
ประโยคย่อย มาประกอบ หรือมาขยายคำในประโยคให้
ชัดเจนขึ้น
ประโยคย่อย "ที่เทศบาลกำลังซ่อม" ทำหน้าที่ประกอบ
คำใด.....

ถนน

- ก. 101 "บทเรียนที่นักเรียนกำลังทำนี้ เป็นบทเรียนแบบโปรแกรม"
ประโยคหลัก ได้แก่
"บทเรียนนี้เป็นบทเรียนแบบโปรแกรม"
ประโยคย่อย ได้แก่ "ที่นักเรียนกำลังทำ"
จะเห็นได้ว่า ประโยคย่อยนี้ ทำหน้าที่ประกอบคำใด
.....

บทเรียน

เราอ่านหนังสือ จนเราสายทาสี อ่าน	ก. 106	"เราอ่านหนังสือจนเราสายทาสี" ประโยคหลัก ไต่แก้ ประโยคย่อย ไต่แก้ ประโยคเลือกหาหน้าที่ประกอบคำ "....."
ประโยคหลัก ประโยคย่อย	ก. 107	จากประโยคที่ผ่านมา นักเรียนจะสังเกตได้ว่าในแต่ละ ประโยคนั้น จะประกอบด้วยประโยคย่อย 2 ชนิด คือ และ
ประโยคหลัก ประโยคย่อย	ก. 108	ดูแล้ว ประกอบด้วยประโยคหลักและประโยคย่อย ประโยคทั้ง 2 นี้รวมเข้าเป็นประโยคเดียวกัน เราเรียก ประโยคที่รวมนี้ว่า <u>สังกรประโยค</u> ดังนั้น สังกรประโยคจึงประกอบด้วยประโยค และ ประโยค
मुख्यประโยค अनुประโยค	ก. 109 ×	ประโยคหลักนี้ เรียกว่า <u>मुख्यประโยค</u> และประโยคย่อย จะเรียกว่า <u>अनुประโยค</u> ดังนั้น สังกรประโยคจึงประกอบด้วย และ

ก. 110	<u>मुख्यप्रโยज</u> หมายถึงประโยชน์ที่เป็นหลัก <u>अनुप्रโยज</u> หมายถึงประโยชน์ที่มาประกอบ หรือมาขยาย ค่าใดค่าหนึ่งของประโยชน์หลัก <u>अनुप्रโยज</u> จะทำหน้าที่ต่าง ๆ กัน ดังนั้นอนุประโยชน์จึงแบ่ง เป็นชนิดต่าง ๆ ดังนี้
ก. 111	อนุประโยชน์ แบ่งออกเป็น 3 ชนิด คือ 1. คุณาอนุประโยชน์ 2. วิเศษณาอนุประโยชน์ 3. นพนาอนุประโยชน์ อนุประโยชน์แต่ละชนิด จะทำหน้าที่ต่างกัน ดังนี้คือ
ก. 112	<u>คุณาอนุประโยชน์</u> มาจากคำ คุณ + อนุประโยชน์ คุณ หมายถึง คุณศัพท์ ดังนั้น คุณาอนุประโยชน์ จึงหมายถึงอนุประโยชน์ทำหน้าที่ เหมือนคำ คุณศัพท์ คือทำหน้าที่ประกอบ<u>คำนาม</u> หรือ<u>สรรพนาม</u> ก็ได้
ก. 113	ประโยชน์ "พรรคการเมืองที่<u>แคงเลือก</u> คือพรรคประชาธิปไตย" ข้อความที่ขีดเส้นใต้นี้ ทำหน้าที่ประกอบคำ "พรรคการเมือง" ซึ่งเป็น<u>คำนาม</u> ข้อความนี้จึงเป็น อนุประโยชน์

ก. 114 คุณูปประโยชน์	ประโยค "สมเด็จพระราชชนนีทรงแจกสิ่งของแก่ ประชาชนที่<u>ประสบอุทกภัย</u>" อนุประโยคที่ขีดเส้นใต้ทำหน้าที่ประกอบคำว่า <u>ประชาชน</u> ซึ่งเป็น<u>คำนาม</u> จึงจัดว่าเป็นอนุประโยค ชนิด
ก. 115 พระ คำนาม คุณูปประโยชน์	ประโยค "พระ<u>ซึ่งคุณพ่อให้</u>เชื่อ เป็นพระสมเด็จเจ้า" ข้อความที่ขีดเส้นใต้ประกอบคำว่า ซึ่งเป็น<u>คำชนิดใด</u> จึงจัดว่าเป็นอนุประโยคชนิด
ก. 116 คุณูปประโยชน์ สิ่งของ คำนาม	ประโยค "เราไม่ควรทำลาย<u>สิ่งของ</u>" อันเป็น<u>ทรัพย์สมบัติ</u> <u>ของชาติ</u>" ข้อความที่ขีดเส้นใต้เป็นอนุประโยคชนิด เพราะทำหน้าที่ประกอบคำซึ่งเป็น<u>คำชนิดใด</u>
ก. 117 ท่าน สรรพนาม	ประโยค "ท่าน<u>ซึ่งเป็นครูคนใหม่</u>ของเราสอนเก่ง" ข้อความที่ขีดเส้นใต้ขึ้นขยายคำว่า.....ซึ่งเป็น<u>คำ</u> ชนิดใด (คำนามหรือสรรพนาม) ดังนั้นข้อความนี้จึงเป็นอนุประโยคชนิด คุณูปประโยชน์

น. 121

ขอให้นักเรียนชี้ให้เห็นข้อความที่เป็นคุณภาพประโยคใน
ประโยคต่อไปนี้

2. ที่ผลิตในประเทศไทย

1. นายแพทย์ที่ได้รับการรางวัลแมกไซไซ เป็นคนไทย

2. เขาชอบใช้เครื่องอำนวยความสะดวกที่ผลิต
ในประเทศไทย

3. ซึ่งได้รับรางวัลยอดเยี่ยม
ประจำปี

3. นักเรียนควรอ่านหนังสือซึ่งได้รับรางวัลยอดเยี่ยม
ประจำปี

4. ซึ่งทุกคนสนใจอ่าน

4. ชาวซึ่งทุกคนสนใจอ่านอยู่ในหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์

5. ซึ่งเป็นบุคคลที่มีชื่อเสียง

5. เขาซึ่งเป็นบุคคลที่มีชื่อเสียง กำลังถูกวิจารณ์อย่างมาก

น. 122

คุณภาพประโยค แต่ละข้อใน น. 121 ทำหน้าที่ขยายคำใด

2. เครื่องอำนวยความสะดวก
คำนาม

1. ขยายคำว่า นายแพทย์ ซึ่งเป็นคำนาม

3. หนังสือ
คำนาม

2. ขยายคำว่า.....
ซึ่งเป็น.....

4. ชาว
คำนาม

3. ขยายคำว่า.....
ซึ่งเป็น.....

5. เขา
คำสรรพนาม

4. ขยายคำว่า.....
ซึ่งเป็น.....

5. ขยายคำว่า.....
ซึ่งเป็น.....

ก. 123

คำถามและคำสรรพนาม

ซึ่ง อัน

จึงสรุปได้ว่า คุณานุประโยค จะขยายหรือประกอบคำ
ประเภทใด..... และ.....
และสังเกตได้ว่า จะมีคำเหล่านี้หน้าหน้า ได้แก่คำ ที่
.....

ก. 124

วิเศษณ์

นักเรียนได้เรียนคุณานุประโยคแล้ว ต่อไปนี้จะเรียน
อนุประโยคชนิดที่สอง
ขอให้นักเรียนดูอนุประโยคที่ขีดเส้นใต้
หัวหน้าห่างจากมากจนเขาไม่มีเวลาพักผ่อน
ข้อความที่ขีดเส้นใต้เป็นอนุประโยคที่ขยายคำ "มาก"
ซึ่งเป็นคำชนิดใด (คำถามหรือวิเศษณ์).....

ก. 125

กริยา

ประโยค "กรรมกรเกินขบวน เพราะเขาไม่พอใจนายจ้าง"
อนุประโยคที่ขีดเส้นใต้ขยายคำ "เกิน"
ซึ่งเป็นคำชนิดใด (คำกริยาหรือคำถาม).....

ก. 126

วิเศษณ์

ประโยค "แดงอ่านหนังสือเร็ว เพราะแดงฝึกอ่านอยู่เสมอ"
อนุประโยคที่ขีดเส้นใต้ขยายคำว่า "เร็ว" ซึ่งเป็นคำ
ชนิดใด.....

ก. 127

กลับบ้าน
กริยา

ประโยค "ฉันจะกลับบ้าน เมื่อฝนหยุดแล้ว"
อนุประโยคนี้ ขยายคำใด.....
ซึ่งเป็นคำชนิดใด.....

ก. 128 คำกริยา และ วิเศษณ์	นักเรียนทอบอกแล้ว จะสังเกตได้ว่า อนุประโยคเหล่านี้ ขยายคำนิตใดบ้าง และ
ก. 129	ดูแล้ว อนุประโยคเหล่านี้ขยาย คำกริยา และคำวิเศษณ์ เราเรียกอนุประโยคชนิดนี้ว่า <u>วิเศษณาอนุประโยค</u>
ก. 130	วิเศษณาอนุประโยค มาจากคำ วิเศษณ์ + อนุประโยค ดังนั้น <u>วิเศษณาอนุประโยค</u> จึงหมายถึงอนุประโยคที่ทำหน้าที่ เหมือนคำวิเศษณ์ คือ ขยายคำกริยา คำวิเศษณ์นั่นเอง
ก. 131 เพราะ เพราะ เมื่อ	นักเรียนจงสังเกตคำนำหน้าวิเศษณาอนุประโยคที่ปรากฏมา ก. 124 หัวหน้าทำงานมาก <u>จนไม่มีเวลาพักผ่อน</u> คำนำหน้าวิเศษณาอนุประโยค ได้แก่คำว่า <u>จน</u> ก. 125 กรรมการเดินขบวน <u>เพราะเขาไม่พอใจนายจ้าง</u> คำนำหน้าวิเศษณาอนุประโยค ได้แก่คำว่า..... ก. 126 แกงอาบหนังสือเร็ว <u>เพราะแกงผักอาบอยู่เสมอ</u> คำนำหน้าวิเศษณาอนุประโยค ได้แก่คำว่า ก. 127 ฉันจะกลับบ้าน <u>เมื่อฝนหายแล้ว</u> คำนำหน้าวิเศษณาอนุประโยค ได้แก่คำว่า.....

น. 132

จึงมีข้อสังเกตว่า วิเศษณาปฺระโยค มักจะมีคำเหล่านี้
นำหน้า ได้แก่คำ

เมื่อ จน เพราะ

.....,,

น. 133

นอกจากคำ เมื่อ จน เพราะ แล้ว วิเศษณาปฺระโยค
ยังมีคำเหล่านี้้นำหน้าด้วย เช่น เหมือน อย่าง เท่า

1. เวื่อแล่นเหมือนลมพัด
2. เขาทำได้อย่างที่ฉันทำ
3. ครู^๑ภาษามาลีเท่าพระสงฆ์

น. 134

ขอให้นักเรียนขีดเส้นใต้ข้อความที่เป็นวิเศษณาปฺระโยค

1. จนเขา<u>ได้รับ</u>เหรียญทอง 2. เพราะ<u>เธอขยัน</u>เรียนมาก 3. เพราะ<u>น้ำมัน</u>มีราคาแพงขึ้น 4. จน<u>เขาต้อง</u>พักผ่อน 5. ตาม<u>ครูสอน</u>	1. อาชีพ <u>รักนพล</u> <u>วิ่งเร็ว</u>มากจน<u>เขาได้รับ</u>เหรียญทอง 2. <u>เธอได้รับ</u>รางวัล เพราะ<u>เธอขยัน</u>เรียนมาก 3. <u>รถเมล์</u>ขึ้นค่าโดยสาร เพราะ<u>น้ำมัน</u>มีราคาแพงขึ้น 4. <u>เขาเหนื่อย</u>มากจน<u>เขาต้อง</u>พักผ่อน 5. <u>นักเรียน</u>ทำ<u>เช่นตาม</u>ครูสอน

น. 135

อฺปะระโยคแต่ละข้อใน น. 134 ทำหน้าที่ขยายคำใด

2. ได้รับ - กริยา 3. ขึ้น - กริยา 4. มาก - วิเศษณ์ 5. ทำ - กริยา	1. ขยายคำ "มาก" ซึ่งเป็นคำ วิเศษณ์ 2. ขยายคำ.....ซึ่งเป็นคำ..... 3. ขยายคำ.....ซึ่งเป็นคำ..... 4. ขยายคำ.....ซึ่งเป็นคำ..... 5. ขยายคำ.....ซึ่งเป็นคำ.....

ก. 136

นักเรียนทอมได้ถูกท้อมแล้ว ที่มาก

นักเรียนจำได้ไหมว่า เราได้เรียนอนุประโยคมา 2 ชนิด
แล้วนั้น คือ1. คุณาอนุประโยค

2.

ต่อจากนี้ไป จะเรียนอนุประโยคชนิดสุดท้าย นั่นคือ
นามาอนุประโยค

วิเศษนามาอนุประโยค

ก. 137

นามาอนุประโยค มาจากคำ นาม อนุประโยค

"นาม" หมายถึง คำนาม

ดังนั้น นามาอนุประโยค จึงหมายถึง อนุประโยคที่ทำหน้าที่

เหมือนคำนาม คือเป็นไปทั้งบทประธาน บทกรรม และ
บทขยาย เช่น"นักเรียนที่กิน"

ทำให้

โรงเรียนต้องปิด

↑
ประธาน↑
กริยา

อนุประโยคที่ขีดเส้นใต้ขึ้นอยู่กับส่วนต้นของประโยค

จึงทำหน้าที่เป็นบทประธาน ดังนั้น อนุประโยคนี้ จึงจัดเป็น

อนุประโยคชนิด.....

นามาอนุประโยค

ส่วนต้นประโยค บทประธาน นามาประโยค	ก. 138	"กรรมกรชุมนุมประท้วง เป็นข่าวทาคหัววันนี้" อนุประโยคที่ชี้คเส้นใต้ นี้ อยู่ส่วนใดของประโยค ทำหน้าที่เป็นบทใดของประโยค..... ดังนั้นจึงจัดเป็นอนุประโยคชนิดใด.....
นามาประโยค บทประธาน	ก. 139	"น้ำท่วมภาคใต้ เป็นเหตุการณ์ที่น่าเศร้า" อนุประโยคนี้เป็นอนุประโยคชนิดใด..... เพราะทำหน้าที่เป็นบทใดของประโยค.....
กรรม	ก. 140	ประโยค " <u>ฉันชอบดูพระอาทิตย์ตก</u> " อนุประโยคนี้อยู่หลังคำกริยา ชอบดู จึงจัดเป็นกรรมของ ประโยค ดังนั้น อนุประโยคชนิดนี้จึงทำหน้าที่ เป็นบท.....ของประโยค
กรรม	ก. 141	ประโยค "นายกรัฐมนตรีกล่าวว่า เกิดคือหาพาทของชาติไทย" อนุประโยคนี้เป็น กรรม ของคำ "กล่าวว่า" ดังนั้น อนุประโยคนี้จึงทำหน้าที่เป็นบท.....ของ ประโยค
หนังสือ บทขยาย	ก. 142	ประโยค "หนังสือ <u>สำหรับ</u> เด็ก <u>กัน</u> คว้าม <u>ี</u> อยู่ในห้องสมุด" ข้อความที่ชี้คเส้นใต้ ขยายคำว่า ดังนั้นอนุประโยคนี้ จึงทำหน้าที่เป็นบทประธาน หรือ บทขยาย

ก. 143 ชาว บทขยาย	ประโยค <u>ข่าวว่าน้ำท่วมเชียงใหม่</u> ไม่จริง ข้อความที่ขีดเส้นใต้ขยายคำว่า..... ดังนั้น อุปสรรคนี้จึงทำหน้าที่เป็นบท.....
ก. 144 2. บทกรรม 3. บทขยาย	จากประโยคที่ย่านมา นักเรียนจะเห็นว่า อุปสรรคใน แต่ละข้อนั้น ทำหน้าที่ต่าง ๆ กัน คือ 1. ทำหน้าที่เป็นบทประธาน 2. ทำหน้าที่เป็นบท..... 3. ทำหน้าที่เป็นบท.....
ก. 145 บทประธาน บทกรรม บทขยาย	ดังนั้น นามานุปสรรค จึงเป็นอุปสรรคที่ทำหน้าที่ไวยากรณ์ และ
ก. 146 1. บทประธาน 2. บทกรรม 3. บทขยาย 4. บทกรรม 5. บทประธาน	นักเรียนจงพิจารณาว่า ข้อความที่ขีดเส้นใต้ในประโยค เหล่านี้ เป็นนามานุปสรรคที่ทำหน้าที่เป็นบทใด (บทประธาน บทกรรม หรือบทขยาย) 1. <u>ทหารเป็นวีรของชาติ</u> เป็นคำขวัญของเรา..... 2. <u>ฉันชอบดูเก้กวีรันเล่นดนตรี</u>..... 3. <u>ข่าวว่าเครื่องบินตก</u> ไม่จริง..... 4. <u>ฉันไปดูกรรมกรเก็บขบวน</u> 5. <u>น้ำขึ้นให้รีบตัก</u> เป็นสุภาษิตที่เตือนใจ.....

ก. 147

นักเรียนได้เรียนอนุประโยค 3 ชนิดจบแล้ว จำได้ไหมว่า
แต่ละชนิดเป็นอย่างไร

1. อนุประโยค ทำหน้าที่ขยายหรือประกอบคำนาม
และสรรพนาม โดยสังเกตได้ว่าจะมีคำ ที่ ซึ่ง
อัน นำหน้า
2. วิเศษนาอนุประโยค ทำหน้าที่ขยายหรือประกอบคำกริยา
และคำวิเศษณ์ โดยสังเกตได้ว่าจะมี จน เมื่อ
เพราะ นำหน้า
3. นามานุประโยค ทำหน้าที่เหมือนคำนามคือเป็น
บทประธาน บท..... และ บท.....

บทกรรม และ บทขยาย

ณ. 148

จงพิจารณาว่า ข้อความที่ขีดเส้นใต้ในประโยคเหล่านี้เป็น
อนุประโยคชนิดใด (นามาอนุประโยค คุณาอนุประโยค หรือ
วิเศษนาอนุประโยค)

1. วิเศษนาอนุประโยค

1. เขาเขียนหนังสือมากจนเขาเมื่อยแขน.....

2. คุณาอนุประโยค

2. คนที่ขโมยรถยนต์ ถูกตำรวจจับไปแล้ว

3. นามาอนุประโยค

.....

3. วิหบุประกาศว่า ฝนจะตกหนักมากในเช้าวันนี้

4. คุณาอนุประโยค

.....

4. หนังสือที่นักเรียนควรอ่าน คือหนังสือสารคดี

5. วิเศษนาอนุประโยค

.....

5. เขาได้รับเลือกเพราะเขาเป็นคนดี

6. นามาอนุประโยค

.....

6. อากาศที่ทำให้ป่วยมีสุขภาพดีขึ้น เป็นคำพูดของหมอ

7. คุณาอนุประโยค

.....

7. งานแสดงสินค้าที่นักเรียนร่วมกันจัด ได้รับความสนใจ
อย่างยิ่ง.....

8. วิเศษนาอนุประโยค

8. ประเทศชาติจะพัฒนาเมื่อประชาชนได้รับการศึกษา
โดยทั่วถึง.....

9. นามาอนุประโยค

9. นิเวศน์เหมือนนิเวศน์ที่มนุษย์ เป็นสุภาษิตที่น่าจดจำ

10. คุณาอนุประโยค

.....

10. หอพักซึ่งแคงพักอยู่ มีนักเรียนพักอยู่มาก

.....

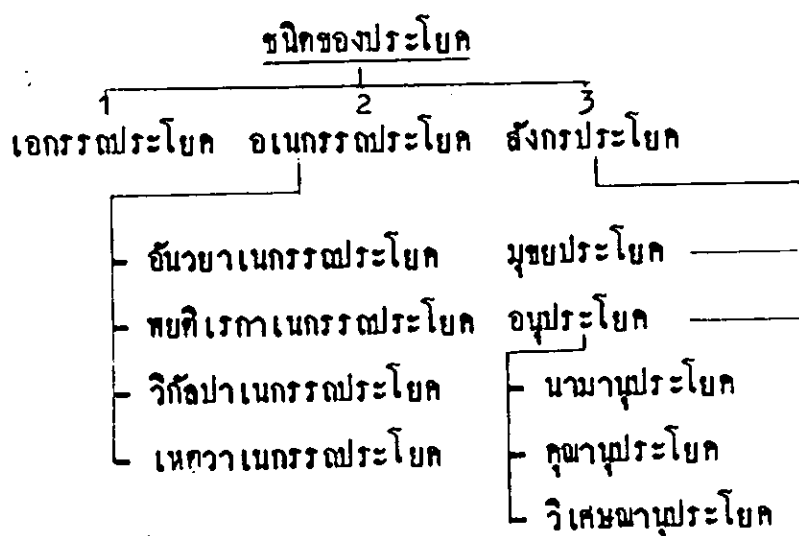
ก. 149

อนุประโยค

ดีมาก นักเรียนทบทวนดูทั้งหมด แสดงว่านักเรียนได้เข้าใจ
สังกรประโยคแล้ว สรุปได้ว่า สังกรประโยคคือ ประโยคที่
ประกอบด้วย มุขยประโยค และ.....

ก. 150

นักเรียนได้เรียนชนิดของประโยคจบแล้ว ซึ่งสรุปเนื้อหาได้
เป็นแผนผัง ดังนี้

หวังว่านักเรียนคงเข้าใจบทเรียนนี้เป็นอย่างดี

กิจกรรมที่ 3 นักเรียนคู่สรุปเรื่องประโยชน์ความซื่อจากแผ่นโปรงใส

15 นาที

ขั้นสอน

1. ครูซักถามนักเรียนเกี่ยวกับความรู้ที่ได้จากการศึกษาหาเรียนโปรแกรมเรื่องประโยชน์ความซื่อ
2. ครูฉายแผ่นโปรงใสสรุปลักษณะของประโยชน์ความซื่อและชนิดของประโยชน์ความซื่อ
3. นักเรียนจากสาระสำคัญไว้

สื่อ

แผ่นโปรงใสเรื่องประโยชน์ความซื่อ

กิจกรรมที่ 4 นักเรียนประเมินผลตนเอง

10 นาที

ขั้นสอน

1. ครูแจกแบบประเมินผลตนเองเรื่องประโยชน์ความซื่อ
2. นักเรียนทำแบบประเมินผลตนเองภายในระยะเวลา 10 นาที
3. เฉลยแบบประเมินผลตนเอง

สื่อ

แบบประเมินผลตนเองเรื่องประโยชน์ความซื่อ

ประโยคความซ้อน (สังกรประโยค)

ประโยคหลัก
(मुख्यประโยค)

ประโยคย่อย
(придаточный)

1. นามานุกรม (คำนำที่เหมือนคำนำ)
2. คณานุกรม (คำนำที่บอกตำแหน่ง
หรือคำสรรพนามใน
ประโยคหลัก)
3. วิเศษนามานุกรม (คำนำที่บอก
ตัวชี้แจง หรือคำกริยา
ในประโยคหลัก)

เรื่องประโยชน์ความชอบ

ให้นักเรียนขีดเส้นใต้ อุปประโยชน์ (ประโยชน์ย่อย) ในประโยคความชอบต่อไปนี้

1. อาหารสำหรับคนป่วยอยู่ในตู้
2. ชาวว่านน้ำท่วมกรุงเทพฯ ไม่จริง
3. โรงเรียนปิตุทโธระนักเรียนที่กัน
4. ฉันชอบพุทธระอาทิตย์ขึ้น
5. ฉันชอบได้เพราะฉันขยัน
6. เรือแล่นเหมือนลมพัด
7. เขาทำได้อย่างที่ฉันทำ
8. คนข้ามถนนเป็นพี่สาวของฉัน
9. นักเรียนที่ไ้กับรางวัลคือ ก. ญ. มยุรี
10. นักเรียนทำเลขตามครูสอน

บัตรเฉลย

1. สำหรับคนป่วย	2. ชาวว่านน้ำท่วมกรุงเทพฯ
3. เพราะนักเรียนที่กัน	4. พระอาทิตย์ขึ้น
5. เพราะฉันขยัน	6. เหมือนลมพัด
7. อย่างที่ฉันทำ	8. คนข้ามถนน
9. ที่ไ้กับรางวัล	10. ตามครูสอน

ตอนที่ 7 - 8 จำนวนประโยคชนิดต่าง ๆ

90 นาที

กิจกรรมที่ 1 ชี้แจงการเล่น เกม "ข้อความสัมพันธ์"

5 นาที

ขั้นตอน

1. ครูชี้แจงการเล่น เกม "ข้อความสัมพันธ์"
2. แบ่งนักเรียนออกเป็น 5 กลุ่ม กลุ่มละ 8 คน
3. นักเรียนเลือกหัวหน้ากลุ่ม

สื่อ

เอกสารการเล่น เกม "ข้อความสัมพันธ์"

กิจกรรมที่ 2 กิจกรรมเกม "ข้อความสัมพันธ์"

25 นาที

ขั้นสอน

1. นักเรียนแต่ละกลุ่มจับฉลากเลือกของเกม "ข้อความสัมพันธ์"
2. ให้นักเรียนปฏิบัติตามคำอธิบายที่ครูชี้แจง
3. เลือกตัวแทนกลุ่มเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน

สื่อ

ของเกม "ข้อความสัมพันธ์" 5 ของ

กิจกรรมที่ 3 เสนอผลงานหน้าชั้นเรียน

30 นาที

ขั้นสอน

1. ตัวแทนแต่ละกลุ่มเตรียมเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน
2. ครูอธิบายและเสริมความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับนิทานสากลให้นักเรียน
รวมทั้งข้อคิดที่ได้จากเรื่อง
3. นำผลงานของนักเรียนติดบอร์ด

สื่อ

เกม "ข้อความสัมพันธ์"

กิจกรรมที่ 4 เกม "ใครเร็วกว่ากัน"

20 นาที

ขั้นตอน

1. ครูแจกบัตรวลี บัตรประโยคที่เลือกมาจากเรื่องต่าง ๆ ในเกม "ข้อความสัมพันธ์" จำนวนทั้งหมด 15 บัตร ให้นักเรียนกลุ่มละ 3 บัตร
2. นักเรียนพิจารณาว่าบัตรข้อความที่ได้เป็น วลี หรือประโยค
3. ตัวแทนกลุ่มนำบัตรที่ได้รับมาติดที่กระเป๋ายาง ให้ตรงกับหัวข้อที่สัมพันธ์กัน
4. ครูและนักเรียนช่วยกันพิจารณาว่าแต่ละกลุ่มทำถูกต้องอย่างไรบ้าง
5. ครูให้ข้อเสนอแนะและแก้ไขข้อบกพร่อง

สื่อ

เกม "ใครเร็วกว่ากัน"

กิจกรรมที่ 5 ประเมินผลตนเอง

10 นาที

ขั้นตอน

1. ครูแจกแบบประเมินผลตนเองให้นักเรียนคนละ 1 ชุด
2. นักเรียนทำแบบประเมินผลตนเองภายในระยะเวลา 10 นาที
3. เฉลยแบบประเมินผลตนเอง

สื่อ

แบบประเมินผลตนเอง เรื่องประโยค

แบบประเมินผลตนเองกิจกรรมที่ 5 ตอนที่ 7 - 8

จงพิจารณาว่า ข้อความต่อไปนี้ เป็นวลี ประโยคความเดียว ประโยคความรวม หรือประโยคความซ้อน

1. เด็กคนนี้ขยัน	<u>บัตร เฉลย</u>	1. ประโยคความเดียว
2. นกน้อยในกรงทองนั้น		2. วลี
3. เด็กเล็กชอบวิ่งเล่นและเดินไปพร้อมกัน		3. ประโยคความรวม
4. เราปีนลงจากมะม่วง		4. ประโยคความเดียว
5. ภาควิชาที่สามเพราะมีตึกอยู่ข้าง		5. ประโยคความซ้อน
6. เราไม่ชอบคนที่กำลังขายขนมคนนั้น		6. ประโยคความซ้อน
7. เพราะคนจีนขยันเขาจึงร่ำรวย		7. ประโยคความรวม
8. คุณคงหิวละซี		8. ประโยคความเดียว
9. นายอำเภอบางกอกน้อยคนนี้เอง		9. วลี
10. หนังสือพิมพ์ที่ฉันชอบอ่านคือหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ		10. ประโยคความซ้อน

กิจกรรมที่ 2 ตอนที่ 7 - 8

เกม "ข้อความสัมพันธ์"

คำชี้แจง

เกม "ข้อความสัมพันธ์" เป็นเกมที่ฝึกทักษะในการอ่าน จับใจความสำคัญ และเรียงข้อความให้เป็นเรื่องเดียวกัน ผู้สอนอาจนำเนื้อเรื่องมาจากนิทาน เรื่องแปล หรือคิดขึ้นเองก็ได้ ในการทดลองครั้งนี้ ผู้วิจัยนำเนื้อเรื่องมาจากนิทานชาดก เรื่อง "พญานกแรกเต่า" มาเป็นหลักในการทำกิจกรรมนี้ โดยมีคำบรรยายประกอบภาพ และกำหนดเวลาให้สำหรับกิจกรรมนี้ 25 นาที มีลำดับขั้นตอนการเล่นดังนี้

1. แบ่งนักเรียนออกเป็น 5 กลุ่ม แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนกับของ เกม "ข้อความสัมพันธ์"
2. ในของ เกมประกอบด้วยบัตรภาพที่มีคำบรรยายประกอบ และจัดละกันไว้
3. นักเรียนช่วยกันอ่านเนื้อเรื่อง อภิปราย และเรียบเรียงให้เป็นความต่างกัน

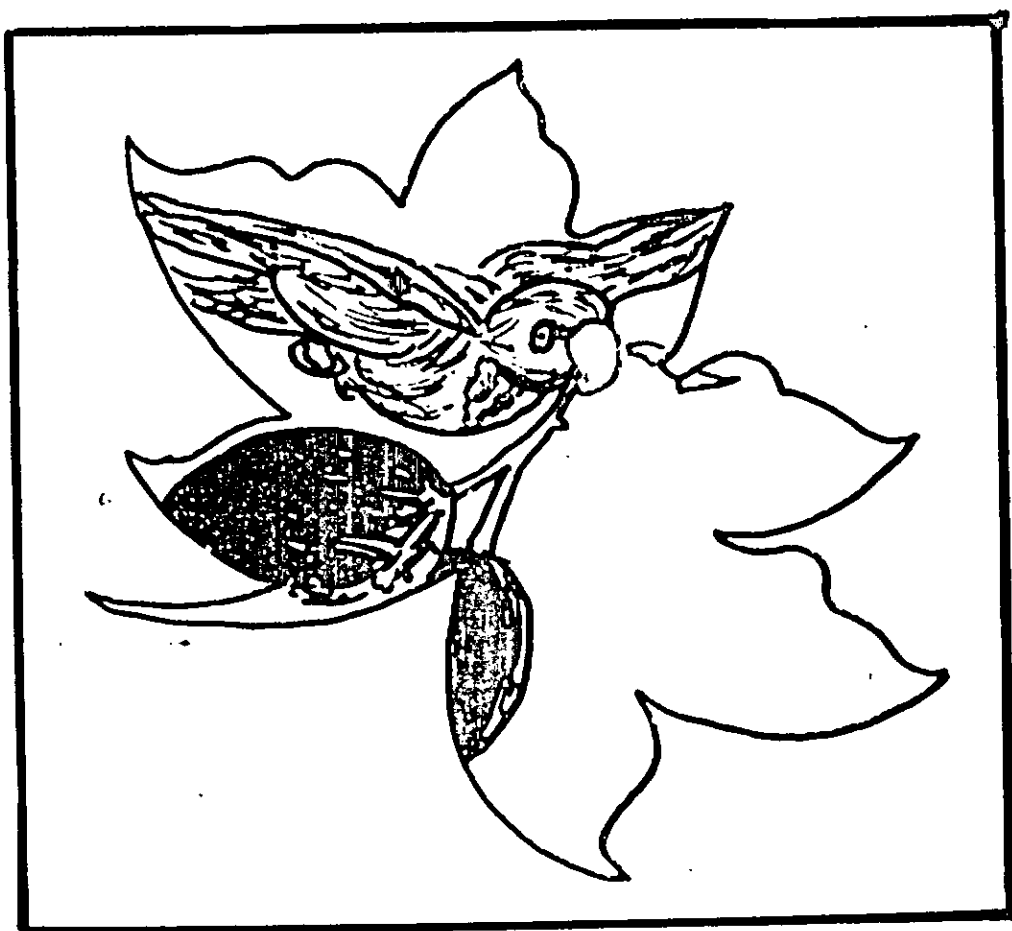
สื่อความหมายให้ชัดเจน

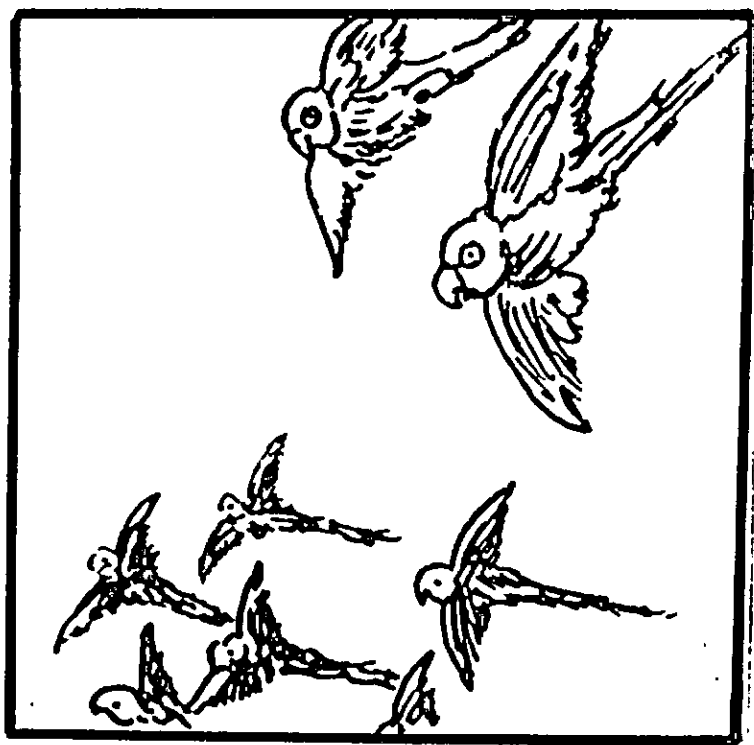
4. ตัวแทนกลุ่มเสนอเรื่องย่อ และข้อคิดที่ได้จากนิทานนั้น ๆ
5. ครูให้คำแนะนำและแก้ไขข้อบกพร่อง
6. นำผลงานที่เรียบร้อยแล้วติดบอร์ดไว้

เนื้อเรื่องนิทานชาดกที่ผู้วิจัยเลือกมาใช้ในการทดลองครั้งนี้คือ

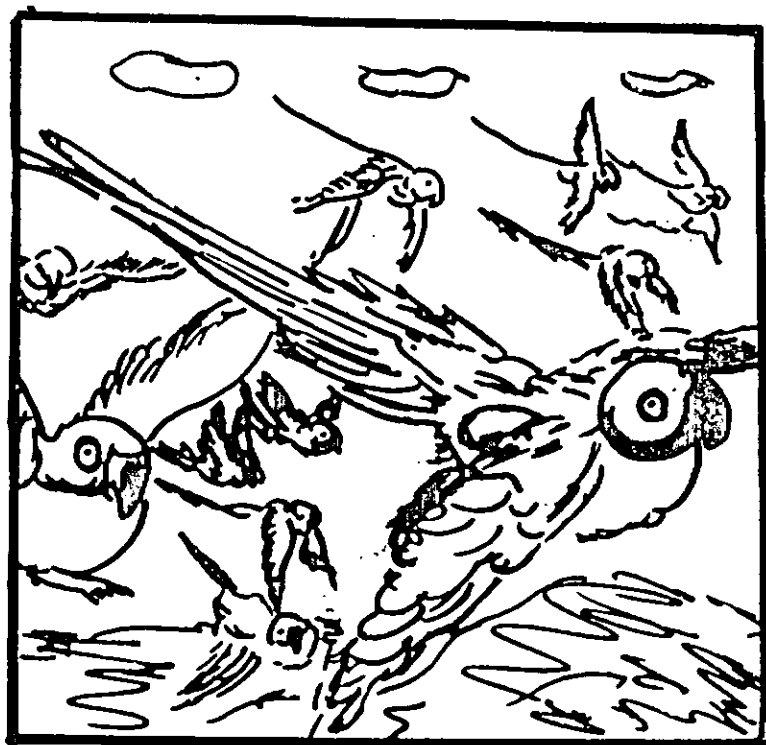
พญานกแรกเต่า

พญานกเขกเต้า

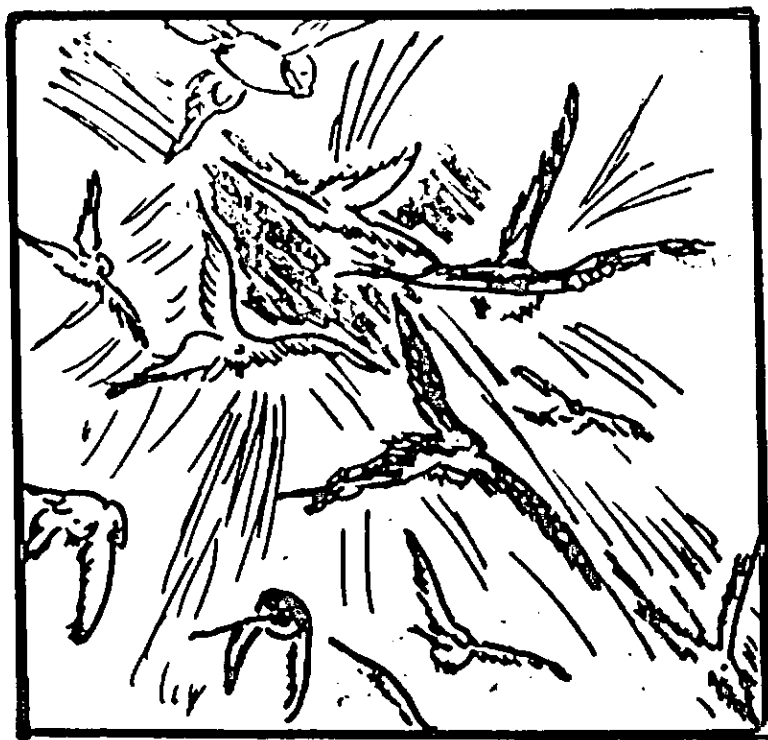

นานมาแล้ว มีพญานกแขกเต้าตัวหนึ่ง ปกครองฝูงนกขมิ้นขาวอยู่ในป่าใหญ่ ใกล้ชายฝั่ง
 ทะเลด้วยความดีใจ ถึงเมื่พญานกแขกเต้าจะแก่แล้ว การจะโคกหักนอน แลด้วยความสำนึก
 ในหน้าที่ของหัวหน้าฝูง พญานกแขกเต้าจึงยังคงบินนำหน้า ฝูงขมิ้นขาวไปหาถิ่นอยู่ทุกวัน

พญานกแรกเต้าทองบินเร็วเพื่อหาฝูงบริวารหาอาหารในที่ไกล ๆ และกลับคืนรังให้ทัน
ตะวันตกดิน ทองออกแรงบินเกินกำลังวังชา

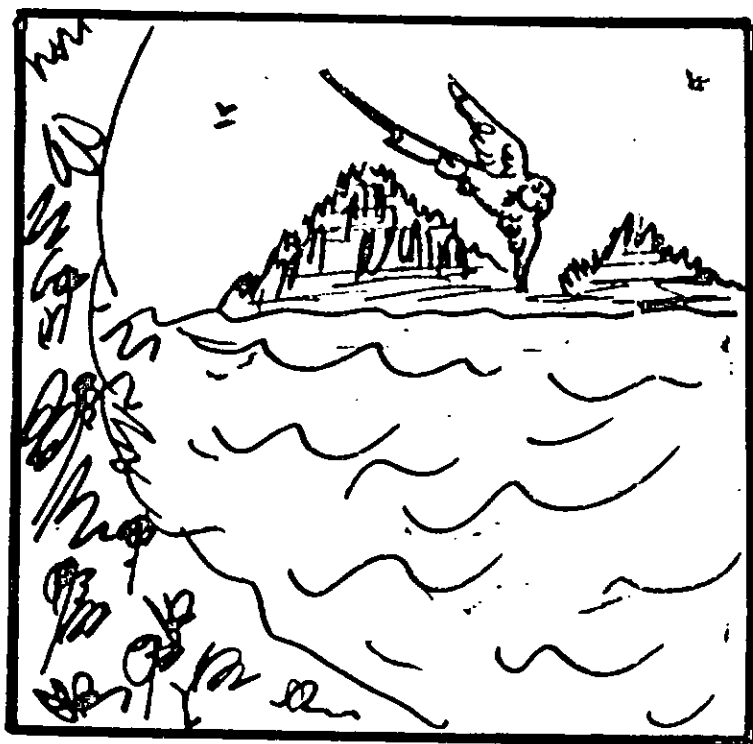
หูกาทองปะทะกับสายลมแรงและแสงแดดแผดกล้าเป็นประจำ ในที่สุด หังญานกและ
ภรรยาก็ตามอกสนิท ทองสละท่าแห่งหัวหน้าพุ่ง และอาทิตย์ก็ซึ่งยังทุ่มแน่นหาอาหารเลี้ยง
พอประทังชีวิตไปวันหนึ่ง ๆ

ลูกนกมีความรักกับแม่ทุกเวลา หัดหาอาหารมาให้แม่
 ไม่เคยเห็นแก่ความเหนื่อยยาก เมื่อทราบว่าแม่ไม่รอคอยให้ใครก็ตามไปหาแม่จนใจ

พอพญานกโคกมีมะม่วงเพียงคำเดียวก็ใจหายวณ จำได้ว่าเป็นมะม่วงที่ขึ้นอยู่บน
เกาะมหาชัยอย่างแน่นอน มะม่วงนี้รอขป่านโคก พญานกกินไม่ลง เพราะนึกถึงชายที่อาจเกิดขึ้น
แก่ลูกรัก ด้วยความห่วงลูก พญานกจึงหันลูกว่า

"ลูกรัก เจ้าอย่าไปกินมะม่วงนี้อีกเดี๋ยวนะ พญานกกล่าวขำท้อไปว่า "เพื่อชีวิตของเจ้า ขอให้ถือว่าครั้งนี้เป็นครั้งแรกและครั้งสุดท้ายที่กินมะม่วงนี้ อย่าไปกินอีกเป็นอันขาด มะม่วงชนิดนี้หวานจัดและอร่อยมาก ดังนั้นเมื่อเริ่มกินแล้วมันก็จะเพลินจนลืมมากเกินไปชาวลับเจ้าจะบินไม่ไหว และจะตกทะเลตาย

แล้วพญานกก็เล่าความหลังของตนให้อูทฟัง

"ตัวพองเองเมื่อสมัยยังหนุ่ม เคยไปกินมะม่วงที่เกาะมหาชัยนี้มาก่อนครั้งหนึ่งแล้ว
พอไค้มีรสที่แสนอร่อย พอกินองเห็นนักที่อาจตามมา พอพยายชมระมีกระวังไม่ปล่อยตัวให้
กินจนอิ่มเกินไป และเร่งเร้านำฝูงบริวารกลับรังอย่างปลอดภัย หลังจากนั้นพองไม่เคยย้อนกลับไป
กินอีก จึงรอคิวตัวมาไค้จนเท่าทุกวันนี้

"ส่วนนกเงือกตัวอื่น ๆ ที่เห็นแก่กัน หักใจในระมวง พวกมันย้อนกลับไปที่รัง
จึงตกทะเลตายไปเสียมาก เจ้าจงเชื่อพ่อเด็กลูกรัก อย่าไปที่เกาะนั้นอีกเลย"

ถึงแม้ว่าคุณจะเป็นลูกที่ มีความกตัญญูต่อเวที แต่ก็มีนิสัยที่เห็นแก่ตัว อวดดี
มีความประมาท เชื่อว่าตนเองจะสามารถรักษาตัวเองให้ปลอดภัยได้

จึงไม่เชื่อฟังคำเตือนของพ่อ ขอนกลับไปกินมะม่วง แสนรอบที่เกาะมหาชัยอยู่เนือง ๆ

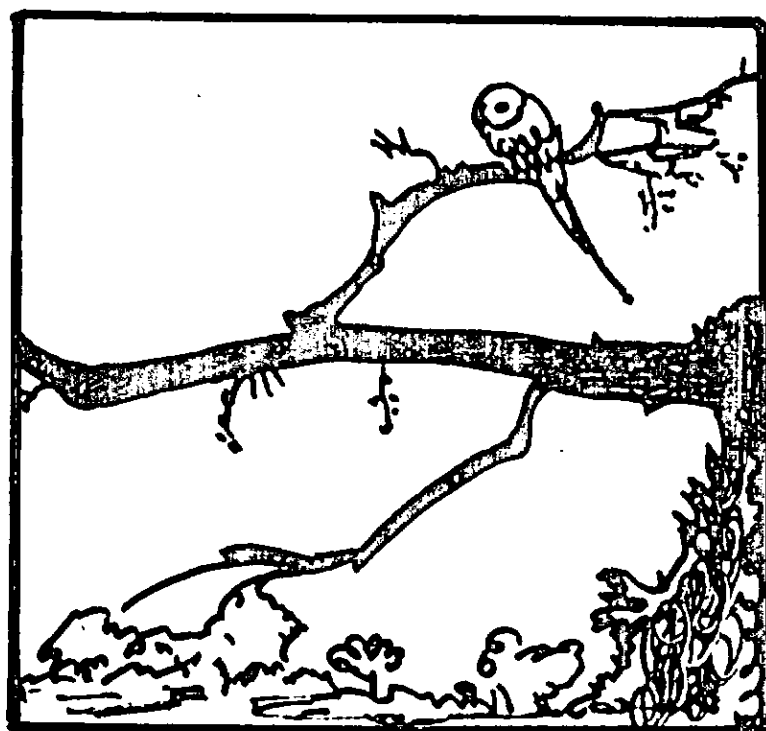

พญานกหว่งใบสูงมาก คอยตักเหินห่านปราน ช้ำแล้วช้ำอีก แต่ลูกพญานกก็ไม่ยอมเชื่อฟัง
 กลับทอซอทุกครั้งว่า
 "พออย่าเป็นห่วงลูกเลย ลูกดูแลรักษาตัวเองได้"

ในที่สุด วันหนึ่งลูกพญานกออกไปหากิน พ่อแม่รอคอยลูกอยู่ข้างรัง รอแล้วรออีก แต่ลูกก็ไม่กลับมาอีกเลย

"เรากงจะไม่ได้เห็นลูกหัวค้อนของเราอีกแล้ว"

พญานกกล่าวแก่บรรดาอย่างเคร่งครัดใจ

เมื่อชาตถูก ผู้คอยหาอาหารมาเลี้ยงดู พ่อแม่กับพี่และพี่ภรรยาคอยหาอาหาร
และถึงแก่ความตายในเวลาต่อมา

กิจกรรมที่ 4 ตอนที่ 7 - 8

เกม "ใครเร็วกว่า"

คำชี้แจง

เกม "ใครเร็วกว่ากัน" เป็นเกมที่ขงพจนเรื่องของประโยคที่นักเรียนได้ศึกษามา มีลำดับขั้นตอนการเล่นดังนี้

1. ครูเลือกประโยคที่เป็นประโยคความเดียว ประโยคความรวม หรือประโยคความซ้อน ชนิดละ 5 ประโยค จากเรื่องที่น่ามาหากิจกรรมเกม "ข้อความสัมพันธ์" รวมเป็น 15 ประโยค

2. แบ่งนักเรียนออกเป็น 5 กลุ่ม และแจกบัตรประโยคที่ละกลุ่มละ 3 บัตร

3. นักเรียนช่วยกันพิจารณาว่าประโยคที่ได้รับเป็นประโยคชนิดใด

4. นักเรียนนำบัตรประโยคมาติดบนกระป๋องน้ำให้สัมพันธ์กับชนิดของประโยคที่กำหนดให้ภายในระยะเวลาที่กำหนดว่าใครทำงานเสร็จและเร็วเร็วกว่ากัน

5. ครูให้ข้อเสนอแนะและแก้ไขข้อบกพร่อง

6. ครูชมเชยหรือให้รางวัลแก่กลุ่มที่ชนะและให้กำลังใจกลุ่มที่ทำกิจกรรมช้ากว่า

กลุ่มอื่น

ในเรื่องนี้ ผู้วิจัยเลือกประโยคจากนิทานชาดกที่น่ามาเป็นสื่อในกิจกรรมเกม "ข้อความสัมพันธ์" ได้ดังนี้

1. พญานกแขกเต้าตัวหนึ่งปลกร่องฝูงงูในป่าใหญ่
2. พญานกแขกเต้าทองบินเร็ว เพื่อพาฝูงงูหาอาหารในที่ไกล ๆ
3. ถึงแม้พญานกแขกเต้าจะแก่เฒ่าแล้ว แต่ก็ยังคงบินนำหน้าฝูงงูไปหากินทุกวัน
4. พอพญานกโกลิธรสมเฒ่า เพียงคำเคี้ยวก็ใจหายวูบ
5. เมื่อชาดลูกผู้คอยหาอาหารมาเลี้ยงดู พจนกแมนก็เฒ่าถึงแก่ความตายในเวลาต่อมา
6. ลูกพญานกมีความกตัญญูทเวทิต่อพ่อแม่
7. ลูกพญานกไปพบมเฒ่างูสีทองซึ่งมีรสหวานปานน้ำผึ้ง

8. ยลเมฆม่วงทั้งโกและหนัก แต่ลูกพญานกก็อุตสาหามาฝากพ่อแม่จนได้
9. พญานกจึงห้ามลูกว่าลูกรักเจ้าอย่าไปก่เมฆม่วงนี้อีกเลยนะ
10. เมฆม่วงชนิดนี้หวานจืดและอร่อยมาก
11. นกแขกเต้าตัวอื่น ๆ ที่เห็นแก่กินก็พอใจในรสเมฆม่วง
12. ถึงแม้ลูกพญานกจะเป็นลูกที่รัก แต่ก็มิมีนิสัยที่อดทนเห็นแก่ตัว
13. พญานกห่วงใยลูกมากแต่ลูกพญานกไม่ยอมเชื่อฟัง
14. พ่อแม่รอคอยลูกอยู่ที่ยัง แต่ลูกก็ไม่กลับมาอีกเลย
15. เราคงจะไม่เห็นลูกหัวค้อนของเราอีกแล้ว

แผนการสอนโดยวิธีสอนตามแนวคู่มือครู

เรื่อง คีลปินเอก

คาบที่ 1 เวลา 45 นาที

จุดประสงค์ปลายทาง

เพื่อให้เด็กเรีมีความรู้เกี่ยวกับที่มาและลักษณะของเรื่องสั้น

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

เมื่อนักเรียนเรียนจบบทเรียนนี้แล้วนักเรียนสามารถบอกลักษณะและเขียนสรุปสาระสำคัญของเรื่องสั้น

เนื้อหา

1. บทนำเรื่องคีลปินเอก จากหนังสือทักษะสัมพันธ์ เล่ม 2 หน้า 96
2. ประวัติ ม.ร.ว.คึกฤทธิ์ ปราโมช จากหนังสือทักษะสัมพันธ์ เล่ม 2 หน้า 159 - 160

วิธีสอนและกิจกรรม

1. ขั้นนำ

ครูให้นักเรียนดูภาพ ม.ร.ว.คึกฤทธิ์ ปราโมช แล้วถามนักเรียนว่าเป็นใคร มีความสำคัญอย่างไร

2. ขั้นสอน

- 2.1 ครูสนทนาและซักถามนักเรียนเกี่ยวกับลักษณะของบทประพันธ์ประเภทเรื่องสั้น
- 2.2 ครูให้นักเรียนดูแผนภูมิลักษณะของเรื่องสั้น
- 2.3 แบ่งนักเรียนออกเป็น 5 กลุ่มย่อย เพื่อปฏิบัติงาน
- 2.4 ครูแนะนำวิธีปฏิบัติงาน

2.5 ให้แต่ละกลุ่มอภิปรายเกี่ยวกับที่มาและลักษณะของเรื่องสั้นแล้วส่งตัวแทน
รายงานหน้าชั้นเรียน

3. ขั้นสรุป

- 3.1 ครูซักถามความรู้ที่ได้จากการทำกิจกรรม
- 3.2 ครูให้นักเรียนช่วยกันเขียนสรุปสาระสำคัญของบทกวี
- 3.3 ครูให้ขอเสนอแนะและแก้ไขข้อบกพร่อง
- 3.4 เมื่อครูพิจารณาดีแล้วให้นักเรียนลอกลงสมุดงาน
- 3.5 ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดท้ายบทเรียนเฉพาะข้อที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาที่เรียน

4. สื่อการสอน

- 4.1 ภาพ ม.ร.ว. คึกฤทธิ์ ปราโมช
- 4.2 แผนภูมิลักษณะของเรื่องสั้น
- 4.3 หนังสือเรียนวิชาภาษาไทยชุดทักษะสัมพันธ์ เล่ม 2

5. การวัดและการประเมินผล

- 5.1 สังเกตการร่วมกิจกรรมของนักเรียน
- 5.2 ทวจากผลงานของนักเรียน

เรื่อง ศิลปินเอก

คาบที่ 2 เวลา 45 นาที

จุดประสงค์ปลายทาง

เพื่อให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นโดยวาจาหรือโดยการ เขียนเกี่ยวกับเรื่องท่่าน

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

เมื่อนักเรียนเรียนจบบทเรียนนี้แล้วนักเรียนสามารถ

1. ตอบคำถามจากเนื้อเรื่อง
2. รวบรวมข้อคิดของเรื่อง
3. อธิบายการใช้ภาษาในเรื่อง

เนื้อหา

เนื้อเรื่องศิลปินเอกจากหนังสือหัดเขียนตัว เล่ม 2 หน้า 97 - 100

วิธีสอนและกิจกรรม

1. ขั้นนำ

- 1.1 ครูให้ข้อเสนอแนะการ แสดงความคิดเห็น และแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้
- 1.2 ให้นักเรียนดูภาพการาไทย โดยให้นักเรียนเมอชื่อ และบทบาทที่แสดง

2. ขั้นสอน

- 2.1 แบ่งนักเรียนเป็น 5 กลุ่มย่อยเพื่อปฏิบัติงาน
- 2.2 แนะนำวิธีการปฏิบัติงาน
- 2.3 ครูให้นักเรียนส่งตัวแทนกลุ่มออกมาเล่าเรื่องศิลปินเอกคนละ 2 นาที

สลับกันทุกกลุ่ม

- 2.4 ตัวแทนกลุ่ม 1 คน จกสาระสำคัญไว้
- 2.5 นักเรียนทำแบบฝึกหัดท้ายบทเรียน เฉพาะข้อที่เกี่ยวกับเรื่องที่เรียน

4. สื่อการสอน

- 4.1 ภาพกราฟาไทย
- 4.2 บัตรคำชื่อตัวละครในเรื่องศิlopinเอก
- 4.3 หนังสือเรียนภาษาไทยชุดทักษะสัมพันธ์ เล่ม 2

5. การวัดและประเมินผล

- 5.1 สังเกตการร่วมกิจกรรมของนักเรียน
- 5.2 ตรวจสอบงานของนักเรียน

เรื่อง ศิlopinเอก

คาบที่ 3 เวลา 45 นาที

จุดประสงค์ปลายทาง

วิเคราะห์เรื่องศิlopinเอกได้

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

เมื่อนักเรียนเรียนจบบทเรียนนี้แล้ว นักเรียนสามารถ

1. ระบุงุณสุกชั้นของเรื่อง
2. อธิบายจำนวน โวหาร จากเรื่อง
3. บอกลักษณะนิสัยตัวละคร
4. ระบุงุณขำจากเรื่อง
5. ยกประโยคหาคำสันธานเชื่อมจากเรื่อง

เนื้อหา

เนื้อเรื่องศิlopinเอกจากหนังสือทักษะสัมพันธ์ เล่ม 2 หน้า 97 - 100

วิธีสอนและกิจกรรม

1. ขั้นนำ

ครูให้ข้อเสนอแนะการแสดงความคิดเห็น การระบุจุดสับสนของเรื่อง การอธิบาย ส่วนวนโวหาร การบอกนิสัยตัวละคร การระบุข้อขัดแย้งของเรื่อง และการยกตัวอย่างประโยคที่มี คำสันธานเชื่อม

2. ขั้นสอน

- 2.1 แบ่งนักเรียนออกเป็น 5 กลุ่มย่อยเพื่อปฏิบัติงาน
- 2.2 ครูแนะนำวิธีการปฏิบัติงาน
- 2.3 ให้นักเรียนอภิปรายตามหัวข้อต่อไปนี้ เขียนเป็นรายงาน
- 2.4 ตัวแทนกลุ่มเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน
 - กลุ่มที่ 1 นักเรียนคิดว่าจุดสับสน ของเรื่องอยู่ที่ตอนใด เพราะเหตุใด
 - กลุ่มที่ 2 นักเรียนอธิบายการใช้ภาษาในเรื่องคือเป็นเอก
 - กลุ่มที่ 3 นักเรียนคิดว่าผู้ใดแสดงเป็นตัวละครในภาพยนตร์ ฉะครหรืออิเล็กทรอนิกส์ หากนักเรียนมีสื่อรูปภาพ ภาพยนตร์แสดงหรือไม่ เพราะเหตุใด
 - กลุ่มที่ 4 ให้นักเรียนหาข้อขัดแย้งของเรื่อง และระบุข้อคิดที่ได้จากเรื่อง
 - กลุ่มที่ 5 ให้นักเรียนยกตัวอย่างประโยคที่มีคำสันธานเชื่อมได้ 5 ประโยค

3. ขั้นสรุป

- 3.1 ครูซักถามความรู้ที่ได้จากการทำกิจกรรม
- 3.2 ครูเสนอแนะและแก้ไขข้อบกพร่อง
- 3.3 ให้นักเรียนสรุปความรู้ที่ได้ลงสมุดงาน

4. สื่อการสอน

- 4.1 มีบัตรคำชื่อตัวละคร เรื่องสีอินเอก
- 4.2 หัวข้อการอภิปราย 5 ประเด็นคือ
 - 4.2.1 การหาจุดสุกชั้นของเรื่อง
 - 4.2.2 การใช้ภาษาในเรื่องสีอินเอก
 - 4.2.3 การบอกลักษณะนิสัยตัวละคร
 - 4.2.4 การหาข้อขัด และการระบุข้อคิดจากเรื่อง
 - 4.2.5 การยกตัวอย่างประโยคที่มีคำสันธานเชื่อมประโยค

5. การวัดและประเมินผล

สังเกตจากการร่วมกิจกรรมกลุ่มและการ เสนอผลงาน

เรื่อง สีอินเอก

คาบที่ 4 เวลา 45 นาที

จุดประสงค์ปลายทาง

แต่งเรื่องสั้นจากจินตนาการได้

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

เมื่อนักเรียนเรียนจบบทเรียนนี้แล้ว นักเรียนสามารถแต่งเรื่องสั้นจากจินตนาการ

เนื้อหา

วิธีสอนและกิจกรรม

1. ขั้นนำ

- 1.1 ครูให้ข้อเสนอนะการหักกิจกรรม การรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น
- 1.2 ให้นักเรียนยกตัวอย่างเรื่องสั้นตามที่ตนรู้จักจากโทรทัศน์ หรือนิตยสารต่าง ๆ

2. ขั้นสอน

- 2.1 แบ่งนักเรียนออกเป็น 5 กลุ่มย่อยเพื่อ ปฏิบัติงาน
- 2.2 ให้แต่ละกลุ่มแต่งเรื่องสั้นจินตนาการ ของกลุ่ม
- 2.3 ตัวแทนกลุ่มเสนอผลงานการแต่งเรื่องสั้นหน้าชั้นเรียน

3. ขั้นสรุป

- 3.1 ครูซักถามความรู้ที่ได้จากการหักกิจกรรม
- 3.2 นักเรียนสรุปความรู้ที่ได้ลงสมุดงาน
- 3.3 นักเรียนทำแบบฝึกหัดท้ายบทเรียนเป็นการบ้าน

4. สื่อการสอน

- 4.1 ใบงานเสนอผลงานการแต่งเรื่องสั้น
- 4.2 ใบงานประเมินผลงานการแต่งเรื่องสั้น

3. ขั้นสรุป

- 3.1 ครูซักถามความรู้เกี่ยวกับเรื่องศิลปินเอก
- 3.2 ครูเสนอแนะแก้ไขข้อบกพร่อง
- 3.3 ให้นักเรียนสรุปความรู้ที่ได้ออกมุงาน

4. สื่อการสอน

- 4.1 ภาพการรำไทย
- 4.2 บัตรคำชื่อตัวละครในเรื่องศิลปินเอก
- 4.3 ให้นักเรียนสรุปความรู้ที่ได้ออกมุงาน

แผนการสอนโดยวิธีสอนตามแนวคู่มือครู

เรื่อง ข้อคิดที่ได้จากการบวช

คาบที่ 1 เวลา 45 นาที

จุดประสงค์ปลายทาง

เพื่อให้นักเรียนสามารถวิเคราะห์เรื่องข้อคิดที่ได้จากการบวช

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

เมื่อนักเรียนเรียนบทเรียนนี้จบแล้วนักเรียนสามารถ

1. บอกที่มาและประวัติผู้แต่ง
2. จำแนกบทความประเภทต่าง ๆ
3. บอกความสำคัญของวันเข้าพรรษา
4. ขยายเรื่องข้อคิดที่ได้จากการบวช
5. อธิบายส่วนวนในเรื่อง

เนื้อหา

1. บทนำเรื่องข้อคิดที่ได้จากบวชจากหนังสือทัศนสัมพันธ์ เล่ม 2 หน้า 137
2. ประวัติผู้แต่ง เรื่องข้อคิดที่ได้จากการบวชจากหนังสือทัศนสัมพันธ์ เล่ม 2 หน้า 159
3. เรื่องการบวชจากหนังสือทัศนสัมพันธ์ เล่ม 2 หน้า 138 - 140

วิธีสอนและกิจกรรม

1. ขั้นนำ

- 1.1 ครูสนทนาและซักถามเกี่ยวกับพิธีการบวชที่นักเรียนเคยพบมา
- 1.2 ครูให้นักเรียนดูภาพพิธีการบวช และภาพเหตุการณ์วันเข้าพรรษา และ

วันออกพรรษา เครื่องอัฐบริขาร

2. ชั้นสอน

2.1 ครูให้ข้อเสนอแนะการระบุใจความสำคัญของเรื่องและการย่อเรื่อง

2.2 ครูแนะนำวิธีปฏิบัติงาน

นักเรียนปฏิบัติ

1. ให้นักเรียนในกลุ่มจัดกันอ่านประวัติผู้แต่ง บทนำเรื่องและเนื้อเรื่อง แล้วแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนจัดกันอ่านเนื้อเรื่องประมาณ 2 ย่อหน้า โดยสมมติตัวเองเป็นผู้บรรยาย ข้อคิดเห็นออกอากาศทางวิทยุกระจายเสียง

2. ให้แต่ละกลุ่มอภิปรายและตอบคำถามจากกิจกรรมข้อ 1 หน้า 141 แล้วส่งตัวแทนอ่านหน้าชั้นเรียน

3. ให้แต่ละกลุ่มอภิปรายเกี่ยวกับเนื้อเรื่องแล้วตัวแทนเล่าเรื่องหน้าชั้น

3. ขั้นสรุป

3.1 ครูซักถามความรู้ที่ได้จากการทำกิจกรรม

3.2 ครูชมเชยผลงานที่ดีของนักเรียน

3.3 ครูเสนอแนะและแก้ไขข้อบกพร่องของนักเรียนให้ถูกต้อง

4. สื่อการสอน

4.1 ภาพเพื่อการอุปมาอุปไมย

4.2 ภาพวันเทศกาลเข้าพรรษาและออกพรรษา

4.3 หนังสือเรียนภาษาไทยชุดทักษะสัมพันธ์ เล่ม 2

5. การวัดและการประเมินผล

5.1 สังเกตจากการปฏิบัติงานของนักเรียน

5.2 ทตรวจจากผลงานของนักเรียน

เรื่อง ข้อคิดที่ได้จากการบวช

คาบที่ 2 เวลา 45 นาที

จุดประสงค์ปลายทาง

นักเรียนสามารถอธิบายประโยชน์การบวชของไทยได้

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

เมื่อนักเรียนเรียนจบบทเรียนนี้แล้วนักเรียนสามารถ

1. เลาะขั้นตอนของการบวชนาค
2. อธิบายเรื่องประโยชน์การบวชของไทย

เนื้อหา

1. เรื่องการบวชจากหนังสือเรียนภาษาไทยชุดทักษะขั้นต้น เล่ม 2 หน้า 138 - 140
2. เอกสารเสริมความรู้เรื่องของการบวชนาค

วิธีสอนและกิจกรรม

1. ขั้นนำ

- 1.1 ครูให้นักเรียนช่วยกันเล่าเรื่องการบวชตามประสบการณ์เดิมของนักเรียน
- 1.2 ครูให้นักเรียนดูภาพเครื่องอัฐบริขาร (หรือนำของจริงมาให้งู)
- 1.3 ครูให้ขอเสนอแนะการเล่าขั้นตอนของการบวชนาค
- 1.4 ครูให้ขอเสนอแนะ การอธิบายเรื่องประโยชน์การบวชของไทยได้
- 1.5 ครูแบ่งนักเรียนออกเป็น 5 กลุ่ม เพื่อปฏิบัติงาน
- 1.6 ครูแนะนำวิธีการปฏิบัติงาน

2. ชั้นสอน

- 2.1 ให้แต่ละกลุ่มอภิปรายเกี่ยวกับขั้นตอนการบวชนาคแล้วส่งตัวแทนรายงานหน้าชั้นเรียน
- 2.2 ให้แต่ละกลุ่มทำสัญลักษณ์ อธิบายความหมายของข้อความต่อไปนี้แล้วส่งตัวแทน
อ่านหน้าชั้นเรียน

- ก. หากคิดไม่ว่าชีวิตของคนเหมือนแมลงเม่าที่กำลังบินใกล้ไฟ
- ข. การบวชมิใช่การ เป็นทาสให้ใครน่ายำเฒ่าหรือห่อหุ้ม
- ค. ให้แต่ละกลุ่มอภิปราย ในหัวข้อเรื่องจากกิจกรรม ข้อ 3 ข้อ 1 - 2

หน้า 141 - 142

3. ชั้นสรุป

- 3.1 ครูซักถามความรู้ที่ได้จากการทำกิจกรรม
- 3.2 ครูเสนอแนะและแก้ไขข้อบกพร่อง
- 3.3 ให้นักเรียนสรุปความรู้ที่ได้ลงสมุดงาน

4. สื่อการสอน

- 4.1 ของจริงหรือภาพเครื่องอัฐบริขาร
- 4.2 หนังสือเรียนภาษาไทยพุทธทศสัมพันธ์ เล่ม 2
- 4.3 ปทานุกรมนักเรียน

5. การวัดและการประเมินผล

- 5.1 สังเกตการปฏิบัติงานของนักเรียน
- 5.2 ตรวจจากผลงานของนักเรียน

เรื่อง ข้อคิดที่ได้จากการบรรยาย

คาบที่ 3 เวลา 45 นาที

จุดประสงค์ปลายทาง

นักเรียนสามารถไต่ถ้อยคำสำหรับบทประพันธ์ได้ถูกต้อง

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

เมื่อนักเรียนเรียนจบบทเรียนนี้แล้วนักเรียนสามารถ

1. บอกคำสรรพนามสำหรับบทประพันธ์
2. อธิบายคำศัพท์ที่ใช้กับบทประพันธ์
3. ไต่ถ้อยคำสำหรับบทประพันธ์ได้ถูกต้อง

เนื้อหา

เรื่องการใช้ถ้อยคำสำหรับบทประพันธ์ จากหนังสือเรียนวิชาภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษา
ตอนต้น เล่ม 2 หน้า 108 - 113

วิธีสอนและกิจกรรม

1. ชี้แนะ

- 1.1 ให้นักเรียนดูภาพตัว และภาพบทประพันธ์แล้วให้ช่วยกันเล่าประสบการณ์ที่นักเรียน
ได้ไปทำบุญที่วัดเนื่องในโอกาสเทศกาลต่าง ๆ
- 1.2 ให้นักเรียนบอกคำศัพท์ที่ใช้กับบทประพันธ์ในเรื่องการบรรยายโดยให้บอกความหมายด้วย

2. ขั้นตอน

- 2.1 ให้นักเรียนดูแผนภูมิคำสรรพนามสำหรับบทประพันธ์
- 2.2 ให้อ่านคำในบัตรคำพร้อมกัน
- 2.3 ครูให้ข้อเสนอแนะ การใช้ถ้อยคำสำหรับบทประพันธ์โดยให้ดูข้อความในหนังสือเรียน
วิชาภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น เล่ม 2 หน้า 111

2.4 ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัด หน้า 117 จากหนังสือเรียนวิชาอังกฤษภาษาไทย
ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น เล่ม 2

3. ขั้นสรุป

ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปสาระสำคัญ และลักษณะของการใช้ถ้อยคำสำหรับพระสงฆ์

4. สื่อการสอน

4.1 ภาพวาด

4.2 ภาพพระภิกษุ

4.3 แผนภูมิคำสรรพนามสำหรับพระภิกษุ

4.4 บัตรคำศัพท์ที่ใช้กับพระภิกษุ

4.5 หนังสือเรียนวิชาอังกฤษภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น เล่ม 2

4.6 หนังสือเรียนภาษาไทยทุกทักษะสัมพันธ์ เล่ม 2

4.7 ป้ายถามนักเรียน

5. การวัดและประเมินผล

5.1 ตรวจจากแบบฝึกหัด

5.2 ให้ตอบแบบทดสอบต่อไปนี้ "สมมติว่าพี่ชายของนักเรียนกำลังมาอยู่ ให้นักเรียน
เขียนรายงานผลการเรียนให้พี่ชายทราบ"

เรื่อง ข้อคิดที่ได้จากการบวช

คาบที่ 4 เวลา 45 นาที

จุดประสงค์ปลายทาง

นักเรียนสามารถเขียนข้อคิดสั้น ๆ เกี่ยวกับเรื่องการบวชในสมัยปัจจุบันได้

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

เมื่อนักเรียนเรียนจนบทเรียนนี้แล้วนักเรียนสามารถ

1. บอกข้อคิดที่ได้จากเรื่อง
2. แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อคิดเห็นของผู้เขียน
3. แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อเสียของการบวชในสมัยปัจจุบัน
4. เขียนข้อคิดสั้น ๆ ที่เกี่ยวกับเรื่องการบวชในสมัยปัจจุบันได้

เนื้อหา

เรื่องการบวช จากหนังสือเรียนแบบเรียนภาษาไทยชุดทักษะสัมพันธ์ เล่ม 2 หน้า 138 - 140

วิธีสอนและกิจกรรม

1. ขั้นนำ

ให้นักเรียนดูภาพที่วิธีการอุปสมบทแล้วบอกวิธีการตามรูปภาพ

2. ขั้นสอน

- 2.1 ครูอธิบายข้อคิดที่ได้จากเรื่อง
- 2.2 ให้ข้อเสนอแนะในการแสดงความคิดเห็น
- 2.3 ให้ข้อเสนอแนะการเขียนข้อคิดสั้น ๆ
- 2.4 แบ่งนักเรียนเป็น 5 กลุ่มเพื่อปฏิบัติงาน
- 2.5 แนะนำวิธีการปฏิบัติงาน

นักเขียนปฏิบัติ

1. ให้แต่ละกลุ่มอภิปรายข้อคิดที่ได้จากเรื่องและการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อคิดเห็นของผู้เขียนเป็นรายงานแล้วส่งตัวแทนอ่านหน้าชั้นเรียน
2. ให้แต่ละกลุ่มอภิปรายข้อดีข้อเสียของการบวชในสมัยปัจจุบัน และส่งตัวแทนรายงานหน้าชั้นเรียน
3. ให้แต่ละกลุ่มเขียนข้อคิดสั้น ๆ เกี่ยวกับเรื่องการบวชในสมัยปัจจุบันแล้วส่งตัวแทนอ่านหน้าชั้นเรียน

3. ขั้นสรุป

ครูให้ข้อเสนอมะเพิ่มเติมและแก้ไขข้อบกพร่อง

4. สื่อการเรียนรู้การสอน

4.1 ภาพพิธีการอุปสมบท

4.2 หนังสือเรียนภาษาไทย ชุดทักษะสัมพันธ์ เล่ม 2

5. การวัดและประเมินผล

5.1 สังเกตจากการปฏิบัติงานของนักเรียน

5.2 ทราบจากผลงานของนักเรียน

5.3 ทราบจากแบบฝึกหัด

5.4 ให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการรักษาประเพณีการบวชให้ถูกต้องตามหลักการของพระพุทธศาสนาโดยมิไ้ส่สิ่งเบียดเบียนความจำเป็น

แผนการสอนโดยวิธีสอนตามแนวคู่มือครู

เรื่อง การแยกส่วนของประโยคที่ใช้สันธานหลายชนิด

คาบที่ 1 เวลา 45 นาที

จุดประสงค์ปลายทาง

เพื่อให้ นักเรียนสามารถจำแนกกลุ่มคำและประโยคได้

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

เมื่อนักเรียนเรียนจบบทเรียนนี้แล้วนักเรียนสามารถ

1. อธิบายลักษณะและความหมายของกลุ่มคำ(วลี)
2. อธิบายลักษณะและความหมายของประโยค
3. จำแนกส่วนประกอบของประโยค
4. บอกได้ว่าข้อความใดเป็นวลี ข้อความใดเป็นประโยค

เนื้อหา

เรื่องประโยคจากหนังสือเรียนหลักภาษาไทย เล่ม 2 (พ. 203 - พ. 204)

ของกรมวิชาการ หน้า 78 - 80

วิธีสอนและกิจกรรม

1. ขั้นนำ

1.1 ครูให้นักเรียน 5 คน แบ่งข้อความ 5 ข้อความ แล้วเขียนไว้บนกระดานดำ และให้พิจารณาว่าข้อความต่าง ๆ ทั้ง 5 ข้อความนั้น เมื่ออ่านแล้วนักเรียนเข้าใจได้ชัดเจนหรือไม่

1.2 ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้

2. ขั้นสอน

2.1 ครูสนทนาและซักถามนักเรียนเกี่ยวกับข้อความทั้ง 5 ข้อความที่ให้นักเรียนช่วยกันคิด

2.2 ครูชี้แจงว่าข้อความใดสื่อความหมายได้สมบูรณ์ว่าใครทำอะไรว่าเป็นลักษณะของประโยค ส่วนข้อความที่กล่าวลอย ๆ ไม่ระบุชี้ว่าใครทำอะไร เป็นข้อความที่เรียกว่า กลุ่มคำ หรือวลี

2.3 ครูแบ่งนักเรียนเป็น 5 กลุ่ม

2.4 ครูศึกษาศัพท์ประโยค บัทรวลี บนกระดานดำและให้นักเรียนจำแนกชนิดให้ถูกต้องโดยทำลงในสมุดงาน

2.5 ครูเฉลยแบบฝึก อธิบายเพิ่มเติมและแก้ไขข้อบกพร่อง

3. ขั้นสรุป

3.1 ครูซักถามความรู้ที่ได้จากการทำกิจกรรม

3.2 ให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนเขียนข้อแตกต่างของวลีและประโยคบนกระดานดำ

3.3 ครูอธิบายเสริมและแก้ไขข้อบกพร่อง

3.4 นักเรียนจดสาระสำคัญของไว้ในสมุดงาน

3.5 ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดท้ายบทเรียน

4. สื่อการสอน

4.1 หนังสือเรียนหลักภาษาไทย เล่ม 2 (ท. 203 - ท204) ของ

กรมวิชาการ

4.2 บัทรวลี และบัตรประโยค ชนิดละ 5 บัตร ใ้แก่

บัตรวลี

1. นกตัวน้อย ๆ
2. ในโพธิ์ของฉัน
3. ใกล้ๆ แค่นี้เอง
4. กระดางต้นไม้ใบนี้
5. กระโถกโลกเท้น

บัตรประโยค

1. นกตัวน้อย ๆ บินไป ๆ มา ๆ
2. กระเป๋ายู่ในโพธิ์ของฉัน
3. บ้านอยู่ใกล้แค่นี้เอง
4. ฉันซื้อกระดางต้นไม้ใบนี้
5. เท็ก ๆ กระโถกโลกเท้นทุกคน

5. การวัดและการประเมินผล

5.1 สังเกตจากการร่วมกิจกรรมกลุ่ม

5.2 ทราบผลงานนักเรียน

เรื่อง การแยกส่วนของประโยคที่ใช้สันฐานหลายชนิด

ภาพที่ 2 เวลา 45 นาที

จุดประสงค์ปลายทาง

เพื่อให้ให้นักเรียนอธิบายการขยายส่วนต่าง ๆ ของประโยคได้

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

เมื่อนักเรียนเรียนจบบทเรียนนี้แล้วนักเรียนสามารถ

1. อธิบายความหมายของการขยายส่วนต่าง ๆ ของประโยค
2. บอกวิธีการขยายภาคประธาน
3. บอกวิธีการขยายภาคแสดง
4. จำแนกการขยายส่วนต่าง ๆ ของประโยค

เนื้อหา

การขยายส่วนของประโยคจากหนังสือหลักภาษาไทย เล่ม 2 (พ 203 - พ 204)

หน้า 95 - 106

วิธีสอนและกิจกรรม

1. ขั้นนำ

1.1 ให้นักเรียนดูบัตรประโยคชุดที่ 1 จำนวน 3 ประโยคคือ "นกบิน
น้องร้องไห้ นักเรียนอ่านหนังสือ"

1.2 ให้นักเรียนดูบัตรประโยคชุดที่ 2 "นกตัวนี้เขินซ้ำ ๆ น้องของฉัน
ร้องไห้เสียงดัง นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 กำลังอ่านหนังสือวิชาภาษาไทย"

1.3 ครูซักถามนักเรียนว่า ประโยคชุดใดสื่อความหมายได้ชัดเจนกว่ากัน

2. ขั้นสอน

2.1 ครูอธิบายความหมายของการขยายส่วนต่าง ๆ ของประโยค

2.2 ครูให้คำแนะนํา และตัวอย่างการขยายภาคประธาน ภาคแสดง
โดยใช้คำ กลุ่มคำ หรือประโยคขยาย

2.3 แบ่งนักเรียนเป็น 5 กลุ่ม เพื่อปฏิบัติงาน

2.4 แนะนำวิธีการปฏิบัติงาน

2.4.1 ให้แต่ละกลุ่มอภิปรายเกี่ยวกับความหมายของการขยาย
ส่วนต่าง ๆ ของประโยค แล้วส่งตัวแทนรายงานหน้าชั้น โดยใช้ประโยคที่ครูกำหนดให้นำมา
เป็นตัวอย่าง

2.4.2 สมาชิกในกลุ่มจกสาระสำคัญ และตัวอย่างที่ยกมาอธิบายไว้
ในสมุดงาน

3. ขั้นสรุป

- 3.1 ครูซักถามความรู้ที่ได้จากการอภิปราย
- 3.2 ครูเสนอแนะและแก้ไขข้อบกพร่อง
- 3.3 ให้นักเรียนจากสาระสำคัญลงสมุดงาน
- 3.4 นักเรียนทำแบบฝึกหัดท้ายบทเรียนจากหนังสือแบบเรียนหลักภาษาไทย

เล่ม 2 (ท 203 - ท 204) ของกรมวิชาการ หน้า 107 ข้อ 1 และหน้า 108 ข้อ 4

4. สื่อการสอน

- 4.1 แผนภูมิการขยายภาคประธาน และภาคแสดง
- 4.2 หนังสือเรียนหลักภาษาไทย (ท 203 - ท 204) ของกรมวิชาการ

5. การวัดและการประเมินผล

- 5.1 สังเกตจากการปฏิบัติงานของนักเรียน
- 5.2 ทตรวจแบบฝึกหัด

เรื่อง การแยกส่วนของประโยคที่ใช้สันธานหลายชนิด

คาบที่ 3 - 4 เวลา 90 นาที

จุดประสงค์ปลายทาง

เพื่อให้ นักเรียนสังเคราะห์ประโยคความรวมได้

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

เมื่อนักเรียนเรียนจบบทเรียนนี้แล้วนักเรียนสามารถ

1. อธิบายความหมายของประโยคความรวม
2. อธิบายส่วนประกอบของประโยคความรวม

3. แต่งประโยคความรวมที่มีคำสันธานเชื่อม

4. จำแนกประเภทของประโยคความรวมและแยกประโยคความรวม เป็น
ประโยคความเดียว 2 ประโยค

เนื้อหา

เรื่องประโยคความรวม จากหนังสือหลักภาษาไทย เล่ม 2 (พ. 203 - พ. 204)
ของกรมวิชาการ หน้า 81 - 84

วิธีสอนและกิจกรรม

1. ขั้นนำ

- 1.1 ครูยกตัวอย่างประโยคความรวมจากหนังสือหลักภาษาไทยดังกล่าว
10 ประโยค มาเขียนบนกระดานดำโดยให้นักเรียนศึกษาลักษณะของประโยคความรวม
- 1.2 ครูพบพานเรื่องคำสันธานที่ใช้เชื่อมประโยคและทำให้ประโยคมีเนื้อความ
ต่างกันออกไป
- 1.3 ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้

2. ขั้นสอน

- 2.1 ครูแบ่งนักเรียนออกเป็น 5 กลุ่ม
- 2.2 ครูจัดบัตรประโยคความรวมบนกระดานดำ 10 บัตร
- 2.3 ให้นักเรียนพิจารณาประโยคความรวมที่ยกมาเป็นตัวอย่าง และให้
ทั้งห้องสังเกตเกี่ยวกับการใช้สันธานว่าให้สันธานคำใดทำให้เกิดเนื้อความอย่างไร
- 2.4 อภิปรายรวมเพื่อสรุปความเข้าใจเกี่ยวกับประโยคความรวมแล้ว
ช่วยกันแยกประโยคความรวมออกเป็นประโยคความเดียว
- 2.5 นักเรียนฝึกแต่งประโยคความรวมโดยใช้ประโยคความรวมที่ครูกำหนด
ไว้ในข้อ 1.1 เป็นแนวทาง
- 2.6 ครูเสนอแนะและแก้ไขข้อบกพร่อง

2.7 ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปและตั้งข้อสังเกตเกี่ยวกับลักษณะของประโยค

ความรวม

2.8 นักเรียนจดสาระสำคัญเสริมในสมุดงาน

3. ขั้นสรุป

3.1 ครูซักถามความรู้ที่ได้จากการเรียนเรื่องประโยคความรวม

3.2 ครูเสนอแนะและแก้ไขข้อบกพร่อง

3.3 นักเรียนจดสาระสำคัญไว้

3.4 นักเรียนทำแบบฝึกหัดท้ายบทเรียนหน้า 84 ข้อ 1 และข้อ 2

4. สื่อการสอน

4.1 บัตรประโยคความรวม 10 บัตร

4.2 กระดาษแข็ง

หมายเหตุ ตัวอย่างประโยคความรวมที่กล่าวในข้อ 1.1 มีอยู่แล้วในแบบเรียน
หรือผู้สอนจะคิดประโยคความรวมขึ้นเองก็ได้

5. การวัดและการประเมินผล

5.1 สังเกตจากการปฏิบัติงานของนักเรียน

5.2 ตรวจจากแบบฝึกหัด

เรื่อง การแยกส่วนของประโยคที่ใช้สันธานหลายชนิด

คาบที่ 5 - 6 เวลา 90 นาที

จุดประสงค์ปลายทาง

เพื่อให้ นักเรียนสร้าง เคราะห่ประโยคความซ้อนได้

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

เมื่อนักเรียนเรียนจบบทเรียนนี้แล้วนักเรียนสามารถ

1. อธิบายความหมายของประโยคความซ้อน
2. อธิบายส่วนประกอบของประโยคความซ้อน
3. แต่งประโยคความซ้อน
4. จำแนกประเภทของประโยคความซ้อน

เนื้อหา

เรื่องประโยคความซ้อนจากหนังสือหลักภาษาไทย เล่ม 2 (พ. 203 - พ. 204)
ของกรมวิชาการ หน้า 85 - 90

วิธีสอนและกิจกรรม

1. ขั้นนำ

1.1 นักเรียนดูแผ่นข้อความที่กำหนดให้ "ก. ญ. ทรูณี คำขวัญ เป็นนักเรียน ประถมปีที่ 4 เธอเป็นเด็กที่น่ารักและมีนิสัยดี รูปร่างของทรูณีผอมบาง และครอบครัวของเธอยากจน แต่เธอก็แข็งแรงและสามารถช่วยงานในสวนของพ่อแม่ได้อย่างแข็งขัน" (ข้อความนี้ผู้สอนอาจคัดลอกมา หรือคิดขึ้นเองก็ได้ เพื่อให้ นักเรียนรู้สึกว่าเป็นเรื่องใกล้ เรื่องหนึ่งประกอบไปด้วยประโยคชนิดต่าง ๆ มากมายที่นำมาเขียนเรียงต่อกันเพื่อใช้สื่อ ความหมายได้เป็นเรื่องราว)

1.2 ครูอธิบายให้นักเรียนฟังถึงการสัมพันธ์ประโยคให้สอดคล้องกัน

1.3 ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้

2. ขั้นตอน

2.1 แบ่งกลุ่มนักเรียนเป็น 5 กลุ่ม

2.2 ให้นักเรียนดูแผนภูมิของประโยคความซ้อน

2.3 ครูอธิบายสาระสำคัญ ข้อสังเกตและให้นักเรียนจดสาระสำคัญ

ไว้ในสมุดงาน

2.4 ครูกิจกรรมประโยคความซ้อนบนกระป๋องน้ำ 10 บัตรให้นักเรียน

พิจารณาประโยคหลักและประโยคย่อย

2.5 ครูให้นักเรียนออกมาเขียนแยกประโยคหลัก ประโยคย่อยบนกระดานดำ

2.6 ครูให้ข้อเสนอนะและแก้ไขข้อบกพร่อง

2.7 ให้นักเรียนในกลุ่มช่วยกันแต่งประโยคความซ้อนโดยใช้ประโยคความซ้อน
ที่ครูกำหนดไว้ในข้อ 2.4 เป็นแนวทาง

2.8 อภิปรายรวมเพื่อสรุปความเข้าใจเกี่ยวกับประโยคความซ้อนและการแยก
ส่วนของประโยคความซ้อน

3. ขั้นสรุป

3.1 นักเรียนทำแบบฝึกหัดท้ายบทเรียนหน้า 90 ข้อ 1* และ ข้อ 2

3.2 ครูสรุปลักษณะสำคัญของประโยคความซ้อน และการแยกส่วนของ
ประโยคความซ้อน

4. สื่อการสอน

4.1 แผนภูมิของประโยคความซ้อน

4.2 บัตรประโยคความซ้อน 10 บัตรโต้ตอบ

4.2.1 เขาเชื่อว่าเขาไปเที่ยวทางเหนือสนุกมาก

4.2.2 คนที่ประหลาดก็ย่อมมีความเจริญในชีวิต

4.2.3 เราเห็นเขาซึ่งมีตัวอยู่ข้างใต้

- 4.2.4 ฉันไม่ชอบคนเอาเปรียบคนอื่น
- 4.2.5 เด็ก ๆ กลับไปเมืองานเล็กแล้ว
- 4.2.6 เขาอนหัวสั้นเพราะกลัวเสียงปืน
- 4.2.7 เธออ่านหนังสือพิมพ์ระหว่างที่นั่งรอเพื่อน
- 4.2.8 คนเจ็บกินยาตามหมอสั่ง
- 4.2.9 คนไม่ทำงานเป็นคนเอาเปรียบผู้อื่น
- 4.2.10 เขาทำทาราวิกเป็นเจ้าของบ้าน

4.3 กระเป๋าน้ำ

5. การวัดและการประเมินผล

- 5.1 สังเกตจากการร่วมกิจกรรม
- 5.2 ทตรวจจากผลงานและแบบฝึกหัด

เรื่อง การแยกส่วนของประโยคที่ใช้สันธานหลายชนิด

คาบที่ 7 - 8 เวลา 90 นาที

จุดประสงค์ปลายทาง

เพื่อให้นักเรียนสามารถจำแนกประโยคชนิดต่าง ๆ ได้

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

เมื่อนักเรียนเรียนจนจบเรียนนี้แล้วนักเรียนสามารถ

- 1. รู้จักลักษณะของประโยคความรวมและแต่งประโยคความรวม
- 2. รู้จักลักษณะของประโยคความซ้อน และใช้คำสันธาน สำหรับประโยคความซ้อน
- 3. จำแนกประโยคชนิดต่าง ๆ

เนื้อหา

เรื่องของประโยคจากที่ศึกษามาในคาบที่ 1 ถึง คาบที่ 6

วิธีสอนและกิจกรรม

1. ชี้แนะ

- 1.1 ครูศึกษาคำขวัญ 5 มัธยมกระเป๋านักเรียน
- 1.2 นักเรียนเฝงกว่าคำขวัญนั้นเป็นวลี หรือประโยคชนิดใด
- 1.3 ครูให้ข้อเสนอนะและแก้ข้อบกพร่อง

2. ขั้นตอน

- 2.1 ครูแบ่งกลุ่มนักเรียน 5 กลุ่ม
- 2.2 นักเรียนหาประโยคความเดียว ประโยคความรวม และประโยคความซ้อน จากหนังสือเรียนที่ค้นหามา 2 เรื่องข้อคิดที่ได้จากการบวช ชนิดละ 3 ประโยคในเวลา 20 นาทีและเขียนลงบัตรประโยคที่ครูแจกให้
- 2.3 กลุ่มใดเสร็จก่อนให้นำบัตรประโยคนั้นมาติดบนกระเป๋านักเรียน
- 2.4 ครูให้ข้อเสนอนะและแก้ข้อบกพร่อง
- 2.5 นักเรียนทำกิจกรรมเกม "ชิงเมือง" ซึ่งมีขั้นตอนดังนี้
 - 2.5.1 นักเรียนแบ่งเป็น 5 กลุ่มเช่นเดิม
 - 2.5.2 ครูแจกบัตรคำตอบให้นักเรียนกลุ่มละ 1 แผ่น
 - 2.5.3 นักเรียนแต่ละกลุ่มเขียนชื่อสมาชิกกลุ่มในบัตรคำตอบและตั้งชื่อกลุ่มของตนเป็นชื่อเมืองต่าง ๆ โดยครูหาตารางให้คะแนนแต่ละกลุ่มบนกระดานดำ
 - 2.5.4 นักเรียนแข่งขันกันตอบคำถามที่ครูกำหนดให้ 10 คำถาม คำถามละ 1 นาที กลุ่มใดตอบเสร็จก่อนให้นำกระดาษคำตอบมาส่งครูและมีคะแนนคำตอบละ 2 คะแนน
 - 2.5.5 ครูเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง
 - 2.5.6 ครูนำคะแนนที่กลุ่มได้ใส่ตารางรายชื่อเมือง/รหัสที่ทำไว้ตามข้อ
- 2.5.3 บนกระดานดำ
 - 2.5.7 เมื่อครบทุกคำถามกลุ่มเมืองใดมีคะแนนมากที่สุดเป็นผู้ชนะกลุ่มที่ได้คะแนนน้อยเป็นเมืองขึ้นตามลำดับ

2.5.8 กลุ่มคนจะจะให้กลุ่มเมืองขึ้นแสดงหรือแข่งขันกิจกรรมใดก็ได้ แต่อยู่ในความดูแลของครู เช่น ให้กลุ่มเมืองขึ้นร้อง ร้องเพลง หรือเดินท่ากลเป็นต้น

2.5.9 นักเรียนทำแบบทดสอบย่อยเรื่องประโยคที่ครูกำหนดให้

3. ขั้นสรุป

ครูสรุปลักษณะและประเภทของประโยคแต่ละชนิดอีกครั้ง

4. สื่อการสอน

4.1 บัตรคำขวัญ 5 คำขวัญ ใ้แก่

4.1.1 เด็กวันนี้คือผู้ใหญ่วันหน้า

4.1.2 มีวินัย ใ้ประหยัด ใจส่กย่ื่อ บิอคุณธรรม

4.1.3 กันไม้ คือเพื่อน จีวักเจ้าทุกอากาศพิษแพนชา

4.1.4 เก็กฉลาก ซาติเจวัญ

4.1.5 ยิมวันละนิค จิตแจ่มใส

4.2 บัตรคำถามเกม "ชิงเมือง"

4.2.1 ข้อความนี้เป็นวลีหรือประโยค "นกน้อยท่ารังแดงท้าว"

4.2.2 ประโยคต่อไปนี้ใ้ใจความ "แม่ซื้อขนมและกับข้าว"

4.2.3 ประโยคต่อไปนี้เป็นประโยคชนิดใด "แม่ตื่นแต่เช้าเพื่อทำ

อาหารทุกวัน"

4.2.4 ประโยคต่อไปนี้ข้อความใดเป็นประโยคย่อย "เรามาองน้ำ

ที่มีปลาผาผาย"

4.2.5 คำกล่าวนี้ถูกหรือผิด "ประโยคประกอบด้วยภาคประธาน

กับภาคแสดง"

4.2.6 คำสันธานในประโยคความรวมนี้คือคำใด "ทอดนทกน้ำก็

ท่วมทุกครั้ง"

4.2.7 คำสันธานในข้อ 6 นั้น เชื่อมเพื่อความในลักษณะใด

4.2.8 ประโยคความรวมชนิดเป็นเหตุเป็นผลกันสังเกตได้ว่าประโยค
เหตุหรือประโยคผลกล่าวก่อน

4.2.9 ประโยคความซ้อนต่อไปนี้ประโยคหลักคือประโยคใด
"ข้าของข้าหักเพราะข้าหักงอ"

4.2.10 ประโยคความรวมต่อไปนี้แยกเป็นประโยคความเดียวได้
อย่างไร "เขามาแต่ฉันไป"

4.3 บักรเลข ข้อ 1 ประโยค 2. 2 ใจความ 3. ความซ้อน
4. ที่มีปลามาหมาย 5. ถูก 6. พจน...ก็ 7. คล้อยตามกัน 8. ประโยคเหตุ
9. ข้าของข้าหัก 10. เขามา ฉันไป

5. การวัดและการประเมินผล

5.1 สังเกตจากการร่วมกิจกรรม

5.2 ทราบจากคะแนนการเล่นเกม "ชิงเมือง"

5.3 ทราบจากแบบทดสอบย่อย เรื่องประโยค

แบบทดสอบย่อยเรื่องประโยค

ชื่อ.....ชั้น..... เลขที่..... วันที่.....

คำชี้แจง แบบทดสอบย่อยนี้มี 3 ตอน ใช้เวลา 20 นาที

ตอนที่ 1 ให้นักเรียนรวมประโยคความเดียวให้เป็นประโยคความรวม

ตอนที่ 2 ให้ใช้คำสันธานที่เหมาะสมเชื่อมประโยคหลักและประโยคย่อย

ตอนที่ 3 ให้บอกว่าประโยคที่กำหนดให้เป็นประโยคชนิดใด

ตอนที่ 1 ให้นักเรียนรวมประโยคความเดียวให้เป็นประโยคความรวม

1. เด็กชอบฟังนิทาน ผู้ใหญ่ชอบฟังนิทาน

.....

2. เขาท้องไปหักฟิมพ์ก็ตก ทางบริษัทจะไม่จ้างเขา

.....

3. รถเมล์จอด เด็ก ๆ รีบลงจากรถทันที

.....

4. พี่ตื่นเช้า น้องตื่นสาย

.....

ตอนที่ 2 จงใช้สันธานที่เหมาะสมเชื่อมประโยคหลักและประโยคย่อยในข้อต่อไปนี้เข้าด้วยกัน โดยเติมสันธานลงในช่องว่าง.

1. ผู้ปกครองมารับเด็ก.....โรงเรียนเลิก

2. เธอร้องเพลงได้ดี.....ใคร ๆ ในชั้น

3. พวกเด็ก ๆ สนุกมาก.....ลืมน้ำล้างของแม่

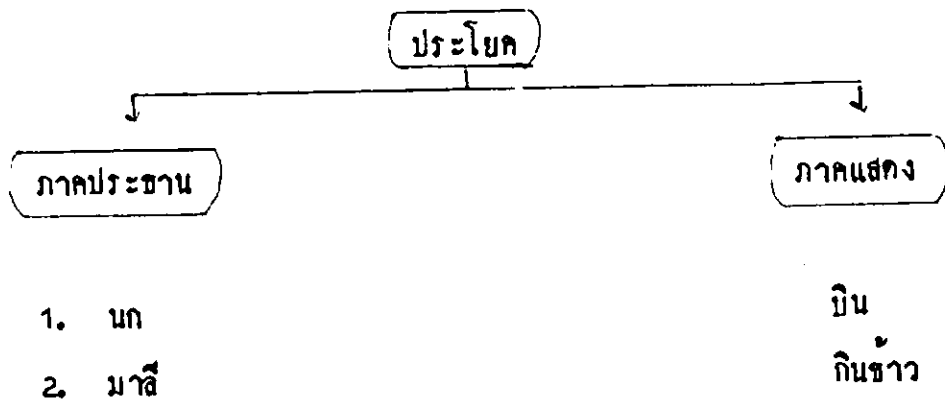
4. เขาเลี้ยงสุนัขไว้หลายตัว.....เขากลัวขโมย

ตอนที่ 3 ให้นักเรียนพิจารณาว่าประโยคต่อไปนี้ เป็นประโยคชนิดใด

1. น้ำกับนํ้าเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับพืช.....
2. คนทะเลาะกันก่อความรำคาญให้เพื่อนบ้าน
3. ใกล้ก่อนเมฆสีขาวสะอาดมีนกบินผ่านหลายตัว.....
4. ฉันกินข้าวบ้านป้าและไปกินขนมบ้านยาย.....

แผนภูมิการขยายส่วนของประโยค

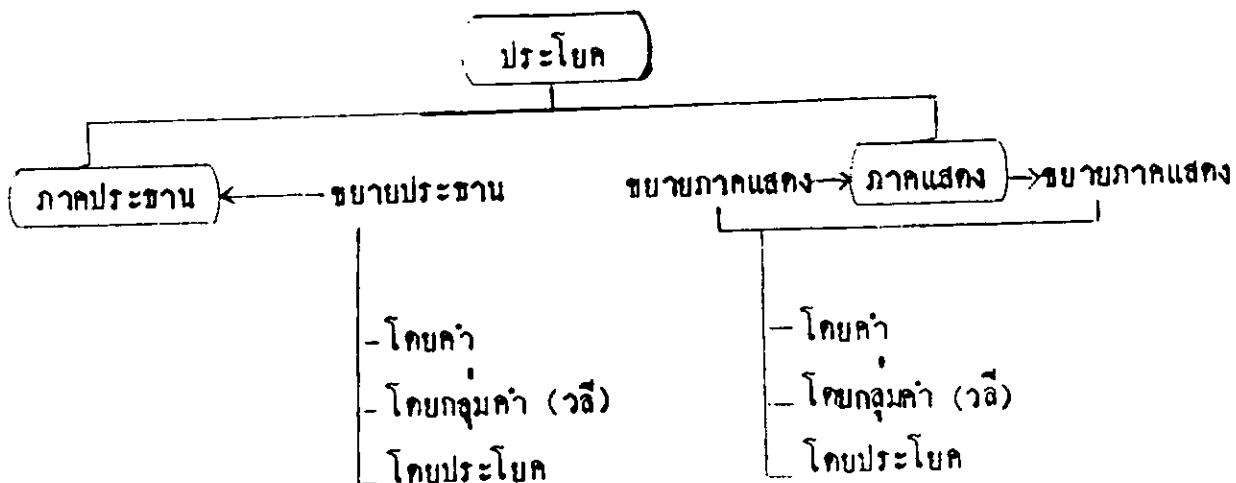
ภาพที่ 2

การขยายภาคประธาน และภาคแสดง

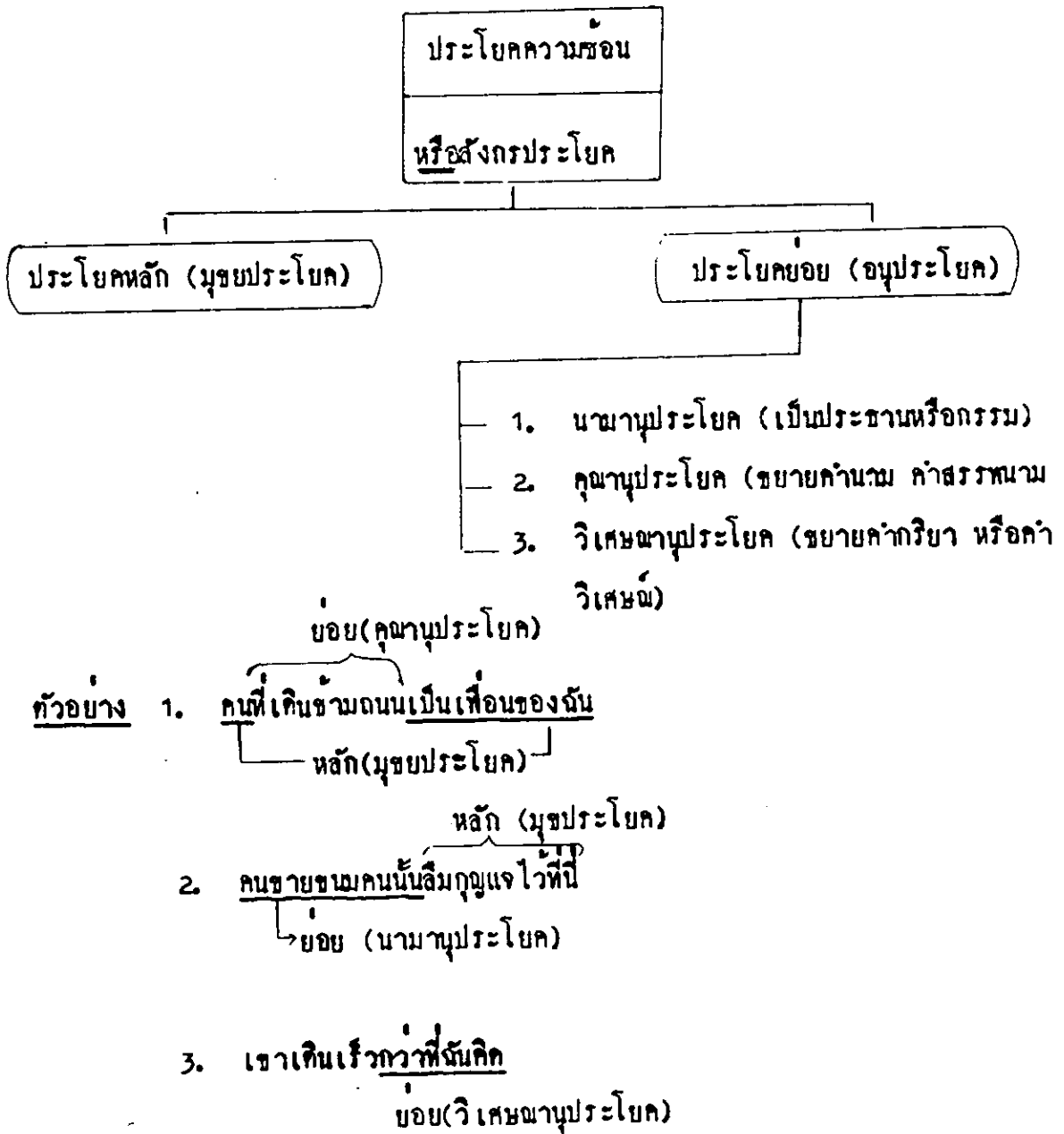
<p><u>นกตัวนี้</u></p> <p>1. <u>นกหลาย ๆ ตัวนั้น</u>
<u>นกที่อยู่ตามคันนา</u></p>	<p><u>บินช้า</u></p> <p><u>กำลังบินช้า ๆ</u>
<u>กำลังบินช้า ๆ มาทางนี้</u></p>
<p><u>มาลีเอง</u></p> <p>2. <u>มาลีเพื่อนของฉัน</u>
<u>มาลีคนที่ เป็นหัวหน้านักเรียนนั้นใจ</u></p>	<p><u>กำลังกินข้าว</u>
<u>กำลังกินข้าวกับหมูบึ่ง</u>
<u>กำลังกินข้าวกับหมูบึ่งอย่างอร่อย</u></p>

สรุป

คาบ 5 - 6

แผนภูมิประโยคความซ้อน

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ นางสาวจรรศรี ชาคิกานนท์

เกิดวันที่ 20 มีนาคม พุทธศักราช 2498

สถานที่เกิด กรุงเทพมหานคร

สถานที่อยู่ปัจจุบัน บ้านเลขที่ 98 หมู่ที่ 2 ซอยสุขสวัสดิ์ 29 ถนนสุขสวัสดิ์ ราษฎร์บูรณะ
กรุงเทพมหานคร โทร. 4275401

ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน อาจารย์ ~~ผู้ช่วย~~ ระดับ 4

สถานที่ทำงานปัจจุบัน โรงเรียนมัธยมศึกษาวัฒนาวิทยาสรรพคุณศรีนครินทร์ กรุงเทพมหานคร
แขวงคลองเตย เขตพระโขนง กรุงเทพมหานคร 10110
โทร. 2584001, 2504106

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2520 ปริญญาตรี จากมหาวิทยาลัยรามคำแหง

วิชาเอกภาษาไทย วิชาโทภูมิศาสตร์

พ.ศ. 2532 ปริญญาโท จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประชานิย

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนและเจตคติต่อการสอนวิชาภาษาไทย
ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนโดยใช้ชุดการสอนเน้นกิจกรรม
กับการสอนตามคู่มือครูของกรมวิชาการ

บทคัดย่อ

ของ

ชจรศรี ชาคิกานนท์

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการมัธยมศึกษา

มกราคม 2533

การศึกษาครั้งนี้มุ่งหมายเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนและเจตคติ
ต่อการสอนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนโดยใช้ชุดการสอนมินิคอร์ส
กับการสอนตามคู่มือครูของกรมวิชาการ

กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนมัธยมสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร กรุงเทพมหานคร ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2532 จำนวน 80 คน คุ้มเป็นกลุ่ม
ทดลองและกลุ่มควบคุมกลุ่มละ 40 คน ใช้เวลาในการทดลองกลุ่มละ 16 คาบ คาบละ 45 นาที และ
ใช้เนื้อหาเดียวกัน กลุ่มทดลองได้รับการสอนโดยใช้ชุดการสอนมินิคอร์ส ส่วนกลุ่มควบคุมได้รับการสอน
ตามคู่มือครูของกรมวิชาการ ดำเนินการทดลองโดยใช้แบบแผนการวิจัยแบบ Randomized Control
Group Pretest-Posttest Design เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล คือแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียนวิชาภาษาไทย และแบบสอบถามเจตคติต่อการสอน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การทดสอบค่า
สถิติ t-test และใช้สูตรคำนวณหาความสัมพันธ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

ผลการศึกษาพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนทั้ง 2 กลุ่ม แตกต่างกัน
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเจตคติต่อการสอนของนักเรียนทั้งสองกลุ่มไม่แตกต่างกัน
เจตคติต่อการสอนของนักเรียนในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมก่อนและหลังการทดลองแตกต่างกันอย่างมี
นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เจตคติต่อการสอนมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติที่ระดับ .05

A STUDY OF THE RELATIONSHIP BETWEEN LEARNING ACHIEVEMENT AND ATTITUDE
TOWARDS THE METHODS OF TEACHING THAI LANGUAGE OF MATHAYOM SUKSA II
STUDENTS THROUGH MINICOURSE AND THE TEACHER'S MANUAL OF
THE EDUCATIONAL TECHNIQUES DEPARTMENT

AN ABSTRACT

BY

KHACHORNSRI JATIKANANDA

A dissertation submitted in partial fulfilment of the requirement
for the Master of Education degree in Secondary Education
at Srinakharinwirot University

January 1990

The purpose of this study was to study the relationship between Thai Language Learning achievement and attitude towards Teaching Thai Language of Mathayom Suksa II students through The Mimicourse and The Teacher's Manual of the Educational Techniques Department

The sample were 80 Mathayom Suksa II students at the Secondary Demonstration school of Srinakharinwirot University in Bangkok during the first semester of the 1989 academic year. They were divided into 2 groups of 40 students each. Each group was taught in the same contexts for 16 periods of 45 minutes. The experimental group was taught through the Mimicourse, and the control group was taught through The Teacher's Manual. The research design of the experiment was the randomized control group pretest-posttest design. At the end of the experiment the Thai Language learning achievement test and the inventory checklist on attitude towards teaching were used to collect the data and then the data were statistically analysed by using t-test and Pearson product-moment correlation coefficient.

The results of the study indicated that the academic achievement of the students in the two groups were significantly different at the .05 level but the attitude of the students in the two groups towards their teacher's teaching was not significantly different. The attitude of the students in each group towards their teacher's teaching before and after the experiment was significantly different at the .05 level. The attitude of the students was significantly related with the Thai Language learning achievement at the .05 level.